Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XVII.

wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 11. Lutego 1850,
w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: 25. Października 1851.

25.

Cesarski patent z dnia 17. Stycznia 1850,

obowiązujący w tych krajach koronnych, w których w wykonaniu stoi księga ustaw na zbrodnie z dnia 3. Września 1803,

mocą którego obwieszcza się nowa prowizoryczna ustawa o postępowaniu karnem, z tem postanowieniem, iż dzień, z którym taż w życie wejść ma, później dopiero oznajmionym zostanie.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

na wniosek Naszego ministra sprawiedliwości i za doradą Naszej Rady ministrów, celem przeprowadzenia zasad, wyrzeczonych §-m 103. konstytucyi państwa, pod względem jawnego i ustnego postępowania karnego, procesu oskarżenia, tudzież sądów przysięgłych, stosownie do §. 120, tejże konstytucyi, uznaliśmy za potrzebne przedewszystkiem w tych krajach koronnych państwa austryackiego, w których księga na zbrodnie z dnia 3. Września 1803. obecnie ma moc obowiązującą, wydać tymczasową ustawę postępowania karnego, i stanowimy, co następuje:

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XVII. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 11. Jänner 1850,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 25. October 1851.

25.

Kaiserliches Patent vom 17. Jänner 1850,

giltig für diejenigen Kronländer, in welchen das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 in Wirksamkeit steht,
wodurch eine neue provisorische Strafprocess-Ordnung mit der Bestimmung kundgemacht wird, dass der Tag, an welchem sie in Wirksamkeit zu treten hat, erst nachträglich bekannt gegeben wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grosherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

haben zur Durchführung der im §. 103 der Reichsverfassung ausgesprochenen Grundsätze der Oeffentlichkeit und Mündlichkeit des Strafverfahrens, des Anklageprocesses und der Schwurgerichte auf den Antrag Unseres Justizministers und auf Einrathen Unseres Ministerrathes nach Massgabe des §. 120 der Reichsverfassung vorerst für jene Kronländer des österreichischen Kaiserstaates, in welchen das Strafgesetzbuch über Verbrechen und schwere Polizeiübertretungen vom 3. September 1803 gegenwärtig in Wirksamkeit ist, eine provisorische Strafprocess-Ordnung zu erlassen befunden, und verordnen wie folgt:

Art. I. Dzień, od którego w każdym szczegółowo kraju koronnym, nowa postępowania karnego ustawa obowięzywać ma; jak równie zmiany, jakie w każdym kraju koronnym, ze względu na właściwe każdemu z nich stosunki, okazałyby się potrzebnemi, przez szczególne rozporządzenia do powszechnej wiadomości podane będą.

Art. II. Od dnia, stosownie do art. I. oznaczonym być mającego, rozdział 2. części I^ej i rozdział 2. cz. II^ej księgi ustaw na zbrodnie z d. 3. Września 1803. wraz ze wszystkiemi dodatkowemi, do nich odnoszącemi się rozporządzeniami, jak równie wszelkie przepisy. dotyczące postępowania w sprawach o proste przewinienia policyjne, niemniej przepisy, obwieszczone patentem z d. 14. Marca 1849. o postępowaniu w przestępstwach drukowych, tracą moc obowiązującą względem spraw karnych wytoczonemi być mających.

Art. III. W sprawach kryminalnych, które do postępowania kryminalnego przed dniem, stosownie do art. I. mającym być oznaczonym, już prawomocnie przyjętemi zostały, tudzież w śledztwach, z powodu prostych lub ciężkich przestępstw policyjnych, które już przed wspomnionym dniem, ukończone zostały, dalsze postępowanie według dotąd obowiązujących ustaw ma być prowadzonem, wyrok według tychże ustaw wydanym, i postępowanie w wyższej instancyi jedynie według tych ustaw przeprowadzonem.

Art. IV. Przeciwnie w śledztwach o zbrodnie, w których przed dniem obowięzywania nowej ustawy postępowania karnego, nie zapadła jeszcze prawomocna uchwała względem przedsięwzięcia inkwizycyi zwyczajnej, jak niemniej we wszystkich śledztwach o proste i ciężkie przestępstwa policyjne przed wspomnionym dniem nie ukończonych; tak jak z śledztwami, według nowej ustawy postępować należy.

Art. V. Postępowanie w sprawach o wykroczenia drukowe, w których już przed dniem, stosownie do art. I. oznaczonym być mającym, główne dochodzenie postanowionem zostało, wedle przepisów z d. 14. Marca 1849. o postępowaniu w sprawach drukowych, dokończonem być winno. W innych sprawach o wykroczenia drukowe, postępowanie według nowej ustawy prowadzonem być winno.

Art. VI. Od dnia, w którym nowa ustawa postępowania karnego obowięzywać zacznie, następujące przepisy pod względem właściwości rozmaitych sądów, zachowane być mają.

Art. VII. Do sądów przysięgłych należy główne dochodzenie i wyrokowanie

A. w sprawach o następujące zbrodnie, o ile takowe, z powodu związku ze zbrodnią zdrady głównej, nie należą do sądu państwa:

1. zamieszania wewnętrznej spokojności państwa (§§. 57—59. kod. karn. cz. I);

2. powstania i rozruchu (§§. 61—69. kodeksu karn. cz. I);

3. gwałtu publicznego w przypadku §. 70. k. k. cz. I, kiedy zaszedł opór zbrojny, albo z uszkodzeniem lub zranieniem połączony; §. 72; §. 74. lecz tylko wtenczas, kiedy zrządzona szkoda przenosi 1000 złt. r.; w przypadkach objętych ustawą karną o kolejach żelaznych, przez dekret nadworny sądowy z d. 18. Marca 1847 r. L. 1924 wydaną bez wyjątku; niemniej w przypadkach wymienionych w §§-ch 75, 78 i 80 k. kar. cz. I i w dekrecie nadwornym z d. 19. Sierpnia 1826. lit. 2215. zbioru ustaw sądowych, w przedmiocie handlu niewolnikami;

Art. I. Der Tag, an welchem die neue Strafprocess-Ordnung in jedem einzelnen Kronlande in Wirksamkeit zu treten hat, sowie die Modificationen, welche allenfalls durch die eigenthümlichen Verhältnisse einzelner Kronländer für dieselben nöthig werden dürften, werden durch besondere Verordnungen zur allgemeinen Kenntniss gebracht werden.

Art. II. Von dem in Gemässheit des Art. I festzusetzenden Tage an sind der zweite Abschnitt des ersten und der zweite Abschnitt des zweiten Theiles des Strafgesetzbuches vom 3. September 1803 sammt allen darauf bezüglichen nachträglichen Verordnungen, sowie alle Vorschriften über das Verfahren in Fällen von einfachen Polizeiübertretungen, und die mit Patent vom 14. März 1849 kundgemachte Vorschrift über das Verfahren in Pressübertretungsfällen für alle neu anhängig werdenden Strafsachen aufgehoben.

Art. III. Ueber Criminaluntersuchungen, rücksichtlich welcher vor dem nach Art. I festzusetzenden Tage bereits ein förmlicher Einleitungsbeschluss ergangen und in Rechtskraft erwachsen ist, sowie über Untersuchungen wegen einfacher oder schwerer Polizeiübertretungen, welche vor jenem Tage geschlossen wurden, ist das weitere Verfahren nach den bis dahin geltenden Gesetzen zu pflegen, das Urtheil nach eben diesen Gesetzen zu fällen, und das Verfahren in höherer Instanz nur nach diesen Gesetzen durchzuführen.

Art. IV. Dagegen sind Voruntersuchungen wegen Verbrechen, über welche vor dem Tage, an dem die neue Strafprocess-Ordnung in Wirksamkeit tritt, noch kein rechtskräftiger Beschluss auf Einleitung der ordentlichen Criminaluntersuchung ergangen ist, sowie alle Untersuchungen wegen einfacher oder schwerer Polizeiübertretungen, die vor jenem Tage noch nicht geschlossen wurden, gleich einer Voruntersuchung im Sinne der neuen Strafprocess-Ordnung zu behandeln.

Art. V. Das Verfahren über Pressvergehen, rücksichtlich welcher bereits vor dem nach Art I festzusetzenden Tage die Hauptverhandlung angeordnet wurde, ist nach den Bestimmungen der Vorschrift vom 14. März 1849 über das Verfahren in Pressübertretungsfällen zu Ende zu führen. Ueber andere Pressvergehen aber ist das Verfahren nach den Vorschriften der neuen Strafprocess-Ordnung fortzusetzen.

Art. VI. Von dem Tage der Wirksamkeit der neuen Strafprocess-Ordnung an haben über die Competenz der verschiedenen Arten von Gerichten folgende Bestimmungen zu gelten:

Art. VII. Vor die Geschwornengerichte gehört die Hauptverhandlung und Entscheidung.

A. Ueber nachstehende Verbrechen, in sofern sie nicht wegen des Zusammenhanges mit einer hochverrätherischen Unternehmung vor das Reichsgericht gehören:

1. Störung der inneren Ruhe des Staates (§§. 57 – 59 St. G. I. Thls);

2. Aufstand und Aufruhr (§§. 61—69 St. G. I. Thls.);

3. öffentliche Gewaltthätigkeiten in den Fällen des §. 70 St. G. I. Thls., wenn der Widerstand mit Waffen geschehen oder mit einer Beschädigung oder Verwundung begleitet ist; des §. 72; des §. 74, jedoch nur, wenn der wirklich verursachte Schade tausend Gulden C. M. übersteigt; des durch das Justiz-Hofdecret vom 18. März 1847, Z. 1924, erlassenen Eisenbahn-Strafgesetzes ohne Ausnahme; der §§. 75, 78 und 80 St. G. I. Thls. und des Hofdecretes vom 19. August 1826, Z. 2215 der J. G. S. über den Sklavenhandel;

4. nadużycia władzy urzędowej i przyjmowania podarunków w rzeczach urzędowych (§§. 85—88 k. k. cz. I.);

5. fałszowania publicznych papierów kredytowych (§§. 92—102 k. k. cz. I);

6. fałszowania monety (§§. 103—106 k. k. cz. I.);

7. zgwałcenia religii (§§. 106—109 k. k. cz. I.);

8. zgwałcenia kobiety (§§. 110—112 k. k. cz. I.);

9. morderstwa i zabójstwa (§§. 117—127 k. k. cz. I.);

10. spędzenia płodu mimo wiedzy i woli matki (§§. 131—132 k. k. cz. I.);

11. podrzucenia dziecięcia w przypadku §. 134. k. k. cz. I. przewidzianym;

12. zranienia w przypadku §. 139 k. k. cz. I.);

13. pojedynku (§§. 140—146 k. k. cz. I.);

14. podpalenia (§§. 147—149 k. k. cz. I.);

15. kradzieży, kiedy kara według §. 159 k.k. cz. I.) między 5ciu do 10ciu lat ma być wymierzoną;

16. przeniewierzenia na rzeczy urzędownie powierzonej (§§. 161 i 162 k. k. c. I.); i w przypadku §fu 163, kiedy kara według §. 164. od 5 do 10 lat ma być wymierzoną;

17. rozboju i uczęstnictwa (§§. 169—175 k. k. cz. I.):

18. oszustwa w przypadkach §. 178. lit. *a)* i *f)* k. k. cz. I.); i we wszystkich przypadkach, których wymiar kary według §. 182. następować ma;

19. dwużeństwa (§§. 185—187. k. k. cz. I);

20. potwarzy (§§. 188 i 189 k. k. cz. I.);

21. danej zbrodniarzom pomocy, jednakowoż tylko w przypadkach, w których według §. 197. k. k. cz. I, kara od 5 do 20 lat ma być wymierzoną;

B. w sprawach o wykroczenia drukowe w §§. 22—35 patentu z dnia 13. Marca 1849, w przedmiocie nadużycia druku wyrażonych.

Art. VIII. Śledztwo przygotowawcze, co do ciężkich zbrodni i wykroczeń drukowych, w poprzedzającym artykule wymienionych, należy do sądów powiatowych kolegialnych, przyczem przepisy ustawy o postępowaniu karnem zachowane być mają.

Art. IX. Do sądów powiatowych kolegialnych, w okręgu przydzielonym onymże, jako sądom karnym, należy jeszcze śledztwo przygotowawcze i główne dochodzenie, tudzież wyrokowanie w I. instancyi w sprawach o zbrodnie i wykroczenia,

A. co do zbrodni, nie należących do sądów przysięgłych:

1. gwałtu publicznego w przypadku §fu 70. k. k. cz. I, kiedy opór zaszedł bez użycia broni i bez uszkodzenia lub zranienia;

2. gwałtu publicznego przez złośliwe uszkodzenie cudzej własności (§. 74. k. k. cz. I.); jednakże wtenczas tylko, kiedy szkoda zrządzona przenosi 5 złr. m. k., lecz nie przenosi 1000 złr. i kiedy nie ma zastosowania patent o kolejach żelaznych z dnia 30. Stycznia 1847, tudzież dekret nadworny sądowy z dnia 18. Marca 1847. L. 1924;

3. gwałtu publicznego przez niebezpieczne odgrażywanie (dekret nadworny z dnia 8. Lipca 1845. L. 17,516);

4. Missbrauch der Amtsgewalt und Geschenkannahme in Amtssachen (§§. 85—88 St. G. I. Thls.);

5. Verfälschung der öffentlichen Creditspapiere (§§. 92—102 St. G. I. Thls.);

6. Münzverfälschung (§§. 103—106 St. G. I. Thls.);

7. Religionsstörung (§§. 107—109 St. G. I. Thls.);

8. Nothzucht (§§. 110—112 St. G. I. Thls.);

9. Mord und Todtschlag (§§. 117—127 St. G. I. Thls.);

10. Abtreibung der Leibesfrucht wider Wissen und Willen der Mutter (§§. 131, 132 St. G. I. Thls.);

11. Weglegung eines Kindes im Falle des §. 134 St. G. I. Thls.;

12. Verwundung im Falle des §. 139 St. G. I. Thls.;

13. Zweikampf (§§. 140—146 St. G. I. Thls.);

14. Brandlegung (§§. 147—149 St. G. I. Thls.);

15. Diebstahl, wenn die Strafe nach §. 159 St. G. I. Thls. zwischen fünf und zehn Jahren auszumessen ist;

16. Veruntreuung vom ämtlich anvertrauten Gute (§§. 161 und 162 St. G. I. Thls.) und im Falle des §. 163, wenn die Strafe nach §. 164 zwischen fünf und zehn Jahren auszumessen ist;

17. Raub und Theilnahme an demselben (§§. 169—175 St. G. I. Thls.);

18. Betrug in den Fällen des §. 178 lit. a) und f) St. G. I. Thls., und in allen Fällen, in welchen die Strafbestimmung des §. 182 anzuwenden ist;

19. zweifache Ehe (§§. 185—187 St. G. I. Thls.);

20. Verläumdung (§§. 188 und 189 St. G. I. Thls.);

21. Verbrechern geleisteter Vorschub, jedoch nur in den Fällen, in welchen nach §. 197 St. G. I. Thls. die Strafe zwischen fünf und zehn Jahren auszumessen ist;

B. über die in den §§. 22—35 des Patentes vom 13. März 1849 gegen den Missbrauch der Presse aufgeführten Pressvergehen.

Art. VIII. Die Voruntersuchung rücksichtlich der in dem vorstehenden Artikel aufgeführten schweren Verbrechen und Pressvergehen steht den Bezirks-Collegialgerichten unter Beobachtung der in der Strafprocess-Ordnung enthaltenen Bestimmungen zu.

Art. IX. Den Bezirks-Collegialgerichten steht ferner in dem ihnen als Strafgerichten über Verbrechen und Vergehen zugewiesenen Sprengel die Voruntersuchung und Hauptverhandlung, sowie die Entscheidung in erster Instanz zu:

A. über die nicht den Schwurgerichten zugewiesenen Verbrechen:

1. öffentliche Gewaltthätigkeit im Falle des §. 70 St. G. I. Thls., wenn der Widerstand ohne Waffen und ohne Beschädigung oder Verwundung erfolgte;

2. öffentliche Gewaltthätigkeit durch boshafte Beschädigung fremden Eigenthumes (§. 74 St. G. I. Thls.), jedoch nur, wenn der verursachte Schaden zwar den Betrag von fünf Gulden C. M., jedoch nicht von tausend Gulden C. M. übersteigt, und nicht das durch a. h. Entschliessung vom 30. Jänner 1847 und Justiz-Hofdecret vom 18. März 1847, Z. 1924, erlassene Eisenbahn-Strafgesetz Platz greift;

3. öffentliche Gewaltthätigkeit durch gefährliche Drohung (Hofdecret vom 8. Juli 1835, Z. 17516);

4. uwiedzenia do nadużycia urzędowej władzy (§§. 89—91 k. k. cz. I.);

5. porubstwa w przypadkach w §§fach 113—116 k. k. cz. I. objętych;

6. spędzenia płodu w przypadkach §§fów 128—130 k. k. cz. I;

7. podrzucenia dziecięcia w przypadku przez §. 135 k. k. cz. I. przewidzianym;

8. zranienia lub ciężkiego uszkodzenia ciała (§§. 136—138 k. k. cz. I.) z wyłączeniem przypadku, o którym §. 139. wzmiankuje:

9. kradzieży we wszystkich przypadkach, w których kara według §§. 157 i 158 k. k. cz. I. ma być wymierzoną;

10. przeniewierzenia w przypadku §fu 163 k. k. cz. I, jeżeli kara według §. 164, od 6 miesięcy do lat 5 ma być wymierzoną;

11. uczęstnictwa w kradzieży i przeniewierzeniu (§§. 165 i 166 k. k. cz. I.);

12. oszustwa we wszystkich przypadkach, w których kara §fu. 181 k. k. cz. I., zastosowaną być winna, z wyjątkiem przypadków §. 178 lit. *a* i *f*;

13. danej zbrodniarzom pomocy (§§. 190—200 k. k. cz. I.), z wyjątkiem przypadków, w których kara według §. 197 od 5 do 10 lat ma miejsce.

B. Co do następnych czynów karygodnych, które odtąd zawierają się pod ogólnem nazwiskiem „wykroczeń“:

1. przestępstw, przez nieletnich popełnionych, w §§. 28. lit. *a.* i 29. k.k. cz. II. wyrażonych, które, gdyby przez doletnich popełnione były z istoty swojej stanowiłyby zbrodnie;

2. zbiegowiska (§§. 51—56 k. k. cz. II);

3. podburzania przeciwko władzom rządowym i gminnym (§. 71 k. k. cz. II. i patent z d. 17. Stycznia 1850 art. XV.);

4. obrazy warty w przypadku §. 73 k. k. cz. II;

5. uraz uczynkowych, których się publiczni urzędnicy lub słudzy w wykonywaniu urzędu swego dopuszczają (§§. 86 i 87 k. k. cz. II.);

6. zabójstwa z niedbalstwa, lub ciężkich zranień (§. 89 k. k. cz. II.);

7. zatajenia porodu (§§. 94 i 95 k. k. cz. II.);

8. nieumiejętności lekarzy i chirurgów (§§. 111 i 112 k. k. cz. II.);

9. zabronionych zmów rzemieślników, czeladzi rzemieślniczej, tudzież ukrywania zapasów żywności (§§. 227—232 k. k. cz. II.);

10. obrazy honoru w przypadkach w §§. 234—240 k. k. cz. II.);

11. nierządnictw w przypadkach, przywiedzionych w §§. 246—253 k. k. cz. II);

12. kuplerstwa (rajfurstwa) (§§. 256—259 k. k. cz. II.);

13. naruszenia pieczęci sądowych w przypadkach patentem z dnia 17. Stycznia 1850. art. III. przewidzianych;

14. uwiedzenia do nadużycia urzędowej władzy (patent z d. 17. Stycznia 1850. art. V.);

15. przestępstw wszystkich przepisów o zarazie morowej (pat. z d. 21. Maja 1805);

16. wszystkich przestępstw patentu o lichwie z d. 2. Grudnia 1803;

17. wszystkich przestępstw ustawy o umysłowej własności z dnia 19. Października 1846;

4. Verführung zum Missbrauch der Amtsgewalt (§§. 89—91 St. G. I. Thls.);

5. die in den §§. 113—116 St. G. I. Thls. angeführten Unzuchtsfälle;

6. Abtreibung der Leibesfrucht in den Fällen der §§. 128—130 St. G. I. Thls.;

7. Weglegung eines Kindes im Falle des §. 135 St. G. I. Thls.;

8. Verwundung oder schwere Körperverletzung (§§. 136—138 St. G. I. Thls.) mit Ausnahme des im §. 139 erwähnten Falles;

9. Diebstahl in allen Fällen, in welchen die Strafe nach den §§. 157 und 158 St. G. I. Thls. auszumessen ist;

10. Veruntreuung im Falle des §. 163 St. G. I. Thls., wenn die Strafe nach §. 164 zwischen sechs Monaten und fünf Jahren auszumessen ist;

11. Theilnehmung am Diebstahle oder an der Veruntreuung (§§. 165 und 166 St. G. I. Thls.);

12. Betrug in allen Fällen, in welchen die Strafbestimmungen des §. 181 St. G. I. Thls. anzuwenden sind, mit Ausnahme der Fälle des §. 178 lit. a) und f);

13. Verbrechern geleisteter Vorschub (§§. 190—200 St. G. I. Thls.) mit Ausnahme der Fälle, in welchen die Strafe nach §. 197 zwischen fünf und zehn Jahren auszumessen ist;

B. über die nachstehenden strafbaren Handlungen, welche von jetzt an unter der Gesammtbenennung „Vergehen" begriffen werden:

1. die in den §§. 28 lit. a) und 29 St. G. II. Thls. erwähnten Uebertretungen von Unmündigen, welche, wenn sie von Mündigen begangen worden wären, ihrer Eigenschaft nach als Verbrechen behandelt werden müssten;

2. Auflauf (§§. 51—56 St. G. II. Thls.);

3. Aufreizung gegen Staats- und Gemeindebehörden (§. 71 St. G. II. Thls.) und Patent vom 17. Jänner 1850, Art. XV.;

4. Beleidigung einer Wache im Falle des §. 73 St. G. II. Thls.;

5. thätige Beleidigungen, welche öffentliche Beamte oder Diener im Amte ausüben, (§§. 86 und 87 St. G. II. Thls.);

6. fahrlässige Tödtungen, oder schwere Verwundungen (§. 89 St. G. II. Thls.);

7. Verheimlichung der Geburt (§§. 94 und 95 St. G. II. Thls.);

8. Unwissenheit von Aerzten und Wundärzten (§§. 111 und 112 St. G. II. Thls.);

9. unerlaubte Verabredungen von Gewerbsleuten oder Handwerksgesellen und Verheimlichung von Vorräthen (§§. 227—232 St. G. II. Thls.);

10. die in den §§. 234—240 St. G. II. Thls. aufgeführten Ehrenbeleidigungen;

11. die in den §§. 246—253 St. G. II. Thls. aufgeführten Unzuchtsfälle;

12. Kuppelei (§§. 256—259 St. G. II. Thls.);

13. widerrechtliche Eröffnung gerichtlicher Siegel in den Fällen des Patentes vom 17. Jänner 1850, Art. III.;

14. das Vergehen der Verführung zum Missbrauche der Amtsgewalt (Patent vom 17. Jänner 1850, Art. V.);

15. alle Uebertretungen der Pestvorschriften (Patent vom 21. Mai 1805);

16. alle Uebertretungen des Patentes vom 2. December 1803 gegen den Wucher;

17. alle Uebertretungen des Gesetzes vom 19. October 1846 zum Schutze des geistigen Eigenthumes;

18. wszystkich przestępstw ustawy policyjnej o kolejach żelaznych, patentem z dnia 30. Stycznia 1847. wydanej;

19. wszystkich przestępstw przeciwko przepisom §§fów 4, 6, 7, i 14—18 patentu z dnia 13. Marca 1849. o nadużyciach drukowych;

20. wszystkich przestępstw przeciwko patentowi z dnia 17. Marca 1849. o prawie stowarzyszenia i zgromadzenia się, z wyjątkiem §§. 23. i 31—33;

21. lekkomyślnego bankructwa, stosownie do Najwyższego postanowienia z dnia 13. Marca 1847, dekretem kancelaryi nadwornej z d. 17. Kwietnia 1847 r. ogłoszonego.

Art. X. Do sądów powiatowych należą następujące czyny, które wszystkie odtąd nazywać się będą „przestępstwami“:

1. wszystkie ciężkie policyjne przestępstwa, które nie są wyraźnie sądom powiatowym kolegialnym przydzielone;

2. przestępstwa z powodu złośliwego uszkodzenia cudzej własności, w patencie z dnia 17. Stycznia 1850. art. II. IV. VIII. i IX. przywiedzione, powrotu wygnańca, kradzieży, podrabiania lub fałszowania publicznych dokumentów;

3. wszystkie proste policyjne przestępstwa, które nie należą do policyi gminnej;

4. przestępstwa przeciwko §fowi 19. patentu z 13. Marca 1849. o nadużyciu druku;

5. przestępstwa przeciwko §§. 23. i 31—33 patentu z 17. Marca 1849. o prawie stowarzyszania i zgromadzania się.

Art. XI. Przepis §. 29. k, k. cz. I. przestaje obowięzywać, przepis zaś §. 28. t. k. rozciąga się do wszystkich przypadków, w których zachodzi zbieg albo zbrodni z wykroczeniami i przestępstwami, albo wykroczeń z przestępstwami, albo wykroczeń lub przestępstw rozmaitego gatunku.

Art. XII. Nasi ministrowie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, do wykonania rozporządzenia tego, zostają upoważnieni.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu d. 17. Stycznia 1850.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai. Schmerling. Thun.
Kulmer.

18. alle Uebertretungen des durch Allerhöchste Entschliessung vom 30. Jänner 1847 erlassenen Eisenbahnpolizeigesetzes;

19. alle Uebertretungen der in den §§. 4, 6, 7 und 14—18 des Patentes vom 13. März 1849 gegen den Missbrauch der Presse enthaltenen Vorschriften;

20. alle Uebertretungen des Patentes vom 17. März 1849 über die Ausübung des Vereinigungs- und Versammlungsrechtes, mit Ausnahme der §§. 23 und 31—33;

21. leichtsinnige Crida in Gemässheit der durch Hofkanzleidecret vom 17. April 1847 kundgemachten Allerhöchsten Entschliessung vom 13. März 1847.

Art. X. Vor die Bezirksgerichte gehören die nachstehenden Handlungen, welche von nun an sämmtlich Uebertretungen zu nennen sind:

1. alle nicht den Bezirks-Collegialgerichten ausdrücklich zugewiesenen schweren Polizeiübertretungen;

2. die in dem Patente vom 17. Jänner 1850, Art. II, IV, VIII und IX aufgeführten Uebertretungen der boshaften Beschädigung fremden Eigenthumes, der Rückkehr eines Verwiesenen, des Diebstahles und der Nachahmung oder Verfälschung einer öffentlichen Urkunde;

3. alle einfachen Polizeiübertretungen, welche nicht der Gemeindepolizei zugewiesen werden;

4. die Uebertretungen des §. 19 des Patentes vom 13. März 1849 gegen den Missbrauch der Presse;

5. die Uebertretungen der in den §§. 23 und 31—33 des Patentes vom 17. März 1849 über die Ausübung des Vereinigungs- und Versammlungsrechtes enthaltenen Vorschriften;

Art. XI. Der §. 29 St. G. I. Thls. wird ausser Wirksamkeit gesetzt, und die Vorschrift des §. 28 St. G. I. Thls. auf alle Fälle ausgedehnt, in welchen entweder Verbrechen mit Vergehungen oder Uebertretungen, oder Vergehen mit Uebertretungen, oder in welchem Vergehen oder Uebertretungen verschiedener Gattung zusammentreffen.

Art. XII. Unsere Minister der Justiz und des Innern sind mit dem Vollzuge dieser Verordnung beauftragt.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien den 17. Jänner 1850.

Franz Joseph.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai
Schmerling. Thun. Kulmer.

USTAWA POSTĘPOWANIA KARNEGO.

Rozdział pierwszy.

OGÓLNE PRZEPISY.

§. 1.

Nikt, z powodu zbrodni, wykroczenia lub przestępstwa, nie może być inaczej do kary pociągniętym, jak tylko w skutek postępowania na drodze karnej, według przepisów niniejszej ustawy przeprowadzonego, i w skutek wyroku przez właściwy sąd wydanego.

§. 2.

Dochodzenie sądowe czynów kary godnych, należy w powszechności do urzędników, w tym celu przez ustawę postanowionych, na mocy ich urzędu; wyjęte zostają tylko przypadki, w których postępowanie jedynie na żądanie obrażonego lub poszkowanego ma miejsce.

§. 3.

Wszystkie w postępowaniu karnem udział mające władze, obowiązane są mieć na względzie zarówno okoliczności do przekonania, jako też do obrony obwinionego służące.

§. 4.

Skargi prywatne, z powodu karygodnego czynu, winny być, na żądanie poszkodowanego, w drodze karnej załatwione, jeżeli potrzeba dalszego dowodzenia nie wymaga odesłania takowych przed sądy cywilne.

§. 5.

Jeżeli postępowanie lub orzeczenie w sprawie karnej, zależy od rozstrzygnienia uprzednich skarg cywilnych, wówczas postępowanie sądowe na drodze karnej do nich także rozciągniętem być winno, i sędzia karny, co się tycze takich skarg uprzednich, nie jest obowiązanym trzymać się wyroku, przez sąd cywilny, po dopełnionym czynie, wydanego. Tylko, jeżeli skarga taka dotycze małżeństwa lub stosunków pokrewieństwa, w przedmiocie których przed ukończonem dochodzeniem spór cywilny rozpoczętym został, postępowanie na drodze karnej zawieszonom być może aż do orzeczenia przez sąd cywilny.

§. 6.

Termina w niniejszej ustawie oznaczone, jeżeli ustawa wyraźnie inaczej nie przepisuje, są ostateczne (prekluzyjne) i nie mogą być przedłużane. Jeżeli bieg tych terminów, poczynać się ma od oznaczonego dnia; dzień ten do terminu liczonym być nie powinien. Dni niedzielne i świąteczne, zawsze liczone być winny.

§. 7.

Kary pieniężne, w ustawie tej wyrzeczone, jeżeli przez upadającego w sporze albo wcale nie, lub też bez dotkliwej szkody w utrzymaniu jego familii uiszczone być nie mogą, mają być na karę aresztu zamienione, licząc 5 złr. m. k. za jeden dzień aresztu. Wszystkie kary pieniężne idą na korzyść instytutu ubogich tego miejsca, gdzie skazadie nastąpiło, i winny być do kasy gminnej tegoż miejsca przesłane.

Strafprocess-Ordnung.

Erstes Hauptstück

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Niemand kann wegen Verbrechen, Vergehen oder Uebertretungen mit Strafe belegt werden, ausser nach vorgängigem Strafverfahren in Gemässheit dieser Strafprocess-Ordnung und in Folge eines von dem zuständigen Richter gefällten Urtheiles.

§. 2.

Die gerichtliche Verfolgung der strafbaren Handlungen liegt in der Regel den von dem Gesetze hiezu bestimmten Beamten kraft ihres Amtes ob. Ausgenommen sind diejenigen Fälle, in welchen nach Vorschrift der Strafgesetze nur auf Verlangen des Beleidigten oder Beschädigten verfahren werden darf.

§. 3.

Alle in dem Strafverfahren thätigen Behörden haben die zur Ueberführung und die zur Vertheidigung des Angeschuldigten dienenden Umstände mit gleicher Sorgfalt zu berücksichtigen.

§. 4.

Privatrechtliche Ansprüche auf strafbare Handlungen sind auf Antrag des Beschädigten im Strafverfahren mit zu erledigen, wenn nicht die Nothwendigkeit weiterer Ausführung eine Verweisung derselben vor die Civilgerichte angemessen erscheinen lässt.

§. 5.

Hängt die Verhandlung oder Entscheidung einer Strafsache von der Beantwortung privatrechtlicher Vorfragen ab, so erstreckt sich die strafgerichtliche Untersuchung auch auf diese und der Strafrichter ist hinsichtlich derselben an ein nach verübter That erfolgtes Erkenntniss des Civilrichters nicht gebunden. Nur wenn die Vorfrage eheliche oder Verwandtschaftsverhältnisse betrifft, worüber vor Beendigung der Untersuchung ein bürgerlicher Rechtsstreit anhängig gemacht wurde, kann das strafgerichtliche Verfahren bis zum Erkenntniss des Civilrichters ausgesetzt werden.

§. 6.

Die in diesem Gesetze anberaumten Fristen sind, wenn das Gegentheil nicht ausdrücklich verfügt ist, ausschliessend (präclusiv) und können nicht verlängert werden. Wenn dieselben von einem bestimmten Tage an zu laufen haben, sind sie so zu berechnen, dass dieser Tag nicht mitgezählt wird. Sonn- und Feiertage sind immer einzurechnen.

§. 7.

Die in diesem Gesetze ausgesprochenen Geldstrafen, welche von dem Straffälligen nicht eingebracht oder nicht ohne empfindlichen Nachtheil für den Unterhalt seiner Angehörigen geleistet werden können, sind in Arreststrafen von je Einem Tage für fünf Gulden C. M. zu verwandeln. Alle Geldstrafen verfallen dem Armeninstitute des Ortes, wo die Strafe erkannt wurde, und sind an die Gemeindecasse dieses Ortes abzuführen.

Rozdział drugi.

O WŁADZACH SĄDOWYCH.

§. 8.

Władza sądowa w sprawach karnych sprawowaną będzie przez sądy powiatowe, sądy powiatowo-kolegialne i sądy krajowe, przez sądy przysięgłych, sądy wyższe krajowe i przez sąd kasacyjny.

I. Sądy powiatowe.

§. 9.

Sędzia powiatowy i jego zastępcy, posiadający potrzebne na urząd sędziego uzdolnienie, obowiązani są jako pojedynczy sędziowie, w sprawach o wszystkie przestępstwa, z wyłączeniem przydzielonych policyi gminnej, przedsiębrać dochodzenie i wyrokować w pierwszej instancyi. Co do zbrodni i wykroczeń, należą do sędzi powiatowego te czynności, które mu niniejszą postępowania karnego ustawą przydzielone zostaną.

II. Sądy powiatowo-kollegialne.

§. 10.

Sądy powiatowo-kolegialne, obowiązane są dla okręgu, przekazanego im jako sądom powiatowym, wyznaczyć z pomiędzy siebie jednego lub kilku sędziów, którzy podobnie jak każdy sędzia powiatowy, w przypadkach o przestępstwa sprawować będą urząd sędziego karnego.

§. 11.

Do sądów powiatowych kolegialnych, jako sądów karnych, co do zbrodni i wykroczeń, w zakresie przekazanego im okręgu, należy nietylko przedsiębranie dochodzeń śledczych i głównych, ale nadto wyrokowanie w I^ej instancyi we wszystkich, w art. IX. rozporządzenia wstępnego wymienionych zbrodniach i wykroczeniach.

§. 12.

W zbrodniach i wykroczeniach drukowych, z przepisu art. VII. rozporządzenia wstępnego, sądom przysięgłych przydzielonych, należy do sądów powiatowych kolegialnych, jedynie przedsiębranie dochodzenia przygotowawczego.

§. 13.

Do przedsiębrania wstępnego dochodzenia, przeznaczonym będzie jeden lub więcej członków sądu powiatowego kolegialnego, jako sędziowie śledczy.— W przypadku kiedy sąd powiatowy kolegialny wyrokować ma zbiorowo (w kolegium), wydawać będzie uchwały w komplecie dwoch sędziów i prezydującego.

III. Sądy krajowe.

§. 14.

Sądy krajowe co do spraw karnych, są sądami pierwszej i drugiej instancyi. Jako sąd pierwszej instancyi, obowiązane są wydawać uchwały swoje w komplecie dwóch sędziów i prezydującego; jako druga instancya zaś, w komplecie czterech sędziów i prezydującego.

Zweites Hauptstück.

Von den Gerichtsbehörden.

§. 8.

Die Gerichtsbarkeit in Strafsachen wird von den Bezirksgerichten, den Bezirks-Collegial- und Landesgerichten, den Geschwornengerichten, den Oberlandesgerichten und dem Cassationshofe ausgeübt.

I. Bezirksgerichte.

§. 9.

Die Bezirksrichter und die zum Richteramte befähigten Stellvertreter derselben haben als Einzelrichter über alle Uebertretungen, welche nicht der Gemeindepolizei zugewiesen werden, die Untersuchung zu führen und in erster Instanz zu erkennen. In Beziehung auf Verbrechen und Vergehen liegt den Bezirksgerichten jene Mitwirkung ob, welche ihnen durch diese Strafprocess-Ordnung zugewiesen wird.

II. Bezirks-Collegialgerichte.

§. 10.

Die Bezirks-Collegialgerichte haben für den denselben als Bezirksgerichten zugewiesenen Sprengel aus ihrer Mitte einen oder mehrere Einzelrichter zu bestellen, welche das Strafrichteramt in Uebertretungsfällen gleich jedem Bezirksrichter ausüben.

§. 11.

In dem den Bezirks-Collegialgerichten als Strafgerichten über Verbrechen und Vergehen zugewiesenen Sprengel steht ihnen bezüglich der im Artikel IX der Einführungs-Verordnung aufgeführten Verbrechen und Vergehen nicht nur die Voruntersuchung, sondern auch die Hauptverhandlung und Entscheidung in erster Instanz zu.

§. 12.

Rücksichtlich der durch Art. VII der Einführungs-Verordnung den Schwurgerichten zugewiesenen Verbrechen und Pressvergehen steht den Bezirks-Collegialgerichten nur die Voruntersuchung zu.

§. 13.

Zur Führung der Voruntersuchungen werden ein oder mehrere Mitglieder des Bezirks-Collegialgerichtes als Untersuchungsrichter bestellt. — Wo das Bezirks-Collegialgericht als Collegium zu entscheiden hat, fasst es seine Beschlüsse in Versammlungen von zwei Richtern und einem Vorsitzenden.

III. Landesgerichte.

§. 14.

Die Landesgerichte üben das Richteramt in Strafsachen theils in erster, theils in zweiter Instanz aus. Als erste Instanz haben sie ihre Beschlüsse in Versammlungen von zwei Richtern und einem Vorsitzenden, als zweite Instanz in Versammlungen von vier Richtern und einem Vorsitzenden zu fassen.

§. 15.

Sądy krajowe, za pośrednictwem utworzonego z pomiędzy siebie senatu (wydziału), wykonywać będą w zakresie oznaczonego powiatu, jako sądy powiatowo-kolegialne te czynności, które w §. 11 do 13, sądom powiatowym kolegialnym są przydzielone. Prócz tego z pośród nich, szczególniej sędziowie do sądów przysięgłych brani będą.

§. 16.

W drugiej i ostatniej instancyi, rozstrzygać będą sądy krajowe:

a) odwołania się przeciwko wyrokom przez sądy powiatowe w sprawach o przestępstwa wydanym;

b) odwołania się przeciwko wyrokom sądów karnych, w sprawach o wykroczenia, tudzież o zbrodnie, do sądu przysięgłych nie należące, bez względu, czyli wyroki te wydanemi będą przez sąd powiatowy kolegialny, lub też przez senat z pośród tegoż sądu krajowego stósownie do §. 15 utworzony; wszelakoż w tym ostatnim przypadku, żaden sędzia do pierwszego sądzenia wpływający, nie może należeć do instrukcyi lub sądzenia w drugiej instancyi.

IV. Sądy przysięgłych.

§. 17.

Do sądów przysięgłych należy przedsiębranie głównego dochodzenie i wyrokowanie w sprawach o zbrodnie i wykroczenia drukowe w art. VII. rozporządzenia wstępnego wymienione.

§. 18.

Zwyczajne posiedzenia sądu przysięgłych, odbywać się będą co trzy miesiące w miejscu urzędowania każdego trybunału i w porządku, jaki dla każdego z nich, pod jednym sądem wyższym zostających, przez tenże sąd wyznaczonym będzie. We Wiedniu zwyczajne posiedzenia sądu przysięgłych, odbywać się będą co miesiąc; w innych miastach, mających więcej nad 5000 mieszkańców, co dwa miesiące. Sądowi wyższemu służy także władza, zwołać nadzwyczajne posiedzenie sądu przysięgłych, jeżeli tego liczba lub ważność wniesionych oskarżeń wymaga; albo też zarządzić, aby dla szczególnie ważnych powodów, posiedzenie sądu przysięgłych na innem odbyło się miejscu.

§. 19.

Zwyczajne posiedzenia sądu przysięgłych, nie wprzódy zamknięte być winno, aż dopóki nie zostaną osądzone wszystkie sprawy, w których wyrok odesłania już przy rozpoczęciu posiedzenia, stał się prawomocnym. W sprawach, w których wyrok odesłania, przy rozpoczęciu posiedzeń sądu przysięgłych, nie jest jeszcze prawomocnym, wtenczas tylko za zezwoleniem prezesa sądu przysięgłych, główne dochodzenie przedsiębrane być może, kiedy tego albo prokurator albo oskarżony żąda, a strona przeciwna na to przystaje. W obudwóch atoli tych przypadkach, oskarżony zrzec się powinien wyraźnie służącej mu z §. 241. skargi o nieważność i dozwolonego mu w §. 256. ośmiodniowego terminu.

§. 20.

Każdy sąd przysięgłych, składa się z trybunału sędziów i dwunastu przysięgłych (Ława przysięgłych).

§. 15.

In erster Instanz haben die Landesgerichte durch einen aus ihrer Mitte gebildeten Senat als Bezirks-Collegialgerichte für den Umfang eines bestimmten Bezirkes die in den §§. 11 bis 13 denselben zugewiesene Wirksamkeit auszuüben. Ausserdem werden vorzüglich aus ihrer Mitte die Richter zu den Geschwornengerichten bestellt.

§. 16.

In zweiter und letzter Instanz entscheiden die Landesgerichte:

a) *über die Beschwerden gegen die von den Bezirksgerichten in Uebertretungsfällen ergangenen Erkenntnisse;*

b) *über die Beschwerden gegen Erkenntnisse der Strafgerichte über Vergehen und über die nicht den Schwurgerichten zugewiesenen Verbrechen, es mögen diese Erkenntnisse von den Bezirks-Collegialgerichten oder von dem im §. 15 erwähnten Senate des Landesgerichtes selbst erflossen seyn; nur darf in letzterem Falle kein bei der ersten Entscheidung eingeschrittener Richter in die zur Verhandlung und Entscheidung in zweiter Instanz zu berufende Versammlung aufgenommen werden.*

IV. Geschwornengerichte.

§. 17.

Vor die Geschwornengerichte gehört die Hauptverhandlung und Entscheidung über die in dem Art. VII der Einführungs-Verordnung aufgeführten Verbrechen und Pressvergehen.

§. 18.

An dem Sitze jedes Landesgerichtes werden alle drei Monate die ordentlichen Schwurgerichtssitzungen abgehalten, und zwar bei den unter Einem Oberlandesgerichte stehenden Landesgerichten nach einer von dem Ersteren zu bestimmenden Reihenfolge. In Wien finden die ordentlichen Schwurgerichts-Sitzungen alle Monate, in anderen Städten von mehr als 50.000 Einwohnern alle zwei Monate Statt. Dem Oberlandesgerichte steht es auch zu, wenn die Zahl oder Wichtigkeit der vorliegenden Anklagen es erfordern, die Berufung einer ausserordentlichen Schwurgerichts-Sitzung oder aus besonders wichtigen Gründen die Abhaltung der Sitzung an einem anderen Orte anzuordnen.

§. 19.

Eine ordentliche Schwurgerichts-Sitzung darf nicht eher geschlossen werden, als bis über alle Strafsachen entschieden ist, rücksichtlich welcher das Verweisungserkenntniss bei Eröffnung der Sitzung bereits rechtskräftig war. Ueber Fälle, in welchen das Verweisungserkenntniss bei Eröffnung der Schwurgerichts-Sitzung noch nicht in Rechtskraft erwachsen ist, kann die Hauptverhandlung während derselben Sitzung mit Genehmigung des Vorsitzenden des Schwurgerichtshofes nur dann erfolgen, wenn der Staatsanwalt oder der Angeklagte darauf anträgt, und der Gegentheil diesem Begehren zustimmt. Der Angeklagte hat jedoch in beiden Fällen ausdrücklich auf die ihm nach §. 241 zustehende Nichtigkeitsbeschwerde und auf die im §. 256 zugestandene achttägige Frist Verzicht zu leisten.

§. 20.

Jedes Geschwornengericht besteht aus einem Gerichtshofe und zwölf Geschwornen (Geschwornenbank).

I. Trybunał sądu przysięgłych.

§. 21.

Trybunał sędziów w sądzie przysięgłych, składa się z prezydującego, czterech sędziów i pisarza. Prezydującego, przeznacza prezydent wyższego sądu krajowego, zwyczajnie z pomiędzy członków tegoż sądu; może jednak powołać na ten urząd prezydenta lub jednego z sędziów sądu krajowego, w którym ma się odbywać sąd przysięgłych. W każdym razie powinien przeznaczyć jednego z członków sądu krajowego na zastępcę prezydującego. Przeznaczenie to w powszechności na 6 tygodni przed rozpoczęciem zwykłego posiedzenia sądu przysięgłych, a najmniej na 14 dni przed rozpoczęciem nadzwyczajnego posiedzenia sądu przysięgłych, nastąpić, i wraz z dniem i godziną otwarcia posiedzenia, w pismach publicznych i przez przybicie na drzwiach domu sądu krajowego, ogłoszonem być winno.

§. 22.

Reszta członków trybunału sądu przysięgłych i dwaj sędziowie uzupełniający, mianowani będą z pomiędzy sędziów sądu krajowego, przez prezydenta tegoż sądu, przynajmniej na ośm dni przed otwarciem posiedzenia sądu przysięgłych. Kto w sprawie był sędzią inkwizycyjnym, lub wpływał do uchwały Izby oskarżenia, w skutku której sprawa przed sąd przysięgłych odesłaną została, nie może, pod nieważnością, należeć do składu sądu (być sędzią) w trybunale sądu przysięgłych.

2. Przysięgli.

§. 23.

Każdy mężczyzna do urzędu przysięgłego jest zdolnym i obowiązanym, który

a) ma przynajmniej lat 30,

b) umie czytać i pisać,

c) w gminie, w której się znajduje, od roku ma zwykłe swe zamieszkanie, i

d) zarazem stosownie do §. 43 i 44 konstytucyi państwa, posiada prawo wybierania do Izby niższej, t. j. albo opłaca podatku stałego ilość roczną, przez ustawę wyborczą oznaczoną, albo bez względu na opłatę podatku stałego, posiada na zasadzie osobistego uprzymiotnienia, czynne prawo wyboru w gminie któregokolwiek austryackiego kraju koronnego.

§. 24.

Duchowni, wszystkich prawie uznanych wyznań i społeczności kościelnych, nauczyciele szkółek ludowych, urzędnicy państwa w rzeczywistej służbie będący, i osoby w czynnej służbie wojskowej zostające, na urząd przysięgłego powołanymi być nie mogą.

§. 25.

Niezdolnymi do urzędu przysięgłego są: sądownie uznani marnotrawcy i inni pieczy poruczeni, tudzież wszystkie osoby, które z powodu wad fizycznych lub umysłowych, nie są w stanie obowiązkom przysięgłego zadosyć uczynić.

1. Gerichtshof des Schwurgerichtes.

§. 21.

Der Gerichtshof des Geschwornengerichtes besteht aus einem Vorsitzenden, vier Richtern und einem Schriftführer. Den Vorsitzenden ernennt der Präsident des Oberlandesgerichtes in der Regel aus den Mitgliedern dieses Gerichtes, doch kann er auch den Präsidenten oder einen Rath des Landesgerichtes, bei welchem das Schwurgericht gehalten werden soll, zu diesem Amte berufen. Jedenfalls hat er auch ein Mitglied des Landesgerichtes als Stellvertreter des Vorsitzenden zu bezeichnen. Diese Ernennungen sind in der Regel sechs Wochen vor dem Beginne der Schwurgerichtssitzung, bei ausserordentlichen Sitzungen aber wenigstens vierzehn Tage vor dem Beginne derselben vorzunehmen, und sammt dem Tage und der Stunde der Eröffnung der Sitzung durch die öffentlichen Blätter und durch Anschlag an dem Landesgerichtshause kundzumachen.

§. 22.

Die übrigen Mitglieder des Schwurgerichtshofes und zwei Ergänzungsrichter werden aus den Mitgliedern des Landesgerichtes von dem Vorsteher desselben wenigstens acht Tage vor Eröffnung der Schwurgerichtssitzung ernannt. Wer in einer Sache Untersuchungsrichter gewesen, oder an der Entscheidung der Anklagekammer, wodurch die Sache vor das Geschwornengericht gewiesen wurde, Theil genommen hat, kann bei sonstiger Nichtigkeit nicht Mitglied des Schwurgerichtshofes seyn.

2. Die Geschwornen.

§. 23.

Zu dem Amte eines Geschwornen ist in der Regel jeder Mann berufen und verflichtet, welcher

a) mindestens dreissig Jahre alt,

b) des Lesens und Schreibens kundig ist,

c) ein Jahr in der Gemeinde, in der er sich aufhält, seinen ordentlichen Wohnsitz hat, und

d) zugleich zufolge der §§. 43 und 44 der Reichsverfassung die Wahlberechtigung zu den Wahlen für das Unterhaus besitzt, d. h. entweder den durch das Wahlgesetz bestimmten Jahresbetrag an directer Steuer bezahlt, oder ohne Zahlung einer directen Steuer nach seiner persönlichen Eigenschaft in einer Gemeinde eines österreichischen Kronlandes das active Wahlrecht besitzt.

§. 24.

Die Seelsorger aller gesetzlich anerkannten Kirchen und Religionsgesellschaften, Volksschullehrer, wirklich dienende Staatsbeamten, und in activer Dienstleistung stehende Militärpersonen können zu dem Amte eines Geschwornen nicht berufen werden.

§. 25.

Unfähig zu dem Amte eines Geschwornen sind gerichtlich erklärte Verschwender und andere Pflegebefohlene, dann alle Personen, welche wegen körperlicher oder geistiger Gebrechen ausser Stand sind, den Pflichten eines Geschwornen nachzukommen.

§. 26.

Osoby, do których majątku konkurs ogłoszonym został, lub które po ukończonem postępowaniu konkursowem, za niewinne w przedsięwziętem dochodzeniu uznanemi nie zostały; — wszyscy, którzy uznani zostali za winnych zbrodni, lub też wykroczenia, albo przestępstwa, z chciwości zysku popełnionego, lub obyczajność publiczną naruszającego; nakoniec ci, którzy z powodu innego przestąpienia ustawy, na karę aresztu, przynajmniej przez pół roku, skazanymi zostali — wyłączają się od sprawowania urzędu przysięgłego.

§. 27.

Od urzędu przysięgłego wymówić się mogą ci, którzy mają więcej niż sześćdziesiąt pięć lat. Przysięgły, który wyszłemu do siebie wezwaniu podczas jednej sesyi sądu przysięgłych zadosyć uczynił, może sprzeciwić się wyraźnie zamieszczeniu siebie na listę przysięgłych, na rok następny służyć mającą.

§. 28.

Przełożony w każdej gminie, obowiązanym jest, z przybraniem członków wydziału gminnego, ułożyć dokładny w porządku abecadłowym wykaz wszystkich w gminie do sprawowania obowiązków przysięgłego, powołanych osób.

§. 29.

Wykaz ten przysięgłych, powinien być w miejscu urzędowania przełożonego gminy, przez ośm dni do przejrzenia dla każdego wyłożonym i okoliczność ta ma publicznie być oznajmioną.

§. 30.

Każdemu członkowi gminy, wolno jest w przeciągu ośmiu dni, od ostatniego dnia, w którym lista przysięgłych gminy na widok publiczny była wystawioną, zanieść przeciw niej zarzuty (reklamacye) do przełożonego gminy, z żądaniem o sprostowanie jej tak z powodu pominięcia prawnie powołanych, jako też z powodu zamieszczenia w niej niezdolnych do urzędu przysięgłego osób.

§. 31.

Jeżeli reklamacye takie uznane zostaną przez przełożonego gminy za uzasadnione, obowiązanym jest natychmiast sprostować listę przysięgłych gminy, i sprostowanie to przez przylepienie zawiadomienia w miejscu urzędowania ogłosić, a zarazem zawiadomić o tem osobę, która z rzeczonej listy wykreśloną lub w niej zamieszczoną została. Jeżeli przeciwnie, przełożony gminy uznał reklamacye za bezzaasadne, wnoszący takowe, o tem zawiadomionym być winien.

Każdemu członkowi gminy, wolno jest w ciągu ośmiu dni, od dnia ogłoszenia zmiany, osobie zaś interesowanej i reklamującemu, w ciągu ośmiu dni od zawiadomienia, odwołać się do starosty powiatowego.

§. 32.

Po upływie terminu, w §. 30 do wnoszenia reklamacyj oznaczonego, każdy przełożony gminy obowiązanym jest przesłać staroście powiatowemu listę przysięgłych gminy, wraz z przywiedzeniem zmian poczynionych w skutek wniesionych reklamacyj lub, że odrzucono ostatnie.

§. 33.

Starosta powiatowy, obowiązanym jest wszystkie listy gmin w powiecie jego położonych, kazać w jeden zebrać wykaz, który stanowi powiatową listę przysięgłych.

§. 26.

Personen, über deren Vermögen der Concurs eröffnet ist, oder welche nach gepflogener Concursverhandlung in der Untersuchung nicht schuldlos erklärt wurden; Alle, welche eines Verbrechens oder eines aus Gewinnsucht begangenen, oder die öffentliche Sittlichkeit verletzenden Vergehens, oder einer solchen Uebertretung schuldig erklärt wurden; endlich Jene, welche wegen einer anderen Gesetzesübertretung zu einer mindestens halbjährigen Freiheitsstrafe verurtheilt wurden, sind von dem Amte eines Geschwornen ausgeschlossen.

§. 27.

Das Amt eines Geschwornen kann von Denjenigen abgelehnt werden, welche das fünfundsechzigste Lebensjahr überschritten haben. Ein Geschworner, welcher der an ihn ergangenen Aufforderung bei einer Schwurgerichtssitzung Genüge geleistet hat, kann für das nächste Jahr die Eintragung in die Geschwornenliste ausdrücklich ablehnen.

§. 28.

In jeder Gemeinde hat der Gemeindevorstand unter Zuziehung von Mitgliedern des Gemeindeausschusses ein genaues alphabetisches Verzeichniss aller in der Gemeinde zu den Verrichtungen eines Geschwornen berufenen Personen zusammenzustellen.

§. 29.

Diese Gemeinde-Geschwornenliste muss an dem Amtssitze des Gemeindevorstandes während acht Tagen zu Jedermanns Einsicht aufliegen, und dass dieses der Fall sei, öffentlich bekannt gemacht werden.

§. 30.

Jedem Gemeindegliede steht es frei, binnen acht Tagen, vom letzten Tage der Auflegung der Gemeinde-Geschwornenliste an, gegen dieselbe wegen Uebergehung gesetzlich berufener oder wegen Eintragung unzulässiger Personen Einsprache (Reclamation) bei dem Gemeinde-Vorstande zu erheben.

§. 31.

Wird eine solche Einsprache von dem Gemeinde-Vorstande für begründet erachtet, so hat derselbe die Berichtigung in der Gemeinde-Geschwornenliste sogleich vorzunehmen, diese Aenderung durch Anschlag an dem Amtssitze bekannt zu machen, und zugleich die Person, deren Name aus der Liste gestrichen oder derselben beigefügt wurde, davon zu verständigen. Hat dagegen der Gemeindevorstand die Einsprache ungegründet befunden, so ist der Reclamant hievon in Kenntniss zu setzen.

Es steht jedem Gemeindegliede zu, binnen acht Tagen von der Veröffentlichung der Aenderung, dem Betheiligten und Reclamanten aber binnen acht Tagen von der Verständigung an, bei dem Bezirkshauptmanne Beschwerde zu erheben.

§. 32.

Nach Ablauf der im §. 30 vorgezeichneten Reclamationsfrist hat jeder Gemeindevorstand die Gemeinde-Geschwornenliste, unter Angabe der über Einsprache darin vorgenommenen Aenderungen und der zurückgewiesenen Reclamationen, dem Bezirkshauptmanne einzusenden.

§. 33.

Der Bezirkshauptmann hat sämmtliche Listen der in seinem Bezirke gelegenen Gemeinden zu einem Verzeichnisse zusammenstellen zu lassen, welches die Bezirksgeschwornenliste bildet.

Odpis listy takowej, powinien być prokuratorowi przy sądzie powiatowym kolegialnym przesłany, który w przeciągu ośmiu dni, uczynić powinien przeciwko niemu zarzuty (reklamacye), jakie za potrzebne uzna.

§. 34.

Reklamacye te, jak równie zażalenia na zasadzie §. 31. nastąpione, rozstrzyga starosta powiatowy z przybraniem starszego i przynajmniej dwóch członków wydziału powiatowo-gminnego. Jeżeli zażalenie za uzasadnione uznanem zostanie, starosta powiatowy sprostuje natychmiast listę powiatową, i o tem stronę, której to dotycze, zawiadomi. Strona interesowana może w ciągu ośmiu dni u starosty powiatowego podać zażalenie, przeciwko uskutecznionemu sprostowaniu. Tak zażalenia te, jak równie wszystkie w §§. 31 i 33. wzmiankowane zażalenia i reklamacye, które przy ocenianiu według wstępu obecnego §fu nastąpionem, uwzględnionemi nie zostały, obowiązanym jest starosta przesłać z opinią swoją sądowi krajowemu, który w przedmiocie tym, w ciągu dni 14, orzeczenie swe wydać powinien. Od orzeczeń sądu krajowego, dalsze odwołanie się, nie ma miejsca.

§. 35.

Uzupełnione w tym sposobie i ułożone listy powiatowe, powinny być prezydentowi obwodowemu lub wyznaczonemu przez niego staroście powiatowemu, w miejscu posiedzenia sądu przysięgłych, przesłanemi.

Ten, obowiązanym jest zwołać z całego okręgu, sądowi przysięgłych przydzielonego, starszych wydziału gminnego powiatowego, i po dwóch przez każdy wydział powiatowy wyznaczonych mężów zaufania, którzy pod jego przewodnictwem z list powiatowych układają główną listę przez wybór osób, które im, przez wzgląd na uczciwość i okazany rozsądek, za najzdolniejsze do urzędu przysięgłego zdawać się będą.

§. 36.

Wybór ma być uskutecznionym w ten sposób, aby w miastach, mających więcej niż 50,000 mieszkańców i we wszystkich gminach, które według rozmaitych konstytucyj krajowych, nie mają prawa być szczegółowo wyobrażanemi na sejmach, na każde 500 dusz, w gminach zaś, mających prawo być szczegółowo zastąpionemi na sejmach, na każde 250 dusz, przypadł jeden przysięgły. Na każdą przewyżkę nad 250 lub 125 dusz, jeden więcej przysięgły wybranym być powinien.

Przy wyborze tym, szczególniej na to wzgląd mieć należy, aby na głównej liście, ile możności zdolni ze wszystkich okolic okręgu, sądowi przysięgłych przydzielonego, zamieszczani byli.

§. 37.

Z pomiędzy przysięgłych, tym sposobem wybranych, ułożona będzie losem, na dniu pewnym, ogłosić się mającym, publicznie pod przewodnictwem prezydenta obwodowego, wyznaczonego przez niego starosty powiatowego, w siedlisku sądu krajowego i z przybraniem tamecznego przełożonego gminy, roczna lista, t. j. wykaz tych przysięgłych, którzy przy posiedzeniu sądu przysięgłych w następującym roku użytymi być mają. W tym celu nazwiska wszystkich, na głównej liście zamieszczonych przysięgłych, z dokładnem podaniem miejsca ich zamieszkania, włożone będą do urny, a z tej liczba przysięgłych, dla każdego sądy przysięgłych oddzielną ustawą oznaczyć się mająca, która jednak nie może być mniejszą od 200, ani większą nad 800, wyciągniętą zostanie.

Eine Abschrift davon ist dem Staatsanwalte an dem Bezirks-Collegialgerichte mitzutheilen, welcher allfällige Reclamationen binnen acht Tagen zu erheben hat.

§. 34.

Ueber solche Reclamationen, sowie über die nach §. 31 eingebrachten Beschwerden hat der Bezirkshauptmann mit Zuziehung des Obmannes und wenigstens zweier Mitglieder des Bezirks-Gemeinde-Ausschusses zu entscheiden. Wird die Beschwerde gegründet befunden, so hat der Bezirkshauptmann sogleich die Berichtigung in der Bezirksliste vorzunehmen, und hievon den Betheiligten zu verständigen. Dieser kann binnen einer Frist von acht Tagen gegen diese Aenderung bei dem Bezirkshauptmanne seine Beschwerde überreichen. Sowohl die Beschwerden, als auch alle in den §§. 31 und 33 erwähnten Beschwerden und Reclamationen, welche bei der nach dem Eingange dieses Paragraphes vorgenommenen Prüfung unberücksichtiget gelassen wurden, hat der Bezirkshauptmann gutächtlich dem Landesgerichte vorzulegen, welches binnen 14 Tagen darüber zu entscheiden hat. Gegen die Entscheidung des Landesgerichtes findet keine Berufung mehr Statt.

§. 35.

Die auf diese Weise vervollständigten und festgestellten Bezirkslisten sind an den Kreis-Präsidenten oder den von ihm delegirten Bezirkshauptmann am Sitze des Schwurgerichtes einzusenden.

Derselbe hat aus dem ganzen Sprengel des Schwurgerichtes die Obmänner der Bezirks-Gemeinde-Ausschüsse und zwei von jedem Bezirks-Ausschusse abgeordnete Vertrauensmänner einzuberufen, welche unter seiner Leitung aus den Bezirkslisten die Hauptlisten durch Wahl derjenigen Personen bilden, die ihnen wegen Ehrenhaftigkeit der Gesinnung und erprobter Einsicht zu dem Amte eines Geschwornen am geeignetsten erscheinen.

§. 36.

Die Wahl geschieht in der Art, dass für Städte mit einer Bevölkerung über 50.000 Einwohner und in allen nicht zu einer besonderen Vertretung auf den Landtagen nach den verschiedenen Landesverfassungen berechtigten Gemeinden auf je 500 Seelen, in den zur besonderen Vertretung auf den Landtagen berechtigten Gemeinden aber auf je 250 Seelen ein Geschworner entfällt. Für eine Theilzahl von mehr als 250 oder 125 Seelen wird ein Geschworner mehr gewählt.

Bei dieser Wahl ist sorgfältig darauf zu achten, dass wo möglichst Befähigte aus allen Gegenden des Schwurgerichtssprengels der Hauptliste einverleibt werden.

§. 37.

Aus den auf die bezeichnete Art gewählten Geschwornen wird die Jahresliste, das ist, das Verzeichniss der bei den Schwurgerichtssitzungen des nächsten Jahres zu verwendenden Geschwornen an einem bekannt zu machenden Tage öffentlich unter Leitung des Kreispräsidenten oder des von ihm delegirten Bezirkshauptmannes am Sitze des Landesgerichtes und unter Zuziehung des dortigen Gemeindevorstandes durch das Los gebildet. Zu diesem Ende werden sämmtliche Namen der auf der Hauptliste eingetragenen Geschwornen mit genauer Angabe ihres Wohnortes in eine Urne gelegt, und daraus die für jedes Schwurgericht durch besondere Verfügung festgesetzte Zahl von Geschwornen, die jedoch nirgends unter 200 oder über 800 betragen soll, gezogen.

§. 38.

Lista roczna pzysięgłych, powinna być drukiem ogłoszona, i prezydentom wyższego sądu krajowego i sądu krajowego, jeneralnemu prokuratorowi i prokuratorowi rządowemu w siedlisku sądu przysięgłych, wszystkim przełożonym gmin, należących do zakresu, sądowi przysięgłych przydzielonego; nakoniec każdemu przysięgłemu, na wykazie rocznym zamieszczonemu, bez opłaty pocztowej przesłana.

§. 39.

W każdej gminie corocznie z listy przysięgłych gminy wykreślane będą osoby, które z tego świata zeszły, lub które utraciły przymioty, na urząd przysięgłego wymagane, lub które na zasadzie §. 27, z powodu podeszłego wieku, albo z powodu dopełnionego obowiązku za rok, wyraźnie u przełożonego gminy, uwolnienia siebie żądały. Przeciwnie zaś, zamieszczone zostaną te osoby, które w czasie tym nabyły potrzebnego na urząd przysięgłego uzdolnienia. Dla tego przepisy co do ogłaszania list gminnych, co do układu listy powiatowej głównej i rocznej, co do przyjmowania i rozstrzygania zarzutów, tudzież zażaleń, corocznie mają swoje zastosowanie.

§. 40.

Z listy rocznej przysięgłych (§. 37), przeznaczonych będzie losem na każde posiedzenie sądu przysięgłych 36^ciu^ głównych i 9^ciu^ uzupełniających przysięgłych. Wylosowanie to uskutecznionem być winno przez prezydenta sądu krajowego na posiedzeniu publicznem w obecności prokuratora, przynajmniej 14 dni przed rozpoczęciem posiedzenia sądu przysięgłych. Z listy rocznej wybrane zostaną naprzód nazwiska wszystkich, w siedlisku sądu przysięgłych, zamieszkałych przysięgłych i do urny włożone, z pomiędzy których przez prezydenta sądu krajowego, 9^ciu^ uzupełniających przysięgłych wyciągniętych zostanie. Potem nazwiska wszystkich, na liście rocznej będących osób, z wyjątkiem właśnie już wyciągnionych 9^ciu^, włożone będą do urny, z której 36^ciu^ głównych przysięgłych, na całe posiedzenie sądu przysięgłych, wyciągniętymi zostaną. Przepisy §^fu^ tego, pod nieważnością mają być zachowane.

§. 41.

Trzydziestu sześciu przysięgłych, winno być przez prezydującego trybunału sądu przysiegłych lub jego zastępcę, piśmiennie wezwanymi, przy wymienieniu zarazem miejsca, dnia i godziny, w których posiedzenie sądu przysięgłych ma się rozpocząć, tudzież przy zwróceniu uwagi na skutki, z niestawiennictwa wynikające. Starać się o to należy, aby doręczenie wezwania do ich własnych rąk, i ile możności na ośm dni przed rozpocząć się mającem posiedzeniem nastąpiło. Podobnym też sposobem zawiadomić należy o powołaniu owych 9^ciu^ uzupełniających przysięgłych.

§. 42.

Główni przysięgli, którzy na uczynione do nich wezwanie stawili się i powołaniu swemu jako przysięgli zadosyć uczynili, jak równie ci uzupełniający przysięgłych, którzy przy zwyczajnem posiedzeniu sądu przysięgłych, do uzupełnienia jako główni przysięgli przybrani byli i obowiązek swój wypełnili; wolnymi są od obowiązku powtórnego uczęstnictwa w posiedzeniach sądu przysięgłych w tym samym roku, chyba, że uwolnienia tego wyraźnie się zrzekli, o co każdy z nich przy ukończeniu posiedzenia poszczególnie ma być zapytanym. Nazwiska przysięgłych, którzy takie uwolnienie

§. 38.

Die Jahresliste der Geschwornen ist durch den Druck zu veröffentlichen, und wird den Präsidenten des Oberlandesgerichtes und des Landesgerichtes, dem General-Procurator und dem Staatsanwalte am Orte des Schwurgerichtes, allen Vorständen der zu dem Schwurgerichtssprengel gehörigen Gemeinden, endlich jedem auf der Jahresliste enthaltenen Geschwornen portofrei zugesendet.

§. 39.

In jeder Gemeinde werden jährlich die Personen aus den Gemeinde-Geschwornenlisten gestrichen, welche mit Tod abgegangen sind, oder die zum Geschwornenamte erforderliche Befähigung verloren, oder nach §. 27 den Entschuldigungsgrund des hohen Alters oder der für Ein Jahr erfüllten Dienstleistung ausdrücklich bei dem Gemeinde-Vorstande geltend gemacht haben.

Andererseits werden diejenigen Personen beigefügt, welche inzwischen die gesetzliche Befähigung zum Amte eines Geschwornen erlangt haben. Die Bestimmungen über die Bekanntmachung der Gemeindelisten, über die Bildung der Bezirks-, Haupt- und Jahresliste, über die Einbringung und Erledigung der Einspruchen und Beschwerden finden sohin alljährlich ihre Anwendung.

§. 40.

Aus der Jahresliste der Geschwornen (§. 37) werden für jede Schwurgerichts-Sitzung durch das Los sechunddreissig Haupt- und neun Ergänzungsgeschworne bestimmt. Diess geschieht wenigstens vierzehn Tage vor Beginn der Schwurgerichtssitzung durch den Präsidenten des Landesgerichtes im Beisein des Staatsanwaltes in öffentlicher Sitzung. Zuerst werden aus der Jahresliste die Namen aller an dem Orte des Schwurgerichtes wohnenden Geschwornen entnommen, in eine Urne gelegt, und daraus durch den Präsidenten des Landesgerichtes neun Ergänzungsgeschworne gezogen. Hierauf werden die Namen aller auf der Jahresliste stehenden Personen, mit Ausnahme der eben gezogenen Ergänzungsgeschwornen, in die Urne gelegt und daraus sechsunddreissig Hauptgeschworne für die ganze Schwurgerichtssitzung gezogen. Die Vorschriften dieses Paragraphes sind bei sonstiger Nichtigkeit zu beobachten.

§. 41.

Die 36 Hauptgeschwornen sind unter Angabe des Ortes, des Tages und der Stunde der Eröffnung der Schwurgerichts-Sitzung und unter Hinweisung auf die gesetzlichen Folgen des Ausbleibens durch den Vorsitzenden des Schwurgerichtshofes oder dessen Stellvertreter schriftlich vorzuladen. Es ist dafür Sorge zu tragen, dass die Zustellung der Ladung zu ihren eigenen Händen, wo möglich acht Tage vor dem Beginne der Sitzung erfolge. Die 9 Ergänzungsgeschwornen sind in gleicher Weise von ihrer Berufung in Kenntniss zu setzen.

§. 42.

Die Hauptgeschwornen, welche auf die an sie ergangene Vorladung erschienen, und ihren Verrichtungen als Geschworne nachgekommen sind, sowie jene Ergänzungsgeschworne, welche bei einer ordentlichen Schwurgerichts-Sitzung zur Ergänzung als Hauptgeschworne zugezogen worden sind, und ihre Verbindlichkeiten erfüllt haben, sind für dasselbe Jahr von der nochmaligen Theilnahme an den Schwurgerichts-Sitzungen befreit, es wäre denn, dass sie auf diese Befreiung ausdrücklich verzichtet hätten, worüber jeder derselben am Schlusse der Sitzung besonders zu befragen ist. Die Namen der Geschwornen, welche diese Befreiung erlangt haben,

otrzymali, wykreślone być winny z listy rocznej i nie mogą już być brane do dalszego losowania na następne posiedzenia sądów przysięgłych w tymże samym roku.

§. 43.

Każdy przysięgły, który na skutek uczynionego doń wezwania, nie stawi się w czasie przyzwoitym, lub też przed ukończeniem posiedzenia sądu przysięgłych, bez pozwolenia prezydującego trybunału sądu przysięgłych, oddali się, winien być przez trybunał sędziów na karę od 25 do 50 złr., za drugim razem od 50 do 100 złr., za trzecim razem od 100 do 200 złr. m. k. skazany. W ostatnim przypadku, niestawający winien być zarazem od zaszczytnego urzędu przysięgłych odsądzonym, i wyrok w tej mierze zapadły, jak skoro stanie się prawomocnym, do publicznej wiadomości podany. Przeciwko takiemu wyrokowi, może skazany w ciągu ośmiu dni od doręczenia onegoż, wynieść do trybunału sądu przysięgłych, lub gdyby ten już nie był zgromadzonym, do sądu krajowego, opozycyę, a złożywszy dostateczne świadectwo na piśmie, wykazujące, iż mu wezwanie należycie doręczonem nie było, lub że go nieprzewidziana i niepokonana przeszkoda od stawienia się zatrzymała, lub, że wymierzona kara nie odpowiada jego uchybieniu; żądać zniesienia lub złagodzenia postanowionej nań kary. Przeciwko wyrokom w przedmiocie tym, przez trybunał sądu przysięgłych lub przez sąd krajowy wydanym, dalsze odwołanie się nie ma miejsca.

§. 44.

Każdy przysięgły, który powinności swojej zadosyć czyni, jeżeli mieszkanie jego od miejsca posiedzenia sądu przysięgłych oddalone jest więcej nad dwie godzin drogi, otrzyma na żądanie, umiarkowane wynagrodzenie kosztów podróży, których ilość ustanowioną będzie oddzielnem rozporządzeniem.

V. Sądy wyższe krajowe.

§. 45.

Sądy wyższe krajowe wyrokować mają w sprawach karnych, jedynie jako Izby oskarżenia w przedmiocie żądań o postawienie w stanie oskarżenia, w sprawach do sądu przysięgłych należących; tudzież na skutek zażaleń stosownie do niniejszej ustawy do nich przychodzących (§§. 238 i 397). Wydają postanowienia, w składzie czterech sędziów i prezydującego.

VI. Trybunał kasacyjny.

§. 46.

Trybunał kasacyjny, rozpoznawać będzie skargi o nieważność przeciwko wyrokom, lub przez sądy przysięgłych, sądy powiatowe kolegialne i sądy krajowe, w sprawach karnych wydanym. Do stanowienia uchwały, potrzeba przynajmniej sześciu sędziów i prezydującego.

VII. Głosowanie w sądach.

§. 47.

Wydanie uchwały w sądach, następuje większością głosów po poprzedniem naradzeniu się. Młodsi z lat urzędowania członkowie, dają zdanie swoje przed starszymi, prezydujący zaś na ostatku. Jeżeli w jednej kwestyi jest więcej rozmaitych zdań niż dwa, zdania dla oskarżonego najnieprzychylniejsze doliczać się będą do mniej nieprzychylnych i tamtym najbliższych dopóty, dopóki nie okaże się większość.

sind von der Jahresliste zu streichen, und einer weiteren Verlosung für spätere Schwurgerichts-Sitzungen desselben Jahres nicht mehr zu unterziehen.

§. 43.

Jeder Geschworne, welcher nicht der an ihn ergangenen Vorladung gemäss erscheint, oder sich vor Beendigung der Schwurgerichts-Sitzung ohne Erlaubniss des Vorsitzenden des Schwurgerichtshofes entfernt, ist von dem Gerichtshofe in eine Strafe von 25 bis 50 fl., im zweiten Falle von 50 bis 100 fl., im dritten Falle von 100 bis 200 fl. C. M. zu verurtheilen. In dem letzteren Falle ist der Ausgebliebene zugleich des Ehrenamtes eines Geschwornen für verlustig zu erklären, und das darüber ergangene Erkenntniss, sobald es in Rechtskraft erwachsen ist, öffentlich bekannt zu machen. Gegen ein solches Straferkenntniss kann der Verurtheilte nur binnen 8 Tagen von Zustellung desselben bei dem Schwurgerichtshofe oder falls dieser nicht mehr versammelt ist, bei dem Landesgerichte Einspruch erheben und unter genügender Bescheinigung, dass ihm die Vorladung nicht gehörig zugestellt worden, oder dass ihm ein unvorhergesehenes und unabwendbares Hinderniss vom Erscheinen abgehalten habe, oder dass die ausgesprochene Strafe nicht im Verhältnisse zu seinem Versäumnisse stehe, um Aufhebung oder Milderung der ihm auferlegten Strafe bitten. Gegen die hierauf erfolgte Entscheidung des Schwurgerichtshofes oder Landesgerichtes findet kein weiteres Rechtsmittel Statt.

§. 44.

Jeder Geschworne, der seine Obliegenheit erfüllt, wird, wenn sein Wohnsitz weiter als zwei Stunden von dem Orte des Schwurgerichtes entfernt liegt, auf Verlangen eine mässige Entschädigung für die Reisekosten erhalten, deren Betrag durch besondere Verordnungen festgesetzt wird.

V. Oberlandesgerichte.

§. 45.

Die Oberlandesgerichte haben in Strafsachen nur als Anklagekammer über die Anträge auf Versetzung in Anklagestand wegen der den Schwurgerichten zugewiesenen Straffälle, sowie über die in Gemässheit dieser Strafprocess-Ordnung an dieselbe gelangenden Beschwerden (§§. 238 und 397) zu entscheiden. Sie fassen ihre Beschlüsse in Versammlungen von 4 Räthen und einem Vorsitzenden.

VI. Cassationshof.

§. 46.

Der Cassationshof hat über die Nichtigkeitsbeschwerden gegen die von den Geschwornengerichten oder von den Bezirks-Collegial- und Landesgerichten in Strafsachen gefällten Erkenntnisse zu entscheiden. Er fasst seine Beschlüsse in Versammlungen von wenigstens sechs Räthen und einem Vorsitzenden.

VII. Abstimmung bei den Gerichten.

§. 47.

Die Beschlussfassung bei den Gerichten erfolgt nach vorausgegangener Berathung durch Stimmenmehrheit. Die dem Dienstalter nach jüngeren Mitglieder des Gerichtes geben ihre Stimme vor den älteren, der Vorsitzende aber seine Stimme zuletzt ab. Bei mehr als zwei verschiedenen Meinungen über dieselbe Frage werden die dem Angeschuldigten nachtheiligsten Stimmen den zunächst minder nachtheiligen so lange zugezählt, bis sich eine Mehrheit ergibt.

VII. Osoby przyboczne (podrzędne) przy władzach sądowych.

§. 48.

Przy każdem posiedzeniu sądowem, obecnym być winien pisarz, który protokół posiedzenia utrzymywać będzie. Tak ci pisarze, jakoteż osoby do prowadzenia protokołów przy śledztwach o zbrodnie i wykroczenia użyć się mające, powinny być do prowadzenia protokołów zaprzysiężone; nie potrzeba jednakowoż, aby posiadali uzdolnienie na urząd sędziego.

VIII. Stosunek władz bezpieczeństwa i innych.

§. 49.

Władze bezpieczeństwa, do których także należą przełożeni gmin, obowiązani są dochodzić wszystkich zbrodni, wykroczeń i przestępstw, jeżeli nie są takiemi, iż dochodzenie jedynie w skutek żądania osoby interesowanej, miejsce mieć może; tudzież wydawać rozrządzenia przygotowawcze, żadnej nie cierpiące zwłoki, które do objaśnienia rzeczy służą, lub usunięciu śladów karygodnego czynu, albo też ucieczce sprawcy przeszkodzić mogą. Tak władze bezpieczeństwa, jakoteż podlegli im słudzy, mogą przedsiębrać, bez wezwania, rewizye domów (§§. 144 do 149) i tymczasowe zatrzymanie obwinionego (§§. 186 i 187), jeżeli zwłoka zagraża niebezpieczeństwem. Obowiązani są atoli sporządzone w tym przedmiocie protokoły, bezzwłocznie właściwemu prokuratorowi lub sędzi śledczemu przesłać.

§. 50.

Władze sądowe mogą w razie potrzeby, bezpośrednio wezwać pomocy siły zbrojnej, bez udawania się do innej władzy.

Rozdział trzeci.

O PROKURATORYACH RZĄDOWYCH.

§. 51.

Przy każdym sądzie powiatowym kolegialnym i przy każdym sądzie krajowym, ustanowieni będą prokuratorowie rządowi; przy każdym wyższym sądzie krajowym, tudzież przy sądzie kasacyjnym, jeneralni prokuratorowie z potrzebną liczbą zastępców. Zastępcy prokuratorów rządowych, w przypadkach, w których zamiast prokuratorów występują, posiadają z prawa władzę do przedsiębrania tych wszystkich czynności urzędowych co i prokuratorowie.

§. 52.

Członkowie prokuratoryi, nie zależnymi są od sądów, przy których są ustanowieni. Prokuratorowie rządowi przy sądach powiatowych kolegialnych i przy sądach krajowych, podlegają jeneralnym prokuratorom przy wyższych sądach krajowych; ci równie jak jeneralny prokurator przy sądzie kasacyjnym, podlegają bezpośrednio ministrowi sprawiedliwości.

§. 53.

Do władzy prokuratorów rządowych przy sądach powiatowych kolegialnych i sądach krajowych, należy wpływanie do wszystkich śledztw dla zbrodni i wykroczeń (§. 95), i do wszystkich głównych dochodzeń, w tychże sądach przedsiębranych, jeżeli jeneralny prokurator przy wyższym sądzie krajowym, nie uważa za stosowne, aby

VIII. Nebenpersonen bei den Gerichtsbehörden.

§. 48.

Jeder Gerichtssitzung muss ein Schriftführer beiwohnen und das Protokoll darüber aufnehmen. Sowohl diese Schriftführer als die zur Führung der Protokolle bei Voruntersuchungen wegen Verbrechen und Vergehen zu verwendenden Personen müssen zur Führung der Protokolle beeidiget seyn; es ist jedoch nicht erforderlich, dass sie zum Richteramte befähiget seien.

IX. Verhältniss der Sicherheits- und anderen Behörden.

§. 49.

Die Sicherheitsbehörden, unter welchen auch die Gemeindevorsteher begriffen sind, haben allen Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen, soferne sie nicht bloss auf Verlangen eines Betheiligten untersucht werden, nachzuforschen, und die keinen Aufschub gestattenden vorbereitenden Anordnungen zu treffen, welche zur Aufklärung der Sache dienen, oder die Beseitigung der Spuren der strafbaren Handlung, oder die Flucht des Thäters verhüten können. Sowohl die Sicherheitsbehörden, als auch ihre untergeordneten Diener können, wenn Gefahr am Verzuge haftet, Haussuchungen (§§. 144 bis 149) und die vorläufige Verwahrung von Angeschuldigten (§§. 186 und 187) unaufgefordert vornehmen. Sie müssen jedoch ihre diessfälligen Protokolle unverzüglich dem zuständigen Staatsanwalte oder Untersuchungsrichter mittheilen.

§. 50.

Die Gerichtsbehörden sind befugt, erforderlichen Falles die bewaffnete Macht unmittelbar, ohne Dazwischenkunft einer anderen Behörde, zum Beistande aufzufordern

Drittes Hauptstück.

Von der Staatsanwaltschaft.

§. 51.

Bei jedem Bezirks-Collegialgerichte, sowie bei jedem Landesgerichte werden Staatsanwälte, bei jedem Oberlandesgerichte, sowie bei dem Cassationshofe General-Procuratoren mit der erforderlichen Anzahl von Stellvertretern angestellt. Die Stellvertreter der Staatsanwälte sind, wo sie für die letzteren auftreten, zu allen Amtshandlungen derselben gesetzlich berechtiget.

§. 52.

Die Mitglieder der Staatsanwaltschaft sind unabhängig von den Gerichten, bei welchen sie angestellt sind. Die Staatsanwälte bei den Bezirks-Collegial- und Landesgerichten sind den General-Procuratoren bei den Oberlandesgerichten, diese sowie der General-Procurator bei dem Cassationshofe dem Justizministerium unmittelbar untergeordnet.

§. 53.

Zu dem Geschäftskreise der Staatsanwälte bei den Bezirks-Collegial- und Landesgerichten gehört die Betheilung an allen Voruntersuchungen wegen Verbrechen und Vergehen (§. 95) und an allen Hauptverhandlungen bei diesen Gerichten, sofern nicht der General-Procurator des Oberlandesgerichtes selbst oder durch einen seiner Stellvertreter einzuschreiten für ange-

sam lub przez jednego ze swoich zastępców wpływał. Główne dochodzenia w sądach przysięgłych, pod temi samemi ograniczeniami należą do zakresu władzy prokuratorów rządowych przy tych sądach krajowych, w siedlisku których odbyć się ma sąd przysięgłych. Służy jednak władza jeneralnym prokuratorom w poszczególnych przypadkach upoważnić także prokuratorów rządowych sądu powiatowego kolegialnego do pełnienia urzępu przy sądzie przysięgłych. Prokuratorowie przy sądach powiatowych kolegialnych i sądach krajowych, mogą także wpływać do śledztw i rozpraw, do sądów powiatowych należących.

§. 54.

Prokuratorowie przy sądach powiatowych kolegialnych i sądach krajowych, obowiązani są zdawać jeneralnemu prokuratorowi przy sądzie wyższym krajowym, po upływie każdego miesiąca, relacye w sprawach karnych, w czasie tym załatwionych, tudzież wiszących jeszcze, jak równie o stanie tych ostatnich. Obowiązani są także nawet i w poszczególnych sprawach karnych, jeżeli to ze względu na ważność sprawy za potrzebne uważają i gdy rzecz idzie o rozpoczęcie lub zaprzestanie dochodzenia, lub też tylko o jakie poszczególne środki śledcze relacyę zdawać prokuratorowi jeneralnemu i jego zlecenia wykonywać.

§. 55.

Jeneralny prokurator przy wyższym sądzie krajowym, pełni swój urząd przy rozprawach, które w tymże sądzie jako Izbie oskarżenia, przedsiębrane być mają.

Prócz tego, wykonywa nadzór nad wszystkimi, onemu podległymi prokuratorami. Z końcem każdego ćwierćrocza zdaje ministrowi sprawiedliwości relacyę o sprawach karnych, w czasie tym załatwionych, niemniej wiszących jeszcze.

§. 56.

Rozprawy przed sądem kasacyjnym, należą do zakresu działalności prokuratora jeneralnego, przy tymże sądzie ustanowionego.

§. 57.

Prokuratorowie obowiązani są, dochodzić z urzędu wszystkich karygodnych czynów, które dojdą ich wiadomości, a których dochodzenie lub ukaranie nie jest wyłącznie zawisłem od żądania strony interesowanej i dla tego powinni przedsiębrać to wszystko, co do ich dochodzenia i ukarania przez właściwy sąd jest potrzebnem, zarazem jednak czuwać nad tem, aby nikt niewinny, dochodzeniu nie był poddanym.

Tak w śledztwie przygotowawczem, jako też przy głównem dochodzeniu, wyobrażają oni państwo, przez zbrodnię lub wykroczenie obrażone, i czuwać nad tem powinni, aby śledztwo odbywało się stosownie do przepisów ustawy, i aby wszystkie do wykrycia prawdy posłużyć mogące środki, należycie użytemi były. Mają prawo przejrzeć w każdym czasie akta, dla powzięcia wiadomości o stanie przedsiębranego dochodzenia, lub żądać sobie udzielenia takowej, byle przez to postępowanie karne nie było wstrzymanem. Jeżeli spostrzegą, iż w postępowaniu zachodzi opóźnienie lub pominięcie form, zaradzenia takowym na właściwej drodze żądać, a w razie potrzeby, doniesienie o tem jeneralnemu prokuratorowi uczynić powinni, aby tenże u sądu krajowego wyższego, wyjednał zaradzenie.

§. 58.

Prokuratorowie dają wnioski swoje ustnie lub na piśmie. W podobny sposób odpowiadają na żądania stron lub zapytania sądu. Mogą być obecnymi przy naradach są-

messen erachtet. Die Hauptverhandlungen vor den Geschwornengerichten gehören unter eben dieser Beschränkung zum Wirkungskreise der Staatsanwälte bei den Landesgerichten, an deren Sitze das Schwurgericht abgehalten wird. Doch steht es den General-Procuratoren zu, für einzelne Fälle auch Staatsanwälte eines Bezirks-Collegialgerichtes mit der Amtshandlung vor dem Geschwornengerichte zu beauftragen. Die Staatsanwälte an den Bezirks-Collegial- und Landesgerichten sind befugt, sich auch bei den vor die Bezirksgerichte gehörigen Untersuchungen und Verhandlungen zu betheiligen.

§. 54.

Die Staatsanwälte bei den Bezirks-Collegial- und Landesgerichten haben dem General-Procurator bei dem Oberlandesgerichte nach Ablauf jeden Monates über die während desselben erledigten, sowie über die noch anhängigen Strafsachen und den Stand der letzteren Bericht zu erstatten. Sie haben auch in einzelnen Straffällen, wenn sie es der Wichtigkeit der Sache wegen nöthig finden, und wenn es sich um die Einleitung oder um die Einstellung einer Untersuchung, oder auch nur um einzelne Untersuchungsschritte handelt, an denselben zu berichten und dessen Weisungen zu befolgen.

§. 55.

Der General-Procurator bei dem Oberlandesgerichte hat sein Amt bei den vor diesem Gerichte als Anklagekammer erforderlichen Verhandlungen auszuüben.

Ausserdem steht ihm die Aufsicht über alle ihm untergeordneten Staatsanwälte zu. Er erstattet am Ende jedes Vierteljahres an das Justizministerium Bericht über die im Laufe desselben erledigten und noch anhängigen Strafsachen.

§. 56.

Die Verhandlungen vor dem Cassationshofe gehören in den Geschäftskreis des bei demselben angestellten General-Procurators oder seiner Stellvertreter.

§. 57.

Die Staatsanwälte haben alle strafbaren Handlungen, welche zu ihrer Kenntniss kommen, und nicht bloss auf Verlangen eines Betheiligten zu untersuchen und zu bestrafen sind, von Amtswegen zu verfolgen, und daher wegen deren Untersuchung und Bestrafung durch das zuständige Gericht das Erforderliche zu veranlassen, zugleich aber auch darüber zu wachen, dass Niemand schuldlos verfolgt werde.

Sie vertreten sowohl in der Voruntersuchung als in der Hauptverhandlung den durch das Verbrechen oder Vergehen verletzten Staat und haben darauf zu sehen, dass die Untersuchung den gesetzmässigen Gang einhalte, und dass alle zur Erforschung der Wahrheit dienlichen Mittel gehörig benützt werden. Sie sind befugt, jederzeit von dem Stande der anhängigen Untersuchungen durch Einsicht der Acten Kenntniss zu nehmen oder deren Mittheilung zu verlangen, ohne dass jedoch das Strafverfahren dadurch aufgehalten werden darf. Nehmen sie Unregelmässigkeiten oder Verzögerungen wahr, so haben sie auf geeignete Weise deren Abstellung zu veranlassen und erforderlichen Falles dem General-Procurator die Anzeige zu machen, damit dieser durch das Oberlandesgericht die Abhilfe bewirke.

§. 58.

Die Staatsanwälte stellen ihre Anträge mündlich oder schriftlich. In gleicher Weise geben sie über Anträge des Angeschuldigten oder über Anfragen des Gerichtes Erklärungen ab.

du w ciągu śledztwa przygotowawczego, nigdy jednak, a pod nieważnością, przy głosowaniu i wydaniu orzeczenia, znajdować się nie mogą.

§. 59.

Prokuratorowie mogą podczas śledztwa przygotowawczego, znosić się bezpośrednio z władzami bezpieczeństwa i żądać od nich pomocy. Władze bezpieczeństwa i podlegli im słudzy, polecenia prokuratorów wykonywać powinni.

§. 60.

Jeneralni prokuratorowie przy sądzie kasacyjnym i przy sądach wyższych krajowych, obowiązani są po upływie każdego roku, zdawać ministrowi sprawiedliwości relacye o stanie i toku wymiaru sprawiedliwości, tudzież o spostrzeżonych wadach w ustawodawstwie i biegu interesów.

Rozdział czwarty.

O WŁAŚCIWOŚCI SĄDÓW KARNYCH.

I. Szczególna właściwość sądu.

§. 61.

Ustanowienie istoty czynu, przedsiębranem być powinno w zbrodniach i wykroczeniach, przez ten sąd powiatowy kolegialny (§§. 94, 95), w przestępstwach zaś przez ten sąd powiatowy, w którego powiecie karygodny czyn nastąpił.

§. 62.

Do tychże sądów należy także w powszechności postępowanie z obwinionym.

§. 63.

Jeżeli kto w różnych powiatach sądowych popełnił więcej zbrodni, wykroczeń lub przestępstw, wyłącznie właściwym jest co do tych wszystkich czynów karygodnych, ten z pomiędzy sądów, w wzmiankowanych powiatach istniejących, który pierwszy przed innemi wydał wezwanie, lub przesłuchał obwinionego, i jako takiego, przyaresztował go lub ścigał, czy to przez wysłaną pogoń, czy też przez listy gończe. Jeżeli zaś kto w różnych powiatach sądowych, popełnił razem zbrodnię i wykroczenia, lub przestępstwa, albo też wykroczenia i oraz przestępstwa, w przypadku pierwszym sąd co do zbrodni, w przypadkz drugim co do wykroczeń właściwy, wyłącznie jest właściwym, chociażby sąd co do mniejszych karygodnych czynów właściwy, pierwszy przed innemi postępowanie rozpoczął był.

§. 64.

Wcześniejsze przedsięwzięcie postępowania, wtenczas także rozstrzyga, jeżeli czyn karygodny na granicy dwóch powiatów sądowych popełnionym został.

§. 65.

Jeżeli poszkodowany donosi czyn kary godny sądowi temu, w którego powiecie obwiniony zamieszkuje lub przebywa, wówczas ten sam sąd jest właściwym, jeżeli sąd powiatu, gdzie czyn był popełnionym, nie rozpoczął już pierwej postępowania, lub jeżeli prokurator rządowy tegoż powiatu, lub obwiniony, nie żądają odesłania tamże sprawy.

Sie können im Laufe der Voruntersuchung den Berathungen des Gerichtes, niemals aber bei sonstiger Nichtigkeit der Abstimmung und Beschlussfassung beiwohnen.

§. 59.

Die Staatsanwälte sind bei Voruntersuchungen befugt, sich in unmittelbare Verbindung mit Sicherheitsbehörden zu setzen und deren Unterstützung in Anspruch zu nehmen. Die Sicherheitsbehörden und deren untergeordnete Diener haben ihren Anordnungen Folge zu leisten.

§. 60.

Die Generalprocuratoren am Cassationshofe und an den Oberlandesgerichten haben dem Justizministerium nach Ablauf jedes Jahres über den Zustand und Gang der Rechtspflege, sowie über die wahrgenommenen Gebrechen der Gesetzgebung und des Geschäftsganges Bericht zu erstatten.

Viertes Hauptstück.

Von der Zuständigkeit der Strafgerichte.

I. Einzelne Gerichtsstände.

§. 61.

Die Beschaffenheit der That ist bei Verbrechen oder Vergehen durch dasjenige Bezirks-Collegialgericht (§§. 97, 98), bei Uebertretungen aber durch jenes Bezirksgericht zu erheben, in dessen Bezirke die strafbare Handlung begangen worden ist.

§. 62.

Denselben Gerichten steht in der Regel auch das Verfahren gegen den Beschuldigten zu.

§. 63.

Hat Jemand in verschiedenen Gerichtsbezirken mehrere Verbrechen oder Vergehen oder Uebertretungen begangen, so ist unter den Gerichten dieser Bezirke rücksichtlich aller von dem Angeschuldigten verübten strafbaren Handlungen dasjenige als das ausschliesslich zuständige anzusehen, welches durch Vorladung oder Vernehmung des Angeschuldigten als solchen, durch Verhaftung oder Verfolgung desselben mittelst der Nacheile oder durch Steckbriefe den anderen zuvorgekommen ist. Hat aber Jemand in verschiedenen Gerichtsbezirken zugleich Verbrechen und Vergehen oder Uebertretungen, oder zugleich Vergehen und Uebertretungen begangen, so ist im ersten Falle das über die Verbrechen, im letzten Falle das rücksichtlich der Vergehen zuständige Gericht ausschliesslich zuständig, wenn auch das über die strafbaren Handlungen geringerer Art zuständige Gericht zuvorgekommen wäre.

§. 64.

Das Zuvorkommen entscheidet auch, wenn die strafbare Handlung auf der Gränze zweier Gerichtsbezirke begangen worden ist.

§. 65.

Wenn der Beschädigte die Anzeige einer strafbaren Handlung bei dem Gerichte macht, in dessen Bezirke der Angeschuldigte seinen Wohnsitz oder Aufenthaltsort hat, so wird dieses Gericht zuständig, wenn nicht das Gericht des Bezirkes der begangenen That bereits zuvorgekommen ist, oder wenn nicht der Staatsanwalt dieses Bezirkes oder der Angeschuldigte verlangen, dass die Sache dahin abgegeben werde.

§. 66.

Jeżeli za granicą popełnioną została zbrodnia, której ukaranie w kraju tutejszym, stosownie do §§. 30 i 32 k. k. cz. I, miejsce mieć może, wówczas ten sąd jest właściwym, w którego powiecie obwiniony ma stałe swe zamieszkanie, lub w braku takowego, gdzie czasowo przebywa. Jeżeli obwiniony nie ma w kraju ani zamieszkania, ani pobytu, ten sąd jest właściwym, w którego powiecie schwytanym zostanie.

§. 67.

Jeżeli ta sama osoba dopuściła się karygodnych czynów w kraju i za granicą, sąd krajowy właściwy co do pierwszych, jest zarazem właściwym co do drugich.

§. 68.

Jeżeli wydanie cudzoziemca, w krajach tych przebywającego, żądanem jest przez obce państwo, z powodu popełnionej za granicą zbrodni, do której nie stosuje się przepis §. 32 k. k. cz. I, osądzenie i znoszenie się z zagraniczną władzą, stosownie do §. 66, należy do tego sądu powiatowego kolegialnego, w którego powiecie obwiniony mieszka lub przebywa, lub w którego powiecie schwytanym będzie. W skutek żądania o wydanie, lub w skutek wydanych listów gończych, wprawdzie to, co do zapobieżenia ucieczce zagranicznego obwinionego potrzebnem jest, zarządzonem być winno; wydanie jednak onegoż, wtenczas dopiero, po wysłuchaniu prokuratora rządowego u wyższego sądu krajowego, żądanem być może, jeżeli przez władzę zagraniczną zaraz lub w stosownym przeciągu czasu, takie dowody i poszlaki udzielone będą, z których powzięty do protokołu zagraniczny, nie jest w stanie usprawiedliwić się natychmiast. Sąd wyższy uchwałę swoję w każdym razie poprzednio ministrowi sprawiedliwości do zatwierdzenia przedłożyć winien.

§. 69.

Podobnież otrzymanem być winno zezwolenie sądu wyższego i oraz ministra sprawiedliwości, jeżeli wydanie zagranicznego zbrodniarza nie jest żądanem, lecz o odebranie onegoż, stosownie do §. 33 k. k. cz. I, obce państwo wezwanem być ma.

§. 70.

Właściwość sądu, w którym dochodzenie o zbrodnię lub wykroczenie, do sądu przysięgłych należące, już jest rozpoczętem, rozciąga się także do wszystkich karygodnych czynów, które obwiniony dopiero w czasie dochodzenia w innym sądowym powiecie popełnił. Jeżeli jednak obwiniony, przeciwko któremu dochodzenie jest z powodu innego wykroczenia lub przestępstwa rozpoczętem, w czasie tegoż dochodzenia popełnił w innym powiecie sądowym zbrodnię lub wykroczenie, należące do sądu przysięgłych, w przypadku tym, sąd, przez wzgląd na tę zbrodnię lub wykroczenie właściwy, będzie zarazem właściwym co do wyż wspomnianego wykroczenia lub przestępstwa, i dochodzenie co do tych karygodnych czynów, temuż sądowi odstąpionem być winno.

§. 71.

Jeżeli więcej osób do popełnienia zbrodni lub wykroczenia należało, wówczas sąd co do głównego czynu wykonawcy lub sprawcy, właściwy, będzie także właściwym co do wszystkich spółwinnych i uczęstników (§. 72). Jeżeli za zmówieniem się do wykonania spólnie zamierzonej zbrodni, więcej spółwinnych w rozmaitych powiatach są-

§. 66.

Ist ein Verbrechen im Auslande begangen worden, dessen Bestrafung nach den Vorschriften der §§. 30 und 32 St. G. B. I. Thls. im Inlande stattfinden kann, so ist jenes Gericht zuständig, in dessen Bezirk der Angeschuldigte seinen festen Wohnsitz oder in Ermanglung eines solchen seinen zeitlichen Aufenthaltsort hat. Wenn der Angeschuldigte weder Wohnsitz noch Aufenthaltsort im Lande hat, so ist dasjenige Gericht zuständig, in dessen Bezirk er ergriffen wird.

§. 67.

Hat dieselbe Person strafbare Handlungen im Inlande und im Auslande verübt, so ist das für die ersteren zuständige inländische Gericht zugleich auch für die letzteren zuständig.

§. 68.

Wenn die Auslieferung eines in diesen Ländern sich aufhaltenden Fremden wegen eines im Auslande begangenen Verbrechens, das nicht unter die Vorschrift des §. 32 St. G. B. I. Thls. fällt, von einem auswärtigen Staate verlangt wird, so steht die Beurtheilung und die Verhandlung mit der fremden Behörde nach Massgabe des §. 66 dem Bezirks-Collegialgerichte zu, in dessen Bezirke der Angeschuldigte seinen Wohnsitz oder Aufenthaltsort hat, oder in dessen Bezirke er ergriffen wird. Auf das Verlangen der Auslieferung oder über erlassene Steckbriefe ist zwar gegen die Entweichung des fremden Angeschuldigten die nöthige Vorkehrung zu treffen, auf seine Auslieferung aber nach Vernehmung des Staatsanwaltes bei dem Oberlandesgerichte nur dann anzutragen, wenn von der auswärtigen Behörde sogleich oder in einem angemessenen Zeitraume solche Beweise oder Anzeigungen beigebracht werden, worüber sich der hier vernommene Fremde nicht auf der Stelle auszuweisen vermag. Das Oberlandesgericht hat seinen Beschluss jederzeit vorläufig dem Justizministerium zur Genehmigung vorzulegen.

§. 69.

Ebenso muss, wenn die Auslieferung eines fremden Verbrechers nicht angesucht worden, sondern nach Vorschrift des §. 33 St. G. B. I. Thls. dem auswärtigen Staate anzubieten ist, die Genehmigung des Oberlandesgerichtes und des Justizministeriums eingeholt werden.

§. 70.

Die Zuständigkeit eines Gerichtes, bei welchem eine Untersuchung wegen eines Verbrechens oder wegen eines dem Schwurgerichte zugewiesenen Vergehens bereits anhängig ist, erstreckt sich auch auf alle strafbaren Handlungen, welche der Angeschuldigte erst während der Untersuchung in einem anderen Gerichtsbezirke verübte. Hat aber ein wegen eines anderen Vergehens oder einer Uebertretung in Untersuchung stehender Angeschuldigter während der Untersuchung in einem anderen Gerichtsbezirke ein Verbrechen oder ein vor das Schwurgericht gehöriges Vergehen verübt, so wird das rücksichtlich dieses Verbrechens oder Vergehens zuständige Gericht auch für das oberwähnte Vergehen oder die Uebertretretung zuständig, und die Untersuchung wegen dieser strafbaren Handlungen muss an dasselbe abgegeben werden.

§. 71.

Haben mehrere Personen an der Verübung eines Verbrechens oder Vergehens Theil genommen, so begründet die Zuständigkeit eines Gerichtes über den Hauptthäter oder Urheber auch die Zuständigkeit über alle Mitschuldigen und Theilnehmer (§. 72). Haben bei einer Verbindung zur Ausführung eines gemeinschaftlich bezweckten Verbrechens mehrere Mitschuldige

dowych przedsiębrało czyny, wtenczas sąd ten, który pierwszy przed innemi rozpoczął postępowanie, będzie właściwym co do wszystkich spółwinnych.

II. Osobna właściwość.

§. 72.

Postępowanie na drodze karnej przeciwko osobom, które według szczególnych postanowień ulegają co do spraw karnych sądom wojskowym, pozostawia się i nadal przy sądach wojskowych. Jednakowoż dochodzenie istoty czynu w takich przypadkach karygodnych czynów, które powszechnym co do postępowania ustawom karnym podlegają, wtenczas tylko do sądów wojskowych należy, kiedy obwiniony widocznie ulega jurysdykcyi wojskowej. Jeżeli okoliczność ta okaże się dopiero w ciągu wstępnego dochodzenia, sąd karny cywilny postępowanie przerwać i takowe sądowi wojskowemu odstąpić powinien.

§. 73.

Zagraniczni posłowie i osoby właściwe do ich poselstwa należące, nie ulegają jurysdykcyi (władzy) sądów krajowych. Podobnież domownicy i służący obcych panujących lub posłów, którzy zarazem są poddanymi państwa, do którego panujący lub poseł należy, nie ulegają sądom austryackim. Jeżeliby zatem zachodziła potrzeba postępowania przeciwko takim osobom, z powodu zbrodni, wówczas należy według okoliczności zabezpieczyć się względnie osoby obwinionego, jednakowoż natychmiast uczynić oraz doniesienie do najwyższego marszałkowskiego urzędu dworu, celem dalszego zawiadomienia panującego lub posła, oraz żądania odebrania obwinionego.

III. Prawo delegowania.

§. 74.

We wszystkich przypadkach, w których wcześniejsze rozpoczęcie dochodzenia, nadaje sądowi właściwość i gdy właściwość przypada razem na więcej sędziów pojedynczych, lub sądów powiatowych kolegialnych, pod jednym sądem krajowym zostających, może tenże sąd krajowy całe lub częściowe dochodzenie jednemu z wymienionych poruczyć, jeżeli tego wymaga ważność jednej lub więcej zbrodni, liczba zbrodni na jeden powiat przypadających, albo liczba świadków w tymże powiecie wysłuchać się mających, lub w ogólności ułatwienie postępowania. Toż samo prawo służy wyższemu sądowi krajowemu, jeżeli właściwość sądu przypada razem na więcej sędziów pojedynczych lub sądów powiatowych kolegialnych, pod różnemi sądami krajowemi zostających, lub też na różne sądy krajowe, a sądowi kasacyjnemu, jeżeli właściwość sądu zbiega się między sądami, różnym sądom wyższym krajowym ulegającemi.

§. 75.

Sądy wyższe krajowe, mogą także, przez wzgląd na bezpieczeństwo publiczne lub brak dostatecznych więzień, odebrać w sposobie wyjątkowym dochodzenie właściwemu sądowi, i takowe innemu lecz tego samego stopnia sądowi w obrębie swoim poruczyć.

IV. Spory o właściwość sądu.

§. 76.

Jeżeli o właściwość sądu w sprawach karnych zachodzi spór między rozmaitemi sądami, pod jednym sądem krajowym stojącemi, takowe rozstrzyga tenże sąd. Spory

Handlungen in verschiedenen Gerichtsbezirken vorgenommen, so wird das zuvorkommende Gericht über alle Mitschuldigen zuständig.

II. Besondere Gerichtsstände.

§. 72.

Das Strafverfahren gegen Personen, die nach besonderen Vorschriften in Straffällen der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehen, bleibt auch fernerhin den Militärgerichten vorbehalten. Die Erhebung des Thatbestandes rücksichtlich solcher strafbaren Handlungen, welche nach den allgemeinen Strafgesetzen zu behandeln sind, steht jedoch den Militärgerichten nur dann zu, wenn der Beschuldigte offenbar der Militärgerichtsbarkeit untersteht. Ergibt sich diess erst im Laufe einer Voruntersuchung, so ist die Verhandlung von dem Civil-Strafgerichte abzubrechen und dem Militärgerichte zu übergeben.

§. 73.

Die auswärtigen Gesandtschaften und das eigentliche Gesandtschaftspersonale derselben stehen nicht unter der Gerichtsbarkeit der Landesbehörden. Auch die Haus- und Dienstleute fremder Souveräne oder Gesandten, welche zugleich Unterthanen des Staates sind, welchem der Souverän oder Gesandte angehört, unterstehen den österreichischen Gerichten nicht. Hätte daher mit solchen Personen eine Amtshandlung wegen eines Verbrechens einzutreten, so ist sich zwar nach Umständen der Person des Beschuldigten zu versichern, jedoch sogleich die Anzeige davon an das Obertshofmarschallamt zur weiteren Eröffnung an den Souverän oder Gesandten wegen Uebernahme des Beschuldigten zu machen.

III. Befugniss zur Delegirung.

§. 74.

In allen Fällen, wo das Zuvorkommen den Ausschlag gibt, und die Gerichtsbarkeit von Einzelrichtern oder Bezirks-Collegialgerichten unter demselben Landesgerichte zusammentrifft, kann dieses sämmtliche oder einzelne Untersuchungen Einem der zusammentreffenden Gerichte zuweisen, wenn diess wegen der Wichtigkeit eines oder mehrerer Verbrechen, wegen der Zahl der in einen Bezirk fallenden Verbrechen, oder der daselbst zu vernehmenden Zeugen, oder überhaupt zur Erleichterung des Verfahrens angemessen erscheint. Dieselbe Befugniss steht, wenn die Gerichtsbarkeit von Einzelrichtern oder Bezirks-Collegialgerichten unter verschiedenen Landesgerichten oder die Gerichtsbarkeit verschiedener Landesgerichte selbst zusammentrifft, dem Oberlandesgerichte, und wenn die Gerichtsbarkeit mehrerer unter verschiedenen Oberlandesgerichten stehenden Gerichte zusammentrifft, dem Cassationshofe zu.

§. 75.

Die Oberlandesgerichte sind auch berechtiget, aus Rücksichten der öffentlichen Sicherheit oder wegen Mangels hinreichender Gefängnisse ausnahmsweise Untersuchungen dem zuständigen Gerichte abzunehmen, und einem anderen Gerichte derselben Art in ihrem Sprengel zuzuweisen.

IV. Streitigkeiten über die Zuständigkeit von Gerichten.

§. 76.

Ist die Zuständigkeit in Strafsachen zwischen verschiedenen Gerichten streitig, welche unter demselben Landesgerichte stehen, so entscheidet das letztere. Streitigkeiten über

o właściwość między sądami, nie będącemi w tym samym obrębie sądu krajowego, jak równie między sądami krajowemi, rozstrzyga sąd wyższy.

Jeżeli sądy, między któremi zachodzi spór o właściwość, podlegają rozmaitym sądom wyższym krajowym, takowy rozstrzyga sąd kasacyjny. Przeciwko takim orzeczeniom, żaden środek prawny nie jest dozwolony.

Nim nastąpi rozstrzygnienie co do właściwości, każdy z pomiędzy spierających się sądów, obowiązanym jest uskutecznić to, co jest potrzebnem do przedsięwzięcia dochodzenia i ustanowienia istoty czynu, w szczególności wszystkie zaś takie działania śledcze przedsiębrać, które zwłoki nie cierpią.

V. Urzędowe działania sądów niewłaściwych.

§. 77.

Wszystkie, niewłaściwe nawet sądy karne, w których powiecie pokazują się ślady zbrodni, mogą i obowiązane są przedsiębrać czynności, do wykrycia istoty uczynku i zatrzymania obwinionego posłużyć mogące, jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem. Obowiązane jednak są zawiadomić o tem zaraz sądy właściwe lub prokuratorów i zdziałane przez siebie akta, onymże przesłać.

§. 78.

Dochodzenia przez niewłaściwego sędzi karnego, w innym przypadku, a nie w tym, o którym poprzedni §af wspomina, przedsięwzięte, nie stają się jeszcze li dla tego samego nieważnemi, jeżeli tylko odnoszą się do śledztwa przygotowawczego; atoli właściwy sąd ocenić ma, jak dalece zachodzi potrzeba powtórzania lub uzupełnienia tych czynności.

Rozdział piąty.

O WYŁĄCZENIU I USUNIĘCIU OSÓB SĄDOWYCH.

I. Wyłączenie osób sądowych.

§. 79.

Sędzia i protokolista, nie mogą przedsiębrać sądowych czynności w postępowaniu karnem i są od tego wyłączonymi, jeżeli obwiniony lub przez zbrodnię lub wykroczenie poszkodowany, jest z nimi w związku małżeńskim, w pokrewieństwie w linii wstępnej, zstępnej lub pobocznej, aż do czwartego stopnia, albo w powinowactwie do drugiego stopnia, lub wreszcie w stosunku rodziców albo dzieci przysposobionych albo przybranych, tudzież w stosunku opiekuna lub pupila.

§. 80.

Nie mogą także przedsiębrać wzmiankowanych czynności i są od tego wyłączonymi sędzia i protokolista, który nie z powodu służby był świadkiem zbrodni lub wykroczenia w dochodzeniu będącego, który w sprawie jako świadek lub biegły był słuchanym, albo jako adwokat lub obrońca, jako prokurator, albo w niższej instancyi jako sędzia miał udział.

die Zuständigkeit zwischen Gerichten, die nicht demselben Landesgerichtssprengel angehören, sowie zwischen Landesgerichten entscheidet das Oberlandesgericht.

Gehören die über die Zuständigkeit streitenden Gerichte zu verschiedenen Oberlandesgerichtssprengeln, so entscheidet der Cassationshof. Gegen Entscheidungen dieser Art findet kein Rechtsmittel Statt.

In der Zwischenzeit hat jedes der streitenden Gerichte die zur Einleitung der Untersuchung und Herstellung des Thatbestandes in seinem Bezirke nöthigen Handlungen und insbesondere alle jene Untersuchungsschritte vorzunehmen, bei welchen Gefahr auf dem Verzuge haftet.

V. Amtshandlungen nicht zuständiger Gerichte.

§. 77.

Alle auch nicht zuständigen Strafgerichte, in deren Bezirke sich Spuren eines Verbrechens finden, sind, wenn Gefahr auf dem Verzuge haftet, berechtiget und verpflichtet, jene Handlungen vorzunehmen, die zur Herstellung des Thatbestandes oder zur Festhaltung eines Angeschuldigten dienen können. Sie müssen jedoch die zuständigen Gerichte oder Staatsanwälte davon alsbald in Kenntniss setzen, und denselben die von ihnen aufgenommenen Verhandlungen übersenden.

§. 78.

Untersuchungshandlungen, welche ein nicht zuständiges Strafgericht ausser dem Falle des vorhergehenden Paragraphes vorgenommen, sind desshalb allein noch nicht ungiltig, sofern sie sich nur auf die Voruntersuchung beziehen; doch liegt es dem zuständigen Gerichte ob, zu beurtheilen, in wiefern eine Wiederholung oder Ergänzung dieser Handlungen einzuleiten sei.

Fünftes Hauptstück.

Von der Ausschliessung und Ablehnung der Gerichtspersonen.

I. Ausschliessung der Gerichtspersonen.

§. 79.

Richter und Protokollführer sind von der Vornahme gerichtlicher Handlungen im Strafverfahren ausgeschlossen, wenn der Angeschuldigte oder der durch das Verbrechen oder Vergehen Verletzte mit ihnen durch das Band der Ehe, durch Verwandtschaft in auf- und absteigender Linie oder in der Seitenlinie bis zum vierten Grade oder durch Schwägerschaft bis zum zweiten Grade verbunden ist, oder zu ihnen in dem Verhältnisse von Wahl- oder Pflege-Eltern oder Kindern, oder eines Vormundes oder Mündels steht.

§. 80.

Ausgeschlossen ist ferner derjenige Richter oder Protokollführer, welcher ausserhalb seiner Dienstverrichtungen Zeuge des in Frage stehenden Verbrechens oder Vergehens gewesen, welcher in der Sache als Zeuge oder Sachverständiger vernommen worden, oder als Rechtsfreund oder Vertheidiger, als Staatsanwalt oder in einer früheren Instanz als Richter thätig gewesen ist.

§. 81.

Sędzia obowiązany jest natychmiast oznajmić stosunek swój, przyczynę do wyłączenia stanowiący, sądowi powiatowemu kolegialnemu, jeżeli jest pojedynczym sędzią powiatowym; w innych przypadkach, przełożonemu sądu, którego jest członkiem. Protokolista winien to oznajmienie uczynić sędziemu, przy którym protokół ma prowadzić.

§. 82.

Każdy członek sądu, obowiązany jest pod nieważnością, wstrzymać się od wszelkich czynności sądowych, począwszy od chwili, w której poweźmie wiadomość o przyczynie, wyłączenie onegoż stanowiącej. Jedynie w przypadku, kiedy zwłoka zagraża niebezpieczeństwem, a zastąpienie bezzwłoczne przez innego sędziego lub protokolistę nie może natychmiast mieć miejsca, osoba taka sądowa, koniecznie nagle czynności sądowe, sama przedsiębrać powinna.

II. Usunięcie osób sądowych.

§. 83.

Tak prokurator, jakoteż obwiniony, a w zbrodniach i wykroczeniach, które tylko na żądanie strony interesowanej będą dochodzone, nawet i ta usunąć może członka sądu i protokolistę, jeżeli ma i jest w stanie wykazać powody, rodzące wątpliwość o zupełnej bezstronności mającego być usuniętym.

§. 84.

Prożba o usunięcie sędziego, winna być w każdym razie, jeżeli idzie o usunięcie członka sądu, wyrokować mającego, najpóźniej 24. godzin, a jeżeli idzie o usunięcie całego sądu, najpóźniej w 8 dni, przed rozpoczęciem posiedzenia, na dochodzenie przeznaczonego, do sądu, do którego usuwany należy, podana lub do protokołu zadyktowana. W prożbie tej powody usunięcia winny być dokładnie wymienione, i ile możności dowodami wsparte.

§. 85.

Żądania o usunięcie osoby sądowej, rozstrzyga w powszechności przełożony sądu, do którego taż osoba należy. Jeżeli jednak usunięcie tycze się całego sądu, lub przełożonego w sądzie, żądanie takie rozstrzyga:

1. sąd krajowy, jeżeli proszono o usunięcie sądu powiatowego kolegialnego lub przełożonego tego sądu, lub też pojedynczego sędzi powiatowego;

2. sąd wyższy krajowy, jeżeli sąd krajowy lub jego prezydent ma być usunięty;

3. sąd kasacyjny, jeżeli wyższy sąd krajowy lub jego prezydent jest usuwany.

Przeciwko orzeczeniom w powyższym przedmiocie, nie służy żaden środek prawny. Władza, lub przełożony sądu, w przedmiocie usunięcia stanowiący, w razie, jeżeli usunięcie przyjętem zostanie, powinni zarazem wyznaczyć innego sędziego pojedynczego lub inkwizycyjnego, albo inny sąd, do którego sprawa ma być przeniesiona.

III. Wyłączenie prokuratora.

§. 86.

Jeżeli prokurator rządowy znajduje się w takim stosunku, dla którego wyłączenie lub usunięcie sędziego mogłoby mieć miejsce, obowiązanym jest od występowania

§. 81.

Der Richter ist schuldig, das Verhältniss, welches den Grund seiner Ausschliessung bildet, unverzüglich, wenn er ein Einzelbezirksrichter ist, dem Bezirks-Collegialgerichte, ausserdem aber dem Vorsteher des Gerichtes, dessen Mitglied er ist, anzuzeigen.

Der Protokollführer hat diese Anzeige dem Richter zu machen, bei welchem er das Protokoll führen soll.

§. 82.

Jede Gerichtsperson hat sich von dem Zeitpuncte an, in welchem ihr ein Ausschliessungsgrund bekannt geworden, aller gerichtlichen Handlungen bei sonstiger Nichtigkeit zu enthalten. Nur wenn Gefahr auf dem Verzuge haftet, und die Vertretung durch einen anderen Richter oder Protokollführer nicht sogleich bewirkt werden kann, hat eine solche Gerichtsperson die dringend nöthigen gerichtlichen Handlungen selbst vorzunehmen.

II. Ablehnung der Gerichtspersonen.

§. 83.

Sowohl der Staatsanwalt als auch der Angeschuldigte, und bei Verbrechen oder Vergehen, die nur auf Verlangen eines Betheiligten untersucht werden, auch dieser können Mitglieder des Gerichtes und Protokollführer ablehnen, wenn sie Gründe anzugeben und darzuthun vermögen, welche geeignet sind, die volle Unbefangenheit des Abzulehnenden in Zweifel zu setzen

§. 84.

Das Gesuch, womit ein Betheiligter die Ablehnung eines Richters geltend machen will, ist jederzeit bei dem Gerichte, welchem der Abgelehnte angehört, und zwar, wenn es sich um die Ablehnung eines Mitgliedes des erkennenden Gerichtes handelt, längstens 24 Stunden, und wenn es sich um die Ablehnung eines ganzen Gerichtshofes handelt, längstens acht Tage vor Beginn der zur Verhandlung anberaumten Sitzung zu überreichen oder zu Protokoll zu geben. In diesem Gesuche müssen die Gründe der Ablehnung genau angegeben und soviel als möglich bescheiniget seyn.

§. 85.

Ueber die Zulässigkeit der Ablehnung einer Gerichtsperson entscheidet in der Regel der Vorsteher des Gerichtes, zu welchem sie gehört. Wird aber ein ganzes Gericht oder der Vorsteher eines Gerichtes abgelehnt, so entscheidet:

1. das Landesgericht, wenn ein Bezirks-Collegialgericht oder der Vorsteher desselben oder ein Einzelbezirksrichter verbeten werden;

2. das Oberlandesgericht, wenn ein Landesgericht oder dessen Präsident verbeten werden;

3. der Cassationshof, wenn ein Oberlandesgericht oder dessen Präsident abgelehnt werden.

Gegen diese Entscheidungen findet kein Rechtsmittel Statt. Die Behörde oder der Gerichtsvorsteher, welche über die Ablehnung entscheiden, haben zugleich, falls derselben stattgegeben wird, einen anderen Einzel- oder Untersuchungsrichter oder einen anderen Gerichtshof zu bezeichnen, welchem die Sache zu übertragen ist.

III. Ausschliessung von Staatsanwälten.

§. 86.

Befindet sich ein Staatsanwalt in einem Verhältnisse, das die Ausschliessung oder Ablehnung eines Richters begründen würde, so ist er verpflichtet, sich des Einschreitens in der

w sprawie, w której wykazuje się jako wyłączony lub stronny, wstrzymać się, sprawę tę zastępcy swemu odstąpić i o tem jeneralnemu prokuratorowi doniesienie uczynić. Jeżeli jeneralny prokurator wyłączonym jest, uczynić powinien o tem doniesienie ministrowi sprawiedliwości. Usunięcie prokuratora rządowego, nie ma miejsca.

Rozdział szósty.

O ŚLEDZTWIE PRZYGOTOWAWCZEM CO DO ZBRODNI I WYKROCZEŃ W OGÓLNOŚCI.

§. 87.

Celem śledztwa jest ustanowienie istoty czynu, wykrycie sprawcy, tudzież dowodów do przekonania lub obrony obwinionego służących, a następnie przygotowanie sprawy albo do wydania orzeczenia, iż nie ma powodu do dalszego sądowego dochodzenia, lub też do głównego postępowania przeciwko obwinionemu.

I. Stanowisko sędziego śledczego w ogólności.

§. 88.

Dochodzenie przygotowawcze, prowadzonem będzie osobiście i bezpośrednio przez sędziego śledczego (§. 13), może jednakowoż tenże wezwać znajdujących się w jego okręgu pojedynczych sędziów powiatowych o dopełnienie szczegółowych sądowych czynności.

Jeżeli zaś czynności te przedsiębrane być mają w okręgu innego sądu powiatowego kolegialnego, lub jeżeli tego wymaga ułatwienie dochodzenia, w przypadku tym sędzia śledczy uczynić powinien wezwanie na piśmie do sędziego tego powiatu o przedsięwzięcie wzmiankowanych czynności sądowych.

§. 89.

W niektórych przypadkach, prowadzenie śledztwa przygotowawczego, jeżeli takowe nie zdaje się być bardzo rozciągłem, może być przez sąd powiatowy kolegialny po wysłuchaniu prokuratora, temu pojedynczemu sędzi powiatowemu poruczone, w którego powiecie zbrodnia lub wykroczenie jest popełnione, albo gdzie obwiniony mieszka lub przebywa. Wolno jest jednakże sądowi powiatowemu kolegialnemu w każdym czasie przejąć na siebie śledztwo przygotowawcze.

§. 90.

W powszechności sędzia śledczy, jedynie na skutek zrobionego przez prokuratora wniosku o przedsięwzięcie śledztwa przygotowawczego, takowe rozpocząć może. Jeżeli z doniesienia lub w inny sposób otrzymuje wiadomość o popełnionej zbrodni lub wykroczenia, wprzódy jeszcze nim dojdzie do niego wniosek prokuratora, powinien mu o tem bezzwłocznie wiadomość udzielić. Jeżeliby zwłoka groziła niebezpieczeństwem, powinien natychmiast, nie czekając na wniosek prokuratora, przedsięwziąć czynności do ustanowienia istoty czynu, do ścigania i ujęcia sprawcy potrzebne, tylko że bezzwłocznie o tem prokuratora zawiadomić musi.

§. 91.

Jeżeli rozpoczęcie śledztwa przygotowawczego, żądanem było przez prokuratora rządowego, sędzia śledczy natychmiast, nie czekając na dalsze jego wnioski, z urzędu postępować i co potrzeba zarządzić powinien.

Sache, für die er als ausgeschlossen oder befangen erscheint, zu enthalten, dieselbe seinem Stellvertreter zu überlassen und davon dem Generalprocurator die Anzeige zu machen. Ist ein Generalprocurator ausgeschlossen, so hat er die Anzeige an das Justizministerium zu erstatten. Die Ablehnung eines Staatsanwaltes findet nicht Statt.

Sechstes Hauptstück.

Von der Voruntersuchung über Verbrechen und Vergehen im Allgemeinen.

§. 87.

Die Voruntersuchung hat den Zweck, den Thatbestand zu erheben, den Thäter zu ermitteln, die zur Ueberführung oder Vertheidigung des Angeschuldigten dienenden Beweismittel zu erforschen und hierdurch entweder den Ausspruch, dass kein Grund zur weiteren gerichtlichen Verfolgung vorhanden sei, herbeizuführen, oder die Hauptverhandlung mit dem Angeschuldigten vorzubereiten.

I. Stellung des Untersuchungsrichters im Allgemeinen.

§. 88.

Die Voruntersuchung wird von dem Untersuchungsrichter (§. 13) persönlich und unmittelbar geführt; doch kann er die in seinem Sprengel befindlichen Bezirks-Einzelrichter um die Vornahme einzelner gerichtlicher Handlungen ersuchen.

Sind aber Untersuchungshandlungen in einem anderen Collegial-Gerichtssprengel vorzunehmen, oder dient deren Vornahme daselbst zur Erleichterung des Geschäftes, so hat der Untersuchungsrichter die Vornahme dieser gerichtlichen Handlungen durch Ersuchschreiben an den Richter jenes anderen Bezirkes zu veranlassen.

§. 89.

In einzelnen Fällen kann die Führung der Voruntersuchung, wenn dieselbe voraussichtlich nicht von grosser Ausdehnung ist, von dem Bezirks-Collegialgerichte nach Anhörung des Staatsanwaltes demjenigen Bezirks-Einzelrichter übertragen werden, in dessen Bezirke das Verbrechen oder Vergehen begangen worden ist, oder der Angeschuldigte seinen Wohnsitz oder Aufenthaltsort hat. Es bleibt jedoch dem Bezirks-Collegialgerichte unbenommen, die Voruntersuchung zu jeder Zeit wieder an sich zu ziehen.

§. 90.

In der Regel hat der Untersuchungsrichter die Voruntersuchung nur in Folge eines dahin zielenden Antrages des Staatsanwaltes einzuleiten. Erhält er durch Anzeigen oder auf andere Art Kenntniss von der Verübung eines Verbrechens oder Vergehens, bevor ein Antrag des Staatsanwaltes an ihn gelangt ist, so muss er demselben davon unverweilt Nachricht geben. Haftet Gefahr auf dem Verzuge, so hat er sofort, ohne den Antrag des Staatsanwaltes abzuwarten, die zur Feststellung des Thatbestandes und zur Verfolgung oder Festnehmung des Thäters nöthigen Handlungen vorzunehmen, muss aber den Staatsanwalt unverweilt davon in Kenntniss setzen.

§. 91.

Ist die Einleitung einer Voruntersuchung von dem Staatsanwalte beantragt worden, so hat der Untersuchungsrichter sohin, ohne weitere Anträge des Staatsanwaltes abzuwarten, von Amtswegen einzuschreiten und das Geeignete zu verfügen.

§. 92.

Sędzia śledczy, zażądać powinien postanowienia od sądu powiatowego kolegialnego, jeżeli ma wątpliwość w uczynieniu zadosyć wnioskom prokuratora pod względem rozpoczęcia śledztwa, lub przedsiębrania niektórych czynności śledczych; lub jeżeli ze względu na ważność czynności śledczych, uważa to za potrzebne. W przypadku tym wpływa on do narady, lecz nie przy wydaniu postanowienia. O takich naradach sądu powiatowego kolegialnego, powinien prokurator, o ile możności, wprzód być uwiadomionym, aby wnioski swoje ustnie lub na piśmie czynić mógł.

§. 93.

Sędzia śledczy, raz na tydzień zdaje ustnie sądowi powiatowemu kolegialnemu sprawę o stanie wszystkich rozpoczętych śledztw. Prokurator jest obecnym na takiem posiedzeniu i ma prawo w skutek zdania sprawy wnioski czynić.

II. Stanowisko prokuratora w dochodzeniu śledczem przygotowawczem.

§. 94.

Prokurator obowiązanym jest wszystkie do niego o zbrodniach i wykroczeniach uczynione doniesienia, które uznaje za gruntowne, jak równie dowody do jego wiadomości doszłe, sędziemu śledczemu udzielać, a zarazem stosowne wnioski czynić. Powinien także przyczyniać się do wykrycia niewiadomych sprawców przez wyszukiwanie poszlak, do celu tego prowadzić mogących.

§. 95.

Sam prokurator nie może, pod nieważnością, przedsiębrać czynności śledczych. Służy mu atoli prawo zarządzić, aby osoby, któreby względem popełnionej zbrodni lub wykroczenia, potrzebne dać mogły objaśnienia, tymczasowo i bez zaprzysiężenia w obecności jego, przez pojedynczego sędzię powiatowego, lub gdyby ten nie był obecnym, lub dył przeszkodzonym, przez urzędnika władzy bezpieczeństwa, przesłuchanemi były. Oprócz tego w przypadkach nagłych, w nieobecności sędzi śledczego i jego zastępcy, może zarządzić uskutecznienie naocznego obejrzenia, rewizyi domu i innych czynności śledczych przez pojedynczego sędzię powiatowego lub urzędnika władzy bezpieczeństwa i sam przy takowych być obecnym. We wszystkich tych przypadkach zdziałane protokoły, powinny być bezzwłocznie przesłane sędzi śledczemu, który ich formę i dokładność sprawdzić, a w razie potrzeby powtórzenie lub uzupełnienie śledztwa uskutecznić powinien.

§. 96.

Przeciwnie, przy właściwem przesłuchaniu obwinionego lub świadków przez sędziego śledczego, prokurator nie może się znajdować. Służy mu atoli prawo być obecnym przy naocznem obejrzeniu, rewizyi domu, przeglądaniu papierów, tudzież wskazywać przedmioty, na których te czynności śledcze przedsiębrane być mają. W tym celu sędzia śledczy w powszechności powinien naprzód zawiadomić prokuratora rządowego o przedsięwziąć się mających czynnościach, lecz może także takowe, jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem, bez poprzedniego onegoż zawiadomienia, przedsiębrać.

§. 92.

Wenn der Untersuchungsrichter Anträgen des Staatsanwaltes hinsichtlich der Einleitung einer Untersuchung oder hinsichtlich der Vornahme einzelner Untersuchungshandlungen beizutreten Bedenken findet, oder wenn er es wegen der Wichtigkeit einer Untersuchungshandlung für nöthig erachtet, hat er die Entscheidung des Bezirks-Collegialgerichtes einzuholen. Er nimmt dann an der Berathung, aber nicht an der Beschlussfassung Theil. Von solchen Berathungen des Bezirks-Collegialgerichtes ist der Staatsanwalt, so viel thunlich, vorher zu benachrichtigen, damit er seine Ansichten schriftlich oder mündlich vortragen kann.

§. 93.

Der Untersuchungsrichter erstattet dem Bezirks-Collegialgerichte über den Stand aller anhängigen Untersuchungen wöchentlich einmal mündlichen Vortrag. Der Staatsanwalt wohnt dieser Sitzung bei, und ist berechtiget, über diesen Vortrag Anträge zu stellen.

II. Stellung des Staatsanwaltes in der Voruntersuchung.

§. 94.

Der Staatsanwalt hat alle über Verbrechen oder Vergehen an ihn gelangenden Anzeigen, welche er für erheblich erachtet, sowie die zu seiner Kenntniss kommenden Beweismittel dem Untersuchungsrichter mitzutheilen und zugleich die geeigneten Anträge zu stellen. Er hat auch zur Entdeckung unbekannter Thäter durch Erforschung dahin führender Anzeigungen mitzuwirken.

§. 95.

Untersuchungshandlungen nimmt der Staatsanwalt selbst bei sonstiger Nichtigkeit nicht vor. Er ist jedoch berechtiget, Personen, welche Aufklärung über begangene Verbrechen oder Vergehen zu ertheilen im Stande seyn dürften, vorläufig und unbeeidigt durch Bezirks-Einzelrichter oder in deren Abwesenheit oder Verhinderung auch durch Beamte der Sicherheitsbehörden in seiner Gegenwart vernehmen zu lassen. Ausserdem kann er in dringenden Fällen in Abwesenheit des Untersuchungsrichters und seines Stellvertreters Augenschein, Haussuchung und andere Untersuchungshandlungen durch Bezirks-Einzelrichter oder Beamte der Sicherheitsbehörden vornehmen lassen, und denselben auch selbst beiwohnen. In allen diesen Fällen sind die aufgenommenen Protokolle unverweilt dem Untersuchungsrichter mitzutheilen, welcher deren Form und Vollständigkeit zu prüfen und nöthigenfalls die Wiederholung oder Ergänzung der Verhandlung zu bewirken hat.

§. 96.

Der Staatsanwalt darf dagegen bei der förmlichen Vernehmung des Angeschuldigten oder der Zeugen durch den Untersuchungsrichter nicht gegenwärtig seyn. Er ist aber berechtiget, dem Augenschein einer Haussuchung und der Durchsuchung von Papieren beizuwohnen und die Gegenstände zu bezeichnen, auf welche diese Untersuchungshandlungen auszudehnen sind. Der Untersuchungsrichter soll den Staatsanwalt zu diesem Behufe in der Regel von der Vornahme dieser Handlungen im Voraus benachrichtigen, kann sie aber auch, wenn Gefahr auf dem Verzuge haftet, ohne vorausgegangene Verständigung desselben vornehmen.

III. Obowiązki pojedynczych sędziów powiatowych pod względem dochodzenia przygotowawczego.

§. 97.

Pojedynczy sędziowie powiatowi, wszystkie otrzymane doniesienia o zbrodniach, lub wykroczeniach, jak równie powzięte wiadomości o dowodach, obowiązani są udzielać prokuratorowi przy właściwym sądzie powiatowym kolegialnym i przyczyniać się do wykrycia niewiadomych sprawców, śledzeniem poszlak, do tego doprowadzić mogących.

§. 98.

Jeżeli pojedynczy sędzia powiatowy otrzyma doniesienie o popełnionej w jego powiecie zbrodni lub wykroczenia, należących co do właściwości sądu do sędzi śledczego, tamże nieobecnego, a zachodzi oraz potrzeba spiesznego uskutecznienia naocznego obejrzenia, rewizyi domu, lub innej czynności śledczej; powinien jak najrychlej o tem prokuratora i sędzię śledczego zawiadomić, jednakże obowiązanym jest, udać się bezzwłocznie na miejsce popełnionego czynu, i tymczasowo o ile potrzeba, istotę czynu ustanowić i przedsięwziąć potrzebne czynności śledcze. Zdziałane w tym przedmiocie protokoły, prokuratorowi udzielić powinien.

IV. Postępowanie z doniesieniami.

§. 99.

Jeżeli doniesienie o zbrodni lub wykroczeniu, następuje ustnie lub piśmiennie, donosiciel przesłuchanym być powinien ze wszystkich okoliczności, od których zawisło ocenienie jego osobistej wiarygodności i rzetelności uczynionego doniesienia.

§. 100.

Na skutek bezimiennych, od zupełnie niewiadomej osoby pochodzących doniesień, jeżeli takowe zawierają pewne, zbrodnię lub wykroczenie z wiarygodnością wykazujące okoliczności, tychże okoliczności wprawdzie dochodzić należy; jednakowoż przytem unikać wszelkiego ściągnienia uwagi sprawiającej wrażenie i osłaniać ile można honor obwinionych osób.

V. Postępowanie, kiedy znajdują się ślady lub przedmioty zbrodni.

§. 101.

Jeżeli pozostały ślady zbrodni lub wykroczenia, takowe właściwym sposobem, mianowicie przez naoczne obejrzenie według przepisów, w następującym rozdziale podanych, sprawdzonemi być winny. Starać się należy, aby ślady te, aż do przedsięwzięcia tegoż sprawdzenia, o ile można w nieodmiennym pozostały stanie.

§. 102.

Przedmioty, na których lub któremi czyn karygodny popełnionym został, lub które obwiniony na miejscu popełnionego czynu pozostawił, i w ogólności przedmioty, które czyto przez obwinionego, czy też przez świadków poznawane być, lub w innym sposobie za dowód posłużyć mają, powinny być, o ile można, do zachowania sądowego wzięte. Powinny być włożone w obwinięcie, pieczęcią sądową zapieczętowane, lub też kawałek papieru z pieczęcią sądową do nich przytwierdzony, tak, iżby bez uszkodzenia

III. Pflichten der Bezirks-Einzelrichter in Betreff der Voruntersuchung.

§. 97.

Die Bezirkseinzelrichter haben alle ihnen zukommenden Anzeigen von Verbrechen oder Vergehen, sowie die zu ihrer Kenntniss gelangenden Beweismittel dem Staatsanwalte des zuständigen Bezirks-Collegialgerichtes mitzutheilen, und zur Entdeckung unbekannter Thäter durch Erforschung dahin führender Anzeigungen mitzuwirken.

§. 98.

Wird einem Bezirks-Einzelrichter ein in seinem Bezirke verübtes, zur Zuständigkeit des daselbst nicht anwesenden Untersuchungsrichters gehöriges Verbrechen oder Vergehen angezeigt, bei welchem die schleunige Vornahme eines Augenscheines, einer Haussuchung oder anderer Untersuchungshandlungen erforderlich erscheint, so muss er zwar den Staatsanwalt und Untersuchungsrichter davon schleunigst benachrichtigen, doch hat er sich unverzüglich an den Ort der That zu begeben, um vorläufig, so weit nöthig, den Thatbestand festzustellen, und die erforderlichen Untersuchungshandlungen vorzunehmen. Die darüber aufgenommenen Protokolle hat er dem Staatsanwalte mitzutheilen.

IV. Verfahren bei Anzeigen.

§. 99.

Wird ein Verbrechen oder Vergehen mündlich oder schriftlich angezeigt, so ist der Anzeiger über alle Umstände zu vernehmen, von welchen die Beurtheilung seiner persönlichen Glaubwürdigkeit und der Wahrheit seiner Anzeige abhängt.

§. 100.

Ueber namenlose Anzeigen, sowie über Anzeigen, die von einem völlig Unbekannten herrühren, ist zwar, falls sie bestimmte, das Verbrechen oder Vergehen glaubwürdig bezeichnende Umstände enthalten, zur Erhebung dieser Umstände zu schreiten; doch ist dabei mit Vermeidung alles Aufsehens und mit möglichster Schonung der Ehre der beschuldigten Personen vorzugehen.

V. Verfahren bei vorhandenen Spuren und Gegenständen eines Verbrechens.

§. 101.

Hat ein Verbrechen oder Vergehen Spuren zurückgelassen, so sind diese in geeigneter Weise, insbesondere durch Augenschein nach den in dem folgenden Hauptstücke enthaltenen Bestimmungen zu erheben. Es ist Sorge zu tragen, dass solche Spuren bis zur Vornahme dieser Erhebung so viel als möglich in unverändertem Zustande erhalten werden.

§. 102.

Gegenstände, an oder mit welchen die strafbare That verübt wurde, oder welche der Angeschuldigte am Orte der That zurückgelassen hat, überhaupt Gegenstände, welche von dem Angeschuldigten oder von Zeugen anzuerkennen sind, oder in anderer Weise zur Herstellung des Beweises dienen können, sind, soweit es möglich ist, in gerichtliche Verwahrung zu nehmen. Sie sind entweder in einen mit dem Gerichtssiegel zu verschliessenden Umschlag zu bringen, oder es ist an ihnen ein Papierstreifen dergestalt mit dem Gerichtssiegel zu

pieczęci, nie mógł być od przedmiotu odłączonym. Na obwinięciu i kawałku papieru stosowny napis ma być zamieszczonym.

VI. Prowadzenie protokołu i świadkowie sądowi.

§. 103.

Przy każdej sądowej czynności w śledztwie, względem której protokół ma być spisanym, wyjąwszy przypadki w §. 95. wyrażone; oprócz urzędnika czynność przedsiębiorącego, lub takową kierującego, obecnym być powinien zawsze pod nieważnością przysięgły protokolista.

§. 104.

Jeżeli przy przedsiębraniu czynności śledczej zachodzi potrzeba przybrania świadków sądowych, ci powinni być pełnoletni, nienagannej sławy, w sprawie nieinteresowani i albo raz na zawsze, lub w tym szczególnym przypadku podaniem ręki zobowiązani, iż: aby w razie potrzeby złożyć mogli świadectwo przed sądem, na wszystko, co w ich obecności przedsiębranem lub zeznanem będzie, zwrócą całą uwagę, nad wiernem zapisaniem do protokołu czuwać będą i wszystko, o czem się z powodu przedsiębranego śledztwa dowiedzą, aż do głównego dochodzenia w tajemnicy zachowają.

§. 105.

Protokół czynności sądowych, zaraz przy ich przedsiębraniu, lub gdy to uskutecznić się nie da, bezpośrednio później spisanym będzie.

§. 106.

Każdy protokół zawierać będzie wymienienie miejsca, roku i dnia, w których jest zdziałanym, tudzież wymienienie osób obecnych.

Pytania i odpowiedzi bez rozwlekłości i ile można w wyrazach rzeczywiście użytych, spisywane być winny. Przesłuchanym wolno dyktować odpowiedzi swoje protokoliście. Jeżeli prawa tego nie używają, sędzia obowiązanym jest odpowiedzi dane dyktować głośno, aby je obecni słyszeli.

§. 107.

Każdy protokół powinien być osobno przesłuchanym i przybranym przeczytany, a nawet na żądanie do przeczytania danym, tudzież o nastąpionem przeczytaniu lub daniu do przeczytania, jak równie o uznaniu tego przez strony co przeczytano, wzmianka w protokole uczynioną. Następnie protokół przez słuchane osoby, położeniem cyfry imienia lub znaku na każdym arkuszu, a na końcu przez obecnych urzędników, protokolistę i świadków sądowych, jeżeli są powołani, podpisanym być winien. Jeżeli przesłuchany odmawia podpisu, wzmianka o tem, i o powodach odmówienia, ma być w protokole uczynioną.

§. 108.

W tem, co już raz jest napisanem, nie może być nic stanowczego wykreślonem, dodanem lub zmienionem. Przekreślone miejsca, powinny zostać czytelne. Stanowcze zmiany lub sprostowania, jakie przesłuchany w zeznaniach swoich czyni, winny być wyraźnie w protokole zamieszczone, albo też na brzegu protokołu lub w dodatku spisane i w sposób §fem 107. przepisany, uznane i podpisane.

befestigen, dass er ohne Verletzung des Siegels von dem Gegenstande nicht getrennt werden kann, Umschlag und Papierstreifen sind mit einer entsprechenden Aufschrift zu versehen.

VI. Protokollführung und Gerichtszeugen.

§. 103.

Bei allen gerichtlichen, zur Untersuchung gehörenden Handlungen, worüber Protokolle aufzunehmen sind, ist mit Ausnahme der im §. 95 bezeichneten Fälle bei sonstiger Nichtigkeit ausser dem Beamten, welcher die Handlung vornimmt oder leitet, stets die Gegenwart eines beeideten Protokollführers erforderlich.

§. 104.

Ist bei einer Untersuchungshandlung die Zuziehung von Gerichtszeugen erforderlich, so müssen diese volljährige, unbescholtene, bei der Sache unbetheiligte Männer und entweder allgemein oder für den einzelnen Fall mittelst Handschlages dahin verpflichtet seyn, dass sie, um möglicher Weise Zeugniss vor Gericht abzulegen, auf Alles, was vor ihnen vorgenommen oder ausgesagt werden wird, volle Aufmerksamkeit verwenden, über die getreue Protokollirung desselben wachen, und bis zur Hauptverhandlung über Alles, was ihnen bei Gelegenheit der Untersuchungshandlung bekannt geworden, Stillschweigen beobachten werden.

§. 105.

Die Protokolle über gerichtliche Verhandlungen werden gleich bei Vornahme derselben und wo diess nicht thunlich ist, unmittelbar nachher aufgenommen.

§. 106.

Jedes Protokoll enthält die Bezeichnung des Ortes, Jahres und Tages der Aufnahme und der gegenwärtigen Personen.

Die Fragen und Antworten sind ohne Weitläufigkeit, und wo möglich in den wirklich gebrauchten Ausdrücken niederzuschreiben. Den Vernommenen steht es frei, ihre Antworten dem Protokollführer in die Feder zu sagen. Bedienen sie sich dieses Rechtes nicht, so hat der Richter die Antworten laut, so dass es die Anwesenden hören, zu dictiren.

§. 107.

Jedes Protokoll ist den vernommenen oder sonst beigezogenen Personen vorzulesen, auch auf Verlangen zum Durchlesen vorzulegen und die geschehene Vorlesung oder Vorlegung, sowie die Genehmigung im Protokolle zu bemerken. Dasselbe ist sodann von den vernommenen Personen durch Beisetzung des Namenszuges oder Handzeichens auf jedem Bogen, und am Schlusse von den anwesenden Beamten, dem Protokollführer und den etwa beigezogenen Gerichtszeugen zu unterschreiben. Verweigert der Vernommene die Unterschrift, so ist diess nebst dem Grunde der Weigerung im Protokolle zu bemerken.

§. 108.

In dem einmal Niedergeschriebenen darf nichts Erhebliches ausgelöscht, zugesetzt oder verändert werden. Durchstrichene Stellen müssen noch lesbar bleiben. Erhebliche Aenderungen oder Berichtigungen, die ein Vernommener seiner Aussage beifügt, sind in das Protokoll ausdrücklich aufzunehmen, oder am Rande desselben oder in einem Nachtrage zu bemerken, und auf die im §. 107 bezeichnete Art zu genehmigen und zu unterschreiben.

§. 109.

Jeżeli protokoł składa się z kilku arkuszy, te powinny być nicią zeszyte a końce nici pieczęcią sądową tak przypieczętowane, iżby żaden arkusz bez naruszenia pieczęci, nie mógł być wyjętym.

VII. Władza karania przez sędzi śledczego.

§. 110.

Na tych, którzyby podczas dochodzenia śledczego, pomimo danego upomnienia, nieprzyzwoicie się zachowali lub obrazy się dopuścili, może sędzia śledczy rozciągnąć karę aresztu do dni 8iu, a jeżeli mający być ukaranym, jest już aresztowany; sędzia może orzec ciemny areszt, lub twarde łoże do ośmiu dni, lub odjęcie ciepłej strawy przez tydzień, przy zachowaniu ograniczeń, w §. 21 K. K. C. I. przepisanych.

Każde takie postanowienie winno być w aktach wzmiankowane, i o niem sądowi kolegialnemu doniesienie uczynione.

VIII. Zaprzestanie śledztwa.

§. 111.

Postępowania co do zbrodni lub wykroczeń, które z urzędu dochodzone i karane być mają, natychmiast zaprzestać należy, jeżeli sędzia śledczy i prokurator zgadzają się na to, iż nie ma powodu do dalszego przedsiębrania onegoż.

Jeżeli w tym względzie zdania sędzi śledczego i prokuratora nie zgadzają się ze sobą; orzeczenie sądu powiatowego kolegialnego zażądanem być winno.

Przeciwko orzeczeniu tegoż sądu za poprzestaniem postępowania, może prokurator w dniach trzech odwołać się do sądu krajowego. Odwołanie to ma skutek zawieszający.

§. 112.

Postępowania przygotowawczego co do zbrodni lub wykroczeń, które jedynie na żądanie osoby interesowanej są dochodzone, zawsze zaprzestać należy, jeżeli osoba interesowana tego żąda, lub skargę swoję zupełnie cofa.

§. 113.

W razie zaprzestania postępowania śledczego, sąd powiatowy kolegialny, obowiązanym jest na żądanie obwinionego, wydać mu świadectwo urzędowe na to, iż wszystkie przeciwko niemu zachodzące powody podejrzenia zniweczone zostały, lub że nie ma powodu do dalszego przeciw niemu dochodzenia sądowego. Dla otrzymania pierwszego, obwiniony żądać może, aby dowody uniewinniające, przez niego stawiane, przez sędzi śledczego sprawdzonemi, i stosownie do nich nowe świadectwo urzędowe onemuż wydanem było.

IX. Środki prawne w postępowaniu przygotowawczem.

§. 114.

Każdemu, w czasie postępowania przygotowawczego z powodu wydanego nakazu lub z powodu przewłoki ze strony sędzi śledczego, mieniącemu się być uciążo-

§. 109.

Besteht das Protokoll aus mehreren Bogen, so müssen diese sämmtlich mit einem Faden zusammengeheftet und die Enden des Fadens mit dem Gerichtssiegel so versiegelt werden, dass kein Bogen ohne Verletzung des Siegels herausgenommen werden kann.

VII. Strafgewalt des Untersuchungsrichters.

§. 110.

Gegen diejenigen, welche sich ungeachtet vorausgegangener Ermahnungen bei irgend einer Verhandlung der Voruntersuchung ein ungestümes oder beleidigendes Betragen zu Schulden kommen lassen, kann der Untersuchungsrichter eine Strafe bis zu acht Tagen Gefängniss, und wenn der zu Bestrafende bereits verhaftet ist, Dunkelarrest oder hartes Lager bis auf acht Tage, oder Entziehung warmer Kost während einer Woche, unter Beobachtung der im §. 21 St. G. I. Thls. enthaltenen Beschränkung, verhängen.

Jede solche Verfügung ist in den Acten ersichtlich zu machen und dem Bezirks-Collegial-Gerichte anzuzeigen.

VIII. Einstellung der Voruntersuchung.

§. 111.

Bei Verbrechen oder Vergehen, die von Amtswegen zu untersuchen und zu bestrafen sind, ist das Verfahren ohne Weiteres einzustellen, wenn nach dem übereinstimmenden Urtheile des Untersuchungsrichters und des Staatsanwaltes kein Grund zur Fortsetzung desselben mehr vorhanden ist.

Sind der Untersuchungsrichter und der Staatsanwalt entgegengesetzter Ansicht, so ist die Entscheidung des Bezirks-Collegial-Gerichtes einzuholen.

Gegen das Erkenntniss des letzteren auf Einstellung des Verfahrens steht dem Staatsanwalte binnen drei Tagen das Rechtsmittel der Beschwerdeführung an das Landesgericht mit aufschiebender Wirkung zu.

§. 112.

Bei Verbrechen oder Vergehen, die nur auf Verlangen eines Betheiligten untersucht werden, ist die Voruntersuchung stets einzustellen, wenn der Betheiligte diess verlangt. oder seinen Antrag ganz zurücknimmt.

§. 113.

Wird eine Voruntersuchung eingestellt, so ist dem Angeschuldigten auf sein Verlangen von dem Bezirks-Collegial-Gerichte ein Amtszeugniss darüber auszufertigen, dass sich alle gegen ihn vorgekommenen Verdachtsgründe behoben haben, oder dass kein Grund zu weiterer gerichtlicher Verfolgung vorhanden sei. Um das erstere zu erhalten, kann der Angeschuldigte verlangen, dass Entschuldigungsbeweise, die er anzeigt, von dem Untersuchungsrichter erhoben, nach deren Ergebniss ein neues Amtszeugniss ausgefertiget werde.

IX. Rechtsmittel in der Voruntersuchung.

§. 114.

Alle, welche sich während der Voruntersuchung durch eine Verfügung oder Verzögerung des Untersuchungsrichters beschwert erachten, haben das Recht, darüber eine Entscheidung

nym; służy prawo żądać u sądu powiatowego kolegialnego orzeczenia w tym względzie, i żądanie to ustnie lub na piśmie wnieść do sędzi śledczego, lub też wprost do sądu powiatowego kolegialnego.

§. 115.

Przeciwko orzeczeniu sądu powiatowego kolegialnego w czasie śledztwa, każdy interesowany odwołać się może do sądu krajowego, który w przedmiocie tym, w ostatniej instancyi stanowi. Odwołanie się to, które wniesione być powinno do sędzi śledczego w dniach trzech po ogłoszeniu orzeczenia, przez sąd powiatowy kolegiałny wydanego, ma skutek zawieszający, o ile zwłoka nie zagraża niebezpieczeństwem. Przeciwko orzeczeniom sądu powiatowego kolegialnego odnoszącym się do kar w §. 110 i 190 wzmiankowanych, odwołanie się ma miejsce,

Rozdział siódmy.

O NAOCZNEM OBEJRZENIU I W SZTUCE BIEGŁYCH.

I. O naocznem obejrzeniu i przyzwaniu w sztuce biegłych, w ogólności.

§. 116.

Naoczne obejrzenie przedsięwzięte być powinno w każdym razie, jeżeli przez to okoliczność jaka, w śledztwie stanowcza, wyjaśnioną być może. Jeżeli zbadanie przedmiotu dochodzonego wymaga szczególnych wiadomości lub zdoloości, biegli w sztuce przyzwanymi być powinni.

§. 117.

Naoczne obejrzenie w obecności dwóch sądowych świadków nastąpić winno. Protokół tej czynności tak dokładnie i szczegołowo spisanym być powinien, żeby dawał zupełnie i wiernie przedstawienie obejrzanych przedmiotów. W tym celu do protokołu należy dołączyć w razie potrzeby rysunki, plany lub odrysy, tudzież miarę, wagę, wielkość i położenie miejsca według znanych i niewątliwych oznaków zamieścić.

§. 118.

Jeżeli przy naocznem obejrzeniu potrzebni są biegli, sądzia śledczy w powszechności dwóch takowych przyzwać powinien. Przywołanie jednego biegłego jest dostatecznem, jeżeli mniej ważny zachodzi przypadek, lub też oczekiwanie na drugiego biegłego, celowi śledztwa jest szkodliwem.

§. 119.

Wybór biegłych zależy od sędziego śledczego. Jeżeli postanowieni są stali biegli, inni, wtenczas tylko przywołanymi być mogą, jeżeli zwłoka grozi niebezpieczeństwem, lub jeżeli tamci dla szczególnych stosunków przybyć nie mogą, lub w szczegółowym przypadku, co do ich bezstronności, wątpliwość zachodzi.

§. 120.

Osoby, które jako świadkowie w śledztwie ani słuchane być, ani przysięgi złożyć nie mogą, nie mogą także, a to pod nieważnością, powoływanemi być na biegłych. Jeżeli obwiniony już w czasie naocznego obejrzenia zostaje pod śledztwem, biegli powinni mu być z nazwiska wymienieni przed uskutecznieniem naocznego obejrzenia; a jeżeli tenże przeciwko nim uzasadnione podaje zarzuty i zwłoka nie grozi niebezpieczeństwem, inni biegli przywołanymi będą.

des Bezirks-Collegial-Gerichtes zu verlangen, und ihr Begehren entweder schriftlich oder mündlich bei dem Untersuchungsrichter oder unmittelbar bei dem Bezirks-Collegial-Gerichte anzubringen.

§. 115.

Gegen Entscheidungen des Bezirks-Collegial-Gerichtes in der Voruntersuchung kann jeder Betheiligte Beschwerde bei dem Landesgerichte führen, welches darüber in letzter Instanz entscheidet. Diese Beschwerde ist binnen drei Tagen nach Eröffnung der Entscheidung des Bezirks-Collegial-Gerichtes bei dem Untersuchungsrichter anzubringen, und hat, sofern nicht Gefahr auf dem Verzuge haftet, aufschiebende Wirkung. Gegen Entscheidungen des Bezirks-Collegial-Gerichtes, welche die in den §§. 110 und 190 erwähnten Strafen betreffen, findet keine Beschwerdeführung Statt.

Siebentes Hauptstück.

Von dem Augenscheine und den Sachverständigen.

I. Von dem Augenscheine und der Zuziehung von Sachverständigen überhaupt.

§. 116.

Der Augenschein ist vorzunehmen, so oft ein für die Untersuchung erheblicher Umstand dadurch aufgeklärt werden kann. Setzt die Erforschung des zu untersuchenden Gegenstandes besondere Kenntnisse oder Fertigkeiten voraus, so sind Sachverständige beizuziehen.

§. 117.

Der Augenschein ist in Gegenwart zweier Gerichtszeugen vorzunehmen. Das hierüber aufzunehmende Protokoll ist so bestimmt und umständlich abzufassen, dass es eine vollständige und treue Anschauung der besichtigten Gegenstände gewähre. Es sind demselben zu diesem Zwecke erforderlichen Falles Zeichnungen, Pläne oder Risse beizufügen, und Masse, Gewichte, Grösse und Ortsverhältnisse nach bekannten und unzweifelhaften Bestimmungen zu bezeichnen.

§. 118.

Sind bei einem Augenscheine Sachverständige erforderlich, so soll der Untersuchungsrichter in der Regel deren zwei zuziehen. Die Beiziehung eines Sachverständigen genügt, wenn der Fall von geringerer Wichtigkeit ist, oder das Zuwarten bis zum Eintreffen eines zweiten Sachverständigen für den Zweck der Untersuchung bedenklich erscheint.

§. 119.

Die Wahl der Sachverständigen steht dem Untersuchungsrichter zu. Sind dergleichen bleibend angestellt, so soll er Andere nur dann zuziehen, wenn Gefahr auf dem Verzuge haftet, oder wenn jene durch besondere Verhältnisse abgehalten sind oder in dem einzelnen Falle als bedenklich erscheinen.

§. 120.

Personen, welche in einem Untersuchungsfalle als Zeugen nicht vernommen oder nicht beeidet werden dürften, sind bei sonstiger Nichtigkeit als Sachverständige nicht beizuziehen. Befindet sich der Angeschuldigte zur Zeit des Augenscheines bereits in Untersuchung, so müssen ihm die Sachverständigen vor der Vornahme des Augenscheines namhaft gemacht, und wenn er erhebliche Einwendungen gegen dieselben vorbringt, falls nicht Gefahr am Verzuge haftet, andere Sachverständige berufen werden.

§. 121.

Biegli, którzy nie są raz na zawsze ustanowieni i którzy jako tacy nie wykonali przysięgi, powinni przed rozpoczęciem naocznego obejrzenia wykonać przysięgę na to, że przedmiot należycie zbadają, poczynione spostrzeżenia wiernie i dokładnie podadzą i zdanie swoje, według sumienia i przekonania i według prawideł nauki lub sztuki, objawią.

§. 122.

Biegli obowiązani są w obecności osób sądowych obejrzeć i zbadać przedmiot, wyjąwszy, gdyby te osoby ze względu na przyzwoitość uznały za stosowne oddalić się, lub gdyby potrzebne spostrzeżenia wymagały ciągłych i dłuższych obserwacyj, jak n. p. przy śledzeniu trucizny, lub też dłużej trwającego doświadczenia.

§. 123.

Sędzia śledczy przewodniczy naocznemu obejrzeniu przez biegłych. On wskazuje przedmioty, na których ciż spostrzeżenia swoje czynić mają, i daje pytania, których rozwiązanie za potrzebne uznaje. Biegli żądać mogą, żeby im z aktów lub przez przesłuchanie świadków takie objaśnienia co do wskazanych przez nich okoliczności, udzielone były, które za stanowcze dla dania opinii uważają.

§. 124.

Spostrzeżenia przez biegłych poczynione, winny być natychmiast przez protokolistę spisane. Zdanie wraz z powodami mogą biegli albo zaraz do protokołu podać, albo zastrzedz sobie złożenie takowego na piśmie, do czego stosowny termin naznaczonym być ma.

§. 125.

Jeżeli sędzia lub prokurator znajdują, iż zdanie biegłych jest ciemnem, niedokładnem, wątpliwem lub niepewnem, że w niem samem zachodzą sprzeczności, lub że takowe nie zgadza się z wykrytemi okolicznościami czynu, albo że wyprowadzone wnioski, nie odpowiadają danym premisom, w przypadkach tych, biegli jeszcze raz słuchanymi, a jeżeli pomimo tego wątpliwość nie jest zniesioną, nowe zdanie od innych biegłych zażądanem być winno.

§. 126.

Jeżeli oświadczenia biegłych, znacznie różnią się między sobą pod względem czynów, jakie każdy z nich dostrzegł, wówczas o ile się to da uskutecznić, naoczne obejrzenie przez nich samych lub innych biegłych powtórzyć należy.

Jeżeli przeciwnie, biegli różnią się między sobą w zdaniu, sędzia śledczy powinien przywołać albo trzeciego biegłego, albo zażądać zdania innych biegłych. Jeżeli biegli są lekarzami lub chemikami; w przypadkach powyższych lub też także w innych, dla ważności zbrodni, lub na żądanie prokuratora, zdanie od ciała nauczycielskiego wydziału lekarskiego przy najbliższym uniwersytecie zażądanem być winno.

§. 121.

Sachverständige, welche nicht bleibend angestellt und als solche beeidet sind, müssen vor der Vornahme des Augenscheines eidlich verpflichtet werden, dass sie den Gegenstand desselben sorgfältig untersuchen, die gemachten Wahrnehmungen treu und vollständig angeben, und ihr Gutachten nach bestem Wissen und Gewissen und nach den Regeln ihrer Wissenschaft oder Kunst abgeben wollen.

§. 122.

Die Gegenstände des Augenscheines sind von den Sachverständigen in Gegenwart der Gerichtspersonen zu besichtigen und zu untersuchen, ausser, wenn letztere aus Rücksichten des sittlichen Anstandes sich zu entfernen für angemessen erachten, oder wenn die erforderlichen Wahrnehmungen, wie bei der Untersuchung von Giften, nur durch fortgesetzte Beobachtung oder länger dauernde Versuche gemacht werden können.

§. 123.

Der Untersuchungsrichter leitet den Augenschein durch Sachverständige. Er bezeichnet die Gegenstände, auf welche sie ihre Beobachtung zu richten haben, und stellt die Fragen. deren Beantwortung er für erforderlich hält. Die Sachverständigen können verlangen, dass ihnen aus den Acten oder durch Vernehmung von Zeugen jene Aufklärungen über von ihnen bestimmt zu bezeichnende Puncte gegeben werden. welche sie für das abzugebende Gutachten für erforderlich erachten.

§. 124.

Die von den Sachverständigen gemachten Wahrnehmungen sind von dem Protokollführer sogleich aufzuzeichnen. Das Gutachten sammt dessen Gründen können sie entweder sofort zu Protokoll geben oder sich die Abgabe eines schriftlichen Gutachtens vorbehalten, wofür eine angemessene Frist zu bestimmen ist.

§. 125.

Finden der Untersuchungsrichter oder der Staatsanwalt, dass das Gutachten der Sachverständigen dunkel, unvollständig, unbestimmt, dass es im Widerspruche mit sich selbst oder mit erhobenen Thatumständen sei, oder dass die aus den angegebenen Vordersätzen gezogenen Schlüsse nicht folgerichtig seien, so sind die Sachverständigen noch einmal zu vernehmen, und wenn sich der Anstand dadurch nicht hebt, ist ein neues Gutachten von anderen Sachverständigen einzuholen.

§. 126.

Wenn die Angaben der Sachverständigen in Beziehung auf die von ihnen wahrgenommenen Thatsachen von einander erheblich abweichen, so ist der Augenschein, sofern es möglich ist, mit Zuziehung derselben oder anderer Sachverständigen zu wiederholen.

Sind die Sachverständigen dagegen verschiedener Meinung in Bezug auf das Gutachten, so hat der Untersuchungsrichter entweder einen dritten Sachverständigen beizuziehen, oder ein Gutachten von anderen Sachverständigen einzuholen. Sind die Sachverständigen Aerzte oder Chemiker, so ist in solchen Fällen oder auch sonst bei wichtigen Verbrechen oder auf Antrag des Staatsanwaltes das Gutachten des Lehrkörpers der medicinischen Facultät der nächstgelegenen Universität einzuholen.

II. Postępowanie w przypadku zabójstwa i uszkodzeń ciała.

§. 127.

Jeżeli w przypadku śmierci zachodzi podejrzenie, że takowa jest skutkiem zbrodni lub wykroczenia, w przypadku tym przed pogrzebaniem zwłok, obejrzenie takowych i otworzenie nastąpić powinno. Jeżeli zwłoki zostały już pogrzebane, powinny być w tym celu napowrót wydobyte, kiedy z wydobycia onych według okoliczności, stanowczego jeszcze wypadku spodziewać się można, i kiedy temu nie jest na przeszkodzie wzgląd na zdrowie osób, przy oględzie zwłok obecnemi być mających.

§. 128.

Przed otwieraniem ciała zarządzić należy obejrzenie onegoż przez osoby, zmarłego znające, tudzież przez podejrzanego, jeżeli takowy znajduje się już pod śledztwem. Jeżeli zmarły zupełnie jest nieznanym, wówczas dokładny opis zwłok w protokole uczynionym i przez ogłoszenia w pismach publicznych do wiadomości podanym być powinien.

§. 129.

Oględziny i otwieranie zwłok przedsięwzięte będą przez sądowego lekarza i chirurga, lub w razie zachodzącej przeszkody przez innego lekarza i chirurga.

Lekarz, któryby zmarłego, w chorobie, smierć poprzedzającej, był leczył, winien być do znajdowania się przy oględzinach wezwanym, jeżeli to bez przewłoki nastąpić może.

§. 130.

Przy oględzinach sędzia śledczy na to uwagę zwrócić powinien, aby położenie i stan zwłok, miejsce, na którem, i odzież w której były znalezione, dokładnie opisaną, jak równie to wszystko, co może mieć znaczenie w dochodzeniu, starannie uwzględnionem było. W szczególności rany, i inne zewnętrzne ślady doznanego gwałtu, według ich liczby i natury dokładnie opisane, środki i narzędzia, któremi według prawdopodobieństwa zadane były, wyrażone, i znalezione narzędzia, które do zbrodni użytemi być mogły, z znalezionemi ranami porównane być winny.

§. 131.

Przy każdych oględzinach otworzenie głowy, jamy piersiowej i brzusznej uskutecznionem być winno w tenczas nawet, chociażby już w innej jakiej części ciała, przyczyna śmierci wykrytą została.

§. 132.

Zdanie biegłych wyrażać winno przyczyny, które śmierć sprowadziły, a w skutek tego więc obejmować odpowiedź na następne pytania:

1. czyli śmierć zmarłego była gwałtowną, a w szczególności, czyli nastąpiła w skutek uszkodzeń dostrzeżonych lub którego z nich? albo

2. czyli według szczególnych okoliczności za pewne lub do prawdy podobne uważać należy: a) że śmierć już przed temi uszkodzeniami nastąpiła, lub b) że nastąpiła w skutek przyczyny, niezależnej od uszkodzenia a dopiero przyłączonej z niem; nakoniec, jeżeli dostrzeżone uszkodzenia uznane zostaną za przyczynę śmierci,

II. Verfahren bei Tödtungen und Körperverletzungen insbesondere.

§. 127.

Wenn sich bei einem Todesfalle Verdacht ergibt, dass derselbe durch ein Verbrechen oder Vergehen verursacht worden sei, so muss vor der Beerdigung die Leichenschau und Leichenöffnung vorgenommen werden. Ist die Leiche bereits beerdiget, so muss sie zu diesem Behufe wieder ausgegraben werden, wenn nach den Umständen noch ein erhebliches Ergebniss davon erwartet werden kann und die Rücksicht auf die Gesundheit der Personen, welche an der Leichenschau Theil nehmen müssen, es nicht widerräth.

§. 128.

Ehe zur Oeffnung der Leiche geschritten wird, ist die Besichtigung derselben durch Personen, welche den Verstorbenen gekannt haben, und wenn ein Verdächtiger bereits in Untersuchung gezogen ist, auch durch diesen zu veranlassen. Ist der Verstorbene ganz unbekannt, so muss eine genaue Beschreibung der Leiche zu den Acten gebracht, und in den öffentlichen Blättern bekannt gemacht werden.

§. 129.

Die Leichenschau und Leichenöffnung wird durch den Gerichtsarzt und den Gerichtswundarzt, oder in deren Verhinderung durch einen anderen Arzt und Wundarzt vorgenommen.

Der Arzt, welcher den Verstorbenen in der seinem Tode allenfalls vorhergegangenen Krankheit behandelt hat, ist, wenn es ohne Verzögerung geschehen kann, zur Gegenwart bei der Leichenschau aufzufordern.

§. 130.

Bei der Leichenschau hat der Untersuchungsrichter darauf zu sehen, dass die Lage und Beschaffenheit des Leichnames, der Ort, wo, und die Kleidung, worin er gefunden wurde, genau bemerkt, so wie Alles, was nach den Umständen für die Untersuchung von Bedeutung seyn könnte, sorgfältig beachtet werde. Insbesondere sind Wunden und andere äussere Spuren erlittener Gewaltthätigkeit nach ihrer Zahl und Beschaffenheit genau zu verzeichnen, die Mittel und Werkzeuge, durch welche sie wahrscheinlich verursacht wurden, anzugeben, und die etwa vorgefundenen möglicher Weise gebrauchten Werkzeuge mit den vorhandenen Verletzungen zu vergleichen.

§. 131.

Bei jeder Leichenschau ist die Oeffnung des Kopfes, der Brust- und Unterleibshöhle, und zwar selbst dann vorzunehmen, wenn eine Ursache des Todes bereits in einem Theile des Körpers aufgefunden worden ist.

§. 132.

Das Gutachten hat sich über die wirkende Ursache des Todes des Verstorbenen auszusprechen und folglich nachstehende Fragen zu beantworten:

1. ob der Verstorbene eines gewaltsamen Todes und insbesondere, ob er an den wahrgenommenen Verletzungen, und an welchen derselben gestorben sei? oder

2. ob aus besonderen Umständen als gewiss oder wahrscheinlich anzunehmen sei, a) dass der Tod schon vor jenen Verletzungen eingetreten, oder b) dass er in Folge einer zu der Verletzung hinzugekommenen und von ihr unabhängigen Ursache erfolgt sei; endlich, falls die wahrgenommenen Verletzungen als die Todesursache erklärt worden;

3. czyli czyn, obwinionemu przypisywany, już z natury swojej w ogólności, lub też przez wzgląd na właściwe cielesne usposobienie albo osobliwy stan uszkodzonego, lub też przez wzgląd na przypadkowe zewnętrzne okoliczności, jest przyczyną śmiertelnego uszkodzenia.

§. 133.

W przypadku zachodzących poszlaków dzieciobójstwa, oprócz przepisanych oględzin na zwłokach dziecka, szczególniej jeszcze na to uważać należy, czyli dziecko urodziło się żywe i zdolne do życia po urodzeniu. Mianowicie próba płuc i oddychania w przypadkach takich przedsięwziętą być winna.

§. 134.

Jeżeli jest podejrzenie otrucia, śledzenie podejrzanych przedmiotów przez dwóch chemików pod nadzorem i spólnie z jednym lub dwoma lekarzami sądowemi nastąpić powinno.

§. 135.

W przypadkach uszkodzeń ciała i zranień, obejrzenie uszkodzonego przez lekarza sądowego lub chirurga, a jeżeli uszkodzenie należy do ciężkich, przez obudwóch razem zarządzić należy. Przy tem szczególniej zwróconą być powinna uwaga na użyte narzędzia, na wynikłe lub wyniknąć jeszcze mogące szkodliwe skutki. Zdanie lekarskie wyrażać powinno, które z zadanych ran same przez się, lub w połączeniu ze wszystkiemi; a w obudwóch przypadkach, czyli bezwarunkowo lub tylko przez wzgląd na przypadkowe okoliczności poboczne jako lekkie, ciężkie lub życiu zagrażające uważane być mają.

§. 136.

Jeżeli zachodzi potrzeba obejrzenia ciała kobiety, takowe według okoliczności akuszerom, lub w mniej ważnych przypadkach akuszerkom, zamiast sądowym lekarzom lub chirurgom, poruczone być może.

III. Biegli co do dokumentów.

§. 137.

Dla otrzymania dowodu o prawdziwości dokumentów, mianowicie jeżeli obwiniony nie chce takowych przyznać, porównanie przez biegłych z innemi niewątpliwie prawdziwemi dokumentami nastąpić winno. Jeżeli nie ma własnoręcznego pisma od obwinionego pochodzącego, może być tenże wezwanym, aby przed sądem napisał jakie wyrazy lub zdania, bez użycia jednakże do tego przymusu.

§. 138.

Dokumenta, w języku nieużywanym w sądzie, napisane, a do śledztwa potrzebne, powinien sędzia śledczy nakazać przełożyć przez przysięgłego tłómacza i wraz z przetłómaczeniem do aktów dołączyć.

IV. Postępowanie w przypadkach sfałszowania lub podrobienia publicznych papierów i sfałszowania monety.

§. 139.

W przypadkach sfałszowania lub podrabiania publicznych papierów kredytowych, sędzia śledczy obowiązanym jest, przy załączeniu podejrzanych papierów kredytowych zażądać za pośrednictwem prezesa sądu, do którego należy, od ministerstwa finansów,

3. ob die dem Angeschuldigten zur Last liegende Handlung schon ihrer allgemeinen Natur nach, oder wegen der eigenthümlichen Leibesbeschaffenheit, oder wegen eines besonderen Zustandes des Verletzten, oder wegen zufälliger äusserer Umstände die tödtliche Verletzung verursacht habe.

§. 133.

Bei Anzeige eines Kindesmordes ist nebst der vorschriftmässigen Untersuchung der Kindesleiche vorzüglich darauf zu sehen, ob das Kind lebendig geboren worden und sein Leben ausserhalb der Mutter fortzusetzen fähig gewesen sei. Insbesondere ist in solchen Fällen die Lungen- und Athemprobe vorzunehmen.

§. 134.

Ergibt sich der Verdacht einer Vergiftung, so ist die Untersuchung der verdächtigen Stoffe durch zwei Chemiker unter Aufsicht und Mitwirkung eines oder zweier Gerichtsärzte vornehmen zu lassen.

§. 135.

Bei Körperverletzungen und Verwundungen ist die Besichtigung des Verletzten durch den Gerichtsarzt oder Wundarzt und in Fällen schwerer Verletzung durch Beide zu veranlassen. Es ist hiebei auf die gebrauchten Werkzeuge und auf die eingetretenen oder noch zu besorgenden nachtheiligen Folgen besondere Rücksicht zu nehmen. Das ärztliche Gutachten hat sich darüber auszusprechen, welche von den einzelnen Wunden an und für sich, oder ob dieselben in ihrer Gesammtwirkung, und zwar in beiden Fällen unbedingt, oder mit Rücksicht auf zufällige Nebenumstände als leicht, schwer oder lebensgefährlich anzusehen seien.

§. 136.

Ist die körperliche Besichtigung einer Frauensperson nöthig, so können nach Umständen auch Geburtsärzte, oder in minder wichtigen Fällen Hebammen statt der gerichtlichen Aerzte oder Wundärzte damit beauftragt werden.

III. Sachverständige bei Urkunden.

§. 137.

Zur Herstellung des Beweises der Echtheit von Urkunden, insbesondere, wenn der Angeschuldigte deren Anerkennung verweigert, kann eine Vergleichung mit anderen unzweifelhaft echten Urkunden durch Sachverständige vorgenommen werden. Fehlt es an zu vergleichenden Handschriften des Angeschuldigten selbst, so kann derselbe aufgefordert werden, einige Worte oder Sätze vor Gericht niederzuschreiben, ohne dass jedoch desshalb Zwangsmittel angewendet werden dürfen.

§. 138.

Urkunden, die in einer nicht gerichtsüblichen Sprache geschrieben und für die Untersuchung erheblich sind, hat der Untersuchungsrichter durch einen beeideten Dolmetsch übersetzen zu lassen, und sammt der Uebersetzung zu den Acten zu bringen.

V. Verfahren bei Verfälschung oder Nachmachung öffentlicher Creditspapiere und bei Münzverfälschungen.

§. 139.

In Fällen der Nachmachung oder Verfälschung öffentlicher Creditspapiere hat sich der Untersuchungsrichter unter Anschluss der beanständeten Creditspapiere durch den Vorsteher des Gerichtes, dem er angehört, an das k. k. Finanzministerium oder die k. k.

lub c. k. uprzywilejowanego banku narodowego, opinii pod względem ich prawdziwości lub nieprawdziwości, jak równie udzielenia dalszych objaśnień pod tym względem: w czem sfałszowanie lub podrobienie nastąpiło, czy w całości lub w części tylko przygotowanemi do tego narzędziami, nakoniec czy już są w obiegu podobnie sfałszowane lub podrobione papiery kredytowe.

§. 140.

Podobne postępowanie zachowanem być winno w przypadkach sfałszowania monety, z tą zmianą, iż przełożeni sądów, wprost do probierczych urzędów monety krajowej udawać się winni.

V. Postępowanie w przypadku podłożenia ognia.

§. 141.

W przypadku podłożenia ognia, szczególniej śledzić należy miejsca, w którem materyał palny, podłożonym był. lub gdzie się najprzód ogień pokazał, wraz z okolicznościami, mogącemi wykazać sposób powstania ognia, dalej wyjaśnić należy rozciągłość pożaru, odległość miejsca pożaru od innych zabudowań, i w ogólności wielkość niebezpieczeństwa dla życia i własności, jak równie ilość rzeczywiście wynikłej szkody.

VI. Postępowanie w przypadku innych uszkodzeń własności.

§. 142.

W przypadku zbrodni lub wykroczeń, przez które szkoda na majątku zrządzoną. lub zrządzenie takowej usiłowanem było; przy naocznem obejrzeniu, szczególniej jakość użytego gwałtu lub podstępu, użytych sposobów lub narzędzi i wielkość sprawionej szkody, wyjaśnioną być winna.

§. 143.

Jeżeli szkoda ze zbrodni lub wykroczenia wynikająca, z zeznań poszkodowanego dostatecznie wykrytą być nie może, albo gruntownie domniemywać się można, iż tenże szkodę za wysoko podaje; w przypadkach tych wielkość szkody, jeżeli takowa na ocenienie czynu za zbrodnię, lub na wymiar kary wpływa, przez przesłuchanie osób. znających rzecz, na której zrządzono szkodę lub przez biegłych, wykrytą być powinna.

Rozdział ósmy.

O REWIZYI DOMU I ZABRANIU LISTÓW I PAPIERÓW.

I. Rewizya domu.

§. 144.

W domach publicznych, mianowicie w oberżach, o ile nie są stale osobom prywatnym wynajęte, może być przedsiębraną rewizya; jeżeli z okoliczności zachodzi prawdopodobieństwo,, że w domu takim ukryła się osoba o zbrodnię lub występek podejrzana, lub że mogą się tamże znajdować przedmioty, ważne pod względem śledztwa.

priv. Nationalbank zu wenden, um den Befund über ihre Echtheit oder Unechtheit und die weitere Auskunft zu erhalten, in welcher Art die Verfälschung oder Nachmachung geschehen sei, ob ganz oder theilweise mit dazu vorbereiteten Werkzeugen, endlich ob bereits derlei verfälschte oder nachgemachte Creditspapiere vorgekommen seien.

§. 140.

Eben dieses Verfahren ist auch bei Münzverfälschungen zu beobachten; doch haben sich in solchen Fällen die Gerichtsvorsteher unmittelbar an die Landesmünz-Probierämter zu wenden.

V. Verfahren bei Brandlegungen.

§. 141.

Bei Brandlegung ist insbesondere der Ort, wo der Zündstoff gelegt oder das Feuer zuerst ausgebrochen ist, nebst den Umständen, welche auf die Entstehungsart desselben schliessen lassen, die Ausdehnung des Brandes, die Entfernung der Brandstätte von anderen Gebäuden und überhaupt die Grösse der Gefahr für Leben oder Eigenthum, sowie das Mass des wirklich entstandenen Schadens auszumitteln.

VI. Verfahren bei anderen Beschädigungen des Eigenthumes.

§. 142.

Bei Verbrechen oder Vergehen, durch welche Schaden am Vermögen zugefügt oder zuzufügen verursacht wurde, ist durch den Augenschein vorzüglich die Beschaffenheit der angewandten Gewalt oder List, der gebrauchten Mittel oder Werkzeuge und die Grösse des verursachten Schadens zu erheben.

§. 143.

Kann der durch ein Verbrechen oder Vergehen verursachte Schade durch die Aussage des Beschädigten nicht zuverlässig erhoben werden, oder ist mit Grund zu vermuthen, dass derselbe seinen Schaden zu hoch schätze, so ist die Grösse desselben in jenen Fällen, in welchen sie auf die Zurechnung der That als Verbrechen oder auf das Strafmass von Einfluss ist, durch Vernehmung solcher Personen, welchen die Sache, woran der Schade geschehen, bekannt ist, oder durch Sachverständige zu ermitteln.

Achtes Hauptstück.

Von der Haussuchung und der Beschlagnahme von Briefen und Urkunden.

I. Haussuchung.

§. 144.

In Häusern, welche dem Publikum offen stehen, namentlich in Gasthäusern, so weit sie nicht bleibend an Privatpersonen vermiethet sind, ist die Haussuchung gestattet, wenn es aus den Umständen wahrscheinlich ist, dass sich in einem solchen Hause eine eines Verbrechens oder Vergehens verdächtige Person verborgen halte, oder dass darin Gegenstände zu finden seien, welche für die Untersuchung von Bedeutung seyn können.

§. 145.

Rewizya domu lub mieszkania należącego do obwinionego, ma miejsce, jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo, iż znajdują się tamże przedmioty, ze względu na śledztwo ważne. Prócz tego, może być także zarządzoną dla wynalezienia obwinionego, który się ukrywa, jeżeli przeciwko niemu rozkaz przytrzymania lub dostawienia jest wydanym.

§. 146.

Rewizya w domach lub mieszkaniach innych osób, dozwoloną jest, jeżeli zachodzi widoczne do prawdy podobieństwo, że się tam obwiniony ukrył, albo że mieszkający w tychże domach lub mieszkaniach, posiadają lub ukrywają przedmioty, ważne ze względu na śledztwo. Jeżeli nie ma zasady do takiego domniemania, posiadacz wzmiankowanego przedmiotu, powinien być naprzód wezwanym o wydanie onegoż; a dopiero, gdyby zaprzeczał posiadania, lub odmawiał wydania, ma miejsce rewizya domu lub odebranie przedmiotu.

§. 147.

W powszechności, rewizyę domu zarządzić powinien sędzia śledczy, przez rozkaz upowodowany, który stronie interesowanej natychmiast lub w ciągu następujących 24ch godzin, doręczonym być powinien.

Rewizya domu, może także nastąpić i bez rozkazu sędzi śledczego, przez sędziów powiatowych lub urzędnika policyi, na wezwanie prokuratora, jeżeli zwłoka zagraża niebezpieczeństwem. Kiedy obwiniony na gorącym uczynku schwytanym, lub zaraz po uczynku przez publiczne ściganie, lub publiczne za nim wołanie o zbrodnię lub wykroczenie podejrzanym, lub też z przedmiotami ze zbrodni lub wykroczenia pochodzącemi, lub takiemi, które udział jego w tychże okazują, schwytanym zostanie; we wszystkich tych przypadkach, mogą sędziowie powiatowi, urzędnicy policyjni, żandarmi i inni słudzy publiczni, nawet bez szczególnego wezwania lub polecenia, przedsiębrać rewizyę domu, dla wynaleziena ściganego.

§. 148.

W powszechności, rewizya domu w obecności sędzi śledczego, protokolisty i dwóch świadków sądowych, odbywać się winna. W mniej ważnych przypadkach, sędzia śledczy może zlecić uskutecznienie rewizyi innemu urzędnikowi sądowemu, urzędnikowi policyjnemu lub przełożonemu gminy, z przybraniem dwóch świadków sądowych. Przy każdej rewizyi domu, powinien być zdziałanym protokół, zawierający w sobie powody, dla których takowa nastąpiła.

§. 149.

Rewizya domu, odbywać się winna z wszelkiem, ile można, osłonieniem sławy osoby, u której jest przedsiębraną i ile możności w sposób najmniej dla niej uciążliwy. W nocy, wyjąwszy naglące przypadki, rewizya domu nie ma miejsca. Mieszkający w miejscu, gdzie ma być rewizya uskutecznioną, lub dzierżyciel onegoż, bez względu, czy to nim jest sam obwiniony lub trzecia osoba, lub członek familii jego, a w razie nieobecności tychże osób, sąsiad, do znajdowania się przy rewizyi, wezwanymi być winni. Znalezione przedmioty podejrzane, do zachowania sądowego wzięte być powinny.

§. 145.

Die Durchsuchung des Hauses oder der Wohnung eines Angeschuldigten findet Statt, wenn es wahrscheinlich ist, dass sich darin Gegenstände finden werden, die für die Untersuchung von Bedeutung seyn können. Ausserdem kann dieselbe, wenn sich der Angeschuldigte verborgen hält, zum Zwecke seiner Auffindung angeordnet werden, sobald ein Verhafts- oder Vorführungsbefehl gegen ihn erlassen ist.

§. 146.

In den Häusern oder Wohnungen anderer Personen ist die Durchsuchung gestattet, wenn es dringend wahrscheinlich ist, dass sich der Angeschuldigte darin verborgen hält, oder dass die Bewohner dieser Häuser oder Wohnungen Gegenstände, die für die Untersuchung von Bedeutung sind, besitzen und dieselben verheimlichen werden. Ist kein Grund zu dieser letzteren Annahme vorhanden, so ist der Besitzer eines solchen Gegenstandes vorerst zur Herausgabe desselben aufzufordern, und erst, wenn er den Besitz läugnet, oder die Herausgabe verweigert, findet die Haussuchung oder die Wegnahme des Gegenstandes Statt.

§. 147.

In der Regel soll die Haussuchung von dem Untersuchungsrichter durch einen mit Gründen versehenen Befehl, der dem Betheiligten sofort oder innerhalb der nächsten vierundzwanzig Stunden zuzustellen ist, angeordnet werden.

Auch ohne einen Befehl des Untersuchungsrichters kann die Haussuchung, wenn Gefahr auf dem Verzuge haftet, in Folge einer Aufforderung des Staatsanwaltes von Bezirksrichtern oder Polizeibeamten vorgenommen werden. Wenn der Angeschuldigte auf frischer That betreten, oder alsbald nach der That durch öffentliche Nacheile oder öffentlichen Nachruf als des Verbrechens oder Vergehens verdächtig bezeichnet, oder im Besitze von Gegenständen betreten wird, die von dem Verbrechen oder Vergehen herrühren oder auf seine Theilnahme an demselben hinweisen, können Bezirksrichter, Polizeibeamte, Gensd'armen und andere Diener der öffentlichen Gewalt, auch ohne dazu besonders aufgefordert oder beauftragt zu seyn, eine Haussuchung zur Auffindung des Verfolgten vornehmen.

§. 148.

In der Regel ist die Haussuchung in Gegenwart des Untersuchungsrichters, eines Protokollführers und zweier Gerichtszeugen vorzunehmen. In geringeren Fällen kann der Untersuchungsrichter die Haussuchung auch durch einen anderen Gerichtsbeamten, einen Polizeibeamten oder Gemeindevorsteher unter Zuziehung von zwei Gerichtszeugen vornehmen lassen. Ueber jede Hausdurchsuchung ist ein Protokoll aufzunehmen und es sind darin die Gründe, welche die Hausdurchsuchung veranlasst haben, aufzuführen.

§. 149.

Die Haussuchung ist stets mit möglichster Schonung für den Ruf der Person, bei welcher sie vorgenommen wird, und mit der möglichst geringen Belästigung derselben vorzunehmen. Zur Nachtzeit findet eine Haussuchung, dringende Fälle ausgenommen, nicht Statt. Der Bewohner oder Inhaber der zu durchsuchenden Räume, es mag der Angeschuldigte oder ein Dritter seyn, oder ein Mitglied seiner Familie und in Abwesenheit solcher Personen ein Nachbar, sind aufzufordern, der Haussuchung beizuwohnen. Vorgefundene verdächtige Gegenstände sind in gerichtliche Verwahrung zu nehmen.

II. Przetrząsanie i zabranie papierów i dowodów w ogólności.

§. 150.

Przetrząsanie papierów w posiadaniu obwinionego będących, wtenczas tylko może mieć miejsce, kiedy domniemywać się można, iż takowe dla śledztwa są ważnemi. Papiery w posiadaniu trzecich osób znajdujące się, wtenczas tylko mogą być przetrząsane, kiedy zachodzą wielkie porozumienia, że tym sposobem wykryte zostaną dowody, pod względem istoty czynu zbrodni lub wykroczenia, albo pod względem przekonania sprawy i oraz jeżeli porozumienie takie przez przesłuchanie posiadacza, uchylonem nie zostanie.

§. 151.

Jeżeli posiadacz papierów, nie dozwala przejrzeć takowych, winny być opieczętowane w sądzie złożone, z zażądaniem oraz od sądu powiatowego kolegialnego postanowienia, czy mają być przeglądane lub zwrócone.

§. 152.

Przeglądanie papierów, jedynie na zasadzie upowodowanego rozkazu sędzi śledczego nastąpić może, który to rozkaz stronie interesowanej natychmiast lub w ciągu 24ch godzin doręczonym być winien. Przejrzenie uskutecznionem będzie przez sędzię śledczego lub przez wyznaczonego od niego, za przybraniem protokolisty i w obecności dwóch sądowych świadków, z największą ile możności, ochroną tajemnic prywatnych, i ograniczonem być winno do tych jedynie papierów, które z powodu toczącego się śledztwa, ważnemi być mogą. Papiery, które przy przeglądaniu okażą się ważnemi, powinny być pod zachowanie sądowe wzięte i spisane, lub jeżeli spisane być nie mogą, w obwinięcie, pieczęcią sądową zapieczętowane, włożone.

Stronie interesowanej, jeżeli się przy przeglądaniu znajduje, przyłożenie własnej pieczęci dozwolonem być winno. Jeżeli na takie wezwanie nie stawi się, lub jeżeli z powodu jej nieobecności, wezwanie nie może być onejże doręczonem, odpieczętowanie pomimo tego ma być przedsięwziętem.

§. 153.

Dowody, których posiadanie jest przyznanem lub innym sposobem dowiedzione, które dla śledztwa zbrodni lub wykroczenia, mogą być ważnemi, każdy na wezwanie wydać jest obowiązanym.

Jeżeli obwiniony odmawia wydania takich dokumentów, rewizya domu co do niego zarządzoną być winna. Osoby trzecie, jeżeli odebranie dokumentu przez rewizyę domu nie da się otrzymać, może sędzia śledczy do wydania takowego, karą pieniężną do 50 złr., a w razie dalszego odmówienia, w ważniejszych przypadkach aresztem do 6 tygodni zniewolić.

III. Zajęcie i otworzenie listów.

§. 154.

Jeżeli z powodu zbrodni lub w kroczenia, obwiniony jest już aresztowanym, albo nakaz aresztowania onegoż lub ods awienia wydanym, w przypadku tym, listy do niego

II. Durchsuchung und Abnahme von Papieren und Urkunden überhaupt.

§. 150.

Eine Durchsuchung der im Besitze des Angeschuldigten befindlichen Papiere ist nur gestattet, wenn zu vermuthen ist, dass sie für die Untersuchung erheblich seyn werden. Im Besitze dritter Personen befindliche Papiere dürfen nur dann durchsucht werden, wenn dringende Verdachtsgründe vorhanden sind, dass dadurch Beweise für den Thatbestand des Verbrechens oder Vergehens oder für die Ueberführung des Thäters gefunden werden, und wenn diese Verdachtsgründe nach einer Vernehmung des Besitzers nicht als beseitiget anzunehmen sind.

§. 151.

Will der Inhaber von Papieren deren Durchsuchung nicht gestatten, so sind dieselben versiegelt zu Gericht zu hinterlegen, und es ist sofort die Entscheidung des Bezirks-Collegialgerichtes einzuholen, ob sie durchsucht oder zurückgegeben werden sollen.

§. 152.

Die Durchsuchung von Papieren kann nur in Kraft eines von dem Untersuchungsrichter erlassenen, mit Gründen versehenen Befehles vorgenommen werden, welcher dem Betheiligten sofort oder innerhalb der nächsten vierundzwanzig Stunden zuzustellen ist. Sie ist von dem Untersuchungsrichter oder dessen Abgeordneten unter Zuziehung eines Protokollführers und in Gegenwart von zwei Gerichtszeugen mit möglichster Schonung der Privatgeheimnisse vorzunehmen und auf diejenigen Papiere zu beschränken, welche für die anhängige Untersuchung wichtig werden können. Papiere, die sich bei der Durchsuchung als erheblich ausweisen, sind in gerichtliche Verwahrung zu nehmen und zu verzeichnen, oder wenn letzteres unthunlich ist, in einen mit dem Gerichtssiegel zu verschliessenden Umschlag zu bringen.

Auch dem bei der Durchsuchung etwa anwesenden Betheiligten ist die Beidrückung seines Siegels zu gestatten. Wird eine Entsiegelung vorgenommen, so ist der Betheiligte aufzufordern, derselben beizuwohnen. Erscheint er auf eine solche Aufforderung nicht, oder kann ihm dieselbe wegen seiner Abwesenheit nicht zugestellt werden, so ist die Entsiegelung dennoch vorzunehmen.

§. 153.

Urkunden, deren Besitz zugestanden oder sonst erwiesen ist, und welche für die Untersuchung eines Verbrechens oder Vergehens erheblich seyn können, müssen von Jedermann auf Begehren herausgegeben werden.

Verweigert der Angeschuldigte die Herausgabe einer solchen Urkunde, so ist mit der Haussuchung wider ihn vorzugehen. Dritte Personen kann der Untersuchungsrichter, falls sich die Abnahme der Urkunde mittelst Haussuchung nicht bewirken lässt, durch eine Geldstrafe bis zu fünfzig Gulden, und bei fernerer Weigerung in wichtigeren Fällen durch Gefängniss bis zu sechs Wochen zur Herausgabe der Urkunde anhalten.

III. Beschlagnahme und Eröffnung von Briefen.

§. 154.

Wenn der Angeschuldigte bereits wegen eines Verbrechens oder Vergehens verhaftet, oder wenn ein Vorführungs- oder Verhaftsbefehl gegen ihn erlassen ist, so können Briefe, welche an

pisane, lub przez niego do innych wysełane, mogą być przez sędzię śledczego lub przez prokuratora zajęte, lub wydanie onych od władzy pocztowej zażądane. Prokurator listy te natychmiast bez odpieczętowania sędzi śledczemu oddać, nakazać winien. Może także prokurator wezwać władzę pocztową, aby listy takie aż do dalszego postanowienia sądu zatrzymane zostały; jeżeli jednak podobne postanowienie ze strony sędzi śledczego w ciągu 3ch dni nie nadejdzie, władza pocztowa nie powinna dłużej wstrzymywać dalszego przesłania listów zatrzymanych.

§. 155.

Zajęte listy, może tylko sędzia śledczy otwierać, albo sam, jeżeli na to zgadza się obwiniony, lub za poprzedniem zezwoleniem sądu powiatowego kolegialnego, jeżeli obwiniony na to nie przystaje.

§. 156.

O zajęciu listów, natychmiast obwiniony, lub w razie nieobecności jego, kto z jego familii zawiadomionym być winien. Po otwarciu listów, takowe, jeżeli z wyjawienia ich treści nie potrzeba się obawiać szkodliwych dla śledztwa skutków, winny być obwinionemu, lub temu do którego są wystósowane, w oryginale lub w odpisie, w całości lub w części udzielone. Jeżeli obwiniony zbiegł, udzielenie to jednemu z jego familii uczynionem być winno. Jeżeli nie ma z familii obwinionego nikogo, list, jeżeli to według zdania sędziego odpowiada interesowi przesełającego, onemuż napowrót odesłanym, albo też jeżeli list przy aktach pozostać musi, tenże o nastąpionem jego zajęciu, zawiadomionym być winien.

§. 157.

Zajęte listy, których otwierania nie uznano potrzeby, powinny być bezzwłocznie tym, do których są pisane, oddane, lub też poczcie zwrócone.

Rozdział dziewiąty.

O SŁUCHANIU ŚWIADKÓW.

§. 158.

W powszechności każdy na świadka wezwany, obowiązanym jest wezwaniu zadosyć uczynić, i względem tego, co mu o przedmiocie śledztwa wiadomem jest, przed sądem świadectwo złożyć.

§. 159.

Nie mogą być w przymiocie świadka słuchanymi, pod nieważnością:

a) duchowni względem tego, co im przy spowiedzi lub pod warunkiem zachowania duchownej tajemnicy powierzonem zostało;

b) publiczni urzędnicy, jeżeliby świadectwem swojem naruszyli tajemnicę urzędu, do której są obowiązani, o ile od niej przez władzę nad sobą przełożoną, nie są uwolnieni.

§. 160.

Wolnymi są od obowiązku świadczenia:

a) krewni obwinionego w wstępnej i zstępnej linii, i aż do czwartego stopnia w linii pobocznej; jego małżonek, powinowaci w wstępnej i zstępnej linii, i aż do drugiego sto-

denselben gerichtet sind, oder welche er an Andere abgesendet, von dem Untersuchungsrichter oder dem Staatsanwalte in Beschlag genommen, sowie deren Auslieferung von den Postbehörden verlangt werden. Der Staatsanwalt hat solche Briefe sofort uneröffnet an den Untersuchungsrichter abgeben zu lassen. Er kann auch die Postbehörde auffordern, solche Briefe bis zum Eintreffen einer weiteren gerichtlichen Verfügung zurückzuhalten; erfolgt jedoch eine solche Verfügung von Seite des Untersuchungsrichters nicht binnen drei Tagen, so hat die Postbehörde die Beförderung der zurückgehaltenen Briefe nicht weiter aufzuhalten.

§. 155.

Die Eröffnung der mit Beschlag belegten Briefe kann nur durch den Untersuchungsrichter, und zwar mit Zuztimmung des Angeschuldigten ohne Weiteres geschehen. Wenn der Angeschuldigte nicht zustimmt, hat der Untersuchungsrichter vorläufig die Genehmigung des Bezirks-Collegialgerichtes einzuholen.

§. 156.

Die Beschlagnahme von Briefen ist dem Angeschuldigten, oder, wenn er abwesend ist, einem seiner Angehörigen sogleich bekannt zu machen. Ist die Eröffnung der Briefe erfolgt, so sind dieselben, sofern von der Mittheilung ihres Inhaltes kein nachtheiliger Einfluss für die Untersuchung zu besorgen ist, dem Angeschuldigten oder demjenigen, an welchen sie gerichtet sind, in Urschrift oder Abschrift, ganz oder auszugsweise mitzutheilen. Ist der Angeschuldigte flüchtig, so geschieht die Mittheilung an einen seiner Angehörigen. Sind keine Angehörigen des Angeschuldigten vorhanden, so ist der Brief, wenn es nach dem Ermessen des Richters im Interesse des Absenders liegt, diesem zurückzuschicken, oder demselben, falls der Brief bei den Acten bleiben muss, die erfolgte Beschlagnahme anzuzeigen.

§. 157.

In Beschlag genommene Briefe, deren Eröffnung nicht für nöthig erachtet wurde, sind ohne Verzug denjenigen, an welche sie gerichtet sind, auszufolgen oder der Post zurückzugeben.

Neuntes Hauptstück.

Von der Vernehmung der Zeugen.

§. 158.

In der Regel ist Jeder, der als Zeuge vorgeladen wird, verpflichtet, der Vorladung Folge zu leisten und über dasjenige, was ihm von dem Gegenstande der Untersuchung bekannt ist, vor Gericht Zeugniss abzulegen.

§. 159.

Als Zeugen dürfen bei sonstiger Nichtigkeit nicht vernommen werden:

a) Geistliche in Ansehung dessen, was ihnen in der Beichte oder sonst unter dem Siegel geistlicher Amtsverschwiegenheit anvertraut wurde;

b) Staatsbeamte, wenn sie durch ihr Zeugniss das ihnen obliegende Amtsgeheimniss verletzen würden, in sofern sie dieser Pflicht nicht durch ihre vorgesetzte Dienstbehörde entbunden worden sind.

§. 160.

Von der Verbindlichkeit zur Ablegung eines Zeugnisses sind befreit:

a) die Verwandten des Angeschuldigten in auf- und absteigender Linie und bis zum vierten Grade der Seitenlinie, dessen Ehegatte, Verschwägerte in auf- und absteigender Linie

pnia w linii pobocznej: rodzice lub dzieci przysposobione lub przybrane, opiekun lub pod opieką zostający (pupil);

b) obrońca co do tego, co mu, jako takiemu, przez obwinionego, powierzonem zostało.

Jeżeli osoby te na świadków powołane będą, sędzia śledczy obowiązanym jest pod nieważnością, objaśnić je o służącem im prawie wyłączenia się od świadczenia, i o tem w protokole wzmiankę uczynić.

§. 161.

W powszechności każdy świadek obowiązanym jest stawić się przed sędzią; jednakowoż osoby, które dla choroby lub ułomności, przed sędzią stawić się nie są w stanie, mogą być w ich mieszkaniu słuchanemi.

§. 162.

Książęta lub księżniczki familii cesarskiej, jako świadkowie, słuchanymi będą przez c. k. marszałka dworu, po za Wiedniem zaś, przez prezesa sądu krajowego miejsca ich pobytu, i to w ich pomieszkaniu.

§. 163.

Jeżeli świadek nie ulega jurysdykcyi sędziego śledczego, albo jeżeli jego miejsce pobytu więcej niż o dwie mile od siedliska sędzi śledczego jest oddalonem, sędzia śledczy ,przesłuchanie onegoż przez sąd powiatowy kolegialny, lub przez pojedynczego sędzię powiatowego, któremu świadek podlega, zarządzić powinien. Jeżeli jednak sędzia śledczy osobiste przesłuchanie świadka, dla otrzymania wyczerpujących zeznań, lub dla pośpiechu sprawy, za potrzebne uważa, może go za pośrednictwem sądu, któremu ulega, do osobistego stawienia się wezwać, lub też, gdyby stawienie się świadka przed sędzią śledczym, z nadzwyczajnemi połączone było trudnościami lub kosztami, onegoż w miejscu jego przebywania, zawsze za poprzedniem uwiadomieniem właściwego sądu, sam przesłuchać.

§. 164.

Świadkowie, którzy ulegają jurysdykcyi wojskowej, słuchanymi być mają w czasie śledztwa, na miejscu, gdzie się znajduje sąd wojskowy, przez władzę wojskową, w innych miejscach, przez sędzię śledczego w sposobie dotąd używanym, przy jednoczesnem jednakże zawiadomieniu sądu wojskowego.

Oficerowie i w czynnej służbie zostający żołnierze, do głównego dochodzenia w powszechności wzywanymi być nie powinni, lecz sąd na odczytaniu zeznań, w postępowaniu śledczem przygotowawczem przez nich złożonych, poprzestać winien. W przypadkach zaś, jeżeli zeznania świadków takich, ważnemi są pod względem otrzymania dowodu winy lub niewinności, wolno jest przełożonemu sądu, lub prezydującemu w sądzie wyrokującym, żądać u sądu wojskowego osobistego stawienia się oficerów lub żołnierzy, skoro tego domaga się prokurator lub obrońca.

Z członkami żandarmeryi lub straży bezpieczeństwa, co się tycze słuchania ich jako świadków, tak w czasie śledztwa przygotowawczego, jakoteż przy głównem dochodzeniu, z wszystkiemi zaś innemi osobami, jurysdykcyi wojskowej ulegającemi, przy głównem dochodzeniu tak, jak ze świadkami z stanu cywilnego postępować należy.

und bis zum zweiten Grade der Seitenlinie: Adoptiv- und Pflege-Eltern oder Kinder: der Vormund oder Mündel desselben:

b) *Vertheidiger in Ansehung desjenigen, was ihnen in dieser Eigenschaft von dem Angeschuldigten anvertraut worden ist.*

Der Untersuchungsrichter hat diese Personen, wenn sie als Zeugen vorgerufen werden, über ihr Recht, sich des Zeugnisses zu entschlagen, bei sonstiger Nichtigkeit zu belehren und diess im Protokolle zu bemerken.

§. 161.

In der Regel ist jeder Zeuge vor dem Richter zu erscheinen verbunden; doch können Personen, welche durch Krankheit oder Gebrechlichkeit vor Gericht zu erscheinen verhindert sind, in ihrer Wohnung vernommen werden.

§. 162.

Prinzen und Prinzessinnen des kaiserlichen Hauses werden als Zeugen durch den k. k. Obersthofmarschall oder ausser Wien durch den Präsidenten des Landesgerichtes ihres Aufenthaltsortes in ihren Wohnungen vernommen.

§. 163.

Steht der Zeuge nicht unter der Gerichtsbarkeit des Untersuchungsrichters, oder ist dessen Aufenthaltsort über zwei Meilen von dem Sitze des Untersuchungsrichters entfernt, so hat der Untersuchungsrichter dessen Vernehmung durch das Bezirks-Collegialgericht oder durch den Bezirks-Einzelrichter, welchem der Zeuge untersteht, zu veranlassen. Sollte jedoch der Untersuchungsrichter die eigene Vernehmung des Zeugen zur Erlangung einer erschöpfenden Aussage oder zur Beschleunigung der Sache für nothwendig halten, so kann er denselben durch das Gericht, welchem der Zeuge untersteht, zum persönlichen Erscheinen vorladen, oder wenn die Stellung des Zeugen vor den Untersuchungsrichter mit zu grossen Schwierigkeiten oder Kosten verbunden wäre, denselben an dessen Aufenthaltsorte, jedoch nicht ohne vorläufige Benachrichtigung des zuständigen Gerichtes, selbst vernehmen.

§. 164.

Im Laufe der Voruntersuchung sind Zeugen, welche der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehen, an solchen Orten, wo sich ein Militärgericht befindet, durch die Militär-Behörden, an anderen Orten aber durch den Untersuchungsrichter in der bisher üblichen Weise, jedoch unter gleichzeitiger Benachrichtigung des Militärgerichtes zu vernehmen.

Zur Hauptverhandlung sind Officiere und die im activen Dienste stehende Mannschaft in der Regel nicht vorzuladen, sondern das Gericht hat sich mit der Vorlesung der von denselben in der Voruntersuchung gemachten Aussagen zu begnügen. In jenen Fällen aber, in welchen die Aussage solcher Zeugen für den Anschuldigungs- oder Entschuldigungsbeweis von entscheidender Wichtigkeit ist, steht es dem Vorsteher des Gerichtes oder dem Vorsitzenden des erkennenden Gerichtes zu, über Antrag des Staatsanwaltes oder Vertheidigers das persönliche Erscheinen der Officiere oder der Mannschaft bei dem betreffenden Militärgerichtsherrn zu erwirken.

Die Mitglieder der Gensd'armerie und Sicherheitswache sind rücksichtlich ihrer Vernehmung als Zeugen, sowohl in der Voruntersuchung, als bei der Hauptverhandlung, alle übrigen der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehenden Personen aber bei der Hauptverhandlung, gleich Zeugen aus dem Civilstande zu behandeln.

§. 165.

Jeżeli świadek uczynionemu do niego wezwaniu, nie jest posłusznym, następuje nowe wezwanie z zagrożeniem kary pieniężnej od jednego do 10ciu złt. r, na przypadek nie stawienia się, z tem dalszem jeszcze ostrzeżeniem, że wydanym będzie nakaz sprowadzenia go. Jeżeli pomimo tego, świadek bez ważnych usprawiedliwiających powodów nie stawa, sędzia śledczy wymierzyć powinien na niego karę pieniężną i wydać nakaz przyprowadzenia go. W nagłych przypadkach, może sędzia zaraz po pierwszem niestawiennictwie, wydać nakaz przyprowadzenia niestawającego świadka.

§. 166.

Jeżeli świadek odmawia złożenia świadectwa, do którego jest obowiązanym, sędzia śledczy może go do tego zniewolić karą pieniężną do pięćdziesięciu złt. r., a za dalszem odmówieniem w ważniejszych przypadkach, aresztem do 6ciu tygodni.

§. 167.

Świadkowie od miejsca, gdzie mają być słuchani dalej niż o dwie godzin drogi mieszkający, otrzymują, jeżeli tego żądają, umiarkowane wynagrodzenie, za stracony czas i koszta podróży. Za stawiennictwo przy głównem dochodzeniu otrzymuje każdy świadek, jeżeli tego żąda, należytość świadkowi przypadającą. Ustanowienie taryfy. oddzielnem rozporządzeniem wydanem zostanie.

§. 168.

Każdy świadek, słuchanym będzie przez sędzię śledczego nie w obecności obwinionego lub innych świadków (§§. 96 i 103). Przy słuchaniu, siedzenie dozwolone im być powinno.

§. 169.

Jeżeli świadek nie mówi językiem używanym w sądzie, słuchanie onegoż z przybraniem przysięgłego tłumacza, nastąpić powinno, a każde pytanie i odpowiedź, tak w oryginalnej mowie, jakoteż w tłumaczeniu, do protokołu zapisać należy. Tłumacz może być zarazem użyty za protokolistę.

§. 170.

Jeżeli świadek jest głuchy, pytania czynione mu być mają na piśmie, a jeżeli jest niemym, wezwanym będzie, aby odpowiedzi dawał na piśmie. Jeżeli ani jeden, ani drugi sposób słuchania użytym być nie może, słuchanie świadka nastąpić powinno za przybraniem jednej lub więcej osób, które rozumieją mowę jego po znakach, albo posiadają znajomość porozumiewania się z głuchoniemym, i które wprzód jako tłumacze, przysięgę wykonać powinny.

§. 171.

Świadek przed przesłuchaniem napomnianym być winien, aby we wszystkiem, o co tylko zapytanym będzie, według sumienia i wiadomości, samą prawdę zeznał, nic nie zataił, i zeznania swoje tak podał, aby je w razie potrzeby, przysięgą stwierdzić mógł.

§. 172.

Potem zapytanym być winien świadek o imię i nazwisko, miejsce urodzenia i zamieszkania, stan, wiek, religię, a w razie potrzeby i o inne osobiste jego stosunki, w szcze-

§. 165.

Wenn ein Zeuge der an ihn ergangenen Vorladung nicht Folge leistet, so geschieht seine neuerliche Vorladung unter Androhung einer Geldstrafe von einem bis zu zehn Gulden für den Fall des Nichterscheinens und unter der ferneren Drohung, dass ein Vorführungsbefehl gegen ihn werde erlassen werden. Bleibt der Zeuge ohne giltige Entschuldigungsgründe dennoch aus, so hat der Untersuchungsrichter die Geldstrafe wider ihn zu verhängen und den Vorführungsbefehl auszufertigen. In dringenden Fällen kann der Untersuchungsrichter schon nach dem ersten Ausbleiben einen Vorführungsbefehl gegen den nicht erschienenen Zeugen erlassen.

§. 166.

Verweigert ein Zeuge die Ablegung eines Zeugnisses, zu dem er verpflichtet ist, so kann ihn der Untersuchungsrichter durch eine Geldstrafe bis zu fünfzig Gulden, und bei fernerer Weigerung in wichtigeren Fällen durch Gefängniss bis zu sechs Wochen dazu anhalten.

§. 167.

Zeugen, welche von dem Orte des Gerichtes, wo sie vernommen werden, über zwei Stunden entfernt wohnen, erhalten auf Verlangen eine angemessene Entschädigung für Zeitversäumniss und Reisekosten. Für das Erscheinen bei der Hauptverhandlung erhält jeder Zeuge auf Verlangen eine Zeugengebühr. Die nähere Bestimmung dieses Tarifes erfolgt durch besondere Verordnungen.

§. 168.

Jeder Zeuge wird von dem Untersuchungsrichter ohne Beisein des Angeschuldigten oder anderer Zeugen vernommen (§§. 96 und 103). Es ist denselben während ihrer Vernehmung ein Sitz zu gestatten.

§. 169.

Ist ein Zeuge der Gerichtssprache nicht kundig, so muss die Vernehmung mit Zuziehung eines beeidigten Dolmetsches vorgenommen und jede Frage und Antwort sowohl in der Ursprache, als in der Uebersetzung zu Protokoll gebracht werden. Der Dolmetsch kann auch selbst als Protokollführer verwendet werden.

§. 170.

Ist ein Zeuge taub, so werden ihm die Fragen schriftlich vorgelegt, und ist er stumm, so wird er aufgefordert, schriftlich zu antworten. Wenn die eine oder die andere Art der Vernehmung nicht möglich ist, so muss die Vernehmung des Zeugen unter Zuziehung einer oder mehrerer Personen geschehen, welche der Zeichensprache desselben kundig sind, oder sonst die Geschicklichkeit besitzen, sich mit Taubstummen zu verständigen, und welche vorher als Dolmetsche zu beeidigen sind.

§. 171.

Der Zeuge ist vor seiner Vernehmung zu ermahnen, über alle Umstände, über die er befragt werden wird, nach seinem besten Wissen und Gewissen die reine Wahrheit anzugeben, nichts zu verschweigen und seine Aussage so abzulegen, dass er sie erforderlichen Falles eidlich bekräftigen könne.

§. 172.

Sodann ist der Zeuge um seinen Vor- und Zunamen, Geburts- und Wohnort, Stand, Gewerbe oder Beschäftigung, sein Alter, seine Religion und erforderlichen Falles über andere

gólności o jego stosunek do obwinionego, lub też do jednej z pomiędzy interesowanych stron w śledztwie.

§. 173.

Przy badaniu względem samej sprawy, wezwanym być powinien świadek, aby naprzód opowiedział treściwie i zwięźle czyny stanowiące przedmiot świadectwa, a potem, aby takowe uzupełnił, i wątpliwości i sprzeczności, jakie zachodzą wyjaśnił. Szczególniej zażądać należy od świadka, aby podał źródło, skąd posiada dotyczącą wiadomość swą; przeciwnie unikać należy pytań, przez które byłyby mu poddawane okoliczności, które dopiero z jego odpowiedzi wynikać powinny.

§. 174.

Jeżeli celem rozpoznania mają być przedstawiane świadkowi osoby albo rzeczy, zażądać przedewszystkiem od niego należy dokładnego opisania i podania znaków, osoby te lub rzeczy odróżniających.

§. 175.

Jeżeli zeznania świadków różnią się między sobą w głównych okolicznościach, sędzia śledczy może zarządzić ich przeciwstawienie (konfrontacyę).

§. 176.

Przeciwstawienie w powszechności nie może naraz między więcej, jak dwiema osobami następować. Przeciwstawieni świadkowie, względem każdej okoliczności, w której różnią się między sobą oddzielnie słuchani, i obustronne ich odpowiedzi do protokołu zapisane być winny.

§. 177.

W dochodzeniu przygotowawczem, odbieranie przysięgi od świadków nie ma miejsca, chyba, jeżeliby czy to ze względu na chorobę świadka, dłuższą jego nieobecność, lub dla innych powodów, zachodziła obawa, iż przy głównem dochodzeniu nie będzie mógł być obecnym; kiedy prokurator lub obwiniony, wyraźnie żądają, aby świadek wykonał przysięgę, lub kiedy sędzia śledczy uważa, iż jedynie przez zaprzysiężenie zeznań świadka, zupełna prawda wykrytą być może.

§. 178.

Następujące osoby, nie mogą pod nieważnością wykonywać przysięgi:

a) przeciwko którym zachodzi podejrzenie, że same popełniły czyn karygodny, względem którego mają być słuchane, lub że miały w nim udział;

b) które z powodu zbrodni lub wykroczenia, popełnionego dla chęci odniesienia zysku, zostają albo pod śledztwem albo już karę pełnią;

c) które już raz za fałszywe świadectwo lub krzywoprzysięstwo ukaranemi były;

d) które w czasie, kiedy słuchanemi być mają, nie ukończyły jeszcze lat 14 życia swego;

e) które dotknięte są wielką słabością władzy pojmowania i pamięci;

f) które zostają w nieprzyjaźni z obwinionym, o ile przeciwko niemu zeznają;

g) które w zeznaniach swoich przywiodły istotne okoliczości, których nierzetelność jest dowiedzioną i względem których nie mogą się wywieść, iż je tylko przez pomyłkę przywiodły.

persönliche Verhältnisse, insbesondere über sein Verhältniss zu dem Angeschuldigten oder zu einem bei der Untersuchung Betheiligten zu befragen.

§. 173.

Bei der Vernehmung über die Sache selbst ist der Zeuge zuvörderst zu einer zusammenhängenden Erzählung der den Gegenstand des Zeugnisses bildenden Thatsachen, sodann aber zur Ergänzung derselben und zur Hebung von Dunkelheiten oder Widersprüchen zu veranlassen. Der Zeuge ist insbesondere aufzufordern, den Grund seines Wissens anzugeben, dagegen sind Fragen, durch welche ihm Thatumstände vorgehalten werden, welche erst durch seine Antwort festgestellt werden sollen, möglichst zu vermeiden.

§. 174.

Sollen dem Zeugen zum Behufe der Anerkennung Personen vorgestellt oder Sachen vorgelegt werden, so ist er vorher zur genauen Beschreibung und Angabe der unterscheidenden Kennzeichen derselben aufzufordern.

§. 175.

Stimmen Aussagen von Zeugen unter einander in erheblichen Umständen nicht überein, so kann der Untersuchungsrichter deren Gegenüberstellung veranlassen.

§. 176.

Die Gegenüberstellung soll in der Regel nicht zwischen mehr als zwei Personen zugleich geschehen. Die Gegenübergestellten sind über jeden einzelnen Umstand, in Beziehung auf welchen sie von einander abweichen, besonders zu vernehmen, und die beiderseitigen Antworten zu Protokoll zu bringen.

§. 177.

In der Voruntersuchung findet eine Beeidigung der Zeugen nicht Statt, ausser wenn bei einem Zeugen wegen Krankheit, längerer Abwesenheit oder aus anderen Gründen zu besorgen ist, dass er bei der Hauptverhandlung nicht werde gegenwärtig seyn können; wenn der Staatsanwalt oder der Angeschuldigte die Beeidigung eines Zeugen besonders beantragen, oder wenn der Untersuchungsrichter nur durch die Forderung der eidlichen Bestätigung der Zeugenaussage die volle Wahrheit erfahren zu können glaubt.

§. 178.

Folgende Personen dürfen bei sonstiger Nichtigkeit nicht beeidet werden:

a) welche selbst in Verdacht stehen, dass sie die strafbare Handlung, wegen welcher sie abgehört werden, begangen, oder daran Theil genommen haben;
b) die sich wegen eines Verbrechens oder eines aus Gewinnsucht begangenen Vergehens in Untersuchung oder Strafe befinden;
c) diejenigen, welche schon einmal wegen eines falschen Zeugnisses oder falschen Eides bestraft worden sind;
d) die zur Zeit ihrer Abhörung das vierzehnte Lebensjahr noch nicht zurückgelegt haben;
e) welche an einer erheblichen Schwäche des Wahrnehmungs- oder Erinnerungsvermögens leiden.
f) welche mit dem Angeschuldigten in Feindschaft leben, wofern sie gegen ihn aussagen;
g) die in ihrem Verhöre wesentliche Umstände angegeben haben, deren Unwahrheit bewiesen ist, und worüber sie nicht einen blossen Irrthum nachweisen können.

§. 179.

Przysięga od świadka w przypadkach §fu 177, po złożeniu przez niego zeznań, przez sędzię śledczego odebraną być ma. Przed wykonaniem przysięgi, przypomnieć należy świadkowi, obowiązek zeznania prawdy i ostrzedz go, aby nie popełnił krzywoprzysięstwa. Następnie świadek zaprzysiądz powinien, iż zeznawał czystą i samę tylko prawdę i nic nad prawdę, bez sprzyjania, zawiści lub obawy. Stwierdzenie brzmi: „Tak mi Boże dopomóż.“ Co się tycze uroczystości i formalności, które przy składaniu przysięgi według rozmaitych wyznań zachowane być mają, istniejące przepisy pozostają w swej mocy. Jeżeli świadek należy do takiego społeczeństwa religijnego, któremu z mocy prawa odmówić wolno uroczystej przysięgi, powinien w miejsce przysięgi dać uroczyste zaręczenie.

§. 180.

Osoby w §fie 160 wymienione, jeżeli dobrowolnie świadczą, nie są obowiązane wykonywać przysięgi. Przeciwko innym osobom, odmawiającym wykonania przysięgi, lub dania zaręczenia w miejsce przysięgi, ma miejsce postępowanie w §. 166. przepisane, jeżeli upomnienie, do którego sędzia śledczy przybrać może duchownego tego samego wyznania, jakiego jest świadek, okaże się być bezskutecznem.

§. 181.

Poszkodowany lub obrażony przez zbrodnię lub występek, ma być pod względem jego zeznań co do karygodnego czynu i zostających z nim w związku okoliczności, jako świadek uważanym. W zbrodniach i wykroczeniach jednak, które jedynie na żądanie poszkodowanego są dochodzone, nie służy mu prawo do wynagrodzenia świadkom przyznanego.

Rozdział dziesiąty.

O WEZWANIU, PRZYPROWADZENIU I ZATRZYMANIU OBWINIONEGO.

§. 182.

Ten tylko za obwinionego uważanym być może, przeciwko komu zachodzi podejrzenie, między nim i pewną zbrodnią lub wykroczeniem taki związek wykazujące, iż po bezstronnem rozważeniu okazuje się podobieństwo, że on tę zbrodnię lub wykroczenie popełnił, lub że w tem lub w owej miał udział. W zbrodniach lub wykroczeniach, które tylko na żądanie poszkodowanego bywają dochodzone i karane, oprócz takiego podejrzenia, potrzeba jeszcze, aby wniesionem było żądanie ze strony poszkodowanego.

I. Wezwanie obwinionego.

§. 183.

Obwiniony wezwanym będzie nasamprzód tylko do przesłuchania go, jeżeli ustawa inaczej nie przepisuje. Wezwanie to albo następuje ustnie za okazaniem nakazu, danego na piśmie przez sędzię śledczego, lub przez doręczenie wezwania, podpisanego przez sędzię śledczego, i wystósowanego do wezwanego. Tak nakaz wezwania, jakoteż piśmienne wezwanie, obejmować powinno nazwisko sądu i wezwanego, ogółowe wyrażenie

§. 179.

Die Beeidigung eines Zeugen ist von dem Untersuchungsrichter in den Fällen des §. 177 nach der Abhörung desselben vorzunehmen. Der Beeidigung ist eine Mahnung des Zeugen an seine Pflicht zur Angabe der Wahrheit und eine Warnung desselben vor Begehung eines Meineides vorauszuschicken. Der Zeuge hat sohin zu beschwören, dass er ohne Gunst, Hass oder Furcht die reine und volle Wahrheit und nichts als die Wahrheit ausgesagt habe. Die Bekräftigung lautet: „So wahr mir Gott helfe!" Rücksichtlich der besonderen Förmlichkeiten, welche bei der Eidesablegung nach Verschiedenheit des Religionsbekenntnisses zu beobachten sind, bleiben die bestehenden Vorschriften in Kraft. Wenn der Zeuge einer Religionsgesellschaft angehört, welcher die Ablehnung eines förmlichen Eides gesetzlich gestattet ist, so hat er eine feierliche Versicherung an Eidesstatt abzulegen.

§. 180.

Die in dem §. 160 erwähnten Personen können, wenn sie freiwillig Zeugniss ablegen, den Zeugeneid verweigern. Gegen andere Personen, welche sich weigern, den Eid zu leisten oder die Versicherung an Eidesstatt zu geben, tritt, wenn die Ermahnung, zu welcher der Untersuchungsrichter einen Seelsorger von der Confession des Zeugen beiziehen kann, fruchtlos ist, das im §. 160 vorgeschriebene Verfahren ein.

§. 181.

Der durch ein Verbrechen oder Vergehen Beschädigte oder Beleidigte ist in Beziehung auf seine Aussagen über die strafbare That und die dabei in Frage kommenden Umstände wie ein Zeuge zu behandeln. Bei Verbrechen oder Vergehen aber, die nur auf Verlangen eines Betheiligten verfolgt werden, hat dieser auf eine Zeugengebühr keinen Anspruch.

Zehntes Hauptstück.

Von der Vorladung, Vorführung und Verhaftung des Angeschuldigten.

§. 182.

Als Angeschuldigter darf nur derjenige betrachtet werden, gegen welchen Verdachtsgründe vorliegen, die zwischen demselben und einem bestimmten Verbrechen oder Vergehen einen solchen Zusammenhang wahrnehmen lassen, dass nach unparteiischer Ueberlegung daraus wahrscheinlich wird, er habe dieses Verbrechen oder Vergehen verübt oder daran Theil genommen. Bei Verbrechen oder Vergehen die nur auf Verlangen eines Betheiligten untersucht und bestraft werden, muss noch das Ansuchen des Betheiligten hinzutreten.

I. Vorladung des Angeschuldigten.

§. 183.

Der Angeschuldigte wird, wo das Gesetz nichts Anderes vorschreibt, zuerst nur zur Vernehmung vorgeladen. Diese Vorladung geschieht entweder mündlich mittelst Verweisung eines von dem Untersuchungsrichter hiezu ertheilten schriftlichen Befehles, oder mittelst Zustellung einer von dem Untersuchungsrichter unterzeichneten, an den Vorzuladenden gerichteten schriftlichen Ladung. Sowohl der Vorladungsbefehl, als die schriftliche Ladung müssen den Namen des Gerichtes und des Vorgeladenen, die allgemeine Bezeichnung des Gegen-

przedmiotu śledztwa, miejsce, dzień i godzinę stawienia się, tudzież dołożenie, iż wezwany, w razie niestawienia się, osobiście do sądu przyprowadzonym będzie.

§. 184.

Wezwania uskuteczniać będzie sędzia śledczy przez sługi sądowe, lub też zarządzi ich uskutecznienie przez przełożonych gmin. Nastąpienie wezwania widocznem być winno z aktów. Jeżeli obwinionego w czasie wezwania nieznaleziono, wezwanie małżonce jego lub któremu z jego domowników uczynionem być może, z tym samym skutkiem, jak gdyby jemu samemu było uczynione.

II. Przyprowadzenie i tymczasowe zatrzymanie obwinionego.

§. 185.

Przeciwko obwinionemu, który na wezwanie nie stawa i niestawiennictwa nieusprawiedliwia, wydanym będzie rozkaz przyprowadzenia.

§. 186.

Sędzia śledczy może nawet bez poprzedniego wezwania, nakazać przyprowadzenie podejrzanego o zbrodnię lub wykroczenie:

a) kiedy tenże czynił przygotowania do ucieczki, lub też jako nieznany w gminie, i nie mający ani stałego zamieszkania, ani wykazu przynależności rodzinnej, ani też żadnych innych dowodów, a jako włóczęga, albo z innych powodów o ucieczkę jest podejrzanym;

b) kiedy zostanie schwytanym na gorącym uczynku, albo też z powodu wysłanej za nim zaraz po czynie pogoni, lub publicznych za nim wołań, o zbrodnię lub wykroczenie jest pedejrzanym, albo z bronią lub innemi przedmiotami, które ze zbrodni lub wykroczeń pochodzą, lub też udział jego w takowych wykazują, schwytanym będzie;

c) kiedy według okoliczności przypadku obawiać się trzeba, aby przez zniszczenie śladów zbrodni lub wykroczenia, przez zmówienie się ze swymi spółwinnymi lub innym sposobem śledztwa nie udaremnił albo nie utrudnił.

§. 187.

W przypadkach, w poprzedzającym §fie wymienionych, tymczasowe zatrzymanie podejrzanego celem odstawienia onegoż do sędziego śledczego, nawet przez pojedynczego sędzię powiatowego i urzędnika policyjnego bez piśmiennego nakazu nastąpić może. Równie też i prokurator w przypadkach tych, może w nieobecności lub w razie przeszkody sędzi śledczego, zarządzić tymczasowe zatrzymanie obwinionego, i takowe przez pojedynczego sędzię powiatowego lub urzędnika policyjnego uskutecznić. Zatrzymany, powinien być natychmiast przez sędzię śledczego lub władzę policyjną przesłuchany, a jeżeli się pokazuje, że nie ma zasady do dalszego onego zatrzymania, natychmiast uwolnionym; w przeciwnym zaś razie, w 48 godzinach do sędziego śledczego odstawionym.

§. 188.

Sędzia śledczy obowiązanym jest w ciągu 24 godzin przesłuchać obwinionego, przyprowadzonego mu lub stosownie do §. 178 odstawionego. Gdyby to uskutecznić się nie dało, obwiniony może być wprawdzie tymczasowo zatrzymanym, jednakowoż przesłuchanie onegoż, ile można jak najspieszniej przedsięwziętem i powód dla czego

standes der Untersuchung, den Ort, den Tag und die Stunde des Erscheinens und den Beisatz enthalten, dass der Vorgeladene im Falle seines Ausbleibens persönlich werde vor Gericht geführt werden.

§. 184.

Der Untersuchungsrichter besorgt die Vorladungen durch die Gerichtsdiener oder veranlasst deren Besorgung durch die Gemeindevorsteher. Die geschehene Vorladung ist in den Acten ersichtlich zu machen. Wird der Angeschuldigte bei der Vorladung nicht angetroffen, so kann dieselbe an seinen Ehegatten oder an einen seiner Hausgenossen mit derselben Wirkung erfolgen, als ob sie an ihn selbst geschehen wäre.

§. 185.

II. Vorführung und vorläufige Verwahrung des Angeschuldigten.

Erscheint der Vorgeladene nicht, ohne eine hinreichende Entschuldigungsursache angezeigt zu haben, so ist ein schriftlicher Vorführungsbefehl gegen ihn auszufertigen.

§. 186.

Selbst ohne vorgängige Vorladung kann der Untersuchungsrichter einen Vorführungsbefehl gegen den eines Verbrechens oder Vergehens Verdächtigen erlassen:

a) wenn derselbe Anstalten zur Flucht gemacht hat, oder als ein in der Gemeinde Unbekannter, als ausweis- oder heimatlos, wegen seines herumziehenden Lebenswandels oder aus anderen Gründen der Flucht verdächtig ist;

b) wenn er auf frischer That betreten, oder, alsbald nach der That als des Verbrechens oder Vergehens verdächtig durch öffentliche Nacheile oder öffentlichen Nachruf bezeichnet, oder mit Waffen oder anderen Gegenständen, die von dem Verbrechen oder Vergehen herrühren, oder sonst auf seine Theilnahme an demselben hinweisen, betreten wird;

c) wenn nach den Umständen des Falles zu besorgen ist, dass er die Untersuchung durch Vernichtung der Spuren des Verbrechens oder Vergehens, durch Verabredung mit seinen Mitschuldigen oder auf andere Art vereiteln oder erschweren werde.

§. 187.

In den in dem vorstehenden Paragraphe erwähnten Fällen kann eine vorläufige Verwahrung des Verdächtigen zum Behufe der Vorführung vor den Untersuchungsrichter auch von Einzel-Bezirksrichtern und Polizeibeamten, ohne dass es einer schriftlichen Anordnung bedarf, verfügt und vorgenommen werden. Ebenso kann in diesen Fällen in Abwesenheit oder bei Verhinderung des Untersuchungsrichters der Staatsanwalt die vorläufige Verwahrung des Verdächtigen verfügen und durch Einzel-Bezirksrichter oder Polizeibeamte vornehmen lassen. Der in Verwahrung Genommene ist durch den Einzel-Bezirksrichter oder die Polizeibehörde ungesäumt zu vernehmen, und wenn sich dabei ergibt, dass kein Grund zu seiner weiteren Verwahrung vorhanden sei, sogleich freizulassen, widrigens binnen achtundvierzig Stunden an den Untersuchungsrichter abzuliefern.

§. 188.

Der Untersuchungsrichter hat den ihm vorgeführten oder in Gemässheit des §. 187 an ihn abgelieferten Angeschuldigten binnen vierundzwanzig Stunden zu vernehmen. Wäre diess nicht möglich, so kann der Angeschuldigte zwar einstweilen in Verwahrung behalten werden, es ist jedoch dessen Vernehmung so bald als möglich einzuleiten und der Grund,

takowe wcześniej nie nastąpiło, w protokole wyrażonym być powinien. Po przesłuchaniu, sędzia śledczy wydać powinien natychmiast postanowienie, czy obwiniony na wolną nogę wypuszczonym, czyli też w czasie śledztwa, do właściwego aresztu wziętym być ma.

§. 189.

Kiedy w czasie powstania lub rozruchu, przy gwałcie publicznym, lub przy bijatykach, z ciężkiem ranieniem lub śmiercią połączonych, winni nie mogą być zaraz wykrytymi, wszyscy, którzy przy wypadku tym byli i od podejrzenia należenia do niego, nie są zupełni wolni, mogą być tymczasowo przytrzymani. Powinni jednakowoż najdalej w dniach trzech przez właściwego sędziego być przesłuchani, i dłużej w zatrzymaniu zostawać nie mogą, wyjąwszy tych, względnie których areszt inkwizycyjny już mógł być orzeczonem (§. 191).

§. 190.

Jeżeli sędzia zaraz po dopełnionej zbrodni lub wykroczenia udaje się na miejsce dla ustanowienia istoty czynu, może każdemu, względem którego znajduje potrzebę nakazać, aby w ciągu tego dnia, a nawet jeszcze przez następny dzień, nie wydalał się z miejsca swego pobytu. Przeciwko temu rozkazowi postępujący, zatrzymanym będzie, celem przesłuchania onegoż, a nawet według okoliczności może być przez sędziego śledczego na karę pieniężną do 50. złr. skazanym.

III. Aresztowanie obwinionego w czasie śledztwa.

§. 191.

Względem obwinionego, który po jego przesłuchaniu zostaje jeszcze podejrzanym o zbrodnię lub wykroczenie, onemuż przypisywane, sędzia śledczy areszt orzecze:

a) kiedy na zbrodnię lub wykroczenie przynajmniej pięcioletnia kara jest postanowioną; albo

b) kiedy zachodzi obawa, iż obwiniony przez zmówienie się ze współwinnymi, albo ze świadkami, lub przez zniszczenie śladów zbrodni lub wykroczenia; dochodzenie udaremnić lub znacznie utrudnić może; albo

c) kiedy obwiniony czynił przygotowania do ucieczki; kiedy jako nieposiadający żadnych świadectw, nie mający stałego mieszkania ani wywodu przynależności rodzinnej, z powodu życia tułaczego, z powodu złej sławy lub z innych przyczyn, o ucieczkę podejrzanym być się okazuje.

§. 192.

W przypadkach tych sędzia śledczy, jeżeli nie zachodzi niebezpieczeństwo z powodu zwłoki, wydać powinien upowodowany nakaz aresztowania, który ma być obwinionemu przy jego aresztowaniu, lub w ciągu następujących 24 godzzin doręczonym. Jeżeli sędzia śledczy zaraz po przesłuchaniu obwinionego, nskazuje onegoż aresztowanie, nakaz ten wraz z powodami, powinien być natychmiast obwinionemu ustnie ogłoszonym i o ogłoszeniu w protokole wzmianka uczyniona.

§. 193.

Sędzia śledczy o każdym przez niego wydanym nakazie aresztowania, obowiązanym jest w ciągu dni trzech, donieść ustnie sądowi powiatowemu kolegialnemu, który

warum dieselbe nicht früher stattfinden konnte, im Protokolle anzumerken. Nach der Vernehmung hat der Untersuchungsrichter sofort zu beschliessen, ob der Angeschuldigte wieder auf freien Fuss gestellt oder in die eigentliche Untersuchungshaft genommen werden soll.

§. 189.

Wenn es bei einem Aufstande oder Aufruhr, bei einer öffentlichen Gewaltthätigkeit oder bei einer mit einer schweren Körperverletzung oder Tödtung verbundenen Schlägerei nicht möglich ist, die Schuldigen sogleich auszumitteln, so können Alle, welche dem Vorgange beigewohnt haben und von dem Verdachte der Theilnahme nicht völlig frei sind, einstweilen festgenommen werden. Sie müssen jedoch binnen längstens drei Tagen von dem zuständigen Richter vernommen und dürfen nicht länger in Gewahrsam behalten werden, diejenigen ausgenommen, wider welche bereits die Untersuchungshaft verhängt werden konnte. (§. 191.)

§. 190.

Begibt sich der Untersuchungsrichter gleich nach Verübung eines Verbrechens an Ort und Stelle, um den Thatbestand zu erheben, so kann er Jedem, bei dem er es nothwendig findet, befehlen, dass er während desselben oder auch noch während des folgenden Tages seinen Aufenthaltsort nicht verlasse. Wer diesem Befehle zuwider handelt, wird im Betretungsfalle zum Zwecke seiner Vernehmung festgenommen, und kann von dem Untersuchungsrichter nach Umständen zu einer Geldstrafe bis zu fünfzig Gulden verurtheilt werden.

III. Untersuchungshaft des Angeschuldigten.

§. 191.

Gegen den Angeschuldigten, welcher auch nach seiner Vernehmung des ihm zur Last gelegten Verbrechens oder Vergehens verdächtig bleibt, hat der Untersuchungsrichter die eigentliche Untersuchungshaft zu verhängen:

a) wenn das Verbrechen oder Vergehen wenigstens mit fünfjähriger Kerkerstrafe bedroht ist, oder

b) wenn zu besorgen ist, dass der Angeschuldigte die Untersuchung durch Verabredung mit Mitschuldigen oder mit Zeugen oder durch Vernichtung der Spuren des Verbrechens oder Vergehens vereiteln oder bedeutend erschweren werde, oder

c) wenn der Angeschuldigte Anstalten zur Flucht gemacht hat, wenn er als ausweis- oder heimatslos, wegen seines herumziehenden Lebenswandels, wegen schlechten Leumundes oder aus anderen Gründen der Flucht verdächtig erscheint.

§. 192.

Der Untersuchungsrichter hat in solchen Fällen, wenn nicht die Gefahr auf dem Verzuge haftet, einen mit Gründen versehenen schriftlichen Verhaftsbefehl zu erlassen, welcher dem Angeschuldigten bei seiner Verhaftung oder innerhalb der nächsten vierundzwanzig Stunden zuzustellen ist. Beschliesst der Untersuchungsrichter die Untersuchungshaft unmittelbar nach der Vernehmung eines Angeschuldigten, so ist dieser Beschluss sammt dessen Gründen dem Angeschuldigten mündlich zu eröffnen und diese Mittheilung in dem Protocolle zu bemerken.

§. 193.

Der Untersuchungsrichter hat über jeden von ihm auf Verhängung der Untersuchungshaft gefassten Beschluss längstens binnen drei Tagen dem Bezirks-Collegialgerichte mündlichen Vor-

po wysłuchaniu prokuratora postanowi, czyli areszt ma być utrzymanem lub zniesionym. Kiedy postanowienie sędziego śledczego, przez sąd powiatowy kolegialny utrzymanem zostanie; obwiniony o tem natychmiast, a jeżeli później aresztowanym będzie, w ciągu 24 godzin, od jego dostawienia, zawiadomionym być powinien.

Jeżeli przeciwnie sąd powiatowy kolegialny postanowi zniesienie aresztu, obwiniony natychmiast uwolnionym być powinien, chybaby zachodził przypadek §fem 202. przewidziany.

IV. Obchodzenie się z aresztowanymi w czasie śledztwa.

§. 194.

Aresztowanie jako też tymczasowe zatrzymanie obwinionego, wykonanem być winno z największą ochroną osoby i sławy jego. Aresztowany takich tylko ograniczeń doznawać powinien, jakie do zabezpieczenia się względem jego osoby, i dla przeszkodzenia zmowom, dla śledztwa szkodliwym, są konieczne.

§. 195.

Każdy aresztowany ile możności w oddzielnym areszcie trzymanym być winien. Gdzie takie oddzielne trzymanie aresztowanych nie może mieć miejsca, sąd starać się powinien, aby osoby różnej płci, do jednej zbrodni lub wykroczenia jako uczęstnicy należący, jako też niewyćwiczeni i młodzi zbrodniarze, z wyćwiczonymi i starszymi już dorosłymi, razem w jednym areszcie, nie byli umieszczani. Przy takiem rozdzieleniu aresztowanych inkwizycyjnych, mieć także należy wzgląd na stopień oświaty i na rodzaj zbrodni lub wykroczenia, o które są obwinieni.

§. 196.

Zwykłe wygody i zatrudnienia, odpowiadające stanowi i zamożności aresztowanego, może sobie tenże własnym kosztem dostarczać, o ile to z celem aresztowania pogodzić się daje, i ani porządkowi domowemu ani środkom zabezpieczania nie sprzeciwia się.

§. 197.

Jeżeli aresztowany żąda, aby go lekarz lub ksiądz jego wyznania, przez niego wybrany, odwiedzał; lub jeżeli go chcą odwiedzić krewni albo osoby, z nim w interesach zostające, lub z któremi chce się naradzić; pozwolenie na to, pod ograniczeniami porządkiem domowym wskazanemi, odmówionem być nie może. Odwiedziny takie w powszechności mają miejsce tylko w obecności osoby sądowej, i gdyby z nich, według okoliczności, szkodliwych dla śledztwa skutków obawiać się należało, sędzia śledczy może zupełnie ich zabronić.

§. 198.

Aresztowany, tylko z wiedzą sędziego śledczego może odbierać listy i takowe do drugich pisać; a gdyby ztąd złe skutki dla śledztwa wyniknąć mogły, jedynie za poprzedniem ich przez sędziego śledczego przeczytaniem i uznaniem, iż w odesłaniu lub doręczeniu onychże obwinionemu, nie zachodzi przeszkoda. Pozwolenie przesełania pism do wyższych władz sądowych, nie może być obwinionemu odmówionem.

Vortrag zu erstatten, und dieses entscheidet nach Anhörung des Staatsanwaltes, ob die Haft fortzudauern habe oder wieder aufzuheben sei. Ist der Beschluss des Untersuchungsrichters von dem Bezirks-Collegialgerichte bestätiget worden, so muss der Angeschuldigte hievon sogleich, oder wenn er erst später verhaftet wurde, binnen 24 Stunden von der Zeit seiner Einbringung in Kenntniss gesetzt werden.

Beschliesst dagegen das Bezirks-Collegialgericht die Aufhebung der Haft, so ist der Angeschuldigte sofort zu entlassen, es sei denn, dass der Fall des §. 202 eintritt.

IV. Behandlung der Untersuchungsgefangenen.

§. 194.

Die Untersuchungshaft, so wie die vorläufige Verwahrung eines Angeschuldigten ist mit möglicher Schonung der Person und der Ehre desselben zu vollziehen. Der Gefangene soll nur jene Beschränkungen erleiden, welche erforderlich sind, um sich seiner Person zu versichern und für die Untersuchung nachtheilige Verabredungen zu hindern.

§. 195.

Die Verhafteten sollen, so viel möglich ist, jeder allein in einem eigenen Gefängnisse verwahrt werden. Wo diese abgesonderte Verwahrung jedes Verhafteten nicht thunlich ist, hat das Gericht dafür zu sorgen, dass nicht Personen verschiedenen Geschlechtes, Theilnehmer an demselben Verbrechen oder Vergehen, ungeübte oder jugendliche Verbrecher mit geübten oder erwachsenen zusammen in Ein Gefängniss gebracht werden. Auch ist bei dieser Vertheilung der Untersuchungsgefangenen auf deren Bildungsstufe und auf die Art der ihnen zur Last liegenden Verbrechen oder Vergehen Rücksicht zu nehmen.

§. 196.

Gewohnte Bequemlichkeiten und Beschäftigungen, die dem Stande und den Vermögensverhältnissen des Gefangenen entsprechen, darf er sich auf seine Kosten verschaffen, in sofern sie mit dem Zwecke der Haft vereinbar sind und weder die Ordnung des Hauses stören, noch die Sicherheit gefährden.

§. 197.

Wenn der Gefangene den Besuch eines Arztes oder eines Geistlichen seiner Confession nach eigener Wahl verlangt, oder wenn ihn Verwandte oder Personen, die mit ihm in Geschäftsverhältnissen stehen, oder mit welchen er sich zu berathen wünscht, besuchen wollen, so ist die Erlaubniss hiezu unter den durch die Hausordnung gebotenen Bedingungen nicht zu verweigern. Solche Besuche finden in der Regel nur in Gegenwart einer Gerichtsperson Statt und können, wenn nach den Umständen des Falles aus denselben Nachtheil für die Untersuchung zu besorgen ist, von dem Untersuchungsrichter gänzlich untersagt werden.

§. 198.

Der Verhaftete darf nur mit Vorwissen des Untersuchungsrichters Briefe empfangen oder an Andere absenden, und wenn Nachtheile für die Untersuchung zu besorgen sind, nur nachdem der Untersuchungsrichter die Briefe gelesen und deren Absendung oder Aushändigung an den Verhafteten unbedenklich gefunden hat. Die Erlaubniss zur Absendung von Schreiben an höhere Justizbehörden darf den Gefangenen nie verweigert werden.

§. 199.

Kajdany wtenczas tylko obwinionemu winny być włożone, kiedy usiłował uciec, lub kiedy inaczej nie może być bezpiecznie zatrzymanym, lub kiedy tego bezpieczeństwo drugich z powodu niebezpieczności osoby, a wszczególności bezpieczeństwo inspektorów i dozorców więziennych, wymaga.

§. 200.

Sędziowie obwodowi, tudzież przełożeni sądów powiatowych kolegialnych i sądów krajowych, obowiązani są raz na miesiąc z przybraniem osoby sądowej, areszta pod nimi zostające, niespodzianie zwiedzać; aresztowanych o ich zaopatrywanie i obchodzenie się z nimi w nieobecności dozorców więziennych wypytywać ; i to, co celem zniesienia dostrzeżonych uchybień jest potrzebnem, zarządzać.

V. Zniesienie aresztu i danie zaręczenia.

§. 201.

Kiedy w ciągu śledztwa przygotowawczego powody, dla których aresztowanie nakazanem było, ustają; zniesienie takowego, przez sędzię śledczego za zgodzeniem się prokuratora, nakazanem być winno. Jeżeli pod tym względem zdania sędzi śledczego i prokuratora różnią się między sobą, okoliczność tę sąd powiatowy kolegialny rozstrzygnąć powinien.

§. 202.

Odwołanie się prokuratora przeciwko postanowieniu sądu powiatowege kolegialnego, mocą którego nakazane aresztowanie, za złożeniem kaucyi lub bez tej nawet, jest zniesionem, wtenczas tylko ma moc zawieszającą, kiedy prokurator, zaraz przy ogłoszeniu tego orzeczenia, swoje odwołanie się oświadcza, i najdalej w dni trzy rzeczywiście je czyni.

§. 203.

Jeżeli obwiniony w ciągu śledztwa z tymczasowego zatrzymania lub aresztu inkwizycyjnego uwolnionym i na wolnej nodze pozostawionym jest; sędzia śledczy może żądać od niego dania ręki na to, iż się bez zezwolenia jego, z miejsca pobytu nie oddali, i że się nie będzie ukrywać. Złamanie tego przyrzeczenia, pociąga za sobą orzeczenie napowrót aresztu na obwinionego.

§. 204.

Jeżeli areszt orzeczonym był na obwinionego jedynie z powodu podejrzenia o ucieczkę (§. 191, lit. c); takowy na żądanie obwinionego, po wysłuchaniu prokuratora może być przez sędzię śledczego; lub jeżeli tenże różni się w zdaniu z prokuratorem, przez postanowienie sądu powiatowego kolegialnego, wstrzymanym lub zniesionym, kiedy obwiniony daniem ręki zaręcza, iż się aż do osądzenia z miejsca swego mieszkania bez zezwolenia sędzi śledczego nie oddali, i ukrywać nie będzie, i jeżeli za dopełnienie tego albo sam lub też trzeci za niego składa pewną summę pieniędzy. W każdym razie w przedmiocie tym spisanym być powinien sądownie legalizowany dokument przeznaczonej kaucyi.

§. 199.

Fesseln sind dem Verhafteten nur dann anzulegen, wenn er Entweichungsversuche gemacht hat, oder nicht anders sicher verwahrt werden kann, oder wenn diess wegen besonderer Gefährlichkeit seiner Person zur Sicherheit Anderer, insbesondere der Aufseher und Gefangenwärter erforderlich erscheint.

§. 200.

Die Bezirksrichter, sowie die Vorsteher der Bezirks-Collegial- und Landesgerichte sind verpflichtet, wenigstens einmal in jedem Monate, unter Zuziehung einer Gerichtsperson, die ihnen unterstehenden Gefängnisse unvermuthet zu besuchen, die Verhafteten in Abwesenheit der Gefangenwärter über ihre Verpflegung und Behandlung zu befragen, und wegen Abstellung der hiebei entdeckten Gebrechen das Nöthige zu verfügen.

V. Aufhebung der Haft und Sicherheitsleistung.

§. 201.

Wenn im Laufe der Voruntersuchung die Gründe, aus welchen die Untersuchungshaft verhängt wurde, wegfallen, so ist die Aufhebung derselben von dem Untersuchungsrichter, mit Zustimmung des Staatsanwaltes, zu verfügen. Sind der Untersuchungsrichter und der Staatsanwalt hierüber verschiedener Meinung, so hat das Bezirks-Collegialgericht zu entscheiden.

§. 202.

Die Beschwerdeführung des Staatsanwaltes gegen den Beschluss des Bezirks-Collegialgerichtes, wodurch die verhängte Untersuchungshaft gegen Sicherheitsleistung oder auch ohne dieselbe aufgehoben wird, hat nur dann aufschiebende Wirkung, wenn der Staatsanwalt seine Beschwerde gleich bei Eröffnung jenes Beschlusses anmeldet und längstens binnen drei Tagen ausführt.

§. 203.

Wird ein Angeschuldigter im Laufe der Voruntersuchung aus der vorläufigen oder Untersuchungshaft entlassen und auf freien Fuss gesetzt, so kann ihm der Untersuchungsrichter das Handgelöbniss darüber abfordern, dass er sich ohne Genehmigung des Untersuchungsrichters von seinem Aufenthaltsorte nicht entfernen noch sich verborgen halten werde. Der Bruch dieses Handgelöbnisses zieht die Verhängung der Untersuchungshaft wider den Angeschuldigten nach sich.

§. 204.

Ist die Untersuchungshaft eines Angeschuldigten nur wegen des Verdachtes der Flucht (§. 191, lit. c) verhängt worden, so kann dieselbe auf Verlangen des Angeschuldigten, und nachdem der Staatsanwalt darüber gehört worden, von dem Untersuchungsrichter, oder wenn dieser und der Staatsanwalt verschiedener Meinung sind, durch Beschluss des Bezirks-Collegialgerichtes abgewendet oder aufgehoben werden, wenn der Angeschuldigte mittelst Handgelöbnisses verspricht, dass er sich bis nach erfolgter Aburtheilung von seinem Wohnorte ohne Genehmigung des Untersuchungsrichters nicht entfernen noch verborgen halten werde, und wenn er dafür entweder selbst oder durch einen Dritten mit einer bestimmten Geldsumme Sicherheit bestellt. Hierüber ist jederzeit eine gerichtlich legalisirte Widmungsurkunde auszufertigen.

§. 205.

Summa na zaręczenie dana, złożoną być winna w sądzie, albo w gotowiźnie, albo w procentowych długu cesarstwa zapisach według kursu w dniu złożenia, nigdy jednak w wyższym nad wartość nominalną; albo też winna być zahipotekowaną, lub stawieni zdolni ręczyciele (§. 1374, K. C.), którzy się do zapłacenia obowiązują. Wysokość summy zaręczenia oznaczoną będzie przez sędzię śledczego na wniosek prokuratora, lub jeżeli się ci w tem nie zgadzają, przez sąd powiatowy kolegialny. Przy oznaczeniu wysokości summy, wzgląd mieć należy na wielkość wypaść mającej kary, na ilość wyniknąć mogących kosztów sądowych i wynagrodzenia szkody, nakoniec na majątek tego, który stawia za sobą rękojmię. Nigdy jednak nie może mniej wynosić jak 100 złr. m. k.

§. 206.

Uwolnienie obwinionego z aresztu w czasie śledztwa, nastąpić nie może, dopóki akt przeznaznaczonego zaręczenia w sposobie, na który się zgodzi prokurator, spisanym nie będzie, i dopóki albo złożenie summy zaręczenia w gotowiźnie lub w obligacyach (§. 205) w sądzie powiatowym kolegialnym, albo też zahipotekowanie w księgach publicznych aktu zapisu zaręczenia, udowodnionem nie będzie.

§. 207.

Kiedy obwiniony bez zezwolenia sędzi śledczego, oddala się z miejsca swego mieszkania, i pomimo uczynionego do niego wezwania, które na przypadek, gdyby nie mógł być wynalezionym, w miejscu jego mieszkania ma być przylepionem, w ciągu dni trzech nie stawia się w sądzie, summa zaręczenia na wniosek prokuratora za przepadłą przez sąd powiatowy kolegialny uznaną będzie. Orzeczenie to, skoro tylko stanie się prawomocnem, ma taką samę moc egzekucyjną, jak inne wyroki cywilne. Przepadłe summy zaręczenia mają być do kasy państwa odesłane, jednakowoż poszkodowanemu przez zbrodnię lub wykroczenie, służy prawo żądania, aby z summ tych, przedewszystkiem był zaspokojonym w sprawach swoich, z tytułu wynagrodzenia szkody.

§. 208.

Kiedy obwiniony pomimo wezwania przez sędzię śledczego nie stawa i niestawiennictwa nie usprawiedliwia, kiedy po uwolnieniu onegoż robi przygotowania do ucieczki, lub też zajdą nowe okoliczności, wymagające, aby był przyaresztowanym, przyaresztowanie onegoż na nowo, bez względu na złożone zaręczenie, zarządzonem być winno.

Jeżeli w przypadkach tych nastąpiło przyaresztowanie obwinionego, summa zaręczenia zostaje wolną, a ręczyciele przestają być odpowiedzialnymi.

Podobnie ma się rzecz ta, po ogłoszeniu obwinionemu wyroku.

§. 209.

Urzędnik lub sługa sądowy, za każde aresztowanie w przypadkach przez ustawę nie wymienionych, odpowiedzialnym jest z §. 86, K. K. C. II.

§. 205.

Die Versicherungssumme ist entweder in barem Gelde oder in auf den Ueberbringer lautenden, in Conventions-Münze verzinslichen kaiserlich-österreichischen Staatsschuld-Verschreibungen nach dem Börsecours des Erlagstages, jedoch nicht über den Nennwerth berechnet, gerichtlich zu hinterlegen, oder durch Pfandbestellung auf unbewegliche Güter, oder durch taugliche Bürgen (§. 1374 b. G. B.), welche sich zugleich als Zahler verpflichten, sicher zu stellen. Die Grösse der Versicherungssumme wird auf den Antrag des Staatsanwaltes von dem Untersuchungsrichter, und, wenn dieser und der Staatsanwalt verschiedener Meinung sind, von dem Bezirks-Collegialgerichte festgesetzt. Bei Bestimmung derselben ist auf die Grösse der zu erwartenden Strafe, auf den wahrscheinlichen Betrag der Gerichtskosten und des zu leistenden Schadenersatzes, endlich auf das Vermögen desjenigen Rücksicht zu nehmen, der die Sicherheit bestellt. Sie darf jedoch nie weniger, als Ein Hundert Gulden Conventions-Münze betragen.

§. 206.

Die Entlassung des Angeschuldigten aus der Untersuchungshaft erfolgt erst, nachdem die Widmungsurkunde in der von dem Staatsanwalte genehmigten Weise ausgefertiget, und entweder die Versicherungssumme in Barem oder in Obligationen (§. 205) bei dem Bezirks-Collegialgerichte erlegt, oder im Falle der Pfandbestellung auf ein unbewegliches Gut die erfolgte Einverleibung der Widmungsurkunde in die öffentlichen Bücher nachgewiesen ist.

§. 207.

Wenn sich der Angeschuldigte ohne Erlaubniss des Untersuchungsrichters von seinem Wohnorte entfernt, und über die an ihn ergangene Aufforderung, welche im Falle seiner Nichtauffindung in seiner Wohnung anzuschlagen ist, binnen drei Tagen nicht vor Gericht erscheint, wird die Versicherungssumme auf Antrag des Staatsanwaltes von dem Bezirks-Collegialgerichte für verfallen erklärt. Dieses Erkenntniss ist, sobald es rechtskräftig geworden, gleich jedem Civilurtheile executionsfähig. Die verfallenen Sicherheitsbeträge sind an die Staatscasse abzuführen, doch hat der durch das Verbrechen oder Vergehen Beschädigte das Recht, zu verlangen, dass vor Allem seine Entschädigungsansprüche daraus befriediget werden.

§. 208.

Wenn sich der Angeschuldigte auf eine Vorladung des Untersuchungsrichters ohne hinlängliche Entschuldigung nicht stellt, wenn er nach der bewilligten Befreiung Anstalten zur Flucht trifft, oder wenn neue Umstände vorkommen, die seine Verhaftung erfordern, so ist, ungeachtet der Sicherheitsleistung, mit der Verhaftung desselben neuerlich vorzugehen.

Ist die Verhaftung des Angeschuldigten in diesem Falle erfolgt, so wird die Sicherheitssumme frei und die Bürgen sind ihrer Verbindlichkeit enthoben.

Dasselbe ist der Fall, sobald dem Angeschuldigten das Urtheil kundgemacht ist.

§. 209.

Für Verhaftnehmungen ausser den im Gesetze bestimmten Fällen bleibt der schuldtragende Beamte oder Diener der öffentlichen Gewalt, nach §. 86 St. G. II. Thls., verantwortlich.

Rozdział jedenasty.

O BADANIU OBWINIONEGO.

§. 210.

Obwiniony, winien być przez sędziego śledczego ustnie słuchany, jednakowoż może mu tenże dozwolić odpowiadać piśmiennie, jeżeli zachodzą zawikłane okoliczności.

Jeżeli aresztowany miał kajdany, takowe przy badaniu zdjęte mu być powinny, wyjąwszy gdyby zachodził ostatni przypadek §fu 199. Każdemu obwinionemu dozwolone być winno także siedzenie w czasie badania. Jeżeli obwiniony nie mówi językiem w sądzie używanym, lub jeżeli jest niemym albo głuchym, przepisy §§. 169. i 170. znajdują zastosowanie.

§. 211.

Przed rozpoczęciem badania, sędzia śledczy napomnieć winien obwinionego, aby na pytania, które mu czynione będą, stanowczo, wyraźnie i zgodnie z prawdą odpowiadał. Następnie pytanym być winien obwiniony, o imię i nazwisko, wiek swój, wyznanie, miejsce urodzenia i zamieszkania, stan, rzemiosło lub zatrudnienie; dalej, o ile tego cel dochodzenia wymaga, o stosunki familijne i majątkowe, bieg życia, jak równie o to, czy i z jakiego powodu zostawał już pod dochodzeniem, lub był karanym.

§. 212.

W głównym przedmiocie, powinien sędzia obwinionemu dać poznać w ogólności zbrodnię łub wykroczenie, o które jest obwiniony i zażądać od niego, aby na okoliczności, stanowiące przedmiot obwinienia, źwięźle i szczegółowo odpowiadał. Dalsze pytania bez niepotrzebnej rozwlekłości, zmierzać powinny do uzupełnienia odpowiedzi, do usunięcia wątpliwości i sprzeczności, zachodzić mogących, a w szczególności tak mają być czynione, aby obwiniony dowiedział się o wszystkich podejrzeniach, przeciwko niemu walczących, i miał zupełną sposobność do zniesienia takowych a swego uniewinnienia. Przytaczane przez obwinionego w obronie swojej okoliczności i dowody, wyjaśnione być powinny, jeżeli takowe widocznie nie są podawane jedynie dla przewłoki.

§. 213.

Pytania obwinionemu czynione, nie powinny być wątpliwe, niezrozumiałe, dwuznaczne, ani też ściągać się naraz do rozmaitych okoliczności. Unikać należy ile możności pytań, przez któreby poddawane były obwinionemu okoliczności, jakie dopiero z jego odpowiedzi wynikać powinny. W celu wykrycia spółwinnych, nie powinien sędzia śledczy, ile się to da uskutecznić, wymieniać osoby po nazwisku, lub podawać znaki, po których łatwo poznanemi być mogą.

§. 214.

Przedmioty, do zbrodni odnoszące się, lub do przekonania obwinionego służące, po uprzedniem onychże opisaniu (§. 174), winny mu być do uznania przedstawione, jeżeli zaś nie mogą mu być przedstawione, winien być do nich obwiniony, celem uznania takowych, zaprowadzonym.

Eilftes Hauptstück.

Von der Vernehmung des Angeschuldigten.

§. 210.

Der Angeschuldigte ist von dem Untersuchungsrichter mündlich zu vernehmen, doch kann ihm dieser bei verwickelten Puncten auch eine schriftliche Beantwortung gestatten.

Ist ein Verhafteter mit Fesseln belegt worden, so müssen ihm dieselben, mit Ausnahme des letzten Falles des §. 199, bei seiner Vernehmung abgenommen werden. Auch ist jedem Angeschuldigten während seiner Vernehmung ein Sitz zu gestatten. Ist der Angeschuldigte der Gerichtssprache nicht kundig, oder ist er taub oder stumm, so sind die Vorschriften der §§. 169 und 170 zu beobachten.

§. 211.

Der Untersuchungsrichter hat vor dem Beginne der Vernehmung den Angeschuldigten zu ermahnen, dass er die ihm vorzulegenden Fragen bestimmt, deutlich und der Wahrheit gemäss beantworte. Sodann ist der Angeschuldigte über seinen Vor- und Zunamen, sein Alter, seine Religion, seinen Geburts- und Wohnort, Stand, Gewerbe oder Beschäftigung; ferner, so weit es zum Zwecke der Untersuchung erforderlich erscheint, über seine Familien- und Vermögensverhältnisse, seinen Lebenslauf, und darüber, ob und wesshalb er schon in Untersuchung oder Strafe gewesen, zu befragen.

§. 212.

In der Hauptsache hat der Untersuchungsrichter dem Angeschuldigten das Verbrechen oder Vergehen, dessen er beschuldiget ist, im Allgemeinen zu bezeichnen, und ihn zu veranlassen, dass er sich über die den Gegenstand der Anschuldigung bildenden Thatsachen in einer zusammenhängenden, umständlichen Erzählung äussere. Die weiteren Fragen sind, mit Vermeidung aller unnöthigen Weitläufigkeit auf die Ergänzung der Erzählung, auf die Entfernung etwaiger Dunkelheiten und Widersprüche zu richten, und insbesondere so zu stellen, dass der Angeschuldigte alle gegen ihn vorliegenden Verdachtsgründe erfahre, und vollständige Gelegenheit zu deren Beseitigung und zu seiner Rechtfertigung erhalte. Gibt er Thatsachen oder Beweismittel zu seiner Entlastung an, so müssen dieselben, sofern sie nicht offenbar nur zur Verzögerung angegeben wurden, erhoben werden.

§. 213.

Die an den Angeschuldigten zu stellenden Fragen dürfen nicht unbestimmt, dunkel, mehrdeutig oder auf verschiedene Umstände zugleich gerichtet seyn. Fragen, wodurch dem Angeschuldigten Thatumstände vorgehalten werden, die erst durch seine Antwort festgestellt werden sollen, sind möglichst zu vermeiden. Bei der Erforschung von Mitschuldigen soll der Untersuchungsrichter soviel thunlich die Bezeichnung bestimmter Personen durch Namen oder andere leicht kennbare Merkmale vermeiden.

§. 214.

Gegenstände, die sich auf das Verbrechen beziehen, oder zur Ueberweisung des Angeschuldigten dienen, sind ihm nach vorläufiger Beschreibung derselben (§. 174) zur Anerkennung vorzulegen, und er ist, sofern eine Vorlegung derselben nicht möglich ist, zu diesen Gegenständen zum Behufe ihrer Anerkennung zu führen.

§. 215.

Dla skłonienia obwinionego do wyznania lub innych zeznań, ani obietnice, lub udane przedstawienia, ani prożby, ani środki zmuszające, nie mogą być używane. Dochodzenie przygotowawcze, dla otrzymania wyznania, przedłużanem być nie powinno.

§. 216.

Jeżeli obwiniony zupełnie, lub na niektóre pytania odpowiadać nie chce, lub jeżeli udaje, że jest głuchym, niemym, głupowatym, lub że ma pomieszanie zmysłów, a w tych ostatnich przypadkach, jeżeli sędzia śledczy, czyto przez własne spostrzeżenia, czy też z wybadania świadków, biegłych, otrzymuje przekonanie, że taki stan jest tylko udawanym; zwrócić należy uwagę obwinionego, iż jego zachowanie się nie wstrzyma śledztwa, lecz tylko może takowe przedłużyć i mieć szkodliwy wpływ na osądzenie sprawy, a sam tym sposobem pozbawić się może służącego mu środka obrony.

§. 217.

Jeżeli wcześniejsze lub późniejsze zeznania obwinionego, różnią się między sobą, jeżeli odwołuje poprzednie swoje wyznanie, zapytanym być winien o przyczynę tej różnicy lub o powody odwołania takowego.

§. 218.

Kiedy zeznania obwinionego różnią się w stanowczych okolicznościach z zeznaniami świadków, przeciwko niemu świadczących, lub z zeznaniami spółwinnych, ci w czasie śledztwa, wtenczas tylko mogą mu być przeciwstawieni, kiedy tego sędzia śledczy do wyjaśnienia rzeczy znajduje potrzebę, lub kiedy obwiniony dla obrony swojej żąda przeciwstawienia.

Osoby w §fie 160 lit. *a)* wyrażone, mogą usunąć się od wymawiania do oczów obwinionego, chociażby na przesłuchanie siebie jako świadków zezwoliły, wyjąwszy, jeżeli tego obwiniony dla swojej obrony żąda. Przy tem przeciwstawieniu, zachowane być mają przepisy §fu 176.

§. 219.

Wyznanie obwinionego, nie uwalnia sędziego śledczego od obowiązku uzupełnienia ile możności istoty czynu. Jeżeli wyznanie jest zupełne i zgodne z innemi okolicznościami ze śledztwa przygotowawczego wiadomemi, przedsiębranie dalszego dochodzenia tylko na wyraźne wnioski prokuratora, może mieć miejsce.

Rozdział dwunasty.

O UKOŃCZENIU ŚLEDZTWA PRZYGOTOWAWCZEGO I POSTAWIENIU W STANIE OSKARŻENIA.

1. Ukończenie śledztwa przygotowawczego.

§. 220.

Śledztwo przygotowawcze, kończy się, jak tylko wszystkie sędziemu śledczemu wiadome środki, do wydania wyroku służące, tak wyczerpnięte zostaną, iż spodziewać się już więcej nie daje, ażeby przez dalsze dochodzenie, albo lepsze rzeczy wyjaśnienie, albo

§. 215.

Um den Angeschuldigten zu Geständnissen oder anderen bestimmten Angaben zu bewegen, dürfen weder Versprechungen oder falsche Vorspiegelungen, noch Drohungen oder Zwangsmittel angewendet werden. Auch soll die Voruntersuchung nicht durch das Bemühen, ein Geständniss zu erlangen, verzögert werden.

§. 216.

Verweigert der Angeschuldigte überhaupt oder auf bestimmte Fragen zu antworten, oder stellt er sich taub, stumm, wahn- oder blödsinnig, und ist der Untersuchungsrichter in den letzteren Fällen entweder durch seine eigenen Wahrnehmungen oder durch Vernehmung von Zeugen oder Sachverständigen von der Verstellung überzeugt, so ist der Angeschuldigte aufmerksam zu machen, dass sein Verhalten die Untersuchung nicht hemmen, sondern nur verlängern, einen für ihn nachtheiligen Einfluss auf die Beurtheilung der Sache ausüben, und dass er sich dadurch möglicher Weise etwaiger Vertheidigungsgründe berauben könne.

§. 217.

Weichen frühere oder spätere Angaben des Angeschuldigten von einander ab, widerruft er insbesondere frühere Geständnisse, so ist er über die Veranlassung zu jenen Abweichungen und die Gründe seines Widerrufes zu befragen.

§. 218.

Wenn die Aussagen eines Angeschuldigten in erheblichen Puncten von den Angaben eines wider ihn aussagenden Zeugen oder Mitschuldigen abweichen, so sind ihm diese im Laufe der Voruntersuchung nur dann gegenüberzustellen, wenn es der Untersuchungsrichter zur Aufklärung der Sache für nothwendig erachtet, oder wenn der Angeschuldigte diese Gegenüberstellung zum Behufe seiner Vertheidigung verlangt.

Die im §. 160, lit. a) *aufgeführten Personen dürfen, wenn sie sich auch als Zeugen haben abhören lassen, die Gegenüberstellung mit dem Angeschuldigten ablehnen, ausser wenn sie dieser selbst zum Behufe seiner Vertheidigung verlangt. Bei solchen Gegenüberstellungen ist das in dem §. 176 vorgeschriebene Verfahren zu beobachten.*

§. 219.

Geständnisse des Angeschuldigten entbinden den Untersuchungsrichter nicht von der Pflicht, den Thatbestand so weit als möglich zu entmitteln. Ist das Geständniss umfassend und durch die übrigen Ergebnisse der Voruntersuchung unterstützt, so hängt die Vornahme weiterer Erhebungen von den besonderen Anträgen des Staatsanwaltes ab.

Zwölftes Hauptstück.

Von dem Schlusse der Voruntersuchung und der Versetzung in den Anklagestand.

I. Schluss der Voruntersuchung.

§. 220.

Die Voruntersuchung wird geschlossen, sobald die dem Untersuchungsrichter bekannt gewordenen Erkenntnissquellen so benützt sind, dass von weiterer Verfolgung derselben weder eine bessere Aufklärung der Sache, noch die Entdeckung neuer erheblicher Umstände

też wykrycie nowych stanowczych okoliczności, nastąpić mogło. Przyczem sędzia śledczy pamiętać powinien, iż obok największego pośpiechu, starać się należy o dokładne przygotowanie do głównego dochodzenia.

§. 221.

Jeżeli śledztwo przygotowawcze przeciwko obwinionemu prowadzone było z powodu kilku zbrodni lub wykroczeń, takowe już natenczas ukończonem być może, jeżeli, chociaż tylko co do cięższych zbrodni lub wykroczeń, jest zupełnem, a jest widoczną, iż mniejsze zbrodnie lub wykroczenia stanowczego wpływu na wymiar kary lub ustanowienie kwestyi wynagrodzenia szkody mieć nie będą.

§. 222.

Przy ukończeniu śledztwa przygotowawczego, sędzia śledczy oznajmić powinien obwinionemu, że przeciwko postawieniu onegoż w stanie oskarżenia, może wnieść do sądu powiatowego kolegialnego obronę na piśmie, do napisania której, jeżeli tego żąda, termin ośmiodniowy onemuż pozostawionym być winien. Wolno także obwinionemu wybrać sobie w tym celu obrońcę, lub żądać od sądu, aby mu takowy był dodanym. Przeglądanie aktów śledczych winno być tak obwinionemu, jako też jego obrońcy dozwolonem, z zachowaniem przepisów §. 248.

II. Wnioski prokuratora; postawienie w stanie oskarżenia.

§. 223.

Po ukończonem śledztwie, sędzia śledczy komunikuje akta prokuratorowi, które tenże, jeżeli mniema, że sprawa do przysięgłych należy, w ciągu ośmiu dni jeneralnemu prokuratorowi przy sądzie wyższym krajowym, obok jednoczesnego zawiadomienia sądu powiatowego kolegialnego; w przeciwnym zaś razie, w tymże samym terminie, akta te wraz z upowodowanemi wnioskami swojemi, na piśmie danemi, do naczelnika sądu powiatowego kolegialnego odeśle.

§. 224.

W przypadku pierwszym, jeżeli prokurator jeneralny nie znajduje potrzeby uzupełnienia śledztwa, obowiązanym jest w dniach ośmiu po odebraniu aktów śledczych, takowe wraz z swoim upowodowanym wnioskiem na piśmie oddać do wyższego sądu krajowego. W sądzie wyższym, wyznaczonym zostanie na sprawozdawcę (referenta) członek Izby oskarżenia, tudzież w ciągu następnych dni ośmiu posiedzenie, dla wydania orzeczenia na wnioski prokuratora jeneralnego.

§. 225.

W przypadku drugim, obowiązanym jest przełożony sądu powiatowego kolegialnego, przeznaczyć członka tegoż sądu na sprawozdawcę (referanta) i w ciągu następnych dni ośmiu wyznaczyć posiedzenie, na którem nastąpi orzeczenie na wnioski prokuratora. Sędzia śledczy może na to posiedzenie jako sprawozdawca być przywołanym, lecz do głosowania pod nieważnością należeć nie może.

§. 226.

Posiedzenia Izby oskarżenia i sądu powiatowego kolegialnego, nie są publiczne. Na nich sprawozdawca, zdaje naprzód na zasadzie aktów sprawę o procesie, poczem w Izbie oskarżenia jeneralny prokurator; w sądzie zaś powiatowym kolegialnym, pro-

zu erwarten ist. Der Untersuchungsrichter hat sich hiebei gegenwärtig zu halten, dass mit der grössten Beschleunigung für eine gründliche Vorbereitung der Hauptverhandlung Sorge zu tragen ist.

§. 221.

Ist die Voruntersuchung wider den Angeschuldigten wegen mehrerer Verbrechen oder Vergehen geführt worden, so kann dieselbe auch schon dann geschlossen werden, wenn sie nur wegen der schweren Verbrechen oder Vergehen erschöpft ist, und die geringeren voraussichtlich keinen wesentlichen Einfluss auf die Ausmessung der Strafe oder auf die Frage der Entschädigung haben werden.

§. 222.

Am Schlusse der Voruntersuchung hat der Untersuchungsrichter dem Angeschuldigten zu bedeuten, dass er zur Abwendung seiner Versetzung in den Anklagestand eine Vertheidigungsschrift bei dem Bezirks-Collegialgerichte überreichen könne, zu deren Verfassung ihm auf sein Verlangen eine Frist von acht Tagen anzuberaumen ist. Es steht ihm auch frei, sich zu diesem Ende einen Vertheidiger zu wählen, oder das Gericht um die Bestellung eines Vertheidigers zu ersuchen. Die Einsicht der Voruntersuchungsacten ist sowohl dem Angeschuldigten, als auch seinem Vertheidiger unter den Bestimmungen des §. 248 zu gestatten.

II. Anträge der Staatsanwaltschaft; Versetzung in den Anklagestand.

§. 223.

Nach dem Schlusse der Voruntersuchung theilt der Untersuchungsrichter die Acten dem Staatsanwalte mit, welcher sie binnen längstens acht Tagen, falls er dafür hält, dass die Sache vor ein Schwurgericht gehöre, unter gleichzeitiger Anzeige an das Bezirks-Collegialgericht dem Generalprocurator am Oberlandesgerichte einsendet, ausserdem aber binnen eben dieser Frist mit seinen schriftlichen und begründeten Anträgen an den Vorsteher des Bezirks-Collegialgerichtes gelangen lässt.

§. 224.

Im ersten Falle hat der Generalprocurator, wenn er nicht Ergänzungen der Voruntersuchung einzuleiten für nöthig erachtet, binnen acht Tagen nach Empfang der Voruntersuchungsacten, diese sammt seinen schriftlichen und begründeten Anträgen an das Oberlandesgericht zu übergeben. Bei diesem wird ein Mitglied der Anklagekammer als Referent bestellt und binnen der nächstfolgenden acht Tage eine Sitzung anberaumt, um über die Anträge des Generalprocurators zu erkennen.

§. 225.

Im zweiten Falle hat der Vorsteher des Bezirks-Collegialgerichtes ein Mitglied dieses Gerichtes als Referenten zu bestellen, und binnen der nächsten acht Tage eine Sitzung anzuberaumen, um über die Anträge des Staatsanwaltes zu erkennen. Der Untersuchungsrichter kann dieser Sitzung zwar als Berichterstatter, jedoch bei sonstiger Nichtigkeit nicht als Stimmführer beigezogen werden.

§. 226.

Diese Sitzungen der Anklagekammer sowohl, als auch des Bezirks-Collegialgerichtes sind nicht öffentlich. In denselben erstattet zuerst der Referent aus den Acten Vortrag über die Sache, worauf bei der Anklagekammer der Generalprocurator, bei dem Bezirks-Collegial-

kurator, rozwija ustnie swoje zdanie, i w razie potrzeby nowe wnioski czyni. Przy naradach i wydaniu wyroku, prokurator nie będzie obecnym. Protokolista, tak wyrok wydany, jako też różniące się zdania, do protokołu zapisze.

§. 227.

Jeżeli Izba oskarżenia lub sąd powiatowy kolegialny, znajduje potrzebę uzupełnienia śledztwa przygotowawczego, takowe przedewszystkiem sędzi śledczemu, lub innemu do tego przeznaczonemu sędzi, nakazanem będzie.

§. 228.

Jeżeli Izba oskarżenia lub sąd powiatowy kolegialny uznaje, iż nie zachodzi czyn ustawą karną zabroniony, albo że nie ma dostatecznych powodów podejrzenia przeciwko obwinionemu, albo że znajdują się niewątpliwe okoliczności, pociągające za sobą bezkarność obwinionego, albo, że śledztwo przygotowawcze prowadzonem było bez wniesienia żądania ze strony poszkodowanego, które było potrzebnem; w przypadkach tych, wydanem będzie orzeczenie: iż nie ma zasady do dalszego sądowego postępowania.

§. 229.

Jeżeli Izba oskarżenia uznaje, iż zachodzi właściwość sądu przysięgłych, lub jeżeli sąd powiatowy kolegialny, sąd swój za właściwy uważa, i są dostateczne powody podejrzenia przeciwko obwinionemu o oznaczoną zbrodnię lub wykroczenie, postawienie obwinionego w stanie oskarżenia orzeczonem być winno.

Wyrok odesłania, powinien obejmować: *a)* nazwisko i imię obwinionego, o ile te są wiadome; *b)* istotne i rzeczywiste cechy (oznaki) zbrodni lub wykroczenia, z powodu których postawienie w stanie oskarżenia następuje, z wyszczególnieniem okoliczności, wykazujących gatunek i rodzaj zbrodni lub wykroczenia; *c)* przytoczenie ustawy, według ktorej zbrodnia lub wykroczenie, mają być ukarane; tudzież: *d)* wymienienie sądu, do którego sprawa dla głównego dochodzenia odesłaną będzie. To wszystko zachowane ma być pod nieważnością.

§. 230.

Jeżeli Izba oskarżenia uznaje, iż czyn stosownie do rozporządzenia wstępnego, nie należy do sądu przysięgłych, lecz do sądu powiatowego kolegialnego, powinna orzec postawienie obwinionego w stanie oskarżenia i sprawę do głównego dochodzenia przed właściwy sąd powiatowy kolegialny odesłać. Jeżeli Izba oskarżenia uznaje czyn tylko za przestępstwo, odesłać powinna sprawę przed właściwy sąd powiatowy. Odesłania te są dla sądów powiatowych kolegialnych i sądów powiatowych pojedynczych, sądowi wyższemu krajowemu podległych, obowiązującemi.

§. 231.

Kiedy sąd powiatowy kolegialny uznaje, że sprawa należy do sądu przysięgłych lub do innego sądu powiatowego kolegialnego, w pierwszym przypadku sprawę oddać powinien sądowi wyższemu krajowemu, jako Izbie oskarżenia, w drugim, temu innemu sądowi powiatowemu kolegialnemu. Jeżeli uznaje, że sprawa należy do pojedynczego sądu powiatowego, powinien to orzec i sprawę do osądzenia temu sądowi przesłać.

gerichte aber der Staatsanwalt seine Ansichten mündlich entwickelt, und erforderlichen Falles neue Anträge stellt. Die Berathschlagung und Beschlussfassung findet in Abwesenheit des Staatsanwaltes Statt. Sowohl der gefasste Beschluss, als auch die verschiedenen Meinungen sind von dem Protokollführer anzumerken.

§. 227.

Findet die Anklagekammer oder das Bezirks-Collegialgericht, dass die Voruntersuchung noch einer Vervollständigung bedürfe, so haben sie dieselbe vorerst durch den Untersuchungsrichter oder durch einen anderen hiezu abgeordneten Richter zu veranlassen.

§. 228.

Findet die Anklagekammer oder das Bezirks-Collegialgericht, dass sich der Thatbestand einer durch die Strafgesetze verbotenen Handlung nicht erkennen lässt, oder dass es an hinreichenden Gründen fehlt, um den Angeschuldigten für dringend verdächtig zu halten, oder dass Thatsachen, welche die Straflosigkeit des Angeschuldigten begründen, unzweifelhaft als vorhanden anzusehen sind, oder dass die Voruntersuchung ohne das erforderlich gewesene Verlangen eines Betheiligten geführt wurde, so entscheiden sie: Es sei kein Grund zur weiteren gerichtlichen Verfolgung vorhanden.

§. 229.

Hält die Anklagekammer die Zuständigkeit des Geschwornengerichtes, oder hält das Bezirks-Collegialgericht seine eigene Zuständigkeit für begründet, und liegen hinreichende Gründe vor, um den Angeschuldigten wegen eines bestimmten Verbrechens oder Vergehens für dringend verdächtig zu halten, so ist auf Versetzung desselben in den Anklagestand zu erkennen.

Das Verweisungserkenntniss muss a) *den Vor- und Zunamen des Angeschuldigten, so weit dieselben bekannt sind;* b) *die wesentlichen, thatsächlichen Merkmale des Verbrechens oder Vergehens, wegen dessen die Versetzung in den Anklagestand erfolgt, mit den die Gattung und Art desselben bestimmenden Umständen enthalten;* c) *das Gesetz bezeichnen, nach welchem es zu bestrafen ist, und* d) *das Gericht benennen, an welches die Sache zur Hauptverhandlung verwiesen wird. Alles dieses bei sonstiger Nichtigkeit.*

§. 230.

Erachtet die Anklagekammer, dass die That nach den Bestimmungen der Einführungs-Verordnung nicht vor das Geschwornengericht, sondern zur Zuständigkeit des Bezirks-Collegialgerichtes gehöre, so hat sie auf Versetzung des Angeschuldigten in den Anklagestand zu erkennen und die Sache zur Hauptverhandlung an das zuständige Bezirks-Collegialgericht zu verweisen. Findet die Anklagekammer, dass die That nur eine Uebertretung bilde, so hat sie die Sache zur Entscheidung vor das zuständige Bezirksgericht zu verweisen. Solche Verweisungen sind für die dem Oberlandesgerichte untergeordneten Bezirks-Collegial- und Einzel-Bezirksgerichte bindend.

§. 231.

Wenn das Bezirks-Collegialgericht dafür hält, dass die Sache vor das Geschwornengericht oder vor ein anderes Bezirks-Collegialgericht gehöre, hat es dieselbe im ersten Falle an das Oberlandesgericht als Anklagekammer, im zweiten Falle aber an das andere Bezirks-Collegialgericht abzugeben. Hält es dafür, dass die Sache vor ein Einzel-Bezirksgericht gehöre, so hat es diess auszusprechen und die Sache zur Entscheidung an dasselbe

Jeżeli odesłanie następuje do sądu powiatowego, znajdującego się w obrębie sądu powiatowego kolegialnego, takowe dla tegoż pojedynczego sądu powiatowego jest obowiązującem. W innych przypadkach spór o właściwość sądu według §. 76. załatwionym być winien.

§. 232.

Jeżeli obwinienie tycze się więcej zbrodni, wykroczeń lub przestępstw, a względem jednej lub więcej z nich, sąd przysięgłych, względem innych zaś, sąd powiatowy kolegialny lub pojedynczy sędzia powiatowy jest właściwym. obwiniony o też wszystkie zbrodnie, wykroczenia lub przestępstwa, przed sąd przysięgłych odesłanym być winien. Podobnież odesłanie co do wszystkich zbrodni, wykroczeń lub przestępstw przed sąd powiatowy kolegialny nastąpić winno, jeżeli co do niektórych z nich tenże sąd, a co do reszty, pojedynczy sąd powiatowy jest właściwym.

§. 233.

Jeżeli zbrodnia lub wykroczenie w spólnictwie przez różne osoby, lub w skutek zaszłego między nimi poprzedniego zmówienia się, popełnioną została, a jedna z tych osób przed sąd przysięgłych powinna być odesłaną, w przypadku tym, sąd przysięgłych także i do wszystkich spółwinnych i uczęstników, orzekać ma, chociażby kary godne czyny, tym ostatnim przypisywane, same przez się do sądu przysięgłych nie należały. Podobnież, wszyscy spólnicy lub uczęstnicy zbrodni lub wykroczenia, należącego do sądu powiatowego kolegialnego, jak równie wszystkie przestępstwa, któremu z nich przypisywane, przed sąd powiatowy kolegialny odesłane być winny.

§. 234.

Orzeczenia, w §§. 228 do 231 wzmiankowane, winny być pod nieważnością przez wszystkich członków sądowych, Izbę oskarżenia w sądzie wyższym krajowym składających, lub do orzeczeń tych w sądzie powiatowym kolegialnym wpływających, podpisane.

§. 235.

Przy wydaniu wyroku odesłania, Izba oskarżenia lub sęd powiatowy kolegialny postanowić zarazem powinien, czyli obwiniony, jeżeli się jeszcze znajduje na wolnej nodze, ma być aresztowanym, lub też czyli areszt już przeciwko niemu orzeczony, ma być utrzymanym lub zniesionym. Przepisy w §§. 191 i 192 wyrażone, mają tu równie zupełne zastósowanie.

Jeżeli orzeczonem zostanie, iż nie ma zasady do dalszego sądowego postępowania, obwiniony, który się już znajdował w areszcie w czasie śledztwa, powinien być natychmiast uwolnionym, z zachowaniem prsepisów §§. 238 i 241, o ile tenże z innego jeszcze powodu nie jest aresztowanym.

§. 236.

Przy orzeczeniu postawienia w stanie oskarżenia, sąd orzekający po wysłuchaniu prokuratora, wymieni zarazem świadków i biegłych, którzy do głównego dochodzenia wezwani, lub tych, których zeznania, w dochodzeniu przygotowawczem złożone, mają być odczytane (§§. 164, 281 i 320); co jednak nie narusza prawa prokuratorowi i obwinionemu służącego, podania jeszcze później innych świadków, i żądania, aby i ci słuchanymi byli (§. 253).

zu verweisen. Ist die Verweisung an ein in dem Sprengel des Bezirks-Collegialgerichtes gelegenes Bezirksgericht erfolgt, so ist sie für dieses bindend. Ausser diesem Falle ist ein Streit über die Zuständigkeit nach §. 76 zu erledigen.

§. 232.

Liegen dem Angeschuldigten mehrere Verbrechen, Vergehen oder Uebertretungen zur Last, und ist rücksichtlich eines oder mehrerer derselben das Geschwornengericht, rücksichtlich anderer aber das Bezirks-Collegialgericht oder ein Einzel-Bezirksrichter zuständig, so ist der Angeschuldigte rücksichtlich aller dieser strafbaren Handlungen vor das Geschwornengericht zu verweisen. Ebenso sind alle diese Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen vor das Bezirks-Collegialgericht zu verweisen, wenn rücksichtlich einzelner derselben dieses Gericht, in Betreff anderer aber ein Einzel-Bezirksrichter zuständig ist.

§. 233.

Ist ein Verbrechen oder Vergehen von verschiedenen Personen in Gemeinschaft, oder in Folge einer unter ihnen vorher getroffenen Verabredung verübt worden, und muss eine dieser Personen vor das Geschwornengericht verwiesen werden, so hat dieses auch über alle Mitschuldige und Theilnehmer derselben zu erkennen, wenngleich die den letzteren zur Last fallenden strafbaren Handlungen für sich allein die Zuständigkeit des Schwurgerichtes nicht begründet haben würden. Eben so sind alle Mitschuldigen und Theilnehmer eines vor das Bezirks-Collegialgericht gehörigen Verbrechens oder Vergehens, sowie alle einem dieser Mitschuldigen oder Theilnehmer zur Last liegenden Uebertretungen vor das Bezirks-Collegialgericht zu verweisen.

§. 234.

Die in den §§. 228 bis 231 erwähnten Erkenntnisse müssen bei sonstiger Nichtigkeit von allen Gerichtsmitgliedern, welche in der Anklagekammer des Oberlandesgerichtes oder bei dem Bezirks-Collegialgerichte daran Theil genommen haben, unterschrieben werden.

§. 235.

Ist ein Verweisungserkenntniss erlassen worden, so muss die Anklagekammer oder das Bezirks-Collegialgericht zugleich beschliessen, ob der Angeschuldigte, falls er sich noch auf freiem Fusse befindet, zu verhaften sei, oder ob die wider ihn bereits verhängte Haft fortzudauern oder aufzuhören habe. Die in den §§. 191 und 192 gegebenen Vorschriften finden auch hier ihre volle Anwendung.

Erfolgt die Entscheidung, dass kein Grund zur weiteren gerichtlichen Verfolgung vorhanden sei, so ist der Angeschuldigte, falls er in Untersuchungshaft ist, vorbehaltlich der Bestimmung der §§. 238 und 241 sofort zu entlassen, insofern er sich nicht noch aus einem anderen Grunde in Haft befindet.

§. 236.

Bei Erlassung des Erkenntnisses auf Versetzung in den Anklagestand bestimmt das erkennende Gericht zugleich nach Anhörung des Staatsanwaltes, welche Zeugen und Sachverständige zur Hauptverhandlung vorgeladen werden sollen, oder rücksichtlich welcher eine Vorlesung ihrer in der Voruntersuchung abgelegten Aussagen stattzufinden habe (§§. 164, 281 und 320), unbeschadet jedoch des Rechtes des Staatsanwaltes und des Angeklagten, auch nachträglich noch andere Zeugen namhaft zu machen und deren Abhörung zu verlangen. (§. 253.)

§. 237.

Orzeczenia w §§. 228 do 231, 235 i 236 winny być tak obwinionemu, jako też prokuratorowi, wnioski dającemu, przy doręczeniu urzędowych ich odpisów, ogłoszone. Obwiniony, przeciwko któremu zapadł wyrok odesłania, powinien być przy ogłoszeniu mu tegoż wyroku, zawiadomionym pod nieważnością, o środkach prawnych, jakie mu przeciwko temuż wyrokowi służą.

III. Środki prawne, przeciwko tym orzeczeniom sądów powiatowych kolegialnych i Izby oskarżenia.

§. 238.

Przeciwko orzeczeniom, przez sąd powiatowy kolegialny w przypadkach §§. 228 do 231 przewidzianych, wydanym, służy tak obwinionemu, jako też prokuratorowi prawo odwołania się do sądu wyższego krajowego. Prokurator w ciągu 24 godzin, a obwiniony w ciągu dni trzech od ogłoszenia wyroku zgłosić powinien swoje odwołanie się w sądzie powiatowym kolegialnym. Zgłoszenie to ma skutek odwlekający. Uwolnienie przeto obwinionego przed upływem terminu 24 godzin, prokuratorowi zostawionego, wtenczas tylko nastąpić może, kiedy prokurator zrzeka się wyraźnie służącego mu środka odwołania się. Przyaresztowanie obwinionego, w przypadku §. 235 postanowione, wtedy tylko z powodu odwołania się obwinionego wstrzymanem będzie, kiedy sąd powiatowy kolegialny przez wzgląd na stan sprawy uzna, iż żadna nie zachodzi w tem przeszkoda.

Dla uskutecznienia odwołania się, obwiniony może sobie ustanowić obrońcę lub żądać przydania onegoż, któremu przejrzenie aktów śledztwa przygotowawczego przy zachowaniu przepisów §. 248, dozwolonem być winno.

§. 239.

Najpóźniej w dni dziesięć od ogłoszenia zaskarżonego wyroku, tak prokurator, jako też obwiniony lub jego obrońca, obowiązani są podać zażalenie do sądu powiatowego kolegialnego; ten zaś, wzmiankowane zażalenia wraz z aktami i protokołem posiedzenia, na którem wydany był wyrok, obowiązanym jest, przesłać bezzwłocznie do sądu wyższego krajowego.

Sąd wyższy stanowi w tym przedmiocie po wysłuchaniu prokuratora, w ostatniej instancyi.

§. 240.

Kiedy sąd wyższy uchwałę sądu powiatowego kolegialnego zmienia, i w skutku tego sprawę przed sąd powiatowy kolegialny dla głównego dochodzenia odsela, może zarazem wskazać inny sąd powiatowy kolegialny, w zakresie sądowym tegoż samego sądu wyższego krajowego będący, przed którym dochodzenie odbywać się ma.

§. 241.

Przeciwko wyrokom Izby oskarżenia w sądzie wyższym, w przypadkach §§. 228 do 231 zapadłym, odwołanie się o unieważnienie tylko do sądu kasacyjnego ma miejsce. Skargę tę, prokurator jeneralny w ciągu 24 godzin, obwiniony zaś w ciągu dni trzech od ogłoszenia wyroku, w sądzie, w którym ogłoszenie następuje, zgłosić powinien; a zarazem zasady nieważności wyszczególnić, i stronę przeciwną o zgłoszeniu

§. 237.

Die in den §§. 228 bis 231, 235 und 236 erwähnten Entscheidungen sind sowohl dem Angeschuldigten als auch dem Staatsanwalte, welcher den Antrag gestellt hat, unter gleichzeitiger Zustellung einer ämtlich beglaubigten Abschrift derselben zu eröffnen. Der Angeschuldigte, gegen welchen ein Verweisungserkenntniss erflossen ist, muss bei Eröffnung desselben über die ihm dagegen zustehenden Rechtsmittel bei sonstiger Nichtigkeit belehrt werden.

III. Rechtsmittel gegen diese Entscheidungen der Bezirks-Collegialgerichte und der Anklagekammer.

§. 238.

Gegen die von dem Bezirks-Collegialgerichte in den Fällen der §§. 228 bis 231 ergangenen Entscheidungen hat sowohl der Staatsanwalt, als auch der Angeschuldigte das Recht der Beschwerdeführung an das Oberlandesgericht. Der Staatsanwalt muss seine Beschwerde binnen vier und zwanzig Stunden, der Angeschuldigte aber binnen drei Tagen von der Eröffnung des Erkenntnisses bei dem Bezirks-Collegialgerichte anmelden. Diese Anmeldung hat aufschiebende Wirkung. Die Entlassung des verhafteten Angeschuldigten darf daher vor Ablauf der dem Staatsanwalte eingeräumten vier und zwanzigstündigen Frist nur dann erfolgen, wenn sich letzterer des ihm zustehenden Rechtsmittels ausdrücklich begibt. Die im Falle des §. 235 beschlossene Verhaftung des Angeschuldigten wird durch die Beschwerdeführung desselben nur dann aufgeschoben, wenn das Bezirks-Collegialgericht diese Aufschiebung nach den Umständen des Falles für ganz unbedenklich erachtet.

Zur Ausführung seiner Beschwerde kann der Angeschuldigte einen Vertheidiger bestellen oder die Beigebung eines Vertheidigers verlangen, welchem die Einsicht der Voruntersuchungs-Acten unter den Bestimmungen des §. 248 zu gestatten ist.

§. 239.

Sowohl der Staatsanwalt, als auch der Angeschuldigte oder dessen Vertheidiger, müssen längstens binnen zehn Tagen nach Eröffnung des von ihnen angefochtenen Erkenntnisses ihre Beschwerdeschrift bei dem Bezirks-Collegialgerichte überreichen, von welchem dieselbe sammt den Voruntersuchungsacten und dem Protokolle über die Sitzung, in welcher das Erkenntniss gefällt wurde, sofort an das Oberlandesgericht einzusenden ist.

Dieses entscheidet darüber, nach Anhörung des General-Procurators, in letzter Instanz.

§. 240.

Wenn das Oberlandesgericht den Beschluss des Bezirks-Collegialgerichtes abändert und in Folge dessen die Sache zur Hauptverhandlung vor das Bezirks-Collegialgericht verweiset, so kann es zugleich aussprechen, dass die Verhandlung vor einem anderen Bezirks-Collegialgerichte desselben Oberlandesgerichtssprengels stattfinden solle.

§. 241.

Gegen die von der Anklagekammer des Oberlandesgerichtes in den Fällen der §§. 228 bis 231 gefällten Erkenntnisse findet nur das Rechtsmittel der Nichtigkeitsbeschwerde an den Cassationshof Statt. Dieselbe ist von dem General-Procurator binnen vier und zwanzig Stunden, von dem Angeschuldigten aber binnen drei Tagen vom Tage der Eröffnung der Entscheidung an, bei dem eröffnenden Gerichte, unter Angabe der einzelnen Nichtigkeits-

tem zawiadomić. Skarga o nieważność, ma skutek odwlekający. Nakazane w przypadku §fu 235 aresztowanie obwinionego, przez wyniesienie tej skargi nie zostaje jednakowoż wstrzymanem. Pod względem uwolnienia obwinionego już aresztowanego, przepisy §fu 238 znajdują zastosowanie.

§. 242.

Skarga nieważności, tylko w następujących przypadkach wytoczoną być może:

a) kiedy odesłanie nastąpiło przed sąd niewłaściwy;

b) kiedy co do zbrodni lub wykroczenia, które jedynie na żądanie strony interesowanej, dochodzone być mogą, przecież bez takiego żądania, lub pomimo późniejszego odstąpienia od żądania tego, ze strony poszkodowanego, dochodzenie rozpoczętem lub dalej prowadzonem było (§. 112);

c) kiedy w ciągu śledztwa lub przy wydaniu wyroku odesłania, pogwałcone zostały przepisy ustawy, nieważnością wyraźnie zagrożone (§§. 58, 82, 95, 103, 120, 159, 160, 178, 225, 229, 234);

d) kiedy skład Izby oskarżenia nie był należyty;

e) kiedy Izba oskarżenia uznała czyn, obwinionemu zarzucony, za niestanowiący zbrodni lub wykroczenia, chociaż czyn ten za taki przez ustawę jest uznanym; lub przeciwnie, kiedy czyn ten z pogwałceniem ustawy, za zbrodnię lub wykroczenie jest uznanym;

f) kiedy czyn przez niewłaściwe tłumaczenie ustawy, podciągniętym zostanie pod przepis ustawy karnej, który do niego nie ma zastosowania;

g) kiedy zbrodnia lub wykroczenie przez przedawnienie lub wcześniejsze prawomocne osądzenie, lub innym sposobem jest zniesione.

§. 243.

Wynoszący skargę o nieważność, może takową w ciągu dni 14 od ogłoszenia zaskarżonego wyroku, podać do sądu czyniącego ogłoszenie. Takowa powinna być zaraz stronie przeciwnej (obwinionemu lub jeneralnemu prokuratorowi) udzieloną, tej zaś służy prawo w ciągu dni ośmiu wnieść swoję odpowiedź. Po upływie tego terminu winny być wszystkie akta do sądu kasacyjnego przesłane, który w przedmiocie tym po wysłuchaniu jeneralnego prokuratora, przy tymże sądzie ustanowionego, w najkrótszym czasie wyda orzeczenie.

§. 244.

Jeżeli sąd kasacyjny uzna skargę o nieważność uzasadnioną z powodu niewłaściwości sądu (§. 242 *a)*, powinien sprawę odesłać przed sąd właściwy; we wszystkich innych przypadkach §. 242, winien jest orzeczenie Izby oskarżenia znieść, a zarazem, jeżeli wyniesioną była skarga przez osobę, niemającą do tego prawa (§. 242 *b)*, lub jeżeli zbrodnia albo wykroczenie już wygasły (§. 242 *g)*, orzec, że nie ma zasady do dalszego sądowego postępowania,—kiedy istotne formy postępowania pogwałconemi zostały (§. 242 *c)*, uznać powinien za nieważne szczegółowe nieprawne czynności, według okoliczności sprostowanie postępowania nakazać i sprawę, dla wydania nowego orzeczenia, zwrócić; — kiedy Izba oskarżenia należycie złożoną nie była (§. 242 *d)*,

gründe, anzumelden und der Gegentheil von dieser Anmeldung sogleich in Kenntniss zu setzen. Die Nichtigkeitsbeschwerde hat aufschiebende Wirkung. Die im Falle des §. 235 beschlossene Verhaftung des Angeschuldigten wird jedoch dadurch nicht aufgeschoben. In Betreff der Freilassung des verhafteten Angeschuldigten gilt auch in diesem Falle die Bestimmung des §. 238.

§. 242.

Die Nichtigkeitsbeschwerde kann nur aus folgenden Gründen erhoben werden:

a) *wenn die Verweisung an ein nicht zuständiges Gericht erfolgte;*

b) *wenn bei einem Verbrechen oder Vergehen, das nur auf Verlangen eines Betheiligten verfolgt werden darf, die Untersuchung eingeleitet und fortgesetzt wurde, obgleich die Einleitung derselben von dem Betheiligten nicht begehrt oder das desshalb angebrachte Begehren nachträglich wieder zurückgenommen worden war (§. 112);*

c) *wenn im Laufe der Voruntersuchung oder bei Erlassung des Verweisungs-Erkenntnisses gegen gesetzliche Vorschriften gefehlt wurde, auf deren Ausserachtlassung die Strafe der Nichtigkeit ausdrücklich angedroht ist (§§. 58, 82, 95, 103, 120, 159, 160, 178, 225, 229, 234);*

d) *wenn die Anklagekammer nicht gehörig besetzt war;*

e) *wenn die dem Angeschuldigten zur Last gelegte That von der Anklagekammer für kein Verbrechen oder Vergehen erklärt wurde, obschon sie nach den Gesetzen ein solches ist, oder umkehrt, wenn dieselbe mit Verletzung des Gesetzes für ein Verbrechen oder Vergehen erklärt wurde;*

f) *wenn die That durch unrichtige Gesetzesauslegung einem Strafgesetze unterzogen wurde, welches darauf keine Anwendung findet;*

g) *wenn das Verbrechen oder Vergehen durch Verjährung, durch eine frühere rechtskräftige Entscheidung oder auf eine andere Art erloschen ist.*

§. 243.

Der Beschwerdeführer kann innerhalb vierzehn Tagen von dem Tage der Eröffnung des angefochtenen Erkenntnisses an eine Ausführung seiner Nichtigkeitsbeschwerde bei dem eröffnenden Gerichte überreichen. Dieselbe ist alsbald dem Gegner des Beschwerdeführers (dem Angeschuldigten oder General-Procurator) mitzutheilen, welchem das Recht zusteht, binnen acht Tagen eine Gegenausführung einzubringen. Nach Ablauf dieser Frist sind sämmtliche Acten an den Cassationshof zu senden, welcher darüber nach Anhörung des bei demselben angestellten General-Procurators in kürzester Frist in nicht öffentlicher Sitzung entscheidet.

§. 244.

Findet der Cassationshof die Nichtigkeitsbeschwerde gegründet, so hat er im Falle der Unzuständigkeit (§. 242, a) die Sache an das zuständige Gericht zu verweisen; in allen übrigen Fällen des §. 242 aber hat der Cassationshof das Erkenntniss der Anklagekammer aufzuheben und zugleich, wenn ein unberechtigter Kläger aufgetreten (§. 242, b) oder das Verbrechen oder Vergehen bereits erloschen ist (§. 242, g), auszusprechen, dass kein Grund zur weiteren gerichtlichen Verfolgung vorhanden sei; — wenn wesentliche Förmlichkeiten des Verfahrens verletzt wurden (§. 242, c), die Nichtigkeit der einzelnen gesetzwidrigen Handlung auszusprechen, nach Umständen die Verbesserung des Verfahrens anzuordnen und die Sache zu neuerlicher Entscheidung zu verweisen; — wenn die Anklagekammer nicht

nakazać powtórne orzeczenie;—nakoniec, kiedy orzeczenie Izby oskarżenia z powodu prgwałcenia ustawy lub niewłaściwego jej stosowania, jest zniesionem (§. 242 *e, f*), wydać wyrok w samej sprawie, stosownie do przepisów ustawy.

§. 245.

Orzeczenie sądu kasacyjnego, uznające całe dochodzenie lub niektóre jego części za nieważne, jest wprawdzie stanowczem dla sądu, którego wyrok został zniesionym, jako też dla sądów, mających dalej w sprawie tej orzekać; jednakowoż sąd w przypadkach §fu 242 lit. *e, f, g*, po ukończonem głównem dochodzeniu wyrokować mający, nie jest obowiązanym iść za zdaniem sądu kasacyjnego. Jeżeli wyrok ostateczny zapadł zgodnie z orzeczeniem zdania sądu kasacyjnego, nie może już być więcej w tym samym przedmiocie wnoszoną skarga o nieważność. Jeżeli jednak wyrok taki zapadł, zgodnie z wyrokiem zniesionym, i wyrok ten z tej samej przyczyny co i zniesiony, o nieważność zaskarżonym będzie; w przypadku tym, postępowanie, w §. 372 przepisane, znajduje zaraz miejsce. Jeżeli skarga o nieważność z przyczyn, w §. 242 pod *a.* aż do *d*, wyrażonych, wyniesiona, jest uchyloną; przyczyny te, nie mogą już być używane za zasadę, do wyniesienia skargi o nieważność przeciwko ostatecznemu wyrokowi.

§. 246.

Jeżeli z przyczyn nieważności, w §. 242 pod *a, e, d*, wyrażonych, skarga o nieważność nie była wniesioną, uważać należy, iż strona mogąca ich użyć, zrzekła się skargi, i przyczyny te, nie mogą być już więcej brane za podstawę skargi o nieważność przeciwko ostatecznemu wyrokowi. Przeciwnie, z przyczyn nieważności, w §. 242 pod *b, e, f, g*, wyrażonych, można zaskarżać wyrok ostateczny, chociażby takowe przeciwko wyrokowi odesłania użytemi nie zostały.

Rozdział trzynasty.

O PRZYGOTOWANIACH DO GŁÓWNEGO DOCHODZENIA.

I. Ustanowienie obrońcy.

§. 247.

Przy ogłoszeniu wyroku odesłania (§. 229), zapytanym być winien obwiniony, pod nieważnością, czy chce sobie sam ustanowić obrońcę lub wybór onegoż sądowi pozostawia. W sprawach, należących do sądu przysięgłych, winien być pod nieważnością dodany z urzędu obrońca obwinionemu, chociażby ten nawet oświadczył, iż nie chce mieć obrońcy. W wyborze obrońcy, obwiniony nie jest obowiązanym ograniczać się do adwokatów, w miejscu posiedzeń sądu ustanowionych, lecz może sobie wybrać za obrońcę każdego w kraju koronnym osiadłego, na urząd sędziego zaprzysiężonego, lub do urzędu adwokata uzdolnionego prawnika. Jeżeli sobie obiera za obrońcę takiego, który uzdolnień tych nie posiada, powinien otrzymać na to zezwolenie sądu. Urzędnicy publiczni, mogą przyjąć obronę, jedynie za zezwoleniem władzy swojej wyższej. Jeżeli obwiniony, wybór obrońcy pozostawia sądowi, ten, w powszechności dodać mu

gehörig besetzt war (§. 242, d), auf nochmalige Entscheidung zu erkennen; — endlich, wenn die Aufhebung des Erkenntnisses der Anklagekammer wegen Verletzung oder unrichtiger Anwendung des Gesetzes erfolgte (§. 242 e und f), in der Sache selbst dem Gesetze gemäss zu entscheiden.

§. 245.

Der Ausspruch des Cassationshofes über die Nichtigkeit der ganzen Verhandlung oder einzelner Theile derselben ist zwar sowohl für das Gericht, dessen Erkenntniss aufgehoben wurde, als auch für die in der Sache weiter erkennenden Gerichte massgebend. An die Rechtsansicht des Cassationshofes aber ist das nach der Hauptverhandlung entscheidende Gericht in den Fällen des §. 242, e, f und g nicht gebunden. Ist das Endurtheil in Uebereinstimmung mit der von dem Cassationshofe ausgesprochenen Rechtsansicht ergangen, so kann über denselben Punct keine neuerliche Nichtigkeitsbeschwerde erhoben werden. Ist jedoch das Endurtheil auf eine mit dem aufgehobenen Erkenntnisse übereinstimmende Weise gefällt, und wird jenes Urtheil aus denselben Gründen, wie dieses Erkenntniss, mit der Nichtigkeitsbeschwerde angefochten, so findet sogleich das im §. 372 festgesetzte Verfahren Statt. Wurde eine Nichtigkeitsbeschwerde aus den im §. 242, unter a bis d angeführten Gründen verworfen, so können diese Nichtigkeitsgründe nicht mehr mittelst einer neuen gegen das Endurtheil gerichteten Nichtigkeitsbeschwerde geltend gemacht werden.

§. 246.

Nichtigkeiten aus den im §. 242 unter a, c und d angeführten Gründen, wegen welcher keine Nichtigkeitsbeschwerde erhoben wurde, sind als durch Verzicht beseitiget anzusehen und können daher nicht mehr durch eine gegen das Endurtheil gerichtete Nichtigkeitsbeschwerde geltend gemacht werden. Dagegen kann aus den im §. 242 unter b, e, f und g erwähnten Gründen eine Nichtigkeitsbeschwerde gegen das Endurtheil erhoben werden, wenn sie auch gegen das Verweisungserkenntniss nicht ergriffen wurde.

Dreizehntes Hauptstück.

Von den Vorbereitungen zur Hauptverhandlung.

I. Bestellung eines Vertheidigers.

§. 247.

Bei Eröffnung des Verweisungserkenntnisses (§. 229) ist der Angeschuldigte bei sonstiger Nichtigkeit zu der Erklärung aufzufordern, ob er sich einen Vertheidiger bestellen oder dessen Wahl dem Gerichte überlassen wolle. In den vor das Schwurgericht gehörigen Fällen muss dem Angeschuldigten bei sonstiger Nichtigkeit selbst dann, wenn er auf die Bestellung eines Vertheidigers verzichten zu wollen erklärt, ein solcher von Amtswegen beigegeben werden. Der Angeschuldigte ist bei der Wahl seines Vertheidigers nicht auf die an dem Gerichtsorte angestellten Advocaten beschränkt, sondern er kann jeden in dem Kronlande ansässigen, für das Richteramt beeideten oder zur Advocatur befähigten Rechtsverständigen als Vertheidiger aufstellen. Will er Jemand zum Vertheidiger nehmen, welcher diese Eigenschaften nicht besitzt, so bedarf er hiezu der Genehmigung des Gerichtes. Staatsbeamte können eine Vertheidigung nur mit Bewilligung ihrer vorgesetzten Dienstbehörde annehmen. Ueberlässt der Angeschuldigte die

powinien takowego z pomiędzy wyżej wymienionych adwokatów i prawników, jednakowoż do przyjęcia takiego zlecenia jedynie adwokaci, w miejscu posiedzeń sądu osiedli, są obowiązani. Jeżeli odesłanie sprawy przed sąd przysięgłych, stało się prawomocnem, i obwiniony ustanowienie adwokata sądowi pozostawił, takowego prezydujący trybunału przysięgłych, lub jego zastępca, a gdyby ci nie byli jeszcze mianowani, prezydent sądu krajowego wyznacza.

§. 248.

Obwiniony może rozmawiać się z swoim obrońcą bez przytomności osoby sądowej. Przeglądanie aktów winno być obwinionemu i obrońcy dozwolonem pod nadzorem, mogą nawet wyjmować sobie odpisy z aktów, jakie im się za potrzebne zdają. Odpisy protokołu oględzin, opinii biegłych i oryginalnych dokumentów, stanowiących przedmiot zbrodni lub wykroczenia, powinny być im wydane bezpłatnie, skoro tego żądają.

II. Akt oskarżenia.

§. 249.

Kiedy postawienie w stanie oskarżenia orzeczonem zostanie z powodu zbrodni lub wykroczenia, należących do sądu przysięgłych, lub takich, które przynajmniej karą jednorocznego więzienia są zagrożone, wówczas prokurator sądu powiatowego kolegialnego, lub gdy obwiniony przed sąd przysięgłych odesłanym został, prokurator trybunału obowiązanym jest w ciągu ośmiu dni, a dla wielkiej obszerności śledztwa przygotowawczego w ciągu dni czternastu, po prawomocności wyroku odesłania, wnieść do sądu powiatowego kolegialnego, lub do sądu krajowego, akt oskarżenia. Termina te według potrzeby mogą być przez sąd przedłużone. Niezachowanie tych terminów nie umarza skargi, lecz prokurator terminów tych uchybiający, do ścisłej odpowiedzialności pociągniętym być winien.

§. 250.

Akt oskarżenia obejmować powinien:

a) przedstawienie czynów, na których oskarżenie jest uzasadnionem, ze wszystkiemi obciążającemi i zwalniającemi okolicznościami;

b) wymienienie wszystkich zachodzącyzh dowodów tak co do czynu, jako też winy oskarżonego;

c) skargę do wyroku odesłania zupełnie zastosowaną w tym sposobie, iżby obwiniony oskarżonym był o zbrodnię lub wykroczenie, o które rzecz idzie, aby zbrodnia ta lub wykroczenie według istotnych szczegółowych czynów, onęż stanowiących, wymienioną była z powołaniem przepisu ustawy karnej przez czyny te naruszonej i podług którego ukaranie jest wnoszonem, jak równie z dokładnem wyrażeniem sądu, przed którym główne dochodzenie odbywać być ma;

d) wymienienie nazwiska, miejsca pobytu świadków i biegłych, na żądanie prokuratora w głównem dochodzeniu wezwanymi być mających, nie mniej tych, których zeznania, w śledztwie przygotowawczem poczynione, stosownie do żądania jego, jedynie odczytanemi być mają.

Wahl dem Gerichte, so hat ihm dasselbe in der Regel einen Vertheidiger aus der Zahl der oben erwähnten Advocaten und Rechtsverständigen zu bestellen, doch sind nur die am Gerichtsorte ansässigen Advocaten zur Annahme eines solchen Auftrages verpflichtet. Ist die Sache rechtskräftig zur Hauptverhandlung vor das Geschwornengericht verwiesen, so ist die Bestellung eines Vertheidigers für den Angeklagten, wenn derselbe die Wahl dem Gerichte überlassen hat, von dem Vorsitzenden des Schwurgerichtshofes oder dessen Stellvertreter, und wenn diese noch nicht ernannt wären, von dem Präsidenten des Landesgerichtes vorzunehmen.

§. 248.

Der Angeschuldigte kann sich mit seinem Vertheidiger ohne Beisein einer Gerichtsperson besprechen. Die Einsicht der Acten ist dem Vertheidiger und dem Angeschuldigten unter Aufsicht zu gestatten; auch können sie von den ihnen nothwendig scheinenden Actenstücken Abschriften nehmen. Von den Augenscheinsprotokollen, den Gutachten der Sachverständigen und von Originalurkunden, welche den Gegenstand des Verbrechens oder Vergehens bilden, sind ihnen auf Verlangen unentgeltliche Abschriften zu ertheilen.

II. Anklageschrift.

§. 249.

Wenn die Versetzung in den Anklagestand wegen eines Verbrechens oder Vergehens ausgesprochen wurde, welches vor das Geschwornengericht gehört, oder mindestens mit einjähriger Freiheitsstrafe bedroht ist, so hat der Staatsanwalt des Bezirks-Collegialgerichtes, oder wenn der Beschuldigte vor das Schwurgericht verwiesen wurde, der Staatsanwalt an dem Landesgerichte binnen acht Tagen, und nur bei grosser Weitläufigkeit der Voruntersuchung binnen vierzehn Tagen, nachdem das Verweisungserkenntniss in Rechtskraft erwachsen ist, eine Anklageschrift bei dem Bezirks-Collegial- oder Landesgerichte zu überreichen. Diese Fristen können nach Befinden von dem Gerichte verlängert werden. Versäumnisse haben zwar nicht den Verlust der Anklage zur Folge, doch ist der schuldtragende Staatsanwalt zur strengen Verantwortung zu ziehen.

§. 250.

Die Anklageschrift muss enthalten:

a) eine Darstellung derjenigen Thatsachen, auf welchen die Anklage beruht, mit allen erschwerenden oder mildernden Umständen;

b) die Anführung der sowohl für den Thatbestand als für die Schuld des Angeklagten vorliegenden Beweismittel;

c) die mit dem Verweisungserkenntnisse genau übereinstimmende Anklage in der Form, dass der Angeschuldigte wegen des fraglichen, nach seinen wesentlichsten thatsächlichen Bestandtheilen anzugebenden Verbrechens oder Vergehens angeklagt werde, wobei sowohl das Strafgesetz, welches dadurch verletzt worden, und nach welchen auf Bestrafung angetragen wird, als auch das Gericht, vor welchem die Hauptverhandlung stattzufinden hat, genau zu bezeichnen sind;

d) die Angabe des Namens und Aufenthaltsortes jener Zeugen und Sachverständigen, welche auf Begehren der Staatsanwaltschaft zur Hauptverhandlung vorgeladen werden sollen, so wie derjenigen, bei welchen sie sich mit der Vorlesung der in der Voruntersuchung gemachten Angaben begnügen will.

§. 251.

Akt oskarżenia winien być obwinionemu pod nieważnością doręczonym. Dla tego takowy w dwóch, a jeżeli więcej jest obwinionych, w tylu egzemplarzach podanym być powinien, iżby każdemu z nich jeden doręcznym być mógł, a jeden przy aktach pozostał.

§. 252.

Kiedy wyrok odesłania zapadł z powodu zbrodni lub wykroczenia, należącego do sądu powiatowego kolegialnego, i na które kara najwięcej jednorocznego więzienia jest ustanowioną, podawanie aktu oskarżenia nie jest potrzebnem. W przypadkach tych potrzeba tylko, aby obwinionemu wykaz świadków i biegłych, mających być wezwanymi, tudzież aktów, mających być odczytanemi, był doręczonym, i aby prokurator ustnie skargę przy głównem dochodzeniu w krótkości wyłuszczył.

III. Doręczenie listy świadków.

§. 253.

Do obwinionego i jego obrońcy należy więc, wcześnie podać sądowi świadków i biegłych, których badanie na publicznem posiedzeniu dla obrony za potrzebne uważają, aby w tym celu do głównego dochodzenia wezwanymi byli. Listę tę z wymienieniem nazwiska, stanu i mieszkania świadków, przynajmniej na trzy dni przed głównem dochodzeniem, sąd prokuratorowi przesłać powinien. Gdyby prokurator uznał później za potrzebne, wezwać jeszcze innych świadków i biegłych, oprócz wymienionych w wyroku odesłania lub w akcie oskarżenia, powinien także listę takich świadków w terminie powyższym, obwinionemu doręczyć nakazać. Każda strona może sprzeciwić się wysłuchaniu świadków lub biegłych, o których, w sposobie właśnie wymienionym, nie miała sobie udzielonej wiadomości, bez naruszenia jednakowoż prawa, prezydującemu z §. 283. służącego.

IV. Przedwstępne badanie obwinionego.

§. 254.

W ciągu trzech dni po prawomocności uchwały, stanowiącej odesłanie obwinionego przed sąd przysięgłych, powinien być obwiniony, jeżeli jest w zatrzymaniu, odesłanym do więzienia sądu krajowego, przy którym ma się odbyć sąd przysięgłych. W ciągu 24ch godzin po przybyciu obwinionego do tegoż więzienia, powinien być ten przez prezydującego trybunału sądu przysięgłych lub jego zastępcę, albo gdy ci nie są jeszcze oznaczeni lub obecni, przez przełożonego sądu krajowego pytanym, czy do zeznań, przez siebie w śledztwie przygotowawczem złożonych, ma co dodać lub co odmienić, a zarazem jeżeli nie ma jeszcze ustanowionego obrońcy, wezwanym być powinien o ustanowienie sobie onegoż (§. 247), i gdyby przysłużającego prawa użyć nie chciał, obrońca z urzędu onemuż natychmiast dodanym będzie. Jeżeli obwiniony, nie jest zatrzymanym, prezydujący trybunału sądu przysięgłych może w tym celu albo nakazać wezwać onegoż do przesłuchania takowego, albo też nakazać przesłuchanie go przez sąd powiatowy kolegialny, lub sąd powiatowy.

§. 251.

Die Anklageschrift muss dem Angeklagten bei sonstiger Nichtigkeit zugestellt werden. Dieselbe ist daher in doppelter, und wenn mehrere Angeklagte sind, in so vielfacher Ausfertigung zu überreichen, dass jedem derselben ein Exemplar zugestellt werden und eines bei den Acten aufbehalten werden kann.

§. 252.

Wenn das Verweisungserkenntniss wegen eines Vergehens oder Verbrechens erfolgte, das vor das Bezirks-Collegialgericht gehört, und welches das Gesetz höchstens mit Einjähriger Freiheitsstrafe bedroht, so ist die Ueberreichung einer Anklageschrift nicht erforderlich. In diesen Fällen genügt es, dass dem Angeklagten das Verzeichniss der vorzuladenden Zeugen und Sachverständigen und der abzulesenden Actenstücke zugestellt werde, und dass der Staatsanwalt bei der Hauptverhandlung die Anklage mündlich kurz entwickle.

III. Mittheilung der Zeugenlisten.

§. 253.

Es ist sohin die Sache des Angeklagten und seines Vertheidigers, die Zeugen und Sachverständigen, deren Vernehmung in der öffentlichen Sitzung ihnen zum Behufe der Vertheidigung nothwendig erscheint, dem Gerichte rechtzeitig anzuzeigen, damit sie zur Hauptverhandlung vorgeladen werden. Die Liste dieser Zeugen muss unter Angabe des Namens, Standes und Wohnortes derselben dem Staatsanwalte wenigstens drei Tage vor der Hauptverhandlung durch das Gericht mitgetheilt werden. Sollte der Staatsanwalt nachträglich noch die Vorladung von Zeugen oder Sachverständigen für nöthig erachten, welche in dem Verweisungserkenntnisse oder der Anklageschrift nicht enthalten sind, so muss auch er die Liste derselben dem Angeklagten binnen eben dieser Frist zustellen lassen. Jeder Theil ist berechtiget, sich der Abhörung von Zeugen oder Sachverständigen zu widersetzen, die ihm nicht auf die eben erwähnte Weise namhaft gemacht worden sind. Doch kann hierdurch dem im §. 283 erwähnten Rechte des Vorsitzenden kein Abbruch geschehen.

IV. Vorläufige Vernehmung des Angeklagten.

§. 254.

Binnen drei Tagen, nachdem ein Erkenntniss, wodurch der Angeklagte vor das Geschwornengericht verwiesen wurde, in Rechtskraft erwachsen ist, muss der Angeklagte, falls er verhaftet ist, in das Gefängniss des Landesgerichtes, bei welchem die Schwurgerichtssitzung stattfindet, abgeführt werden. Nach seiner Ankunft in diesem Gefängnisse ist der Angeklagte längstens binnen vierundzwanzig Stunden von dem Vorsitzenden des Schwurgerichtshofes oder von dessen Stellvertreter, und wenn diese noch nicht ernannt oder abwesend wären, von dem Vorsteher des Landesgerichtes zu vernehmen, ob er seinen in der Voruntersuchung abgelegten Aussagen etwas beizusetzen oder daran abzuändern finde. Bei dieser Gelegenheit ist er, falls er noch keinen Vertheidiger hätte, zur Bestellung eines Vertheidigers aufzufordern (§. 247) und ihm, wenn er von dieser Befugniss keinen Gebrauch macht, ein solcher sofort von Amtswegen zu ernennen. Ist der Angeklagte nicht verhaftet, so kann ihn der Vorsitzende des Schwurgerichtshofes zu dieser Vernehmung entweder vorladen, oder diese Vernehmung durch ein Bezirks-Collegial- oder Bezirksgericht vornehmen lassen.

§. 255.

Gdyby obwiniony lub jego obrońca domagał się, aby jaka okoliczność, do obrony służąca, lepiej jeszcze była wyjaśnioną, prezydujący sądów przysięgłych, lub jego zastępca, albo przełożony sądu powiatowego kolegialnego, w przypadkach, do tegoż sądu należących, obowiązani są, o ile żądanie to uznają za uzasadnione, nakazać bezzwłocznie dochodzenie, a po ukończeniu takowego, o tem prokuratora, oskarżonego, lub jego obrońcę, dla przejrzenia aktów, o ile im to stosownem się zdawać będzie, zawiadomić. Podobne uzupełnienie śledztwa przygotowawczego, może mieć miejsce na żądanie prokuratora.

V. Wezwanie na główne dochodzenie.

§. 256.

Kiedy główne dochodzenie ma się odbywać przed sądem powiatowym kolegialnym, przełożony tegoż sądu; jeżeli zaś główne dochodzenie przed sądem przysięgłych ma być prowadzonem, prezydujący trybunału sądu przysięgłych lub jego zastępca, obowiązanym jest wyznaczyć pod nieważnością dzień do rozpoczęcia takowego tak, aby oskarżonemu w pierwszym przypadku od doręczenia onemuż wezwania przynajmniej dni trzy; w drugim przypadku od dnia przedsięwziętego według §. 254 badania, przynajmniej dni ośm na przygotowanie obrony pozostawało. O dniu, na rozpoczęcie głównego dochodzenia przeznaczonym, oskarżony i jego obrońca, prokurator i poszkodowany, jeżeli wpływa do postępowania, zawiadomionym być winien. Także świadkowie i biegli, o tym dniu zawiadomienie otrzymać powinni, tak, aby w powszechności między dniem doręczenia wezwania i dniem, na którym ma się odbyć główne dochodzenie, pozostawał przeciąg czasu trzydniowy.

§. 257.

Nazwiska członków trybunału powołanych do sądu przysięgłych i lista głównych, tudzież uzupełniających przysięgłych (§. 40), mają być przez sąd każdemu oskarżonemu na żądanie prokuratora, najpóźniej na trzecim dniu przed dniem rozpoczęcia głównego dochodzenia, doręczone.

VI. Odroczenie głównego dochodzenia.

§. 258.

Jeżeli obwiniony dowodzi, iż z powodu choroby lub dla innej nieprzezwyciężonej przeszkody, nie może stawić się na główne dochodzenie, takowe odroczonem być winno. Dla przeszkody, z strony obrońcy doznanej, wtenczas tylko ma miejsce, kiedy oskarżony, lub sąd, tak późno otrzymał wiadomość o przeszkodzie, iż inny obrońca nie mógł już być wyznaczonym.

§. 259.

Jeżeli prokurator lub oskarżony, ma ważne powody do żądania, aby sprawa na nadchodzącem posiedzeniu sądu przysięgłych wprowadzoną nie była, trybunał sądu przysięgłych, lub gdyby tenże nie był jeszcze zebranym, sąd krajowy postanowić powinien, czy żądanie to skutek otrzymać ma. Przeciwko temu postanowieniu, odwołanie się nie ma miejsca.

§. 255.

Sollte der Angeklagte oder dessen Vertheidiger darauf antragen, dass ein zur Vertheidigung dienender Umstand noch näher erforscht werde, so hat der Vorsitzende des Schwurgerichtshofes oder dessen Stellvertreter, in Fällen aber, die vor das Bezirks-Collegialgericht gehören, der Vorsteher dieses Gerichtes, wenn sie das Begehren begründet finden, die Erhebung ohne Zeitverlust zu veranstalten, und nachdem sie geschehen ist, dem Staatsanwalte und dem Angeklagten oder dessen Vertheidiger zum Zwecke allfälliger Einsichtnahme davon Kenntniss zu geben. Eine gleiche Vervollständigung der Voruntersuchung ist auch auf Antrag des Staatsanwaltes zulässig.

V. Vorladung zur Hauptverhandlung.

§. 256.

Wenn eine Hauptverhandlung vor dem Bezirks-Collegialgerichte stattzufinden hat, so wird von dem Vorsteher dieses Gerichtes, wenn aber die Hauptverhandlung vor dem Geschwornengerichte vorzunehmen ist, von dem Vorsitzenden des Schwurgerichtshofes oder von dessen Stellvertreter der Tag derselben in der Art bestimmt, dass bei sonstiger Nichtigkeit dem Angeklagten im ersten Falle von der Zustellung der Vorladung an eine Frist von wenigstens drei Tagen, im letzten Falle aber von dem Tage der nach §. 254 geschehenen Vernehmung eine Frist von wenigstens acht Tagen zur Vorbereitung seiner Vertheidigung bleibe. Der Tag der Hauptverhandlung ist sowohl dem Angeklagten und dessen Vertheidiger, als auch dem Staatsanwalte und dem Beschädigten, der sich dem Strafverfahren angeschlossen hat, bekannt zu geben. Auch die Zeugen und Sachverständigen sind hierzu dergestalt vorzuladen, dass in der Regel zwischen der Zustellung der Vorladung, und am Tage, an welchem die Hauptverhandlung vorgenommen wird, ein Zeitraum von drei Tagen in der Mitte liegt.

§. 257.

Die Namen der zum Geschwornengerichte berufenen Mitglieder des Gerichtshofes und das Verzeichniss der Haupt- und Ergänzungsgeschwornen (§. 40) sind jedem Angeklagten bei sonstiger Nichtigkeit spätestens am dritten Tage vor demjenigen, an welchem die Hauptverhandlung beginnen soll, auf Veranlassung des Staatsanwaltes durch das Gericht mitzutheilen.

VI. Vertagung der Hauptverhandlung.

§. 258.

Weiset der Angeklagte nach, dass er wegen Krankheit oder einer sonstigen unabwendbaren Verhinderung bei der Hauptverhandlung nicht erscheinen kann, so ist diese zu vertagen. Wegen einer Verhinderung des Vertheidigers findet eine Vertagung nur dann Statt, wenn das Hinderniss dem Angeklagten oder dem Gerichte so spät bekannt wurde, dass ein anderer Vertheidiger nicht mehr aufgestellt werden konnte.

§. 259.

Hat der Staatsanwalt oder der Angeklagte erhebliche Gründe zu beantragen, dass eine Sache bei der nächsten Schwurgerichtssitzung nicht vorgenommen werde, so hat der Schwurgerichtshof, oder, wenn dieser noch nicht versammelt wäre, das Landesgericht darüber zu entscheiden, ob ihrem Begehren Statt zu geben sei. Gegen diese Entscheidungen findet kein Rechtsmittel Statt.

Rozdział czternasty.

O GŁÓWNEM DOCHODZENIU PRZED SĄDAMI POWIATOWEMI KOLEGIALNEMI I O WYROKOWANIU PRZEZ TEŻ SĄDY.

I. Jawność dochodzenia.

§. 260.

Główne dochodzenie przed sądami powiatowemi kolegialnemi, pod nieważnością publicznie odbywać się powinno; jednakowoż jako słuchacze przy takowem dorosłe tylko osoby i bez broni znajdować się mogą.

§. 261.

Jawność głównego dochodzenia, może być wyjątkowo pominiętą, jeżeliby przez nią obyczajność była obrażoną. Względem wyłączenia jawności orzeka sąd z urzędu, lub na wniosek prokuratora, lub na żądanie oskarżonego, wyrokiem na piśmie, z domieszczeniem powodów, i po poprzedniem tajnem rozpoznaniu i naradzeniu się, wydać się mającym. Przeciwko wyrokowi temu, żadne odwołanie się nie ma miejsca.

§. 262.

Po ogłoszeniu przez pisarza takiego wyroku, wszyscy słuchacze, oddalić się są obowiązani. Tylko poszkodowani przez zbrodnię lub wykroczenie, i rzeczywiści sędziowie lub adwokaci, nigdy od znajdowania się na posiedzeniu, wyłączonymi być nie mogą. Prócz tego, wolno jest oskarżonemu i poszkodowanemu żądać, aby trzem osobom, zaufanie ich posiadającym, wstęp był dozwolonym.

§. 263.

W każdej chwili głównego dochodzenia po przywołaniu sprawy, może być wniesionem żądanie o zarządzenie, aby posiedzenie z powodu w §. 261 wyrażonego, tajnem było. Wyłączenie jawności, może się tylko odnosić albo do jakiejś części postępowania, lub też do całego dochodzenia. Ogłoszenie wyroku stanowczego, w każdym zaś razie publicznie nastąpić powinno.

II. Czynności urzędowe prezydującego i sądu, w ciągu głównego dochodzenia w ogólności.

§. 264.

Prezydujący kieruje dochodzeniem, bada oskarżonego i świadków i oznacza porządek, w którym żądający głosu, mówić mają. Obowiązanym jest dołożyć wszelkiego starania do wykrycia prawdy. Przeciwnie, obowiązanym jest oddalić wszystkie wnioski i rozprawy, które nie przyczyniając się do wyjaśnienia sprawy, przedłużyłyby dochodzenie.

§. 265.

Do prezydującego należy utrzymanie spokojności i porządku w izbie sądowej, tudzież przywoitości i odpowiedniej godności sądu. Dawanie znaków zadowolenia lub nieukontentowania, jest wzbronionem. Prezydujący ma prawo osoby, które podobnemi znakami lub innym sposobem posiedzenie przerywają, wezwać do porządku, a w razie potrzeby, niektórych, lub wszystkich słuchaczy, z izby posiedzeń nakazać wydalić.

Vierzehntes Hauptstück.

Von der Hauptverhandlung vor den Bezirks-Collegialgerichten und der Urtheilsfällung durch dieselben.

I. Oeffentlichkeit der Hauptverhandlung.

§. 260.

Die Hauptverhandlung vor den Bezirks-Collegialgerichten ist öffentlich bei sonstiger Nichtigkeit; doch ist nur erwachsenen und unbewaffneten Personen gestattet, als Zuhörer bei derselben zu erscheinen.

§. 261.

Die Oeffentlichkeit einer Hauptverhandlung darf ausnahmsweise ausgeschlossen werden, wenn dadurch die Sittlichkeit verletzt werden könnte. Das Gericht verfügt diese Ausschliessung von Amtswegen oder auf den Antrag des Staatsanwaltes oder des Angeklagten nach darüber gepflogener geheimer Verhandlung und Berathung durch ein schriftlich abzufassendes, mit Gründen versehenes Erkenntniss, gegen welches kein Rechtsmittel zulässig ist.

§. 262.

Nach der öffentlichen Verlesung dieses Erkenntnisses durch den Schriftführer müssen sich alle Zuhörer entfernen. Nur die durch das Verbrechen oder Vergehen Verletzten und wirklich angestellte Richter oder Advocaten dürfen niemals ausgeschlossen werden. Auch können sowohl der Angeklagte als der Verletzte verlangen, dass der Zutritt drei Personen ihres Vertrauens gestattet werde.

§. 263.

Die Anordnung einer geheimen Sitzung aus dem im §. 261 bezeichneten Grunde kann nach erfolgtem Aufrufe der Sache in jedem Momente der Verhandlung begehrt werden. Die Ausschliessung der Oeffentlichkeit kann nur für einen Theil des Verfahrens oder für die ganze Verhandlung stattfinden. Die Verkündigung des Endurtheiles aber muss jederzeit öffentlich geschehen.

II. Amtsverrichtungen des Vorsitzenden und des Gerichtes während der Hauptverhandlung im Allgemeinen.

§. 264.

Der Vorsitzende leitet die Verhandlung, vernimmt den Angeklagten und die Zeugen und bestimmt die Reihenfolge, in welcher diejenigen, welche das Wort verlangen, zu sprechen haben. Er ist verpflichtet, alle seine Kräfte anzuwenden, um die Ermittlung der Wahrheit zu befördern. Dagegen hat er alle Anträge und Erörterungen zu beseitigen, welche die Hauptverhandlung ohne Nutzen für die Aufklärung der Sache verzögern würden.

§. 265.

Dem Vorsitzenden liegt die Erhaltung der Ruhe und Ordnung und des der Würde des Gerichtes entsprechenden Anstandes in dem Gerichtssale ob. Zeichen des Beifalles oder der Missbilligung sind untersagt. Der Vorsitzende ist berechtiget, Personen, welche die Sitzung durch solche Zeichen oder auf andere Weise stören, zur Ordnung zu ermahnen und nöthigenfalls einzelne oder alle Zuhörer aus dem Sitzungssale entfernen zu lassen. Widersetzt sich

Jeżeli kto sprzeciwia się jego rozkazom, lub gdyby przerwanie posiedzenia powtórzonem było; wówczas prezydujący może nakazać aresztowanie sprzeciwiającego się i według okoliczności onegoż na karę aresztu aż do dni ośmiu skazać. Przeciw takiemu orzeczeniu, żaden środek prawny nie ma miejsca.

§. 266.

Kiedy w ciągu głównego dochodzenia, zajdą sprzeczne żądania stron, co do niektórych przedmiotów (punktów) postępowania, lub kiedy prezydujący sądu, nie widzi się być spowodowanym zadosyć uczynić żądaniu strony, zaprzeczonem być nie mogącemu; względem takich wpadkowych pytań, stanowi sąd natychmiast, a przeciwko orzeczeniu w tym przedmiocie, nie służy żaden wyłączny środek prawny, dalsze dochodzenie wstrzymujący.

III. Rozpoczęcie głównego dochodzenia.

§. 267.

Główne dochodzenie rozpoczyna się przywołaniem sprawy przez pisarza. Oskarżony stawa bez kajdan, lecz tylko w towarzystwie straży, jeżeli zostaje w zatrzymaniu śledczem. Przedmioty do dowodu posłużyć mogące, które mają być oskażonemu, lub świadkom do uznania przedłożone, powinny być przed rozpoczęciem dochodzenia, do izby sądowej przyniesione.

§. 268.

Prezydujący, zapyta się potem oskarżonego o imię i nazwisko, wiek, stan, rzemiosło lub zatrudnienie, religię, miejsce urodzenia i zamieszkania, i wezwie go o zwrócenie uwagi na mający się odczytać akt oskarżenia i na tok dochodzenia. Napomni także obrońcę oskarżonego, aby nic przeciwko własnemu przekonaniu i przeciwko uszanowaniu, ustawie należnemu nie mówił, i wyrażał się z przyzwoitością i umiarkowaniem.

§. 269.

Następnie pod nieważnością odczytanym będzie głośno przez pisarza, wyrok odesłania i akt oskarżenia. Jeżeli stosownie do §. 252, akt oskarżenia nie był podanym, w przypadku tym prokurator skargę w sposób, w §. 250 przepisany, ustnie wnieść powinien. Zaraz potem przywołani zostaną świadkowie i biegli, na żądanie prokuratora oskarżonego wezwani, a prezydujący, zwróciwszy uwagę na świętość, wykonać się mającej przez nich przysięgi, każe im udać się do przeznaczonej dla nich izby. Prezydujący także przedsięweźmie według potrzeby środki dla zapobieżenia zmówieniu się i porozumieniu świadków.

§. 270.

Kiedy świadkowie lub biegli, pomimo doręczonego im wezwania, nie stają przy głównem dochodzeniu, sąd może nakazać, aby natychmiast przyprowadzeni byli. Jeżeli to nie da się uskuteczić, sąd po wysłuchaniu prokuratora i oskarżonego, lub jego obrońcy, postanowi, czy główne dochodzenie ma być odroczonem lub dalej prowadzonem, i czy w tym ostatnim przypadku, zamiast ustnego przesłuchania tych świadków lub biegłych, zeznania ich w śledztwie uczynione, odczytane być mają. Niestawający, skazanym być winien na karę pieniężną od 10 do 50 złr., a prócz tego powinien ponosić koszta niedoszłego z jego winy posiedzenia, jeżeli takowe odroczonem zostało. Dla zapewnienia stawiennictwa świadka lub biegłego, na nowo oznaczonem posiedzeniu, może być nawet przeciwko nim wydany nakaz przyprowadzenia.

Jemand seinen Befehlen, oder werden die Störungen wiederholt, so kann der Vorsitzende die Widersetzlichen auch verhaften lassen und nach Umständen zu einer Gefängniss-Strafe bis zu acht Tagen verurtheilen. Gegen ein solches Erkenntniss ist kein Rechtsmittel zulässig.

§. 266.

Wenn im Laufe einer Hauptverhandlung über einzelne Puncte des Verfahrens von den Parteien entgegengesetzte Anträge gestellt werden, oder wenn der Vorsitzende des Gerichtes dem unbestrittenen Antrage einer Partei nicht stattzugeben findet, so entscheidet über solche Zwischenfragen das Gericht sofort, ohne dass ein selbständiges, die weitere Verhandlung hemmendes Rechtsmittel dagegen zulässig ist.

III. Beginn der Hauptverhandlung.

§. 267.

Die Hauptverhandlung beginnt mit dem Aufrufe der Sache durch den Schriftführer. Der Angeklagte erscheint ungefesselt, jedoch wenn er in der Untersuchungshaft ist, in Begleitung einer Wache. Die zur Beweisführung etwa erforderlichen Gegenstände, welche dem Angeklagten oder den Zeugen zur Anerkennung vorzulegen sind, müssen vor dem Beginne der Verhandlung in den Gerichtssal gebracht werden.

§. 268.

Der Vorsitzende befragt hierauf den Angeklagten um Vor- und Zunamen, Alter, Stand Gewerbe oder Beschäftigung, Religion, Geburts- und Wohnort, und ermahnt ihn zur Aufmerksamkeit auf die vorzutragende Anklage und den Gang der Verhandlung. Er erinnert zugleich den Vertheidiger des Angeklagten, nichts gegen sein Gewissen und gegen die dem Gesetze schuldige Achtung vorzubringen, und sich mit Anstand und Mässigung auszudrücken.

§. 269.

Hierauf wird bei sonstiger Nichtigkeit das Verweisungserkenntniss und die Anklageschrift von dem Schriftführer mit lauter Stimme vorgelesen. Ist in Gemässheit des §. 252 keine Anklageschrift überreicht worden, so hat der Staatsanwalt nun seine Anklage auf die im §. 250 bezeichnete Weise mündlich vorzutragen. Sohin werden die auf Antrag des Staatsanwaltes und des Angeklagten vorgeladenen Zeugen und Sachverständigen aufgerufen und der Vorsitzende befiehlt ihnen, nachdem er sie an die Heiligkeit des von ihnen abzulegenden Eides erinnert hat, sich in das für sie bestimmte Zimmer zu begeben. Er ordnet auch nach Befinden Massregeln an, um Verabredungen oder Besprechungen der Zeugen zu verhindern.

§. 270.

Wenn Zeugen oder Sachverständige der an sie ergangenen Vorladung ungeachtet bei der Hauptverhandlung nicht erscheinen, so kann das Gericht deren alsogleiche Vorführung verfügen. Ist diese nicht möglich, so entscheidet das Gericht nach Anhörung des Staatsanwaltes und des Angeklagten oder seines Vertheidigers, ob die Hauptverhandlung vertagt oder fortgesetzt werden solle, und ob in diesem Falle statt der mündlichen Abhörung jener Zeugen oder Sachverständigen die in der Voruntersuchung abgelegten Aussagen derselben vorzulesen seien. Der Ausgebliebene ist zu einer Geldstrafe von zehn Gulden bis fünfzig Gulden zu verurtheilen. Ist die Hauptverhandlung vertagt worden, so hat er überdiess die Kosten der durch sein Ausbleiben vereitelten Sitzung zu tragen. Auch kann, um sein Erscheinen bei der neu angeordneten Sitzung zu sichern, ein Vorführungsbefehl wider ihn erlassen werden.

§. 271.

Przeciwko wyrokom, w zastosowaniu poprzedniego §fu wydanym, może świadek lub biegły wnieść do wyrokującego sądu, opozycyę w ciągu ośmiu dni, po doręczeniu mu tegoż wyroku. Jeżeli potrafi udowodnić, iż mu wezwanie nie należycie doręczonem zostało, lub że nieprzewidziana i nieprzezwyciężona przeszkoda wstrzymała go od stawiennictwa; w przypadkach tych, może być zupełnie uwolnionym od kary. Zmniejszenie wymierzonej kary lub włożonych na niego kosztów, wtenczas tylko orzeczonem być może, kiedy wykazać jest w stanie, iż kara lub koszta orzeczone, nie są do uchybienia jego zastosowane. Przeciwko takim wyrokom sądu powiatowego kolegialnego, żaden więcej środek prawny, nie ma miejsca.

IV. Badanie oskarżonego.

§. 272.

Po ustąpieniu świadków (§. 269). prezydujący bada oskarżonego względem wszystkich na wydanie wyroku wpływających okoliczności, przy zachowaniu przepisów §§. 210 do 217. Badanie oskarżonego później także w ciągu głównego dochodzenia nastąpić może, ile razy tego przedstawione dowody wymagają. Jeżeli oskarżony odwołuje wyznanie, uczynione podczas śledztwa przygotowawczego, zapytanym być powinien o przyczynę tego odwołania. W przypadku tym, prezydujący może nakazać odczytanie poprzednio złożonego wyznania z aktów przedśledczych.

§. 273.

Wolno jest oskarżonemu, nawet podczas głównego dochodzenia, porozumiewać się z swoim obrońcą; lecz nie jest mu wolno radzić się go względem odpowiedzi bezpośredniej na dane mu pytanie.

V. Dowodzenie.

§. 274.

Po wybadaniu oskarzonego, przedstawione być mają naprzód dowody przez prokuratora, a potem dowody przez oskarżonego stawiane.

Kolej dowodzenia oznaczy prezydujący, mając wzgląd na doszłe do niego przed rozpoczęciem dochodzenia żądania stron. Prokurator i oskarżony, mogą w ciągu dochodzenia głównego, odstąpić od środków dowodzenia, jednak za zgodzeniem się na to przeciwnej strony.

§. 275.

Świadkowie i biegli, będą po jednemu z izby dla nich przeznaczonej przywoływani i w obecności oskarżonego słuchani. Winni być pod nieważnością przed ich przesłuchaniem w sposobie, w §. 171 przepisanym, o zeznanie prawdy napomnieni, poczem odebraną będzie od nich przysięga.

Jeżeli jednak już podczas śledztwa przygotowawczego wykonali przysięgę, lub jeżeli są biegłymi zaprzysiężonymi, prezydujący jedynie uwagę ich na wykonaną już przysięgę zwrócić powinien.

Jeżeli świadek przy głównem dochodzeniu ma wykonać przysięgę, zaprzysiądz powinien, iż na czynione mu pytania, bez sprzyjania, nienawiści i obawy, powie czy-

§. 271.

Gegen die in Gemässheit des vorstehenden Paragraphes ausgesprochenen Verurtheilungen kann der Zeuge oder Sachverständige binnen acht Tagen nach der an ihn erfolgten Zustellung des diessfälligen Erkenntnisses bei dem verurtheilenden Gerichte Einspruch erheben. Wenn er nachzuweisen vermag, dass ihm die Vorladung nicht gehörig behändiget worden, oder dass ihn ein unvorhergesehenes und unabwendbares Hinderniss vom Erscheinen abgehalten habe, kann er von der wider ihn ausgesprochenen Strafe gänzlich losgezählt werden. Eine Minderung der verhängten Strafe oder des ihm auferlegten Kostenbetrages kann ausgesprochen werden, wenn er darzuthun im Stande ist, dass diese Strafe oder Kostenverurtheilung nicht im Verhältnisse zu seiner Versäumniss steht. Gegen diese Erkenntnisse des Bezirks-Collegialgerichtes ist kein weiteres Rechtsmittel zulässig.

IV. Vernehmung des Angeklagten.

§. 272.

Nachdem die Zeugen abgetreten sind (§. 269), vernimmt der Vorsitzende den Angeklagten über alle für die Urtheilsfällung erheblichen Thatumstände, unter Beobachtung der in den §§. 210 bis 217 enthaltenen Vorschriften. Eine Befragung des Angeklagten kann auch später im Laufe der Hauptverhandlung stattfinden, so oft es die vorgeführten Beweismittel angemessen erscheinen lassen. Widerruft der Angeklagte ein in der Voruntersuchung abgelegtes Geständniss, so ist er um die Gründe seines Widerrufes zu befragen. Der Vorsitzende kann in diesem Falle das früher abgelegte Geständniss aus den Voruntersuchungsacten vorlesen lassen.

§. 273.

Es ist dem Angeklagten unbenommen, sich auch während der Hauptverhandlung mit seinem Vertheidiger zu besprechen; es ist ihm jedoch nicht gestattet, sich mit demselben über die unmittelbare Beantwortung der an ihn gestellten Fragen zu berathen.

V. Beweisverfahren.

§. 274.

Nach der Vernehmung des Angeklagten sind zuerst die von dem Staatsanwalte, und dann die von dem Angeklagten zu gebrauchenden Beweismittel vorzuführen.

Die Reihenfolge derselben wird von dem Vorsitzenden unter Beachtung der vor Beginn der Verhandlung an ihn gelangten Anträge der Parteien bestimmt. Der Staatsanwalt und der Angeklagte können im Laufe der Hauptverhandlung Beweismittel fallen lassen, jedoch nur, wenn der Gegner zustimmt.

§. 275.

Zeugen und Sachverständige werden einzeln aus dem Zeugenzimmer vorgerufen und in Anwesenheit des Angeklagten verhört. Sie sind bei sonstiger Nichtigkeit vor ihrer Vernehmung auf die im §. 171 angegebene Weise zur Angabe der Wahrheit zu ermahnen, und sohin zu beeidigen.

Sind sie aber bereits in der Voruntersuchung beeidiget worden, oder sind sie im Allgemeinen beeidete Sachverständige, so hat sie der Vorsitzende nur an ihren bereits abgelegten Eid zu erinnern.

Erfolgt die Beeidigung eines Zeugen bei der Hauptverhandlung, so muss er schwören, dass er auf die an ihn zu richtenden Fragen ohne Gunst, Hass oder Furcht die reine und volle

stą i zupełną prawdę i nic nad prawdę. Prezydujący, obowiązanym jest przy słuchaniu świadków, stosować się do przepisów dla sędziego śledczego podczas śledztwa przygotowawczego postanowionych.

Świadków, których zeznania różnią się między sobą, może prezydujący przeciwstawić (konfrontować).

§. 276.

Świadkowie i biegli, tak długo po ich przesłuchaniu na posiedzeniu pozostawać mają, dopóki ich prezydujący nie uwolni, lub im nie nakaże ustąpić. Świadkowie nie mogą jeden od drugiego żądać, by się sprawiali z zeznań swych.

§. 277.

Świadkowi i biegli, którzy uczynili zeznania przeciwko oskarżonemu, przy końcu ich badań zapytani być mają, czy oskarżony obecny jest ten sam, o którym mówili. Oskarżony zaś, po przesłuchaniu każdego świadka i biegłego, zapytanym być winien, czy ma co do powiedzenia przeciwko uczynionym przez nich zeznaniom.

§. 278.

Oprócz prezydującego, inni także członkowie sądu (sędziowie) i prokurator, mogą, otrzymawszy głos od prezydującego, czynić zapytania oskarżonemu, świadkom i biegłym. Równie też oskarżony i jego obrońca, mogą stawiać zapytania świadkom i biegłym, lecz tylko za pośrednictwem prezydującego. Prezydujący ma prawo odrzucić pytania, które za niestosowne uważa.

§. 279.

Prezydującemu służy prawo wyjątkowo kazać oskarżonemu, aby się podczas słuchania świadka lub spółoskarżonego z izby posiedzenia oddalił. Jednakowoż, skoro tylko powróci i względem tego, co w jego nieobecności dochodzonem było, przesłuchanym zostanie, winien być przez prezydującego zawiadomionym pod nieważnością o tem wszystkiem, co się w jego nieobecności działo, mianowicie o zeznaniach, jakie w czasie tym przez inne osoby poczynione zostały.

§. 280.

Oskarżony i prokurator żądać mogą, aby świadkowie po złożonem przez nich zeznaniu, oddalili się z izby posiedzeń i później znowu przywołanymi i albo oddzielnie, albo w przytomności drugich świadków jeszcze raz słuchanymi byli. Prezes będzie także mocen nakazać to z urzędu.

§. 281.

Akta przedśledcze, które stosownie do §. 236 mają być czytane, prezydujący każe odczytać. Prócz tego odczytanie aktów tych, na żądanie prokuratora lub oskarżonego, lub na zlecenie prezydującego, wtenczas tylko ma miejsce, kiedy świadkowie lub biegli, w przedśledztwie słuchani, tymczasem zmarli, lub miejsce ich pobytu niewiadomem się stało; gdy ich osobiste stawiennictwo dla starości, choroby lub niedołężności, lub z powodu odległości miejsca pobytu, snadnie uskutecznionem być nie może; lub kiedy na to zgadza się prokurator i oskarżony. Jeżeli zeznania świadków lub biegłych

Wahrheit und nichts als die Wahrheit aussagen werde. Der Vorsitzende hat bei der Abhörung der Zeugen die für den Untersuchungsrichter in der Voruntersuchung ertheilten Vorschriften zu beobachten.

Zeugen, deren Aussagen von einander abweichen, kann der Vorsitzende einander gegenüberstellen.

§. 276.

Zeugen und Sachverständige haben nach ihrer Vernehmung so lange in der Sitzung anwesend zu bleiben, als der Vorsitzende sie nicht entlässt oder ihr Abtreten verordnet. Die einzelnen Zeugen dürfen einander über ihre Aussagen nicht zur Rede stellen.

§. 277.

Zeugen und Sachverständige, welche etwas über die Person des Angeklagten ausgesagt haben, sind am Schlusse ihres Verhöres ausdrücklich zu befragen, ob der anwesende Angeklagte derjenige sei, von welchem sie gesprochen. Der Angeklagte muss nach der Abhörung eines jeden Zeugen oder Sachverständigen befragt werden, ob er auf die eben vernommene Aussage derselben etwas zu entgegnen habe.

§. 278.

Ausser dem Vorsitzenden sind auch die übrigen Gerichtsmitglieder und der Staatsanwalt, nachdem sie das Wort hiezu von dem Vorsitzenden erhalten haben, befugt, Fragen an den Angeklagten, an Zeugen oder Sachverständige zu stellen. Ebenso sind der Angeklagte und sein Vertheidiger befugt, Fragen an Zeugen oder Sachverständige zu richten, jedoch nur durch den Vorsitzenden. Der Vorsitzende ist berechtiget, Fragen, die ihm unangemessen erscheinen, zurückzuweisen.

§. 279.

Der Vorsitzende ist befugt, ausnahmsweise den Angeklagten während der Abhörung eines Zeugen oder eines Mitangeklagten aus dem Sitzungssale abtreten zu lassen. Er muss ihn aber, sobald er ihn nach seiner Wiedereinführung über den in seiner Abwesenheit verhandelten Gegenstand vernommen hat, bei sonstiger Nichtigkeit von Allem in Kenntniss setzen, was in seiner Abwesenheit vorgenommen wurde, insbesondere von den Aussagen, welche von anderen Personen inzwischen gemacht worden sind.

§. 280.

Sowohl der Angeklagte, als der Staatsanwalt können verlangen, dass sich Zeugen nach ihrer Abhörung aus dem Gerichtssale entfernen und später wieder hereingerufen und entweder allein oder in Gegenwart anderer Zeugen nochmals vernommen werden. Der Vorsitzende kann diess auch von Amtswegen anordnen.

§. 281.

Die nach §. 236 zur Vorlesung bestimmten Acten der Voruntersuchung hat der Vorsitzende vorlesen zu lassen. Ausserdem findet die Vorlesung solcher Actenstücke auf Verlangen des Staatsanwaltes oder des Angeklagten, oder über Anordnung des Vorsitzenden nur dann Statt, wenn Zeugen oder Sachverständige, die in der Voruntersuchung vernommen wurden, in der Zwischenzeit gestorben oder unbekannten Aufenthaltes sind; wenn ihr persönliches Erscheinen wegen ihres Alters, wegen einer Krankheit oder Gebrechlichkeit oder wegen ihres entfernten Aufenthaltes füglich nicht bewerkstelliget werden konnte; oder wenn

różnią się w głównych okolicznościach od zeznań ich podczas śledztwa przygotowawczego złożonych, prezydujący może zlecić, aby takowe z aktów przedśledczych odczytane były.

Podobnie odczytane być winny, protokoły naocznego obejrzenia, wcześniejsze wyroki, skazujące oskarżonego na kary, i inne dokumenta, mające wpływ na sprawę.

Po każdem odczytaniu, oskarżony zapytanym być winien, czy ma co przeciw temu do wniesienia.

§. 282.

W ciągu lub na końcu głównego dochodzenia, każe prezydujący przedłożyć oskarżonemu, a według potrzeby świadkom i biegłym, przedmioty do zbrodni lub wykroczenia ściągające się i do przekonania służyć mogące, i wezwie ich, aby się oświadczyli, czyli takowe uznają.

§. 283.

Prezydującemu służy prawo w ciągu postępowania nakazać wezwać, a nawet według potrzeby doprowadzić i słuchać świadków i biegłych jeszcze niesłuchanych, od których z toku dochodzenia spodziewać się można wyjaśnień, względem ważnych i zaprzeczonych okoliczności. Może także żądać złożenia nowych opinij i nakazać dostarczenie nowych dowodów; przedsiębrać z sądem naoczne obejrzenie, lub do tego członka sądu wyznaczyć, który w przedmiocie tym sprawę zdać jest obowiązanym. Czy nowi świadkowie i biegli wykonać mają przysięgę, w przedmiocie tym po zbadaniu świadków i wysłuchaniu obudwóch stron, trybunał sądu przysięgłych stanowić będzie.

§. 284.

Oskarżony i jego obrońca, tudzież prokurator, mogą przywodzić to wszystko, cokolwiek do ocenienia wiarygodności świadka lub biegłych, lub do odparcia ich zeznań posłużyć może. Jeżeli jednak oskarżony dopuszcza się przeciwko świadkowi lub biegłemu obelg, lub czyni mu zarzuty widocznie bezzasadne lub ze sprawą związku nie mające, sąd, na żądanie świadka lub prokuratora, może na niego wymierzyć karę aresztu aż do ośmiu dni, a gdyby już był aresztowanym, orzec zaostrzenie, prawem dozwolone na czas od ośmiu do dni czternastu. Jeżeli obrońca dopuszcza się tego uchybienia, sąd może albo dać mu naganę, albo wymierzyć na niego karę pieniężną do wysokości 100 złtr., a w razie zachodzących obciążających okoliczności, odjąć mu na czas od jednego do sześciu miesięcy prawo stawania w sądzie jako obrońca w sprawach karnych. Kary te, zaraz po ukończonem dochodzeniu, bez względu na karę za zbrodnię lub wykroczenie, jakieby czyn taki stanowił, wykonane być winny i żadne odwołanie się miejsca nie ma.

VI. Wniesienia stron.

§. 285.

Przy końcu dochodzenia, otrzymuje głos naprzód prokurator, dla przedstawienia wypadłości dowodów i dla dania tudzież usprawiedliwienia wniosków swoich, tak co do winy oskarżonego, jako też co do kary na niego, stosownie do ustawy, wymierzoną być

der Staatsanwalt und der Angeklagte darüber einverstanden sind. Weichen Zeugen oder Sachverständige in wesentlichen Puncten von ihren in der Voruntersuchung gemachten Angaben ab, so kann der Vorsitzende diese aus den Voruntersuchungsacten vorlesen lassen.

Augenscheinsprotokolle, gegen den Angeklagten, früher ergangene Straferkenntnisse und andere Urkunden, welche für die Sache von Bedeutung sind, müssen ebenfalls vorgelesen werden.

Nach jeder Vorlesung ist der Angeklagte zu befragen, was er darüber zu bemerken habe.

§. 282.

Im Laufe oder am Schlusse der Hauptverhandlung lässt der Vorsitzende dem Angeklagten und, so weit es nöthig ist, den Zeugen und Sachverständigen diejenigen Gegenstände, welche auf das Verbrechen oder Vergehen Bezug haben und zur Ueberweisung dienen können, vorlegen, und fordert sie auf, sich zu erklären, ob sie dieselben anerkennen.

§. 283.

Der Vorsitzende ist ermächtiget, bisher nicht abgehörte Zeugen und Sachverständige, von welchen nach dem Gange der Verhandlung Aufklärung über erhebliche und bestrittene Thatsachen zu erwarten ist, im Laufe des Verfahrens vorladen und nöthigenfalls vorführen zu lassen und zu vernehmen. Er kann auch neue Gutachten abfordern, oder andere Beweismittel herbeischaffen lassen, mit dem Gerichte einen Augenschein vornehmen, oder hiezu ein Mitglied des Gerichtes abordnen, welches darüber Bericht zu erstatten hat. Ob eine Beeidung der neuen Zeugen oder Sachverständigen stattfinde, darüber hat nach deren Abhörung und nach Vernehmung beider Theile der Gerichtshof zu entscheiden.

§. 284.

Der Angeklagte und dessen Vertheidiger, sowie der Staatsanwalt sind berechtiget, Alles geltend zu machen, was zur Beurtheilung der Glaubwürdigkeit eines Zeugen oder Sachverständigen oder zur Widerlegung seiner Angaben dienen kann. Wenn jedoch von dem Angeklagten gegen einen Zeugen oder Sachverständigen Beschimpfungen oder offenbar ungegründete oder zur Sache nicht gehörige Beschuldigungen vorgebracht werden, so kann das Gericht wider denselben auf Antrag des Zeugen oder des Staatsanwaltes eine Gefängnissstrafe bis zu acht Tagen, oder falls er bereits verhaftet ist, eine gesetzliche Schärfung des Gefängnisses auf die Dauer von acht bis vierzehn Tagen verhängen. Macht sich der Vertheidiger einer solchen Uebertretung schuldig, so kann er vom Gerichte mit einem Verweise oder einer Geldstrafe bis zum Betrage von hundert Gulden belegt und ihm bei erschwerenden Umständen die Befugniss, als Vertheidiger in Strafsachen vor Gericht zu erscheinen, auf die Dauer von Einem bis zu sechs Monaten entzogen werden. Die Strafen sind sogleich nach der Verhandlung zu vollziehen, ohne dass dagegen ein Rechtsmittel zulässig ist, vorbehaltlich der Strafe, wenn durch diese Handlung ein eigenes Vergehen oder Verbrechen begründet seyn sollte.

VI. Vorträge der Parteien.

§. 285.

Am Schlusse der Verhandlung erhält zuerst der Staatsanwalt das Wort, um die Ergebnisse der Beweisführung zusammenzufassen und seine Anträge sowohl rücksichtlich der Schuld des Angeklagten, als auch in Betreff der gegen ihn nach dem Gesetze zu erkennenden

mającej. Jeżeli poszkodowany wchodzi do postępowania, otrzymuje głos po prokuratorze, dla usprawiedliwienia żądań pod względem wynagrodzenia. Oskarżonemu i jego obrońcy, służy prawo na wnioski te odpowiedzieć. Jeżeli prokurator i poszkodowany, widzi potrzebę wniesienia dalszej odpowiedzi na odpowiedź oskarżonego i obrońcy może to uczynić, lecz oskarżony i jego obrońca, będą mieli zawsze głos ostatni.

VII. Wyrok sądu.

§. 286.

Potem przezydujący oświadczy, iż dochodzenie jest ukończonem. Sąd w razie potrzeby udaje się do izby narad dla wydania wyroku. W przypadku tym oskarżony, jeżeli był zatrzymanym, będzie tymczasowo z izby posiedzeń wyprowadzonym.

§. 287.

Sąd przy wydaniu wyroku, to tylko uwzględniać powinien, co się działo w głównem dochodzeniu. Obowiązanym jest stawiane w dochodzeniu tem dowody, szczegółowo i razem w związku, pod względem ich wiarygodności, starannie i sumiennie ocenić. Pod tym względem czyli czyn jaki ma być uważanym za dowiedziony, sędziowie nie według prawideł o dowodach, przez ustawę wskazanych, lecz według własnego, wolnego, z sumiennego ocenienia wszystkich za oskarżonym i przeciwko niemu mówiących dowodów wyczerpniętego przekonania, orzekać mają.

§. 288.

Kiedy kara nie zostanie wymierzoną z powodu, iż albo prokurator występował bez wniesionego żądania ze strony poszkodowanego, co było potrzebnem; albo iż czyn, zasadą skargi będący, nie jest przez ustawę karą zagrożony; albo że istota czynu zbrodni lub wykroczenia nie jest wykrytą, lub też z powodu iż nie ma dostatecznego dowodu, że oskarżony popełnił czyn, o który jest obwiniony, albo że zachodzą okoliczności karygodność czynu znoszące; w przypadkach tych, wyrok obejmować powinien orzeczenie, że oskarżony uwolnionym zostaje od skargi.

§. 289.

Jeżeli oskarżony uznanym zostanie za winnego, sąd obowiązany jest wymierzyć na niego natychmiast karę. Wyrok skazujący na karę obejmować powinien:

a) jaką zbrodnię lub wykroczenie oskarżony jako sprawca, spółwinny lub uczestnik popełnił, i czyli zbrodnia lub wykroczenie było dokonanem lub usiłowanem.
b) czyli i z jakiemi okolicznościami obciążającemi lub zwalniającemi to nastąpiło;
c) przepisy ustawy stosujące się do oskarżonego;
d) karę, na jaką tenże skazanym zostanie, a to wszystko pod nieważnością;
e) prócz tego zamieszczone być winno w wyroku orzeczenie co do żądanego wynagrodzenia i co do kosztów sporu.

§. 290.

Jeżeli z głównego dochodzenia okaże się, iż oskarżony jest winnym czynu, z powodu którego wydanie wyroku należy do sądu przysięgłych, sąd obowiązanym jest

Strafe zu stellen und zu begründen. Hat sich ein Privatbetheiligter dem Verfahren angeschlossen, so erhält er zunächst nach dem Staatsanwalte das Wort zur Begründung seiner Entschädigungsansprüche. Dem Angeklagten und seinem Vertheidiger steht das Recht zu, darauf zu antworten. Finden der Staatsanwalt und der Privatbetheiligte hierauf etwas zu erwidern, so gebührt dem Angeklagten und seinem Vertheidiger jedenfalls die Schlussrede.

VII. Urtheil des Gerichtes.

§. 286.

Der Vorsitzende erklärt alsdann die Verhandlung für geschlossen. Das Gericht zieht sich, wenn es diess für nöthig erachtet, in das Berathungszimmer zurück, um das Urtheil zu fällen. In diesem Falle wird der Angeklagte, wenn er verhaftet war, einstweilen aus dem Sitzungssale wieder abgeführt.

§. 287.

Das Gericht hat bei der Urtheilsfällung nur auf dasjenige Rücksicht zu nehmen, was in der Hauptverhandlung vorgekommen ist. Es hat die in dieser Verhandlung vorgeführten Beweismittel in Ansehung ihrer Glaubwürdigkeit und Beweiskraft sowohl einzeln, als auch in ihrem inneren Zusammenhange sorgfältig und gewissenhaft zu prüfen. Ueber die Frage, ob eine Thatsache als erwiesen anzunehmen sei, entscheiden die Richter nicht nach gesetzlichen Beweisregeln, sondern nur nach ihrer freien, aus der gewissenhaften Prüfung aller für und wider vorgebrachten Beweismittel gewonnenen Ueberzeugung.

§. 288.

Wird auf keine Strafe erkannt, weil der Staatsanwalt ohne das erforderlich gewesene Verlangen eines Betheiligten aufgetreten ist, oder weil die der Anklage zum Grunde liegende That von keinem Gesetze mit Strafe bedroht, oder der Thatbestand des Verbrechens oder Vergehens nicht hergestellt, oder kein genügender Beweis vorhanden ist, dass der Angeklagte die ihm zur Last gelegte That begangen habe, oder weil Umstände vorliegen, welche die Strafbarkeit desselben aufheben, so muss das Urtheil dahin lauten, dass der Angeklagte von der Anklage freigesprochen werde.

§. 289.

Wird der Angeklagte schuldig befunden, so hat das Gericht sofort die gegen ihn zu verhängende Strafe auszusprechen. Das Strafurtheil muss enthalten:

a) *welches Verbrechen oder Vergehen der Angeklagte als Urheber, Mitschuldiger oder Theilnehmer verübt habe, und ob das Verbrechen oder Vergehen vollbracht oder nur versucht worden sei;*

b) *ob und mit welchen erschwerenden oder mildernden Umständen diess geschehen sei;*

c) *die auf den Angeklagten anzuwendenden gesetzlichen Bestimmungen;*

d) *die Strafe, zu welcher er verurtheilt wird, und zwar diese vier Puncte bei sonstiger Nichtigkeit;*

e) *ausserdem ist noch die Entscheidung über etwa geltend gemachte Entschädigungsansprüche und über die Processkosten beizufügen.*

§. 290.

Ergibt sich aus der Hauptverhandlung, dass der Angeklagte einer That schuldig ist, worüber die Urtheilsfällung dem Geschwornengerichte zusteht, so hat das Gericht seine Unzu-

znać się za niewłaściwy, i sprawę do izby oskarżenia w sądzie wyższym krajowym odesłać.

§. 291.

Jeżeli zaś z głównego dochodzenia okazuje się, iż czyn oskarżonemu zarzucany, stanowi zbrodnię lub wykroczenie inne, a nie to, które w wyroku odesłania jest wyrażone, lub też stanowi przestępstwo, sąd przecież wyrokować powinien. Jeżeli zbrodnia lub wykroczenie są cięższe od wyrażonych w akcie oskarżenia, sąd wtenczas tylko co do nich wyrokować może, kiedy prokurator w ciągu dochodzenia wyraźnie względem ich ukarania czynił wniosek (§. 303). Jeżeli przeciwnie okazuje się z dochodzenia, iż czyn oskarżonemu zarzucany jest równie ciężką lub mniejszą zbrodnią, albo wykroczeniem lub przestępstwem, prokurator obowiązanym jest w ciągu dochodzenia uczynić wniosek stosowny. Jeżeli tego prokurator nie uczynił, wówczas w ciągu dochodzenia prezydujący, a po ukończeniu takowego, jednakże przed wydaniem wyroku, sąd może wezwać prokuratora i oskarżonego, aby względem zbrodni, wykroczenia lub przestępstwa, w oskarżeniu nie wymienionego, poczynili stosowne ewentualne wnioski.

§. 292.

W wymierzeniu kary sąd pod względem rodzaju i wysokości o tyle tylko obowiązanym jest trzymać się wniosku prokuratora, iż nie może orzec cięższej kary nad tę, jaką prokurator wnosił.

VIII. Ogłoszenie i piśmienne wydanie wyroku.

§. 293.

Zaraz po nastąpionem postanowieniu sądu, wyrok na publicznem posiedzeniu i w obecności oskarżonego ogłoszonym być winien. Prezydujący ogłasza wyrok i istotne zasady onegoż, przy odczytaniu zarazem zastosowanych przepisów ustawy, i oznajmia oskarżonemu, iż mu służy prawo odwołania się przeciwko takowemu. Wszystko to pod nieważnością.

§. 294.

Każdy wyrok wraz z powodami orzeczenia co do czynu i prawa, powinien być najpóźniej w 24 godzinach przez członka sądu, do tego przez prezydującego wyznaczonego, piśmiennie ułożonym.

Piśmienne wydanie wyroku oprócz okoliczności w §. 289. wyrażonych, obejmować powinno:

a) wymienienie sądu i nazwiska obecnych członków, tudzież prokuratora;

b) nazwisko prywatnie skarżącego, jeżeli ten występował lub poszkodowanego, wchodzącego do postępowania karnego;

c) imię i nazwisko oskarżonego, tudzież jego nazwisko przybrane *(Spitzname)*, jeżeli jakie miał, jego wiek, stan, rzemiosło lub zatrudnienie, tudzież nazwisko jego obrońcy;

d) dzień i głowną treść wyroku odesłania;

e) dzień głównego dochodzenia i zapadłego wyroku;

f) konkluzye prokuratora, prywatnie skarżącego lub poszkodowanego.

ständigkeit auszusprechen und die Sache an die Anklagekammer des Oberlandesgerichtes zu verweisen.

§. 291.

Ergibt sich aber aus der Hauptverhandlung, dass die dem Angeklagten zur Last fallende That ein anderes, jedoch nicht vor das Schwurgericht gehöriges Verbrechen oder Vergehen, als in dem Verweisungserkenntnisse enthalten ist, oder eine Uebertretung begründet, so hat sich das Gericht der Urtheilsfällung dennoch zu entziehen. Es kann jedoch auf ein schwereres Verbrechen oder Vergehen, als in der Anklage enthalten war, nur dann erkennen, wenn der Staatsanwalt im Laufe der Verhandlung darauf ausdrücklich seinen Antrag gestellt hat. (§. 303.) Ergibt sich dagegen aus der Verhandlung, dass die dem Angeklagten zur Last liegende That ein gleich schweres oder geringeres Verbrechen oder Vergehen, oder eine einfache Uebertretung begründet, so liegt es dem Staatsanwalte ob, im Laufe der Verhandlung den hiedurch erforderlichen eventuellen Antrag zu stellen. Hat er diess unterlassen, so steht es während der Verhandlung dem Vorsitzenden und nach dem Schlusse derselben, jedoch vor der Urtheilsfällung dem Gerichte zu, den Staatsanwalt und den Angeklagten aufzufordern, dass sie in Beziehung auf das in der Anklage nicht enthaltene Verbrechen oder Vergehen oder die Uebertretung die geeigneten eventuellen Anträge stellen.

§. 292.

Rücksichtlich der Art und Grösse der Strafe ist das Gericht an die Anträge des Staatsanwaltes nur insoweit gebunden, dass es keine härtere Strafe verhängen kann, als auf welche derselbe angetragen hat.

VIII. Verkündigung und Ausfertigung des Urtheiles.

§. 293.

Umittelbar nach dem Beschlusse des Gerichtes ist das Urtheil in öffentlicher Sitzung und in Anwesenheit des Angeklagten zu verkündigen. Der Vorsitzende spricht das Urtheil und die wesentlichen Gründe desselben unter Verlesung der angewendeten Gesetzbestimmungen aus. Zugleich belehrt er den Angeklagten über die ihm zustehenden Rechtsmittel. Alles diess bei sonstiger Nichtigkeit.

§. 294.

Jedes Urtheil sammt den sowohl die That- als auch die Rechtsfrage umfassenden Entscheidungsgründen ist durch ein von dem Vorsitzenden damit zu beauftragendes Mitglied des Gerichtes schriftlich, und zwar längstens binnen vierundzwanzig Stunden, abzufassen.

Die Urtheilsausfertigung muss ausser den im §. 289 angeführten Puncten enthalten:

a) *die Bezeichnung des Gerichtes und die Namen der anwesenden Mitglieder desselben, sowie des Staatsanwaltes;*

b) *den Namen des etwaigen Privatklägers oder des Privatbetheiligten, der sich dem Strafverfahren angeschlossen;*

c) *den Vor- und Zunamen, so wie den allfälligen Spitznamen des Angeklagten, dessen Alter, Stand, Gewerbe oder Beschäftigung; ferner den Namen seines Vertheidigers;*

d) *den Tag und den wesentlichen Inhalt des Verweisungserkenntnisses;*

e) *den Tag der Hauptverhandlung und des ergehenden Urtheiles;*

f) *die Schlussanträge des Staatsanwaltes, Privatklägers oder Privatbetheiligten.*

Wyrok podpisanym być winien przez wszystkich, do wydania wyroku wpływających członków sądu.

IX. Prowadzenie protokołu.

§. 295.

Głównego dochodzenia powinien być spisanym protokoł pod nieważnością. Protokoł ten zawierać powinien nazwiska obecnych członków sądu, prokuratora, oskarżonego, jego obrońcy i prywatnego poszkodowanego, jeżeli do postępowania karnego wchodził. Protokoł ten wykazywać powinien dopełnienie wszystkich istotnych formalności postępowania; w szczególności wyszczególnić, którzy świadkowie i biegli słuchanymi i które akta odczytanemi były; dalej wyrażać wszystkie wnioski stron i orzeczenia na takowe przez prezydującego, lub przez sąd wydane, a w końcu wzmiankę o tem, czyli wyrok stanowczy jednomyślnością lub większością głosów wydanym został.

Odpowiedzi oskarżonego i zeznania świadków lub biegłych, wtenczas tylko wzmiankowane być mają, kiedy takowe zawierają w sobie zboczenia, zmianę lub dodatki do zeznań, w przygotowawczem śledztwie złożonych; albo kiedy świadkowie lub biegli, po pierwszy raz dopiero w głównem dochodzeniu są słuchanymi.

§. 296.

Aby protokoł na publicznem posiedzeniu był czytanym i przyjętym, tego nie ma potrzeby; jednakowoż jeżeli zależy na dokładnem oddaniu wysłowienia, prezydujący może nakazać odczytanie niektórych części protokołu. Po ukończeniu publicznego posiedzenia, protokoł przez prezydującego i pisarza podpisanym być winien.

X. Odroczenie i zaniechanie głównego dochodzenia.

§. 297.

Główne dochodzenie raz zaczęte, wtenczas tylko przerwanem być może, kiedy to prezydujący, dla koniecznego wypoczynku, za potrzebne uznaje; w nagłych przypadkach może być dochodzenie w dni niedzielne i świąteczne dalej prowadzone, jeżeli sąd uznaje tego potrzebę.

§. 298.

Kiedy oskarżony nieprzyzwoitem zachowaniem się miesza porządek dochodzenia i pomimo napomnienia i zagrożenia przez prezydującego, iż z posiedzenia wydalonym zostanie, tego nie przestaje, może być uchwałą sądu, przeciwko której żadne odwołanie się nie ma miejsca, zupełnie lub na pewny czas z miejsca posiedzeń wydalonym, dochodzenie w jego nieobecności dalej prowadzone, a wyrok przez członka sądu w przytomności pisarza onemuż ogłoszony.

§. 299.

Jeżeli obrońca obraża przyzwoitość lub należne sądowi poszanowanie, może być pociągniętym pod kary w §. 284 wyrażone. Jeżeli pomimo tego zachowuje się nieprzyzwoicie, prezydujący może odmówić mu głosu i wezwać oskarżonego, aby sobie innego wybrał obrońcę, a nawet w razie potrzeby dodać mu takowego z urzędu. Je-

Das Urtheil muss von allen Mitgliedern des Gerichtes, welche an der Fällung desselben theilgenommen haben, unterzeichnet werden.

IX. Protokollführung.

§. 295.

Ueber die Hauptverhandlung ist bei sonstiger Nichtigkeit ein Protokoll aufzunehmen. Dasselbe muss die Namen der anwesenden Mitglieder des Gerichtes, des Staatsanwaltes, des Angeklagten und seines Vertheidigers und des Privatbetheiligten, der sich etwa dem Strafverfahren angeschlossen hat, enthalten. Dasselbe hat alle wesentlichen Förmlichkeiten des Verfahrens zu beurkunden, insbesondere anzuführen, welche Zeugen und Sachverständige vernommen, und welche Actenstücke vorgelesen wurden; ferner alle Anträge der Parteien und die von dem Vorsitzenden oder dem Gerichte darüber ergangenen Entscheidungen zu bemerken, und schliesslich anzugeben, ob das Endurtheil durch Stimmenmehrheit oder einhellig gefällt worden sei.

Der Antworten des Angeklagten und der Aussagen der Zeugen oder Sachverständigen geschieht nur dann eine Erwähnung, wenn sie Abweichungen, Veränderungen oder Zusätze bezüglich der in der Voruntersuchung gemachten Angaben enthalten, oder wenn die Zeugen oder Sachverständigen in der öffentlichen Sitzung das erste Mal vernommen werden.

§. 296.

Einer Vorlesung und Genehmigung des Protokolles in der öffentlichen Sitzung bedarf es nicht; doch kann der Vorsitzende, wo es auf genaue Feststellung der wörtlichen Fassung ankommt, die Vorlesung einzelner Theile des Protokolles anordnen. Nach dem Schlusse der öffentlichen Sitzung ist das Protokoll von dem Vorsitzenden und dem Schriftführer zu unterzeichnen.

X. Vertagung und Einstellung der Hauptverhandlung.

§. 297.

Die Hauptverhandlung darf, wenn sie einmal begonnen hat, nur so weit unterbrochen werden, als es der Vorsitzende zur nöthigen Erholung erforderlich findet; sie kann nach dem Ermessen des Gerichtes in dringenden Fällen auch an einem Sonntage oder Feiertage fortgesetzt werden.

§. 298.

Wenn der Angeklagte die Ordnung der Verhandlung durch ein ungeziemendes Benehmen stört, und ungeachtet der Ermahnung des Vorsitzenden und der Drohung, dass er aus der Sitzung werde entfernt werden, nicht davon absteht, so kann er durch Beschluss des Gerichtes, wogegen kein Rechtsmittel zulässig ist, aus der Sitzung ganz oder auf einige Zeit entfernt, die Verhandlung in seiner Abwesenheit fortgesetzt und ihm das Urtheil durch ein Mitglied des Gerichtes in Gegenwart des Schriftführers verkündet werden.

§. 299.

Verletzt der Vertheidiger den Anstand oder die dem Gerichte schuldige Achtung, so kann er mit den im §. 284 bezeichneten Strafen belegt werden. Setzt er sein ungebührliches Benehmen fort, so kann ihm der Vorsitzende das Wort entziehen und den Angeklagten zur Wahl eines anderen Vertheidigers auffordern, nöthigenfalls auch von Amtswegen einen solchen ernennen. Ist jedoch zu besorgen, dass die Vertheidigung des Angeklagten nicht

żeliby zaś zachodziła obawa, iż oskarżony nie mógłby mieć należytej obrony, odroczenie dochodzenia na koszt winnego obrońcy, zarządzonem być może.

§. 300.

Jeżeli w ciągu głównego dochodzenia zachoruje oskarżony tak dalece, iż dłużej nie może się na niem znajdować, a nie zezwala sam, iżby dochodzenie w jego nieobecności dalej prowadzonem i zeznania jego w śledztwie przygotowawczem poczynione, odczytanemi były, dochodzenie odroczonem być winno.

§. 301.

Odroczenie głównego dochodzenia może według uznania sądu wtenczas także nastąpić, kiedy w ciągu takowego wykrytą zostanie nowa okoliczność, ważna pod względem dowodu winy lub niewinności, a nowe dowody nie mogą być zaraz przez prezydującego dostarczone. Podobnież ma miejsce odroczenie, kiedy w ciągu głównego dochodzenia zajdzie potrzeba nowych wyjaśnień z powodu podejrzenia o fałsz przedstawianych dowodów, a wyjaśnienia te nie mogą być zaraz przedsięwzięte, albo, kiedy dla zewnętrznych przeszkód, chwilowe odroczenie dochodzenia jest potrzebnem lub stosownem.

§. 302.

Jeżeli z zeznań świadków lub z dowodów na piśmie. w głównem dochodzeniu wynika przeciwko oskarżonemu obwinienie o inny czyn karygodny, a nie o ten, o który jest oskarżonym, i gdyby nowa zbrodnia lub wykroczenie według uznania trybunału sądu przysięgłych pociągała za sobą znaczne podwyższenie kary przeciwko niemu powinien wprawdzie trybunał wydać wyrok co do zbrodni lub wykroczenia, przedmiotem oskarżenia będącego; na wniosek prokuratora może jednak zarządzić przeciwko oskarżonemu dochodzenie i śledztwo przygotowawcze z powodu nowej zbrodni lub wykroczenia. W przypadku tym wykonanie orzeczonej kary wstrzymanem być powinno, aż do wyroku na skutek nowego oskarżenia, zapaść mającego.

Jeżeli oskarżony tym drugim wyrokiem uwolnionym zostanie, areszt w czasie śledztwa do kary wprzód orzeczonej wliczonym być ma. Jeżeli jednak w skutek nowej skargi skazanym zostanie, sąd przy wymierzeniu kary powinien doliczyć i tę, która już pierwej przeciwko niemu jest orzeczoną.

§. 303.

Co do zbrodni i wykroczeń, które jedynie na żądanie poszkodowanego są dochodzone i karane, może tenże w ciągu głównego dochodzenia i dopóki wyrok nie zapadnie, żądać zawieszenia postępowania. Co do zbrodni i wykroczeń, których prokurator z urzędu dochodzić powinien, zawieszenie dochodzenia głównego może miejsce mieć tylko na wniosek prokuratora i za zezwoleniem oskarżonego. Kiedy jednak prokurator w ciągu głównego dochodzenia otrzymał przekonanie, że zachodzi cięższa zbrodnia lub wykroczenie, aniżeli to, do którego się odnosiło zaskarżenie jego; w ówczas może za przyzwoleniem sądu odstąpić od tej skargi, żądać zaprzestania postępowania i czynić dalsze wnioski o śledztwo względem cięższej zbrodni lub występku.

genügend stattfinden würde, so kann die Vertagung der Verhandlung auf Kosten des schuldigen Vertheidigers angeordnet werden.

§. 300.

Erkrankt der Angeklagte während der Hauptverhandlung in dem Masse, dass er derselben nicht weiter beiwohnen kann, und williget er nicht selbst ein, dass die Verhandlung in seiner Abwesenheit fortgesetzt und seine in der Voruntersuchung abgegebene Erklärung vorgelesen werde, so ist die Verhandlung zu vertagen.

§. 301.

Eine Vertagung der Hauptverhandlung kann nach Ermessen des Gerichtes auch dann angeordnet werden, wenn sich im Laufe der Verhandlung ein neuer für den Anschuldigungs- oder Entschuldigungsbeweis besonders wichtiger Umstand ergibt, und die neuen Beweismittel von dem Vorsitzenden nicht auf der Stelle beigeschafft werden können. Dasselbe findet Statt, wenn während der Hauptverhandlung wegen eines vorgeführten Beweismittels der Verdacht der Fälschung entstanden ist und neue Erhebungen als nöthig erscheinen, welche nicht sogleich vorgenommen werden können, oder wenn wegen äusserer Hindernisse eine zeitweilige Aufschiebung der Verhandlung sich als nothwendig oder zweckmässig darstellt.

§. 302.

Ist der Angeklagte bei der Hauptverhandlung durch schriftliche Beweise oder Zeugenaussagen einer anderen strafbaren That beschuldiget worden, als wegen welcher er angeklagt war, und würde das neue Verbrechen oder Vergehen nach dem Ermessen des Gerichtshofes eine bedeutende Erhöhung der Strafe des Angeklagten nach sich ziehen, so hat der Gerichtshof zwar mit der Urtheilsfällung über das, den Gegenstand der Anklage bildende Verbrechen oder Vergehen vorzugehen; er kann jedoch über Antrag des Staatsanwaltes verordnen, dass der Angeklagte auch wegen des neuen Verbrechens oder Vergehens verfolgt und desshalb die Voruntersuchung gepflogen werde. In diesem Falle ist der Vollzug der zuerkannten Strafe bis nach der Fällung des über diese neuerliche Anklage ergehenden Urtheiles aufzuschieben.

Wird der Angeklagte durch das letztere Urtheil freigesprochen, so ist die Untersuchungshaft in die früher zuerkannte Strafe einzurechnen. Wird er aber in Folge der neuerlichen Anklage verurtheilt, so hat der Gerichtshof bei Ausmessung der Strafe die früher wider den Angeklagten verhängte Strafe in Anschlag zu bringen.

§. 303.

Bei Verbrechen oder Vergehen, welche nur auf Verlangen eines Betheiligten untersucht und bestraft werden, kann dieser auch während der Hauptverhandlung, so lange das Urtheil nicht gefällt ist, die Einstellung des Verfahrens beantragen. Bei Verbrechen oder Vergehen, die der Staatsanwalt von Amtswegen zu verfolgen hat, findet eine Einstellung der Hauptverhandlung auf Antrag des Staatsanwaltes nur mit Zustimmung des Angeklagten Statt. Wenn jedoch der Staatsanwalt im Laufe der Hauptverhandlung die Ueberzeugung gewonnen hat, dass ein schwereres Verbrechen oder Vergehen vorliegt, als auf welches seine Anklage gerichtet war, so kann er mit Genehmigung des Gerichtes von dieser Anklage abstehen, die Einstellung des Verfahrens verlangen und weitere Anträge wegen der Untersuchung des schwereren Verbrechens oder Vergehens stellen.

XI. Wpadkowe zdarzenia.

§. 304.

Jeżeli z głównego dochodzenia wynika prawdopodobieństwo, że świadek wiedząc fałszywie zeznał, prezydujący nietylko na wniosek prokuratora lub oskarżonego, lecz także z urzędu może nakazać przyaresztowanie świadka i śledztwo, z powodu fałszywego świadectwa, właściwemu sędzi śledczemu polecić.

§. 305.

Zbrodnie lub wykroczenia i przestępstwa, należące do sądu powiatowego kolegialnego i które w czasie głównego dochodzenia w sprawie karnej w izbie sądowej popełnione zostaną, a przy których sprawca na gorącym uczynku schwytanym będzie, mogą być na wniosek prokuratora natychmiast przez zgromadzony sąd, z przerwaniem główrego dochodzenia, lub na końcu tegoż, po przesłuchaniu oskarżonego i znajdujących się świadków, osądzone. Odwołanie się przeciwko takim wyrokom, nie wstrzymuje ich wykonania. W przedmiocie tym, oddzielny protokół spisanym być winien.

§. 306.

Jeżeli oskarżony poyełnił w czasie głównego śledztwa zbrodnię należącą do sądu przysięgłych, przepis §. 302 w całości znajduje zastosowanie.

Rozdział piętnasty.

O GŁÓWNEM DOCHODZENIU PRZED SĄDEM PRZYSIĘGŁYCH.

I. Ogólne przepisy.

§. 307.

Główne dochodzenie przed sądem przysięgłych, jest publiczne pod nieważnością; jednakowoż wyjątki, w §§. 260 do 263 wyrażone, znajdują także i tutaj zastosowanie.

§. 308.

Prezydującemu w sądzie przysięgłych, służą prawa i obowiązki, w §§. 264, 265 i 283 wymienione. W szczególności do niego należy, dawać przysięgłym o ich urzędowaniu objaśnienia, rozbierać im sprawę, nad którą się naradzać mają, i w razie potrzeby przypominać im ich obowiązki.

§. 309.

Wpadkowe pytania w przedmiocie postępowania w ciągu głównego dochodzenia, rozstrzyga trybunał sądu przysięgłych, a przeciwko tym orzeczeniom nie służy żaden środek prawny, dalsze dochodzenie wstrzymujący (§§. 266 i 353).

II. Utworzenie ławy przysięgłych.

§. 310.

Przed samem rozpoczęciem dochodzenia głównego, jak tylko oskarżony z zachowaniem przepisu §. 267 wprowadzonym, i znajdujące się przedmioty, dowód stanowiące, przyniesione zostaną, przystąpi się na posiedzeniu tajemnem trybunału sądu przysię-

X. Zwischenvorfälle.

§. 304.

Ergibt sich aus der Hauptverhandlung mit Wahrscheinlichkeit, dass ein Zeuge wissentlich falsch ausgesagt habe, so kann der Vorsitzende nicht nur auf Antrag des Staatsanwaltes oder des Angeschuldigten, sondern auch von Amtswegen den Zeugen sofort verhaften lassen, und die Untersuchung wegen des falschen Zeugnisses dem zuständigen Untersuchungsrichter zuweisen.

§. 305.

Zur Zuständigkeit der Bezirks-Collegialgerichte gehörige Verbrechen oder Vergehen und Uebertretungen, welche während der Hauptverhandlung einer Strafsache in dem Sitzungssale verübt werden, und wobei der Thäter auf frischer That betreten wird, können mit Unterbrechung der Hauptverhandlung oder am Schlusse derselben über Anhörung des Staatsanwaltes nach Vernehmung des Angeschuldigten und der etwa vorhandenen Zeugen von dem versammelten Gerichte sogleich abgeurtheilt werden. Rechtsmittel gegen ein solches Urtheil haben keine aufschiebende Wirkung. Ueber einen solchen Vorgang ist ein besonderes Protokoll aufzunehmen.

§. 306.

Hat der Angeklagte während der Hauptverhandlung ein zur Zuständigkeit des Geschwornengerichtes gehöriges Verbrechen begangen, so finden die Bestimmungen des §. 302 ihre volle Anwendung.

Fünfzehntes Hauptstück.

Von der Hauptverhandlung vor den Geschwornengerichten.

I. Allgemeine Bestimmungen.

§. 307.

Die Hauptverhandlung vor den Geschwornengerichten ist öffentlich bei sonstiger Nichtigkeit; doch finden auch hier die in den §§. 260 bis 263 festgestellten Ausnahmen ihre Anwendung.

§. 308.

Der Vorsitzende des Schwurgerichtshofes hat die in den §§. 264, 265 und 283 aufgeführten Rechte und Pflichten. Es liegt ihm insbesondere ob, den Geschwornen in Beziehung auf die Ausübung ihres Amtes die erforderliche Anleitung zu geben, ihnen die Sache, über welche sie zu berathen haben, auseinander zu setzen, und sie nöthigenfalls an ihre Pflichten zu erinnern.

§. 309.

Zwischenfragen über das Verfahren im Laufe der Hauptverhandlung entscheidet der Gerichtshof, ohne dass ein selbständiges, die weitere Verhandlung hemmendes Rechtsmittel dagegen zulässig ist (§§. 266 und 353).

II. Bildung der Geschwornenbank.

§. 310.

Unmittelbar vor dem Beginne der Hauptverhandlung wird für jeden einzelnen Straffall, nachdem der Angeklagte unter Beobachtung der Vorschrift des §. 267 eingeführt, und die vorhandenen Beweisstücke in den Gerichtssal gebracht worden sind, in nicht öffentlicher Sitzung

głych i w obecności prokuratora, oskarżonego i jego obrońcy, tudzież przysięgłych, w myśl §. 41 wezwanych, do utworzenia ławy przysięgłych, przywołaniem przez pisarza 36 głównych przysięgłych.

§. 311.

Jeżeli jest mniej niż 36 głównych przysięgłych, liczba ich uzupełnioną zostanie przez przybranie przysięgłych z pomiędzy 9ciu uzupełniających w kolei, jak ciż z urny losem wyciągnięci zostali. Prezydujący nakaże zaraz przywołać tych, którzy są obowiązani stawić się.

§. 312.

Jak skoro liczba przysięgłych, przynajmniej 30 wynosić będzie, prezydujący zapyta się pod nieważnością prokuratora, oskarżonego i przysięgłych, czy względem którego z nich zachodzą powody, któreby wyłączały onychże od wpływania do przedsiębrać się mającego dochodzenia. Powodami takiemi są:

a) kiedy przysięgły z oskarżonym lub przez zbrodnię poszkodowanym w takim zostaje stosunku, któryby, stosownie do §§. 79 i 80, wyłączał sędziego od pełnienia obowiązków sędziowskich;

b) kiedy przysięgły ze skazania lub uwolnienia oskarżonego, spodziewać się może zysku lub szkody;

c) kiedy w sprawie toczącej się, użytym był za świadka sądowego, kiedy występował jako donosiciel, skarżący lub obrońca; kiedy jako świadek lub biegły był lub powinien był być słuchanym. Względem przedstawionych powodów wyłączenia, stanowi trybunał sądu przysięgłych, jeżeli pokaże się potrzeba uzupełnienia liczby przysięgłych, uskutecznionem to będzie w sposób §fem poprzedzającym przepisany.

§. 313.

Do utworzenia ławy przysięgłych, potrzeba pod nieważnością, aby było obecnych przynajmniej 30stu przysięgłych, których wyłączenie, stosownie do poprzedniego §fu, nie odniosło skutku. Nazwiska tych, włożone będą w urnę i zaraz potem prezydujący trybunału sądu przysięgłych, wyciągać będzie i czytać po jednemu. Jak skoro nazwisko przysięgłego wyciągniętem i przeczytanem zostanie, może naprzód prokurator, a potem oskarżony usuwać bez przytoczenia powodu.

§. 314.

Prokurator i oskarżony, mają prawo w równej liczbie usunąć przysięgłych. Jeżeli liczba przysięgłych nie jest parzysta, oskarżony może usunąć o jednego przysięgłego więcej niż prokurator. Prywatni poszkodowani, wchodzący do postępowania karnego, wykonywują to prawo spólnie z prokuratorem, spółoskarżeni, spólnie między sobą i przez to liczba usunięć nie może być zwiększoną. Jeżeli ci pod tym względem nie mogą się z sobą porozumieć, los rozstrzygnie co do kolei, w jakiej mający prawo spólnego usunięcia, takowe wykonywać będą. Przysięgli usunięci w tym przypadku przez jednego z nich, usunięci zostaną tem samem i względem innych.

§. 315.

Prawo usunięcia ustaje, skoro tylko 12 nazwisk przysięgłych nieusuniętych z urny wyciągniętych będzie, lub skoro w urnie tyle tylko pozostaje nazwisk, ile do uzu-

des Schwurgerichtshofes und in Gegenwart des Staatsanwaltes, des Angeklagten und seines Vertheidigers, sowie der nach §. 41 vorgeladenen Geschwornen zur Bildung der Geschwornenbank geschritten. Dieselbe beginnt mit dem Aufrufe der sechs und dreissig Hauptgeschwornen durch den Schriftführer.

§. 311.

Sind weniger als dreissig Hauptgeschworne erschienen, so sind die fehlenden aus den neun Ergänzungsgeschwornen in der Reihenfolge, wie dieselben bei der Verlosung aus der Urne gezogen wurden, zu ersetzen. Der Vorsitzende hat die hiernach zum Erscheinen Verpflichteten sogleich vorrufen zu lassen.

§. 312.

Sobald die Zahl von wenigstens dreissig Geschwornen vollständig ist, richtet der Vorsitzende bei sonstiger Nichtigkeit an den Staatsanwalt, an den Angeklagten und an die Geschwornen die Frage, ob bei einem von diesen ein Grund vorhanden sei, der ihn von der Theilnahme an der vorliegenden Verhandlung ausschliesse. Solche Gründe sind:

a) *wenn der Geschworne zu dem Angeklagten oder dem durch das Verbrechen Beschädigten in einem solchen Verhältnisse steht, welches in Gemässheit der §§. 79 und 80 einen Richter von der Ausübung des Richteramtes ausschliessen würde;*

b) *wenn er aus der Freisprechung oder Verurtheilung des Angeklagten einen Nutzen oder Schaden zu erwarten hat;*

c) *wenn er in der vorliegenden Sache als Gerichtszeuge verwendet wurde, wenn er als Anzeiger, Ankläger oder Vertheidiger aufgetreten ist, oder als Zeuge oder Sachverständiger abgehört wurde oder abgehört werden soll. Ueber die vorgebrachten Gründe der Ausschliessung entscheidet der Gerichtshof; eine etwa erforderliche Ergänzung der Zahl der Geschwornen wird auf die im vorhergehenden Paragraphe bestimmte Weise bewirkt.*

§. 313.

Zur Bildung der Geschwornenbank müssen bei sonstiger Nichtigkeit wenigstens dreissig Geschworne, die nicht in Gemässheit des vorstehenden Paragraphes mit Erfolg beanständet wurden, zugegen seyn. Die Namen derselben werden in eine Urne gelegt und sohin von dem Vorsitzenden des Gerichtshofes einzeln herausgezogen und verlesen. Sobald ein Name aus der Urne gezogen und verlesen ist, haben zuerst der Staatsanwalt und nach ihm der Angeklagte das Recht, den Geschwornen ohne Angabe von Gründen abzulehnen.

§. 314.

Der Staatsanwalt und der Angeklagte haben das Recht, jeder eine gleiche Anzahl von Geschwornen abzulehnen. Ist die Zahl der Geschwornen ungerade, so ist der Angeklagte befugt, einen mehr als der Staatsanwalt zurückzuweisen. Privatbetheiligte, die sich dem Strafverfahren angeschlossen haben, üben dieses Recht gemeinschaftlich mit dem Staatsanwalte, Mitangeklagte gemeinschaftlich mit einander aus, ohne dass dadurch die Zahl der Ablehnungen vermehrt werden darf. Können sie sich hierüber nicht vereinigen, so entscheidet das Los über die Reihenfolge, in welcher die gemeinschaftlich Berechtigten das Ablehnungsrecht auszuüben haben. Die von einem derselben erfolgte Ablehnung gilt auch für die anderen Betheiligten.

§. 315.

Das Recht der Ablehnung hört auf, sobald zwölf nicht abgelehnte Namen von Geschwornen aus der Urne hervorgegangen oder nur noch so viele Namen, als zur Ergänzung der

pełnienia liczby 12 przysięgłych potrzeba. Dwunastu przysięgłych, tym sposobem wybranych, stanowi ławę przysięgłych, przed którymi główne dochodzenie ma być przedsiębranem.

§. 316.

Jeżeli można przewidzieć, iż główne dochodzenie zajmie dłuższy czas, prezydujący rozporządzić może, aby jeden lub dwaj następcy przybranymi byli, i aby dla tego zamiast dwunastu przysięgłych, trzynastu lub czternastu wylosowano; z pomiędzy tych, dwunastu pierwszych są głównymi przysięgłymi, reszta zastępcami. W przypadku tym zmniejsza się stosunkowo liczba dozwolonych usunięć. Przysięgli zastępcy obowiązani są znajdować się ciągle przy całem dochodzeniu, i w razie, gdyby który z głównych przysięgłych doznał jakiej przeszkody w znajdowaniu się, przy całem dochodzeniu aż do orzeczenia przez przysięgłych, wchodzą w jego miejsce w kolei, w jakiej nazwiska ich wyciągnięte zostały.

III. Rozpoczęcie głównego dochodzenia i odebranie przysięgi od przysięgłych.

§. 317.

Po utworzeniu ławy przysięgłych i zajęciu przez nich miejsc w kolei, w jakiej nazwiska ich z urny wyciągnięte zostały, rozpoczyna się główne dochodzenie przywołaniem sprawy przez pisarza. Prezydujący czyni oskarżonemu ogólne pytania, w §. 268 przepisane, tudzież tak jemu, jako też jego obrońcy napomnienia, w tym samym §^fie wzmiankowane.

§. 318.

Potem prezydujący odbierze od przysięgłych przysięgę, pod nieważnością. W tym celu do przysięgłych, którzy z miejsc swoich powstać powinni, następującą przemowę mieć będzie:

„Przysięgacie i przyrzekacie przed Bogiem, iż dowody przeciwko i za oskarżonym przedstawiane z jak najsumienniejszą uwagą oceniać będziecie, nie bez rozstrząśnienia nie pozostawicie, coby było na korzyść lub szkodę oskarżonego, że mieć będziecie ciągle na względzie interes oskarżonego jako też społeczności, która go oskarża, że przed waszem orzeczeniem z nikim się znosić nie będziecie w przedmiocie dochodzenia, jak tylko z waszymi spółprzysięgłymi, że nie dacie się powodować ani przychylnością, ani nienawiścią, bojaźnią lub złością, lecz z bezstronnością i stałością, człowiekowi uczciwemu i wolnemu przyzwoitą, jedynie według stawianych za oskarżonym i przeciwko niemu dowodów, i według waszego, na dowodach tych opartego wewnętrznego przekonania tak orzeczecie, iżbyście się z tego przed Bogiem i waszem sumieniem usprawiedliwić mogli."

Następnie każdy z przysięgłych oddzielnie przez prezydującego zawołany wzniesie prawą rękę do góry i odpowie głośno: „przysięgam, tak mi Boże dopomóż!"

Wyznawcy religii, która obowiązek przysięgi łączy z szczególnemi formalnościami. lub też przysięgi zupełnie zabrania, wykonują przysięgę stosownie do zasad ich religii, lub też zobowiązani zostaną przez danie ręki.

Zahl der Geschwornen bis auf zwölf erfordert werden, in der Urne übrig sind. Die auf solche Art gewählten zwölf Geschwornen bilden die Geschwornenbank, vor welcher die Hauptverhandlung vorzunehmen ist.

§. 316.

Lasst sich voraussehen, dass eine Hauptverhandlung einen längeren Zeitraum in Anspruch nehmen werde, so kann der Vorsitzende verfügen, dass ein oder zwei Ersatzmänner zugezogen, und dass daher statt der zwölf Geschwornen deren dreizehn oder vierzehn ausgelost werden, von welchen die ersten zwölf Hauptgeschworne, die anderen Ersatzgeschworne sind. Die Zahl der erlaubten Ablehnungen vermindert sich in diesem Falle verhältnissmässig. Die Ersatzgeschwornen müssen der ganzen Verhandlung ohne Unterbrechung beiwohnen, und treten, falls einer oder der andere der Hauptgeschwornen verhindert seyn sollte, der ganzen Verhandlung bis zum Ausspruche der Geschwornen beizuwohnen, in der Reihenfolge, in welcher ihre Namen gezogen wurden, an deren Stelle.

III. Beginn der Hauptverhandlung und Beeidigung der Geschwornen.

§. 317.

Nachdem die Geschwornenbank gebildet ist, und die Geschwornen ihre Sitze in der Reihenfolge, in welcher ihre Namen aus der Urne gezogen wurden, eingenommen haben, beginnt die Hauptverhandlung mit dem Aufrufe der Sache durch den Schriftführer. Der Vorsitzende stellt an den Angeklagten die im §. 268 vorgeschriebenen allgemeinen Fragen, und richtet sowohl an denselben als an dessen Vertheidiger die in demselben Paragraphe angeordneten Ermahnungen.

§. 318.

Hierauf wird von dem Vorsitzenden bei sonstiger Nichtigkeit die Beeidigung der Geschwornen vorgenommen. Der Vorsitzende hält zu diesem Behufe an die Geschwornen, welche sich von ihren Sitzen erheben, folgende Anrede:

„Sie schwören und geloben vor Gott, die Beweise, welche gegen und für den Angeklagten werden vorgebracht werden, mit der gewissenhaftesten Aufmerksamkeit zu prüfen, nichts unerwogen zu lassen, was zum Vortheile oder zum Nachtheile des Angeklagten gereichen kann, das Interesse des Angeklagten eben so, wie jenes der bürgerlichen Gesellschaft, welche ihn anklagt, fest im Auge su behalten, vor Ihrem Ausspruche über den Gegenstand der Verhandlung mit Niemand, ausser mit Ihren Mitgeschwornen, Rücksprache zu nehmen, der Stimme der Zu- oder Abneigung, der Furcht oder der Schadenfreude, kein Gehör zu geben, sondern sich mit der Unparteilichkeit und Festigkeit eines redlichen und freien Mannes nur nach den für und wider den Angeklagten vorgeführten Beweismitteln und Ihrer darauf gegründeten innersten Ueberzeugung so zu entscheiden, wie sie es vor Gott und Ihrem Gewissen verantworten können."

Sodann wird jeder Geschworne einzeln von dem Vorsitzenden aufgerufen, hebt die rechte Hand empor und antwortet mit lauter Simme: „Ich schwöre, so wahr mir Gott helfe!"

Bekenner einer Religion, welche die Verbindlichkeit des Eides an besondere Formen knüpft, oder den Eid gänzlich untersagt, werden nach der ihren Religionsgrundsätzen gemäss bestimmten Form beeidet oder durch Handschlag verpflichtet.

IV. Postępowanie z dowodami.

§. 319.

Po odebraniu przysięgi od przysięgłych, prezydujący nakaże pod nieważnością odczytanie wyroku odesłania i aktu oskarżenia. Prezydujący może jeszcze raz treść tych aktów w krótkości w sposobie, pojęciu oskarżonego przystępnym przedstawić. Potem oznajmić powinien oskarżonemu, że tenże dowie się teraz o dowodach przeciwko niemu walczących, i następnie nakaże zaraz pisarzowi przywołać świadków i biegłych.

Pod tym względem, jak równie pod względem tymczasowego oddalenia świadków i biegłych z izby posiedzeń, tudzież pod względem postępowania w razie nieposłuszeństwa świadków i biegłych, przepisy §§fów 269 do 271 znajdują zastosowanie.

§. 320.

Następnie prezydujący bada oskarżonego i kieruje postępowaniem w przedmiocie dowodów, z zachowaniem przepisów w §§, 272 do 284 podanych. Prawo czynienia zapytań w §. 278 wzmiankowane, służy także przysięgłym głównym i zastępcom, tudzież członkom sądu.

V. Wnioski stron.

§. 321.

Po ukończonem postępowaniu w przedmiocie dowodów, słuchani będą, prokurator, oskarżony i jego obrońca, w kolei §fem 285 przepisanej. Wnioski ich ograniczać się powinny do okoliczności czynu, z głównego dochodzenia wynikających, o ile takowe stanowić mają podstawę orzeczenia przysięgłych. Roztrząsanie rezultatów dochodzenia, o ile to rozpoznaniu trybunału sądu przysięgłych ulega, zachowane być powinno do późniejszego czasu (§. 341).

VI. Przedstawienie i układ pytań dla przysięgłych przez prezydującego.

§. 322.

Poczem prezydujący oświadcza, iż dochodzenie jest ukończonem, zbiera istotną treść wypadku z głównego dochodzenia; przedstawia w krótkości dowody, za oskarżonym i przeciwko niemu mówiące, nie dając poznać zdania swego; zwraca uwagę przysięgłych na ich obowiązki w ogólności, a w szczególności na przepisy ustawy, które w ocenieniu czynu na uwagę wzięte być winny.

§. 323.

Następnie prezydujący po naradzeniu się z trybunałem sądu przysięgłych układa pytania przysięgłym podać się mające. Pytania te ułożone byc winny na piśmie, i po podpisaniu onych przez prezydującego, odczytane pod nieważnością. Prokurator i oskarżony mogą czynić zarzuty przeciwko ułożonym pytaniom, które trybunał sądu przysięgłych natychmiast rozstrzyga. Jeżeli ułożone pytania zmienione zostaną, powinny być jeszcze raz odczytane.

§. 324.

Pytania mające być przysięgłym podane, winny być pod nieważnością tak ułożone, iżby odpowiedź na nie daną być mogła przez wyraz „tak jest“ lub „nie“. Główne

IV. Beweisverfahren.

§. 319.

Nach der Beeidigung der Geschwornen lässt der Vorsitzende bei sonstiger Nichtigkeit das Verweisungs-Erkenntniss und die Anklageschrift verlesen. Der Vorsitzende kann den Inhalt dieser Actenstücke nochmals auf eine dem Fassungsvermögen des Angeklagten angemessene Weise in Kürze vortragen. Er hat hierauf dem Angeklagten zu bedeuten, dass er nun die gegen ihn sprechenden Beweise vernehmen werde, und lässt sohin durch den Schriftführer die Zeugen und Sachverständigen aufrufen.

Hierbei, so wie in Betreff der vorläufigen Entfernung derselben aus dem Gerichtssale und des Verfahrens gegen ungehorsame Zeugen und Sachverständige, sind die Vorschriften der §§. 269 bis 271 zu beobachten.

§. 320.

Der Vorsitzende vernimmt hierauf den Angeklagten und leitet die Vorführung der Beweismittel unter Beobachtung der in den §§. 272 bis 284 enthaltenen Anordnungen. Das im §. 278 erwähnte Recht der Fragestellung steht auch den Geschwornen, mit Einschluss der Ersatzgeschwornen, wie den Mitgliedern des Gerichtes zu.

V. Vorträge der Parteien.

§. 321.

Nach Beendigung des Beweisverfahrens werden der Staatsanwalt und der Angeklagte und dessen Vertheidiger in der in dem §. 285 bestimmten Reihenfolge gehört. Ihre Ausführungen haben sich hier auf die thatsächlichen Ergebnisse der Hauptverhandlung, soweit sie dem Ausspruche der Geschwornen zum Grunde zu legen sind, zu beschränken. Erörterungen der Ergebnisse der Hauptverhandlung, soweit sie der Entscheidung des Gerichtshofes unterliegen, sind einem späteren Zeitpuncte (§. 341) vorzubehalten.

VI. Vortrag des Vorsitzenden und Fragestellung an die Geschwornen.

§. 322.

Der Vorsitzende erklärt alsdann die Verhandlung für geschlossen. Er fasst die wesentlichen Ergebnisse der Hauptverhandlung in einer gedrängten Darstellung zusammen, führt in möglichster Kürze die für und wider den Angeklagten sprechenden Beweise auf, ohne jedoch seine eigene Ansicht darüber kundzugeben; er macht die Geschwornen auf ihre Pflichten im Allgemeinen, und insbesondere auf die gesetzlichen Vorschriften aufmerksam, welche bei der Beurtheilung der Thatfrage etwa in Betracht kommen.

§. 323.

Der Vorsitzende stellt hierauf, nach vorläufiger Berathung mit dem Gerichtshofe, die an die Geschwornen zu richtenden Fragen. Sie müssen schriftlich vorgelegt werden, und sind bei sonstiger Nichtigkeit, nachdem sie von dem Vorsitzenden unterfertiget worden, zu verlesen. Sowohl der Staatsanwalt als der Angeklagte können gegen die Fragestellung Einwendungen erheben, über welche der Gerichtshof sogleich entscheidet. Wird die Fragestellung abgeändert, so müssen die Fragen nochmals verlesen werden.

§. 324.

Die an die Geschwornen zu richtenden Fragen sind bei sonstiger Nichtigkeit so zu stellen, dass sie sich mit Ja oder Nein beantworten lassen. Die Hauptfrage ist darauf

pytanie ściągać się powinno do tego: „czyli oskarżony winnym jest popełnienia czynu lub zaniechania będącego zasadą skargi.“ W pytaniu tem mieścić się powinny pod nieważnością wszystkie istotne charaktery i okoliczności czynu, wyrokiem odesłania objęte.

§. 325.

Jeżeli utrzymywano, że taki był stan lub że taki nastąpił czyn, któryby znosił w zupełności karygodność, prezydujący obowiązanym jest, ułożyć pytanie, twierdzeniu temu odpowiednie.

§. 326.

Kiedy z głównego dochodzenia ukazało się, iż oskarżony o popełnienie zbrodni, może być jedynie winnym usiłowania tejże; albo że oskarżony jako sprawca lub bezpośredni wykonawca jedynie za spółwinnego lub uczestnika uważanym być może, prezydujący powinien ułożyć stosowne dla przysięgłych dodatkowe pytania.

§. 327.

Prócz tych przypadków, pytania stosowne dla przysięgłych co do obciążających lub zwalniających okoliczności, wtenczas tylko ułożone być winny, jeżeli byt takowych, stosownie do wyraźnych przepisów ustawy, pociąga za sobą zmianę stopnia kary; bynajmniej zaś wtenczas, jeżeli tylko mają wpływ na wymiar kary w granicach ustawą dozwolonych, lub kiedy jedynie dla zwalniających okoliczności wolno jest sędziemu przejść najniższy stopień kary (§§. 48, 49 K. K. C. I. i §. 346 niniejszej ustawy). W przypadkach tych ocenienie okoliczności zwalniających lub obciążających należy wyłącznie do trybunału sądu przysięgłych.

§. 328.

Jeżeli już w skardze przewidziany był przypadek, iż się może okazać mniejsza zbrodnia lub wykroczenie, lub jeżeli dopiero z głównego dochodzenia okazało się, iż czyn stanowi mniejszą zbrodnię, wykroczenie lub przestępstwo, lub też że stanowi inny rodzaj tej samej zbrodni lub wykroczenia, zagrożony równą lub mniejszą karą; w ówczas dalsze odpowiednie pytania ułożone być winny.

§. 329.

Podobnież postąpić należy, kiedy z głównego dochodzenia wykryte zostały nowe okoliczności, z powodu których zbrodnia, zasadą oskarżenia będąca, okazuje się być rodzajem tej samej zbrodni, na który cięższa kara jest postanowioną.

§. 330.

Kiedy jednak z dochodzenia wykrywa się, że czyn zarzucony oskarżonemu, stanowi zbrodnię innego rodzaju, na którą ta sama lub cięższa kara jest postanowioną, od tej, jaka w akcie oskarżenia jest wymienioną, pytanie dodatkowe co do tejże zbrodni wtenczas tylko ma być położonem, kiedy prokurator i oskarżony zgadzają się na to, aby względem tej drugiej zbrodni, zaraz wyrok był wydanym.

W innych przypadkach tylko prokurator od skargi odstąpić może, lecz zarazem żądać, aby oskarżony do właściwego sędzi śledczego z powodu drugiej zbrodni był odesłanym, względem czego trybunał sądu przysięgłych orzec powinien.

gerichtet: Ob der Angeklagte schuldig sei, die der Anklage zum Grunde liegende Handlung oder Unterlassung begangen zu haben. Hiebei sind bei sonstiger Nichtigkeit alle wesentlichen thatsächlichen Merkmale und Umstände, welche in dem Verweisungs-Erkenntnisse enthalten sind, in die Frage mit aufzunehmen.

§. 325.

Ist behauptet worden, dass ein Zustand vorhanden gewesen, oder eine Thatsache eingetreten sei, welche die Strafbarkeit völlig aufheben würden, so hat der Vorsitzende eine dieser Behauptung entsprechende Frage zu stellen.

§. 326.

Wenn sich aus der Hauptverhandlung ergeben hat, dass ein des vollendeten Verbrechens Angeklagter nur des Versuches, oder ein als Urheber oder unmittelbarer Thäter Angeklagter nur der Mitschuld oder Theilnahme schuldig seyn dürfte, so hat der Vorsitzende die geeigneten Zusatzfragen an die Geschwornen zu stellen.

§. 327.

Ausserdem sind über Erschwerungs- und Milderungsumstände angemessene Fragen an die Geschwornen nur dann zu stellen, wenn deren Vorhandensein nach dem Gesetze ausdrücklich eine Aenderung des Strafsatzes begründet; keineswegs aber dann, wenn dieselben nur auf die Ausmessung der Strafe innerhalb des gesetzlichen Strafsatzes Einfluss haben, oder wenn es dem Richter, wegen vorhandener Milderungsumstände, nur gestattet ist, unter den geringsten gesetzlichen Strafsatz herabzugehen (§§. 48 und 49 St. G. I. Thl. und §. 346 dieses Gesetzes). In diesen Fällen unterliegen die Erschwerungs- und Milderungsumstände ausschliesslich der Beurtheilung des Gerichtshofes.

§. 328.

Ist schon die Anklage eventuell auf ein geringeres Verbrechen oder Vergehen gerichtet worden, oder hat sich erst aus der Hauptverhandlung ergeben, dass die That unter den Begriff eines geringeren Verbrechens, eines Vergehens oder einer einfachen Uebertretung fällt, oder dass sie in eine andere, mit gleicher oder geringerer Strafe bedrohte Art desselben Verbrechens oder Vergehens übergeht, so sind entsprechende weitere Fragen zu stellen.

§. 329.

Eben diess ist der Fall, wenn sich bei der Hauptverhandlung neue Umstände ergeben haben, durch welche das der Anklage zum Grunde liegende Verbrechen in eine mit schwereren Strafen belegte Art desselben Verbrechens übergeht.

§. 330.

Wenn aber aus der Verhandlung erhellet, dass die dem Angeklagten zur Last fallende Handlung ein Verbrechen anderer Gattung begründet, welches mit gleicher oder schwererer Strafe belegt ist, als das in der Anklage bezeichnete, so ist hierüber eine Zusatzfrage nur dann zu stellen, wenn der Staatsanwalt und der Angeklagte einverstanden sind, dass über dieses andere Verbrechen sofort das Urtheil gefällt werde.

Ausser diesem Falle steht es dem Staatsanwalte nur frei, von der Anklage abzustehen, unter Einem aber wegen des anderen Verbrechens die Verweisung des Beschuldigten an den zuständigen Untersuchungsrichter zu beantragen, worüber der Gerichtshof zu erkennen hat.

§. 331.

Spisane pytania, prezydujący odda przysięgłym, a ci udadzą się do swojej izby radnej. Oddany im także będzie wyrok odesłania, akt oskarżenia, przedmioty dowód stanowiące, protokoły naocznego obejrzenia, niemniej wszystkie akta procesowe oprócz protokołu zeznań świadków. Zarazem prezydujący nakaże wydalenie oskarżonego z izby posiedzeń.

VII. Narada i stanowienie orzeczenia przez przysięgłych.

§. 332.

Przysięgli obiorą sobie na przewodnika jednego z pomiędzy siebie prostą głosów większością. Przed rozpoczęciem narady odczyta przewodniczący przysięgłym następującą instrukcyę:

„Prawo nie wymaga po przysięgłych, usprawiedliwienia się z pobudek ich przekonania; nie przepisuje im żadnych prawideł, podług którychby zupełność i dostateczność dowodów ocenianą być miała. Wymaga tylko od nich, aby wszystkie za oskarżonym i przeciwko niemu stawiane dowody, starannie i sumiennie ocenili, i siebie samych zapytali, jakie wrażenie zrobiły na ich rozsądek dowody, w głównem dochodzeniu przeciwko oskarżonemu stawiane, i zasady jego obrony.

Jedynie według wewnętrznego przekonania, będącego skutkiem takiego ocenienia dowodów, przysięgli wydać powinni orzeczenie względem winy lub niewinności oskarżonego.

Przy tem ciągle powinni mieć na uwadzę, że w naradach swoich jedynie do podanych im pytań względem czynów, podstawą oskarżenia będących, lub w związku z niemi zostających, ograniczyć się mają. Nie do nich, lecz wyłącznie do sędziów należy wyrokowanie względem prawnych skutków, jakie dla oskarżonego oświadczenie ich, że jest winnym, mieć może. Dla tego przysięgli orzeczenie swe bez względu na prawne takowego skutki, wydać powinni.“

Instrukcya ta, tudzież §§. 333 do 336 niniejszej ustawy, powinny być w izbie narad przysięgłych w kilku egzemplarzach przybite.

§. 333.

Przysięgli nie będą mogli wychodzić ze swojej izby, dopóki nie dadzą swego orzeczenia. Podczas ich narad, nie może nikt bez piśmiennego pozwolenia od prezydującego, wchodzić do izby narad; nie wolno im także w tym czasie znosić się z trzeciemi osobami. Sąd skaże przysięgłego, przeciw temu przepisowi wykraczającego, na karę pieniężną od 10 do 100 złr., inne zaś osoby, przepis ten przekraczające, na 24-godzinny areszt. Wtenczas tylko, kiedy przysięgli objaśnienia lub wytłómaczenia podanych im pytań potrzebować będą, prezydujący na piśmienne żądanie przewodniczącego przysięgłych, może się udać do nich; jednakowoż nie jest mu wolno pod nieważnością, znajdować się przy głosowaniu przysięgłych.

§. 331.

Die niedergeschriebenen Fragen werden von dem Vorsitzenden den Geschwornen übergeben, worauf sich dieselben in ihr Berathungszimmer zurückziehen. Es werden ihnen das Verweisungserkenntniss, die Anklageschrift, die Beweisgegenstände, die Augenscheinsprotokolle, sowie die übrigen Processacten, mit Ausnahme der Protokolle über die Zeugenvernehmungen, mitgegeben. Zugleich verfügt der Vorsitzende die Entfernung des Angeklagten aus dem Sitzungssale.

VII. Berathung und Schlussfassung der Geschwornen.

§. 332.

Die Geschwornen wählen einen Obmann aus ihrer Mitte mittelst einfacher Stimmenmehrheit. Vor der Berathung hat der Obmann den Geschwornen folgende Instruction vorzulesen:

„Das Gesetz fordert von den Geschwornen keine Rechenschaft über die Gründe ihrer Ueberzeugung; es schreibt ihnen keine bestimmten Regeln vor, nach welchen die Vollständigkeit und Hinlänglichkeit eines Beweises zu beurtheilen wäre. Es fordert sie nur auf, alle für und wider den Angeklagten vorgebrachten Beweismittel sorgfältig und gewissenhaft zu prüfen, und sich dann selbst zu fragen, welchen Eindruck die in der Hauptverhandlung wider den Angklagten vorgeführten Beweise und die Gründe seiner Vertheidigung auf Ihre Urtheilskraft gemacht haben.

Nach der durch diese Prüfung der Beweismittel gewonnenen innersten Ueberzeugung allein haben Sie Ihren Ausspruch über die Schuld oder Nichtschuld des Angeklagten zu fällen.

Sie müssen sich dabei beständig vor Augen halten, dass Ihre Berathschlagung sich nur auf die Ihnen vorgelegten Fragen, über die der Anklage zum Grunde liegenden oder damit in Verbindung stehenden Thatsachen zu beschränken hat. Nicht Sie, sondern nur die Richter sind berufen, die gesetzlichen Folgen auszusprechen, welche den Angeklagten, im Falle seiner Schuldigerklärung, treffen. Sie haben daher Ihre Erklärung, ohne Rücksicht auf die gesetzlichen Folgen Ihres Ausspruches, abzugeben."

Diese Instruction, so wie die §§. 333 bis 336 dieses Gesetzes, sollen in dem Berathungszimmer der Geschwornen in mehreren Exemplaren angeschlagen seyn.

§. 333.

Die Geschwornen dürfen das Berathungszimmer nicht verlassen, bevor sie ihren Ausspruch gefällt haben. Niemand darf während der Dauer ihrer Berathung ohne schriftliche Bewilligung des Vorsitzenden in ihr Berathungszimmer eintreten; auch ist ihnen während dieser Zeit jeder Verkehr mit dritten Personen untersagt. Der Gerichtshof verurtheilt den Geschwornen, der diesem Verbote zuwiderhandelt, zu einer Geldstrafe von zehn bis hundert Gulden C. M., dritte Personen aber, welche diese Vorschrift übertreten, zu vierundzwanzigstündigem Arreste. Nur wenn die Geschwornen einer Aufklärung oder Belehrung über den Sinn der ihnen vorgelegten Fragen bedürfen, darf sich der Vorsitzende, auf schriftliches Ersuchen des Obmannes zu demselben verfügen; doch ist auch ihm bei sonstiger Nichtigkeit nicht gestattet, ihrer Abstimmung beizuwohnen.

§. 334.

Po ukończonej naradzie, przewodniczący przysięgłych, wezwie tychże do ustnego głosowania nad każdem w szczególności pytaniem w porządku, w jakim przez prezydującego ułożone były, zapytując się każdego z osobna przysięgłego o jego zdanie; przewodniczący daje ostatni swe zdanie. Przysięgli odpowiedzą na każde pytanie przez „Tak jest" lub „Nie"; jednakowoż mogą w części twierdzącą, w części przeczącą dać odpowiedź na pytanie.

Jeżeli odpowiedź na pytanie jest tylko w części twierdząca, ograniczenie jej w krótkości uczynionem być winno. Opowiedź w tym przypadku będzie: „Tak jest, lecz nie z temi lub owemi okolicznościami, w pytaniu objętemi."

§. 335.

Do uznania oskarżonego winnym i potwierdzenia okoliczności obciążających (§§. 326, 327 i 329) potrzeba przynajmniej dwóch trzecich głosów. Co do okoliczności, karę łagodzących lub karygodność znoszących (§§. 325 do 327) prosta większość jest dostateczną; w przypadku równości głosów, zdanie dla oskarżonego łagodniejsze jest stanowczem.

Przewodniczący oblicza głosy i przy każdem pytaniu, wedle podanej na takowe przez przysięgłych odpowiedzi, pisze: „Tak" lub „Nie," domieszczając zarazem poczynione ograniczenia i ilość głosw.

W ułożeniu orzeczenia przysięgłych, które przewodniczący podpisać powinien, żadne skrobania znajdować się nie powinny; przekreślenia, dodatki na brzegach lub dopiski powinny być wyraźnie przez przewodniczącego poświadczone.

VIII. Orzeczenie przysięgłych.

§. 336.

Po ukończonem głosowaniu, przysięgli wrócą do izby posiedzeń i zajmą swoje miejsca. Prezydujący wezwie ich, aby objawili skutek swych narad. Przewodniczący przysięgłych powstanie i mówić będzie:

„Przysięgli według obowiązku i sumienia przed Bogiem, odpowiedzieli na podane im pytania jak następuje:"

Potem odczyta i to pod nieważnością, w obecności wszystkich przysięgłych, podane im pytania i zaraz przy każdem z takowych, orzeczenie przysięgłych, przy temże pytaniu zamieszczone. Następnie arkusz, na którym są pytania, przez siebie podpisany, odda prezydującemu, prezydujący podpisze takowy i nakaże pisarzowi podpisać.

Jak skoro przysięgli wyszli ze swojej izby narad, żaden z nich nie może żądać nowego naradzenia się, ani też odstępować od swego pierwszego zdania.

§. 337.

Jeżeli orzeczenie przysięgłych jest nie jasnem, nie dokładnem, lub zawiera w sobie sprzeczności, trybunał sędziów względem takowych natychmiast postanowić, pytania i odpowiedzi przysięgłym zwrócić powinien z wezwaniem, aby się do izby narad udali, i orzeczenie swoje po nowem naradzeniu się, poprawili. Prezydujący oznajmi onymże zarazem, iż innych odpowiedzi oprócz zakwestyonowanych zmieniać nie mogą.

§. 334.

Nach abgehaltener Berathung lässt der Obmann die Geschwornen über die einzelnen Fragen nach der Reihenfolge, in der sie von dem Vorsitzenden gestellt wurden, mündlich abstimmen, indem er jeden Geschwornen einzeln um seine Erklärung befragt; der Obmann gibt seine Stimme zuletzt ab. Die Geschwornen stimmen über jede Frage mit Ja oder Nein ab; doch ist es ihnen auch gestattet, eine Frage nur theilweise zu bejahen oder zu verneinen.

Bei einer theilweisen Bejahung einer Frage ist die Beschränkung kurz beizufügen. Ihre Antwort ist dann: „Ja, aber nicht mit diesen oder jenen in der Frage enthaltenen Umständen."

§. 335.

Zur Schuldigerklärung des Angeklagten und zur Bejahung erschwerender Umstände (§§. 326, 327 und 329) ist eine Mehrheit von wenigstens zwei Drittheilen der Stimmen erforderlich. In Betreff der Strafmilderungsgründe und der die Strafbarkeit ausschliessenden Umstände (§§. 325 bis 327) aber entscheidet die einfache Stimmenmehrheit; bei Stimmengleichheit gibt die dem Angeklagten günstigere Meinung den Ausschlag.

Der Obmann zählt die Stimmen, und schreibt neben jede Frage, je nachdem sie durch die Geschwornen beantwortet ist, Ja oder Nein, mit den allfälligen Beschränkungen, unter Angabe des Stimmenverhältnisses.

In der Aufzeichnung des Ausspruches der Geschwornen, welcher von dem Obmanne zu unterzeichnen ist, dürfen keine Rasuren vorkommen; Ausstreichungen, Randbemerkungen oder Einschaltungen müssen von dem Obmanne ausdrücklich genehmiget seyn.

VIII. Ausspruch der Geschwornen.

§. 336.

Nach beendigter Abstimmung kehren die Geschwornen in den Sitzungssaal zurück und nehmen wieder ihre Plätze ein. Der Vorsitzende fordert sie auf, das Ergebniss ihrer Berathung mitzutheilen. Hierauf erhebt sich der Obmann der Geschwornen und spricht:

„Die Geschwornen haben nach Pflicht und Gewissen vor Gott die an sie gestellten Fragen beantwortet wie folgt:"

Sodann verliest er, und zwar bei sonstiger Nichtigkeit, in Gegenwart aller Geschwornen, die an sie gerichteten Fragen, und unmittelbar nach jeder den beigefügten Ausspruch der Geschwornen. Hierauf übergibt er den von ihm unterzeichneten Fragebogen dem Vorsitzenden, welcher denselben selbst unterzeichnet und von dem Schriftführer mitfertigen lässt.

Sobald die Geschwornen das Berathungszimmer verlassen haben, kann keiner derselben eine neue Berathung verlangen, noch von seiner früheren Meinung abgehen.

§. 337.

Ist der Ausspruch der Geschwornen undeutlich, unvollständig oder in sich wiedersprechend, so hat der Gerichtshof darüber sogleich ein Erkenntniss zu fällen und den Geschwornen die Fragen und Antworten mit der Aufforderung zuzustellen, dass sie sich in ihr Berathungszimmer zurückziehen und nach neuerlicher Berathung ihren Wahrspruch verbessern. Der Vorsitzende eröffnet ihnen zugleich, dass sie zur Abänderung anderer als der canständeten Antworten nicht berechtiget sind.

§. 338.

Jeżeli oskarżony za winnego uznanym został, a trybunał sądu przysięgłych jednomyślnie uznaje, iż przysięgli w orzeczeniu tem omylili się w głównem przedmiocie, w ówczas tenże sąd postanowi z urzędu, iż rozsądzenie sprawy do następnego posiedzenia sądu przysięgłych ma być odroczonem i sprawa przed inny sąd przysięgłych odesłaną. Jeżeli trybunał sądu przysięglych uzna, że przysięgli w orzeczeniu swojem co do skargi, przeciwko kilku oskarżonym wyniesionej, pomylili się względnie jednego tylko oskarżonego, wówczas odesłanie może mieć miejsce jedynie co do tego oskarżonego, co zaś do reszty spółoskarżonych, nie ma żadnego skutku. Do powtórnego orzeczenia przez przysięgłych nie może należeć żaden z tych, którzy do pierwszego wpływali. Jeżeli orzeczenie drugiego sądu przysięgłych zgadza się z orzeczeniem pierwszego, trybunał sądu przysięgłych orzeczenie to za podstawę swego wyroku wziąć powinien.

IX. Dalsze postępowanie i wyrok trybunału sądu przysięgłych.

§. 339.

Prezydujący nakaże potem oskarżonemu wnijść do izby posiedzeń i w jego obecności odczytać przez pisarza orzeczenie przysięgłych, lub też postanowienie swoje, stosownie do poprzedzającego §. 338 wydane.

§. 340.

Jeżeli oskarżony uznanym został za niewinnego, prezydujący wyrzeczy natychmiast, iż oskarżony wolnym zostaje od skargi. Takie rozporządzenie prezydującego powinno być bezzwłocznie oskarżonemu na piśmie wydane.

§. 341.

Jeżeli oskarżony uznanym został za winnego, w ówczas prokurator otrzymuje pierwszy głos, dla dania wniosków względnie wymierzoną być mającej kary i jej wysokości. Po nim dopiero poszkodowany prywatny, oskarżony i jego obrońca słuchanymi będą przy zachowaniu przepisów §. 285. Ich wywody nie mogą odnosić się do poddania w wątpliwość czynu, orzeczeniem przysięgłych udowodnionego, lub też związku między tymże czynem a oskarżonym zachodzącego, lecz wolno im czynić przedstawienia pod względem dopuszczalności i wielkości kary, tudzież co do żądań o wynagrodzenie szkody.

§. 342.

Poczem trybunał sądu przysięgłych, jeżeli widzi tego potrzebę, uda się do izby narad, a oskarżony zostanie odprowadzonym według uznania prezydującego. Prezydujący zbiera głosy stosownie do przepisów §. 47.

§. 343.

Jeżeli czyn, którego oskarżony uznany został przez przysięgłych za winnego, nie jest ustawą karną zabroniony, trybunał sądu przysięgłych wyrzecze, iż oskarżony jest od kary wolnym.

§. 344.

W innych przypadkach, trybunał sądu przysięgłych po sumiennem ocenieniu wszystkich za oskarżonym i przeciwko niemu walczących okoliczności zwalniających i ob-

§. 338.

Wurde der Angeklagte für schuldig erklärt, und ist der Gerichtshof einstimmig der Ansicht, dass sich die Geschwornen bei diesem Ausspruche in der Hauptsache geirrt haben, so erkennt der Gerichtshof von Amtswegen, dass die Entscheidung bis zur nächsten Schwurgerichtssitzung auszusetzen, und die Sache vor ein anderes Geschwornengericht zu verweisen sei. Findet der Gerichtshof, dass sich die Geschwornen bei ihrem Ausspruche über eine gegen mehrere gerichtete Anklage nur rücksichtlich Eines Angeklagten geirrt haben, so hat sich diese Verweisung auf diesen Angeklagten zu beschränken, und sie bleibt ohne Einfluss auf die übrigen Mitangeklagten. Bei der wiederholten Verhandlung darf keiner der Geschwornen, welche an der ersten theilgenommen, zugelassen werden. Stimmt der Ausspruch des zweiten Geschwornengerichtes mit jenem des ersten überein, so muss der Gerichtshof denselben seinem Urtheile zum Grunde legen.

IX. Weiteres Verfahren und Urtheil des Gerichtshofes.

§. 339.

Der Vorsitzende lässt hierauf den Angeklagten in den Sitzungssal wieder eintreten, und in dessen Gegenwart den Wahrspruch der Geschwornen, oder das in Gemässheit des vorstehenden §. 338 gefällte Erkenntniss, durch den Schriftführer vorlesen.

§. 340.

Lautet der Wahrspruch der Geschwornen auf „nicht schuldig," so erklärt der Vorsitzende sofort, dass der Angeklagte von der Anklage freigesprochen werde. Diese Verordnung des Vorsitzenden ist dem Angeklagten unverzüglich auszufertigen.

§. 341.

Ist der Angeklagte für schuldig erklärt worden, so erhält zunächst der Staatsanwalt das Wort, um seine Anträge wegen der zu verhängenden Strafe und des Masses derselben zu stellen. Nach ihm werden der Privatbetheiligte, der Angeklagte und sein Vertheidiger gehört, wobei die Vorschriften des §. 285 zu beobachten sind. Die Ausführungen dürfen nicht darauf abzielen, die durch den Ausspruch der Geschwornen festgestellten Thatsachen oder die Beziehung des Angeklagten zu demselben in Frage zu stellen, sondern haben sich auf die Statthaftigkeit und Grösse der beantragten Strafe und die allfälligen Entschädigungsansprüche zu beschränken.

§. 342.

Hierauf zieht sich der Gerichtshof, wenn er es für nöthig erachtet, in sein Berathungszimmer zurück. Der Angeklagte wird in diesem Falle, nach Ermessen des Vorsitzenden, abgeführt. Der Vorsitzende leitet die Abstimmung nach den im §. 47 enthaltenen Vorschriften.

§. 343.

Ist der Gerichtshof der Ansicht, dass die That, welche der Angeklagte nach dem Ausspruche der Geschwornen begangen hat, durch kein Strafgesetz verboten ist, so erkennt er auf Lossprechung des Angeklagten.

§. 344.

In anderen Fällen erkennt der Gerichtshof, nach gewissenhafter Prüfung aller für und wider den Angeklagten vorliegenden Milderungs- und Erschwerungsumstände auf die durch

ciążających, wyrzecze karę przez ustawę postanowioną, chociażby nawet według orzeczenia przysięgłych czyn nie należał do zakresu władzy trybunału sądu przysięgłych. Trzymać się wniosków prokuratora, pod względem kary czynionych, trybunał sądu przysięgłych obowiązanym jest jedynie pod ograniczeniem. w §. 292 przepisanym.

§. 345.

Kiedy oskarżony w czasie popełnienia zbrodni nie skończył jeszcze dwudziestu lat wieku, lub kiedy od popełnienia zbrodni upłynęło lat 20 i zachodzą warunki, w §fie 208 K. K. C. I. wyrażone, wtenczas zamiast kary śmierci lub dożywotniego więzienia, trybunał sądu przysięgłych karę ciężkiego więzienia od 10 do 20 lat, orzec powinien.

§. 346.

W przypadkach, w §. 345 wymienionych, tudzież w ogólności we wszystkich przypadkach, kiedy ustawa stanowi karę od 10 do lat 20, lub na całe życie, służy trybunałowi sądu przysięgłych prawo, karę tę dla zachodzących zwalniających okoliczności już nie co do rodzaju, lecz co do trwania tejże, wszelakoż nie niżej jak do lat 3 zmniejszyć. W przypadkach, gdzie kara od lat 5 do 10 przez ustawę jest postanowioną, może trybunał sądu przysięgłych z powodu zwalniających okoliczności, nie tylko rodzaj onejże na wolniejszy stopień zmienić, ale nawet i trwanie jej ograniczyć nie niżej jednak, jak do roku.

§. 347.

Wyrok karę orzekający, powinien być zaraz po wydaniu onegoż na publicznem posiedzeniu sądu. przez prezydującego ogłoszonym, a jeżeli oskarżony znajdował się przy dochodzeniu głównem, w jego obecności.

Prezydujący przywieść powinien główne zasady wymierzenia kary i odczytać tekst ustawy, na którym się wyrok opiera, a zarazem zawiadomić oskarżonego, iż mu służy prawo odwołania się. Wszystko to pod nieważnością.

§. 348.

Każdy wyrok winien być w ciągu dni trzech wraz powodami orzeczenia co do punktu prawa, przez członka trybunału sądu przysięgłych na piśmie ułożony i przez wszystkich członków tegoż sądu podpisany. Redakcya wyroku zrobioną być powinna w sposobie w §§. 289 i 294 przepisanym, i obejmować prócz tego pytania dane przysięgłym i ich odpowiedzi.

§. 349.

Wyroki, któremi kara śmierci orzeczoną zostanie, jak skoro się staną prawomocnemi, powinny być przez prokyratora wraz z wszystkiemi aktami i opinią trybunału sądu przysięgłych, która po ukończonem dochodzeniu zaraz ułożoną być ma, ministerstwu sprawiedliwości przesłane, przez tego zaś monarsze przedłożone, któremu wyłącznie służy prawo ułaskawienia.

X. Prowadzenie protokołu.

§. 350.

Pod względem prowadzenia protokołu przy głównem dochodzeniu, zachowane być mają przepisy w §§. 295 i 296 podane. Prócz tego protokoł obejmować powinien nazwiska przysięgłych, postępowanie, jakie przy utworzeniu ławy przysięgłych zachowano, odebranie od nich przysięgi, pytania im podane i udzielone na takowe odpowiedzi.

das Gesetz angedrohte Strafe, wenn auch der Fall nach dem Ausspruche der Geschwornen nicht mehr zur Competenz des Schwurgerichtshofes gehören würde. An die Strafanträge des Staatsanwaltes ist er nur unter der im §. 292 enthaltenen Beschränkung gebunden.

§. 345.

Wenn der Angeklagte zur Zeit der Verübung des Verbrechens das Alter von zwanzig Jahren noch nicht zurückgelegt hat, oder wenn seit der Verübung des Verbrechens ein Zeitraum von zwanzig Jahren verflossen ist, und die Bedingungen des §. 208 St. G. B. I. Thls. eintreffen, so hat der Gerichtshof anstatt der Todesstrafe oder lebenslangen Kerkerstrafe auf schweren Kerker von zehn bis zwanzig Jahren zu erkennen.

§. 346.

Dem Schwurgerichtshofe wird das Recht eingeräumt, sowohl in den Fällen des §. 345 als überhaupt in allen Fällen. wo nach dem Gesetze die Strafe zwischen zehn und zwanzig Jahren. oder auf Lebenszeit auszumessen ist, dieselben wegen vorhandener Milderungsumstände zwar nicht in der Art, aber in der Dauer herabzusetzen, jedoch auch in dieser nicht unter drei Jahre. In Fällen, für welche die Strafe im Gesetze zwischen fünf und zehn Jahren bestimmt ist, darf der Gerichtshof dieselbe wegen mildernder Umstände sowohl in eine gelindere Art verändern. als auch in der Dauer, jedoch nie unter Ein Jahr herabsetzen.

§. 347.

Unmittelbar nach Fällung des Straferkenntnisses ist dasselbe von dem Vorsitzenden in der öffentlichen Gerichtssitzung, und zwar, wenn der Angeklagte der Hauptverhandlung beigewohnt hat, in dessen Gegenwart zu verkündigen.

Der Vorsitzende muss zugleich die wesentlichsten Gründe der Strafzumessung, unter Vorlesung der Gesetzstellen, worauf das Erkenntniss gegründet ist, angeben, und den Angeklagten über die ihm zustehenden Rechtsmittel belehren. Alles diess bei sonstiger Nichtigkeit.

§. 348.

Jedes Urtheil muss binnen drei Tagen sammt den, den Rechtspunct betreffenden Entscheidungsgründen durch ein Mitglied des Gerichtshofes schriftlich abgefasst und von sämmtlichen Mitgliedern des Gerichtshofes unterzeichnet werden. Die Ausfertigung des Urtheiles muss in der in den §§. 289 und 294 vorgeschriebenen Weise erfolgen. und auch die an die Geschwornen gestellten Fragen und deren Beantwortung enthalten.

§. 349.

Todesurtheile müssen, nachdem sie in Rechtskraft erwachsen sind, mit allen Acten und mit einem unmittelbar nach der Verhandlung abzufassenden Gutachten des Schwurgerichtshofes durch den Staatsanwalt dem Justizministerium, durch dieses aber dem Landesfürsten vorgelegt werden, welchem allein das Begnadigungsrecht zusteht.

X. Protokollführung.

§. 350.

Ueber die Führung des Protokolles bei der Hauptverhandlung vor den Geschwornengerichten gelten die in den §§. 295 und 296 ertheilten Vorschriften. Das Protokoll muss überdiess die Namen der Geschwornen, die Vorgänge bei Bildung der Geschwornenbank, die Beeidigung der Geschwornen, die an dieselben gestellten Fragen und die darauf ertheilten Antworten, enthalten.

XI. Odroczenie lub zawieszenie głównego dochodzenia i wpadkowe czynności.

§. 351.

Przepisy w §§. 297 do 306 podane, stosują się także do trybunałów sądu przysięgłych co do odroczenia, lub zawieszenia dochodzenia głównego, jak równie co do wpadkowych czynności.

Rozdział szesnasty.

O ŚRODKACH PRAWNYCH PRZECIWKO WYROKOM STANOWCZYM SĄDÓW POWIATOWYCH KOLEGIALNYCH I SĄDÓW PRZYSIĘGŁYCH.

I. Powody nieważności.

§. 352.

Wyroki stanowcze przez sąd powiatowy kolegialny lub sąd przysięgłych wydane, mogą byc dla nieważności zaskarżone, jedynie w następujących przypadkach:

a) kiedy sąd powiatowy kolegialny, lub w sądzie przysięgłych trybunał lub ława przysięgłych, należycie złożoną nie była, lub kiedy nie wszyscy sędziowie i przysięgli obecnymi byli przy głównem dochodzeniu;

b) kiedy co do zbrodni lub wykroczenia, jedynie na żądanie poszkodowanego dochodzonemi być mogących, śledztwo zarządzonem lub dalej prowadzonem było, chociaż takowego poszkodowany nie żądał, lub żądanie swoje w tym przedmiocie wniesione, później cofnął (§§. 112 i 303); jeżeli powód ten nieważności wcześniejszym wyrokiem sądu kasacyjnego nie został już usunionym;

c) kiedy w ciągu postępowania po wyroku odesłania, pogwałconym lub pominiętym został przepis, którego przestrzeganie wyraźnie przez ustawę pod nieważnością zagrożonem zostało (§§. 22, 40, 82, 120, 159, 160, 178, 237, 247, 251, 256, 257, 260, 269, 275, 279, 289, 293, 295, 307, 312, 313, 318, 319, 323, 324, 333, 336, 347, 426);

d) kiedy w ciągu głównego dochodzenia żądanie oskarżonego lub wnioski prokuratora przez trybunał rozpoznawane nie były, lub jeżeli wydany w tym względzie wyrok wpadkowy ścieśniał lub wzbraniał przedsiębrania czynności postępowania, mogących mieć stanowczy wpływ na rozstrzygnienie głównego przedmiotu;

e) kiedy które z pytań, §§fami 325—330 przewidzianych, nie było ułożone, chociaż takowe na rozstrzygnienie głównego przedmiotu stanowczo wpływać mogło;

f) kiedy odpowiedź przysięgłych jest ciemną, niedostateczną lub zawiera w sobie sprzeczności;

g) kiedy zbrodnia lub wykroczenie przez przedawnienie, przez wcześniejsze prawomocne orzeczenie, lub w innym sposobie jest zniesione;

h) kiedy trybunał czyn, o który oskarżony jest obwinionym, uznał za nieulegający

XI. Vertagung oder Einstellung der Hauptverhandlung und Zwischenfälle.

§. 351.

Die in den §§. 297—306 enthaltenen Bestimmungen über die Vertagung oder Einstellung der Hauptverhandlung und über Zwischenfälle finden auch bei den Geschwornengerichten ihre Anwendung.

Sechzehntes Hauptstück.

Von den Rechtsmitteln gegen Endurtheile der Bezirks-Collegial- und Geschwornengerichte.

I. Nichtigkeitsgründe.

§. 352.

Endurtheile, welche von einem Bezirks-Collegialgerichte oder von einem Geschwornengerichte gefällt sind, können nur in folgenden Fällen wegen Nichtigkeit angefochten werden:

a) *wenn das Bezirks-Collegialgericht oder bei dem Geschwornengerichte der Gerichtshof, oder die Geschwornenbank nicht gehörig besetzt war, oder wenn nicht alle Richter und Geschwornen der ganzen Hauptverhandlung beigewohnt haben;*

b) *wenn bei einem Verbrechen oder Vergehen, das nur auf Verlangen eines Betheiligten verfolgt werden darf, die Untersuchung eingeleitet oder fortgesetzt wurde, obschon die Einleitung derselben von dem Betheiligten nicht begehrt, oder das desshalb angebrachte Begehren nachträglich wieder zurückgenommen worden war (§§. 112 und 303), es wäre denn dieser Nichtigkeitsgrund bereits durch eine frühere Entscheidung des Cassationshofes beseitiget;*

c) *wenn im Laufe des dem Verweisungs-Erkenntnisse nachgefolgten Verfahrens eine Vorschrift verletzet oder vernachlässiget worden ist, deren Beobachtung das Gesetz ausdrücklich bei sonstiger Nichtigkeit vorschreibt (§§. 22, 40, 82, 120, 159, 160, 178, 237, 247, 251, 256, 257, 260, 269, 275, 279, 289, 293, 295, 307, 312, 313, 318, 319, 323, 324, 333, 336, 347, 426);*

d) *wenn während der Hauptverhandlung über eine Bitte des Angeklagten oder über Anträge des Staatsanwaltes von dem Gerichtshofe nicht erkannt worden ist, oder wenn das hierüber gefällte Zwischenerkenntniss die Vornahme von Processhandlungen beschränkt oder versagt hat, welche auf die Entscheidung der Hauptsache wesentlichen Einfluss üben konnten;*

e) *wenn eine der in den §§. 325—330 vorgesehenen Fragen zu stellen unterlassen wurde, da doch dieselbe auf die Entscheidung der Hauptsache von wesentlichem Einflusse hätte seyn können;*

f) *wenn die Antwort der Geschwornen undeutlich, unvollständig oder in sich widersprechend ist;*

g) *wenn das Verbrechen oder Vergehen durch Verjährung, durch eine frühere rechtskräftige Entscheidung oder auf andere Art erloschen ist;*

h) *wenn die dem Angeklagten zur Last gelegte That von dem Gerichtshofe als keine strafbare Handlung angesehen wurde, obschon sie nach dem Strafgesetze eine solche ist,*

karze, chociaż takim jest według ustawy, lub przeciwnie kiedy z pogwałceniem ustawy uznał czyn za karygodny;

i) kiedy przez niewłaściwe wytłómaczenie ustawy, czyn podciągniętym został pod przepis ustawy karnej, który do czynu tego nie stosuje się; lecz tylko wtenczas, kiedy według ustawy, właściwem wytłómaczeniem do czynu zastosowanej, inna jest postanowiona kara, a nie ta, jaka na zasadzie stosowanej mylnie ustawy, wymierzoną została;

k) kiedy trybunał sądu przysięgłych przy wymiarze kary przestąpił granice stopnia kary, prawem oznaczonego, lub służącej mu władzy złagodzenia onejże.

II. Skargi o nieważność przeciwko wyrokom stanowczym sądu przysięgłych.

§. 353.

Wyroki stanowcze sądu przysięgłych jedynie z powodu nieważności mogą być do sądu kasacyjnego zaskarżane. Skargi o nieważność przeciwko wyrokom trybunału sądu przysięgłych, na punkta wpadkowe wydanym, mogą być jedynie ze skargą o nieważność przeciwko stanowczemu wyrokowi łączone, a to wtenczas nawet, kiedy wyrokom tym wpadkowym, bez zastrzeżenia skargi o nieważność zadosyć uczyniono.

§. 354.

Oskarżonemu, prokuratorowi przy trybunale sądu przysięgłych lub prywatnie skarżącemu, służy prawo użycia tej skargi. Opiekun i małżonek oskarżonego, jego krewni w linii wstępnej i zstępnej, mogą także w jego imieniu zanieść skargę o nieważność, przeciwko jego woli atoli opiekunowie i rodzice wtenczas tylko, gdy jest małoletnim. Jeżeli oskarżony umrze przed prawomocnością wyroku, osoby wyżej wzmiankowane mogą wynieść skargę o nieważność lub takową popierać. Dziedzice oskarżonego, nie zostający z nim w stosunkach wyżej wyrażonych, mogą tylko wtenczas skargę o nieważność zanieść lub popierać, kiedy oskarżony na karę pieniężną lub na ponoszenie kosztów był skazanym. Skarga o nieważność powinna być w ciągu dni trzech od dnia ogłoszenia wyroku stanowczego, zgłoszoną w sądzie krajowym ustnie lub na piśmie, i o zgłoszeniu tem strona przeciwna zawiadomioną.

§. 355.

Jeżeli oskarżony uznanym został przez przysięgłych za niewinnego, i w skutek tego przez prezydującego od skargi uwolnionym (§. 340); prokurator przy trybunale sądu przysięgłych może przeciwko takiemu wyrokowi jedynie dla zadosyć uczynienia ustawie, wynieść skargę o nieważność, bez żadnej szkody dla uwolnionego oskarżonego.

§. 356.

Przeciwko wyrokom trybunału sądu przysięgłych, na niewłaściwem zastosowaniu ustawy opartym, może wynieść skargę o nieważność dla zadosyć uczynienia ustawie tak prokurator jeneralny przy sądzie krajowym wyższym, jako też prokurator przy sądzie kasacyjnym, z urzędu lub na polecenie ministra sprawiedliwości, nawet choziażby oskarżony lub prokurator przy trybunale sądu przysięgłych środka tego w przepisanym terminie nie użył.

oder umgekehrt, wenn dieselbe mit Verletzung des Gesetzes für eine strafbare Handlung erklärt wurde;

i) *wenn die That durch unrichtige Gesetzesauslegung einem Strafgesetze unterzogen worden ist, welches darauf keine Anwendung findet; jedoch nur dann, wenn das Strafgesetz, welches nach richiger Auslegung auf die That anwendbar ist, nicht dieselbe Strafe droht, wie dasjenige, auf dessen Grund die Verurtheilung erfolgte;*

k) *wenn der Gerichtshof bei Ausmessung der Strafe die Gränzen des im Gesetze ausgesprochenen Strafsatzes oder des ihm zustehenden Milderungsrechtes überschritten hat.*

II. Nichtigkeitsbeschwerde gegen Endurtheile der Geschwornengerichte.

§. 353.

Endurtheile eines Geschwornengerichtes können nur durch eine an den Cassationshof gerichtete Nichtigkeitsbeschwerde angefochten werden. Die Nichtigkeitsbeschwerde gegen Erkenntnisse des Schwurgerichtshofes über Zwischenpuncte kann nur mit der Nichtigkeitsbeschwerde gegen das Endurtheil verbunden werden, jedoch selbst dann, wenn diese Zwischenerkenntnisse ohne Vorbehalt der Nichtigkeitsbeschwerde befolgt worden sind.

§. 354.

Sowohl der Angeklagte als der Staatsanwalt am Schwurgerichtshofe oder der Privatkläger sind zur Ergreifung dieses Rechtsmittels berechtiget. Auch der Vormund und Ehegatte des Angeklagten, so wie dessen Verwandte in auf- und absteigender Linie, können im Namen desselben die Nichtigkeitsbeschwerde ergreifen, gegen seinen Willen aber nur Vormünder oder Eltern im Falle seiner Minderjährigkeit. Stirbt der Angeklagte vor eingetretener Rechtskraft des Urtheiles, so können auch die vorerwähnten Personen die Nichtigkeitsbeschwerde ergreifen oder fortsetzen. Erben des Angeklagten, welche nicht in einem der eben erwähnten Verhältnisse zu demselben standen, können die Nichtigkeitsbeschwerde nur in soweit einlegen oder fortsetzen, als durch das Urtheil auf eine Geldstrafe erkannt oder der Angeklagte zum Kostenersatze verurtheilt wurde. Die Nichtigkeitsbeschwerde ist binnen drei Tagen, vom Tage der Verkündigung des Endurtheiles an gerechnet, bei dem Landesgerichte mündlich oder schriftlich anzumelden und diese Anmeldung dem Gegentheile sogleich bekannt zu geben.

§. 355.

Ist der Angeklagte von den Geschwornen für nicht schuldig erklärt und in Folge dessen durch Verordnung des Vorsitzenden von der Anklage freigesprochen worden (§. 340), so kann der Staatsanwalt am Schwurgerichtshofe gegen diesen Ausspruch eine Nichtigkeitsbeschwerde nur zur Wahrung des Gesetzes, somit ohne Nachtheil für den freigesprochenen Angeklagten, erheben.

§. 356.

Gegen Urtheile der Schwurgerichtshöfe, welche auf unrichtiger Anwendung des Gesetzes beruhen, kann von dem Generalprocurator am Oberlandesgerichte sowohl, als von jenem an dem Cassationshofe, von Amtswegen oder über Auftrag des Justizministers, zur Wahrung des Gesetzes, eine Nichtigkeitsbeschwerde, und zwar auch dann noch erhoben werden, wenn der Angeklagte oder der Staatsanwalt am Schwurgerichtshofe in der gesetzlichen Frist von diesem Rechtsmittel keinen Gebrauch gemacht haben.

§. 357.

W ciągu terminu, do zgłoszenia skargi o nieważność przepisanego, a skoro ta jest zaniesioną, aż do nadejścia wyroku sądu kasacyjnego, wykonanie wyroku trybunału sądu przysięgłych zostaje w zawieszeniu. Jeżeli jednak oskarżony był przytrzymanym, i przez przysięgłych za winnego uznanym, a przez zaskarżony wyrok uwolnionym (§. 343), wypuszczenie onegoż z aresztu, wtenczas tylko z powodu wyniesionej przez prokuratora skargi o nieważność, zawieszonem być powinno, kiedy prokurator zaraz przy ogłoszeniu wyroku zgłosił skargę nieważności.

§. 358.

Wnoszący skargę o nieważność może najpóźniej w 14 dni po ogłoszeniu wyroku podać do sądu krajowego wywód zażalenia swego. Powinien w wywodzie tym lub przy zgłoszeniu skargi wymienić szczegółowo i dokładnie powody nieważności; w przeciwnym razie skarga jego przez sąd kasacyjny nie ma być uwzględnianą. Jeżeli odwołujący się podał wywód zażalenia w terminie przepisanym, takowy powinien być stronie przeciwnej doręczony z dołożeniem, iż w ciągu dni ośmiu na takowy odpowiedzieć może.

§. 359.

Po podaniu odpowiedzi, lub po upływie terminu do podania jej przepisanego, wszystkie akta winny być sądowi kasacyjnemu przesłane, który w regule w ciągu miesiąca w przedmiocie tym zawyrokować powinien.

§. 360.

Sąd kasacyjny najprzód na tajemnem posiedzeniu skargę o nieważność po wysłuchaniu jeneralnego prokuratora rozstrząsnąć powinien. Jeżeli skarga ta zapóźno zgłoszoną została, albo jeżeli powody nieważności nie są szczegółowo i dokładnie wyrażone, lub kiedy zasada nieważności już wcześniejszem orzeczeniem uchyloną została; wówczas wyniesiona skarga nieważności zaraz oddaloną być winna. W przeciwnym razie wyznaczonym zostanie dzień do publicznego wprowadzenia sprawy, a oskarżony, tudzież prywatny skarżący, jeżeli do sporu wchodzi, wezwanym być winien w tym sposobie, aby wezwanie to przynajmniej na dni ośm przed dniem posiedzenia sądu, otrzymali.

§. 361.

Wezwanie oskarżonego i prywatnego skarżącego, uczynionem być ma zawsze z tem dołożeniem, iż w razie ich niestawiennictwa, skargi ich i wywody wniesione i bezzwłocznie rozpoznawane będą. Jeżeli oskarżony zostaje na wolnej nodze, wolno mu jest znajdować się osobiście przy wprowadzeniu sprawy, w przeciwnym razie tylko jego obrońca wezwanym być winien. Jeżeli oskarżony nie ma obrońcy, wezwanym być powinien, aby sobie takowego ustanowił, a w razie potrzeby może mu być tenże z urzędu przez sąd kasacyjny z pomiędzy ustanowionych w miejscu jego posiedzeń adwokatów, dodany. Obu stronom wolno jest przejrzeć akta aż do ósmego dnia przed dniem, na posiedzenie sądu wyznaczonym.

§. 362.

W dniu wyznaczonym, wyprowadzenie sprawy przed sądem kasacyjnym odbędzie się publicznie, stosownie do przepisów §§. 260 do 263. Najprzód sędzia, przez naczel-

§. 357.

Während der gesetzlichen Frist zur Anmeldung der Nichtigkeitsbeschwerde und, falls dieselbe erhoben worden ist, bis zum Eintreffen des Erkenntnisses des Cassationshofes bleibt die Vollstreckung des von dem Schwurgerichtshofe gefällten Urtheiles ausgesetzt. War jedoch der Angeklagte verhaftet, und ist er zwar von den Geschwornen für schuldig erklärt, durch das angefochtene Urtheil aber losgesprochen worden (§. 343), so soll seine Entlassung aus der Haft, wegen einer von dem Staatsanwalte erhobenen Nichtigkeitsbeschwerde nur dann aufgeschoben werden, wenn der letztere sogleich bei Verkündung des Urtheiles die Nichtigkeitsbeschwerde angemeldet hat.

§. 358.

Der Beschwerdeführer ist berechtiget, binnen längstens vierzehn Tagen von Eröffnung des Urtheiles an eine Ausführung seiner Beschwerdegründe bei dem Landesgerichte zu überreichen. Er muss entweder in dieser Schrift oder bei Anmeldung seiner Beschwerde die Nichtigkeitsgründe einzeln und bestimmt bezeichnen, widrigens auf seine Beschwerde von dem Cassationshofe keine Rücksicht zu nehmen ist. Hat er eine Beschwerdeschrift innerhalb der gesetzlichen Frist überreicht, so ist dieselbe seinem Gegentheile mit dem Bedeuten mitzutheilen, dass er binnen acht Tagen seine Gegenbemerkungen überreichen könne.

§. 359.

Nach Ueberreichung dieser Gegenbemerkungen, oder nach Ablauf der hierzu bestimmten Frist sind alle Acten an den Cassationshof einzusenden, welcher darüber in der Regel binnen Monatsfrist zu entscheiden hat.

§. 360.

Der Cassationshof hat zuerst in nicht öffentlicher Sitzung, nach Anhörung des Generalprocurators, über die Nichtigkeitsbeschwerde zu berathen. Ist dieselbe zu spät angemeldet, oder sind die Nichtigkeitsgründe nicht einzeln und bestimmt bezeichnet, oder ist der Nichtigkeitsgrund bereits durch eine frühere Entscheidung beseitiget, so ist die Nichtigkeitsbeschwerde sofort zu verwerfen. Ausserdem ist ein Gerichtstag zur öffentlichen Verhandlung der Sache anzuberaumen, und die Vorladung des Angeklagten, sowie des allenfalls einschreitenden Privatklägers in der Art vorzunehmen, dass sie dieselbe wenigstens acht Tage vor dem Gerichtstage erhalten.

§. 361.

Die Vorladung des Angeklagten und des allfälligen Privatklägers erfolgt immer mit dem Bedeuten, dass im Falle ihres Ausbleibens ihre Beschwerden und Ausführungen vorgetragen und sofort darüber werde erkannt werden. Befindet sich der Angeklagte auf freiem Fusse, so ist ihm gestattet, persönlich bei der Verhandlung zu erscheinen. Ausser diesem Falle ist nur sein Vertheidiger vorzuladen. In Ermangelung eines solchen ist der Angeklagte zum Erscheinen durch einen Vertheidiger aufzufordern, und ihm ein solcher nöthigenfalls durch den Cassationshof von Amtswegen aus den am Sitze desselben angestellten Advocaten zu bestellen. Die Einsicht der Acten ist beiden Theilen auf Verlangen bis zum achten Tage vor dem anberaumten Gerichtstage zu gestatten.

§. 362.

Die Verhandlung der Sache vor dem Cassationshofe an dem angesetzten Gerichtstage ist öffentlich nach den Vorschriften der §§. 260 bis 263. Zuerst trägt ein von dem Vorsteher

nika sądu kasacyjnego jako sprawozdawca wyznaczony, przedstawi dotychczasowy tok postępowania karnego i wymieni powody nieważności, przez odwołującego się przywiedzone, tudzież wynikające z tąd punkta sporne, nie dając poznać zdania swego względem nastąpić mającego orzeczenia.

Potem otrzymuje głos odwołujący się, celem poparcia swego odwołania, a następnie druga strona odpowiada na to. Oskarżony i jego obrońca ma prawo w każdym razie mówienia ostatni. Jeżeli która strona nie stanęła, skarga jej lub odpowiedź odczytaną zostanie. Potem sąd udaje się do izby narad.

§. 363.

Sąd kasacyjny wyrokuje większością głosów przy zachowaniu przepisów §fu 47. Jeżeli uzna skargę o nieważność za bezzasadną, takową oddalić i jeżeli oczywiście lekkomyślnie lub tylko dla przewłoki sprawy wyniesioną była, karę pieniężną od 10 do 100 złr. m. k. na oskarżonego lub według okoliczności na jego obrońcę, wymierzyć powinien. Jeżeli sąd kasacyjny uzna skargę nieważności za uzasadnioną, wyrok zaskarżony zniesionym i według rodzaju zasad nieważności, orzeczenie, tudzież dalsze postępowanie stosownie do przepisów §§. 364 do 367 nastąpić powinno.

§. 364.

Jezeli wyrok trybunału sądu przysięgłych zniesionym zostanie dla tego, iż występujący oskarżyciel nie był uprawnionym do wynoszenia skergi (§. 352 *b)*, albo iż tenże sąd czyn, za dowiedzony przez przysięgłych uważany, uznał za karygodny, chociaż takowy według ustawy karnej, nie ulega karze, lub już zniesionym jest (§. 352 *g*, *h)*, albo dla tego, że trybunał sądu przysięgłych ze szkodą oskarżonego niewłaściwie zastosował ustawę (§. 352 *i*, *k)*; w przypadkach tych, sąd kasacyjny orzeka zarazem i w głównym przedmiocie.

§. 365.

We wszystkich innych przypadkach pogwałcenia lub niewłaściwego zastosowania ustawy (§. 352 *h* do *k)*, lub kiedy wyrok dla uchybień w postępowaniu (§. 352 *c*, *d)*, które dopiero po orzeczeniu przysięgłych miejsce miały. zniesionym będzie; sąd kasacyjny odeśle sprawę na najbliższe posiedzenie sądu przysięgłych tego samego lub innego okręgu sądu krajowego. Trybunał sądu przysięgłych w tymże sądzie na zasadzie orzeczenia pierwszych przysięgłych bez przywoływania nowych, po wysłuchaniu prokuratora, oskarżonego i jego obrońcy, przy zachowaniu przepisu §§. 339 do 348, wyrok wyda. Żaden członek trybunału sądu przysięgłych, wpływający do zniesionego wyroku, nie może należeć do wyroku wydać się mającego.

§. 366.

Jeżeli zaś wyrok wraz z orzeczeniem przysięgłych zniesionym zostanie z powodu niedostatecznego składu trybunału lub ławy przysięgłych (§. 352 *a)*, lub z powodu niewłaściwego ułożenia pytań albo niedostatecznej odpowiedzi na takowe przez przysięgłych (§. 352 *e* i *f)*; lub z powodu takich uchybień w postępowaniu (§. 352 *c* i *d)*, które przed lub w czasie orzeczenia przysięgłych zaszły; w tych przypad-

des Cassationshofes bestimmtes Mitglied desselben als Berichterstatter eine Darstellung des bisherigen Ganges des Strafverfahrens vor, und bezeichnet die von dem Beschwerdeführer aufgestellten Nichtigkeitsgründe und die sich daraus ergebenden Streitpuncte, ohne eine Ansicht über die zu fällende Entscheidung zu äussern.

Hierauf erhält der Beschwerdeführer das Wort zur Begründung seiner Beschwerde, und sodann sein Gegner zur Erwiderung. Dem Angeklagten oder seinem Vertheidiger gebührt jedenfalls das Recht der letzten Aeusserung. Ist ein Theil nicht erschienen, so wird dessen Beschwerdeschrift oder Gegenausführung vorgelesen. Hierauf zieht sich das Gericht in sein Berathungszimmer zurück.

§. 363.

Der Cassationshof entscheidet nach Stimmenmehrheit unter Beobachtung der im §. 47 ertheilten Vorschriften. Findet er die Nichtigkeitsbeschwerde ungegründet, so ist dieselbe zu verwerfen, und wenn sie offenbar muthwillig oder nur zur Verzögerung der Sache angebracht wurde, gegen den Angeklagten oder nach Umständen gegen dessen Vertheidiger, auf eine Geldstrafe von zehn bis hundert Gulden Conventions-Münze zu erkennen. Findet der Cassationshof die Nichtigkeitsbeschwerde begründet, so ist das angefochtene Urtheil aufzuheben, und nach Verschiedenheit der Nichtigkeitsgründe, in Gemässheit der in den §§. 364 bis 367 enthaltenen Vorschriften zu erkennen und weiter zu verfahren.

§. 364.

Wird das Urtheil des Schwurgerichtshofes desshalb aufgehoben, weil ein unberechtigter Ankläger aufgetreten ist (§. 352, b), oder weil dasselbe eine von den Geschwornen als erwiesen angenommene That für eine strafbare Handlung erklärte, obschon sie nach dem Strafgesetze keine strafbare Handlung oder als solche bereits erloschen ist (§. 352 g und h), oder weil der Schwurgerichtshof ein Strafgesetz zum Nachtheile des Angeklagten unrichtig angewendet hat (§. 352, i und k), so erkennt der Cassationshof zugleich in der Hauptsache.

§. 365.

In allen übrigen Fällen der Verletzung oder unrichtigen Anwendung des Gesetzes (§. 352, h bis k), sowie, wenn das Urtheil wegen solcher Mängel des Verfahrens (§. 352, c und d), die erst nach dem Ausspruche der Geschwornen vorgekommen sind, aufgehoben wird, verweiset der Cassationshof die Sache an die nächste Schwurgerichtssitzung desselben oder eines anderen Landesgerichts-Bezirkes. Es ist daselbst von dem Schwurgerichtshofe auf Grundlage des von den ersten Geschwornen abgegebenen Wahrspruches, ohne Zuziehung von neuen Geschwornen, nach vorläufiger Anhörung des Staatsanwaltes, des Angeklagten und seines Vertheidigers, unter Beobachtung der in den §§. 339 bis 348 ertheilten Vorschriften ein neues Urtheil zu fällen. Kein Mitglied des Schwurgerichtshofes, welcher das vernichtete Urtheil erlassen hat, darf bei der Fällung des neuen Urtheiles mitwirken.

§. 366.

Wird dagegen das Urtheil, wegen mangelhafter Besetzung des Gerichtshofes oder der Geschwornenbank (§. 352 a), oder wegen unrichtiger Fragenstellung an die Geschwornen oder mangelhafter Beantwortung derselben (§. 352, e und f), oder wegen solcher Mängel des Verfahrens (§. 352, c und d), die vor oder bei dem Ausspruche der Geschwornen vorgekommen sind, mit Einschluss dieses Wahrspruches der Geschwornen aufgehoben, so wird

kach sprawa według uznania sądu kasacyjnego odesłaną będzie dla nowego dochodzenia i osądzenia, albo do sądu przysięgłych innego okręgu sądu krajowego, albo na najbliższe posiedzenie sądu przysięgłych tego samego okręgu sądu krajowego, przez który wyrok pierwszy wydanym został.

Żaden z przysięgłych i członków trybunału sądu przysięgłych, w pierwszem postępowaniu udział mających, nie może należeć do tego powtórnego głównego dochodzenia. Nowe postępowenie odbędzie się na zasadzie pierwszego wyroku odesłania i pierwszego aktu oskarżenia.

§. 367.

Jeżeli skarga o nieważność odnosiła się jedynie do niektórych postanowień wyroku, a takowe według uznania sądu kasacyjnego od osnowy całego wyroku oddzielone być mogą, wolno mu jest znieść w części wyrok zaskarżony. Podobne postępowanie ma miejsce, kiedy zaskarżony wyrok odnosi się do kilku czynów karygodnych, a skarga o nieważność wyniesioną jest jedynie co oo postępowania lub osądzenie niektórych z tych czynów i kiedy zarazem częściowe powtórzenie postępowania, lub nowe orzeczenie nawet bez tego postępowania, co do tych szczegółowych czynów, wykonanem być może.

§. 368.

Jeżeli z pomiędzy kilku, tym samym wyrokiem skazanych, jeden tylko lub drugi wyniósł skargę o nieważność, i takowa przyjętą zostanie, wyrok jedynie względnie odwołującego się, i w tem, co jego tylko dotycze, zniesionym być winien.

§. 369.

Po wróceniu się do sali posiedzeń sądu kasacyjnego, wyrok jego wraz z powodami wyrokowania ustnie ogłoszonym być winien. Jeżeli oskarżony przy postępowaniu w sądzie kasacyjnym nie znajdował się, urzędownie uwierzytelniony odpis wyroku winien mu być niezwłocznie doręczonym. Pod względem redakcyi wyroku i prowadzedzenia protokołu przy rozprawach w sądzie kasacyjnym, przepisy w §§. 289 i 294 do 296 zawarte, zachowane być winny.

§. 370.

Przeciwko wyrokom trybunału sądu przysięgłych, przed który sprawa przez sąd kasacyjny odesłaną została, może być jeszcze raz wyniesioną skarga o nieważność i to samo postępowanie miejsce znajduje jak przy pierwszem odwołaniu się, wszystko to jednakowoż z ograniczeniami, w następujących dwóch paragrafach postanowionemi.

§. 371.

Jeżeli wyrok zniesionym został z powodu pogwałcenia lub niewłaściwego zastosowanie ustawy (§. 352 *g* do *k)*, a trybunał sądu przysięgłych, do którego sprawa była odesłaną, wydał wyrok zgodnie z orzeczeniem sądu kasacyjnego, żadna ze stron, nie może już więcej co do tego samego punktu, wynosić skargi nieważności.

§. 372.

Jeżeli zaś trybunał sądu przysięgłych, do którego sprawa odesłaną została, wyda wyrok zgodny z wyrokiem zniesionym, i wyrok drugi raz wydany, zaskarżonym będzie

die Sache nach dem Ermessen des Cassationshofes entweder an das Schwurgericht eines anderen Landesgerichts-Sprengels oder in die nächste Schwurgerichtssitzung desselben Landesgerichts-Bezirkes, in welchem das frühere Urtheil erlassen wurde, zur nochmaligen Verhandlung und Entscheidung verwiesen.

Keiner der Geschwornen und Mitglieder des Schwurgerichtshofes, welche an der ersten Verhandlung Theil genommen haben, darf bei der neuen Hauptverhandlung mitwirken. Die neue Verhandlung findet auf Grundlage des früheren Verweisungserkenntnisses und der früheren Anklageschrift Statt.

§. 367.

War die Nichtigkeitsbeschwerde nur gegen einzelne in dem Urtheile enthaltene Verfügungen gerichtet, und findet der Cassationshof, dass diese von dem Inhalte des ganzen Urtheiles trennbar seien, so steht ihm auch frei, das angefochtene Urtheil nur theilweise aufzuheben. Eben diess ist der Fall, wenn dem angefochtenen Urtheile mehrere strafbare Handlungen zum Grunde liegen und die Nichtigkeitsbeschwerde sich nur auf das Verfahren oder die Beurtheilung einzelner derselben beschränkt, zugleich aber die etwa erforderliche theilweise Wiederholung des Verfahrens, oder auch ohne dieselbe ein neuerlicher Ausspruch rücksichtlich dieser einzelnen strafbaren Handlungen ausführbar erscheint.

§. 368.

Hat von mehreren durch dasselbe Straferkenntniss Verurtheilten nur einer oder der andere das Rechtsmittel der Nichtigkeitsbeschwerde ergriffen und wird derselben stattgegeben, so ist das Urtheil dennoch nur in soweit, als es den Beschwerdeführer betrifft, aufzuheben.

§. 369.

Das Urtheil des Cassationshofes ist, nachdem sich derselbe in den Gerichtssal zurückbegeben hat, sammt den Entscheidungsgründen mündlich zu verkünden. Hat der Angeklagte der Verhandlung bei dem Cassationshofe nicht beigewohnt, so ist ihm ungesäumt eine amtlich beglaubigte Abschrift des Urtheiles zuzustellen. Rücksichtlich der Ausfertigung des Urtheiles und der Führung des Protokolles bei den Verhandlungen des Cassationshofes sind die in den §§. 289 und 294 bis 296 enthaltenen Vorschriften zu beobachten.

§. 370.

Gegen das Urtheil des Schwurgerichtshofes, vor welchen die Sache durch den Cassationshof verwiesen worden ist, kann die Nichtigkeitsbeschwerde abermals erhoben werden, und es tritt hierbei dasselbe Verfahren ein, wie bei der ersten Nichtigkeitsbeschwerde, jedoch beides unter der in den folgenden zwei Paragraphen enthaltenen Beschränkung.

§. 371.

Ist ein Urtheil wegen Verletzung oder unrichtiger Anwendung eines Gesetzes aufgehoben worden (§. 352, g bis k), und hat der Schwurgerichtshof, an welchen die Sache verwiesen wurde, sein Urtheil in Uebereinstimmung mit der von dem Cassationshofe ausgesprochenen Rechtsansicht abgegeben, so kann über denselben Punct von keiner Seite eine neuerliche Nichtigkeitsbeschwerde erhoben werden.

§. 372.

Hat aber der Schwurgerichtshof, an welchen die Sache verwiesen wurde, auf eine mit dem aufgehobenen Urtheile übereinstimmende Weise erkannt, und wird hierauf das neue

o nieważność z tych samych zasad co i pierwszy, sąd kasacyjny skargę o nieważność w pełnym składzie Rady rozpoznawać powinien. Jeżeli wyrok drugi, z tych samych zasad co i pierwszy zniesionym zostanie, sąd kasacyjny w powszechności także i sprawę zaraz osądzić, i tylko gdyby pod względem wymiaru kary zachodziła potrzeba przesłuchania obu stron, takową przed inny trybunał sądu przysięgłych, który onej jeszcze nie sądził, do powtórnego osądzenia odesłać powinien. Trybunał ten w zawyrokowaniu swojem trzymać się powinien zdania przez sąd kasacyjny objawionego.

§. 373.

Postępowanie z powodu wyniesionej skargi o nieważność dla zadosyć uczynienia ustawie, odbywa się według przepisów, co do innych skarg o nieważność w ogólności postanowionych, z tym wyjątkiem, że oskarżony, do niego wpływać nie jest obowiązanym. Jeżeli sąd kasacyjny skargę o nieważność, dla zadosyć uczynienia ustawie wyniesioną, uznaje za uzasadnianą, orzec powinien, iż w sprawie toczącej się, ustawa przez przedsięwzięte dochodzenie, lub przez wydany wyrok, pogwałconą została.

Orzeczenie to nie ma żadnego skutku względem oskarżonego; jeżeli jednakowoż oskarżony wyrokiem takim nieważnym na karę został skazanym, sąd kasacyjny może uczynić przedstawienie do monarchy w drodze ułaskawienia.

§. 374.

Za każdym razem, kiedy sąd kasacyjny zniesie wyrok trybunału sądu przysięgłych lub orzeknie, iż przez tenże wyrok, albo przez postępowanie, ustawa pogwałconą została; nakaże zarazem aby wyrok jego w sądzie, który wydał wyrok zniesiony, w przeznaczonej do tego książce był zapisanym. Wyroki takie sądu kasacyjnego wraz z powodami, winny być w zbiorach, peryodycznie wydawanych, ogłaszane.

III. Odwołanie się przeciwko wyrokom stanowczym sądów powiatowych kolegialnych.

§. 375.

Przeciwko wyrokom stanowczym sądu powiatowego kolegialnego, ma miejsce jedynie odwołanie się do sądu krajowego. Odwoływać się można z powodu orzeczenia względem winy i kary, z powodu orzeczenia względem wnoszonych prywatnych żądań i kosztów sporu, jako też z powodu zachodzących przyczyn nieważności.

§. 376.

Od wyroku stanowiącego uwolnienie, tylko prokurator lub prywatny skarżący odwoływać się może. Od wyroku karę orzekającego, odwołać się może oskarżony, prokurator, prywatny skarżący lub poszkodowany do sprawy wchodzący, i ten ostatni jedynie co do swoich prywatnych żądań. Pod względem odwoływania się przez opiekuna, małżonka, krewnych lub dziedziców oskarżonego, przepisy w §. 354 podane, znajdują zastosowanie; jednakowoż wymienieni tamże dziedzice oskarżonego, mogą także odwołać się od orzeczenia co do prywatnych żądań, jeżeli takowe wyrokiem objęto.

§. 377.

Odwołanie się zgłoszonem być winno u sądu powiatowego kolegialnego w ciągu dni trzech po ogłoszeniu wyroku, i o zgłoszeniu tem stronie przeciwnej wiadomość

Urtheil aus denselben Gründen, wie das frühere, mit der Nichtigkeitsbeschwerde angefochten, so hat der Cassationshof über dieselbe in voller Rathsversammlung zu erkennen. Wenn hierauf das zweite Urtheil aus denselben Gründen, wie das erste, aufgehoben wird, so ist die Sache in der Regel von dem Cassationshofe selbst sogleich zu entscheiden, und nur, wenn dieser noch eine Vernehmung beider Theile über die Strafausmessungsgründe für nöthig erachtet, zur nochmaligen Aburtheilung an einen anderen Schwurgerichtshof, welcher noch nicht in der Sache geurtheilt hat, zu verweisen. Dieser Schwurgerichtshof muss sodann die Rechtsansicht des Cassationshofes seiner Entscheidung zum Grunde legen.

§. 373.

Die Verhandlung über Nichtigkeitsbeschwerden zur Wahrung des Gesetzes richtet sich nach den über die Nichtigkeitsbeschwerde überhaupt ertheilten Vorschriften, jedoch mit der Abweichung, dass sich der Angeklagte dabei nicht zu betheiligen hat. Findet der Cassationshof die zur Wahrung des Gesetzes erhobene Beschwerde gegründet, so hat er zu erkennen, dass in der fraglichen Strafsache durch das gepflogene Verfahren oder durch das erlassene Urtheil das Gesetz verletzt worden sei.

Dieser Ausspruch ist ohne Wirkung auf den Angeklagten, doch steht es dem Cassationshofe frei, wenn der Angeklagte durch ein solches nichtiges Urtheil zu einer Strafe verurtheilt worden, einen Begnadigungsantrag an den Landesfürsten zu stellen.

§. 374.

So oft der Cassationshof ein Urtheil eines Schwurgerichtshofes aufhebt oder ausspricht, dass durch dasselbe oder durch das Verfahren das Gesetz verletzt worden sei, verordnet er zugleich, dass das von ihm erlassene Urtheil bei dem Gerichte, welches das aufgehobene Urtheil gefällt hat, in ein eigens dazu bestimmtes Buch eingetragen werde. Diese Urtheile sammt ihren Gründen sind auch durch eine periodisch erscheinende Sammlung zu veröffentlichen.

III. Berufung gegen Endurtheile der Bezirks-Collegialgerichte.

§. 375.

Gegen Endurtheile eines Bezirks-Collegialgerichtes ist nur das Rechtsmittel der Berufung an das Landesgericht zulässig. Sie kann sowohl wegen des Ausspruches über die Schuld und Strafe, als auch wegen der Entscheidung über etwaige privatrechtliche Ansprüche und über die Processkosten, sowie wegen vorliegender Nichtigkeitsgründe ergriffen werden.

§. 376.

Gegen ein freisprechendes Urtheil steht die Berufung nur dem Staatsanwalte oder dem Privatkläger zu. Gegen ein Urtheil, welches eine Strafe ausspricht, kann die Berufung von dem Angeklagten, dem Staatsanwalte oder dem Privatankläger und den Privatbetheiligten, der sich dem Verfahren angeschlossen, jedoch von diesem nur wegen seiner privatrechtlichen Ansprüche eingelegt werden. Ueber die Berechtigung des Vormundes oder Ehegatten, der Verwandten oder Erben des Angeklagten zur Ergreifung der Berufung gelten die im §. 354 ertheilten Vorschriften, doch können die dort erwähnten Erben desselben die Berufung auch wegen der in dem Urtheile allenfalls enthaltenen Entscheidung über privatrechtliche Ansprüche ergreifen.

§. 377.

Die Berufung ist binnen drei Tagen nach Eröffnung des Urtheiles bei dem Bezirks-Collegialgerichte anzumelden, und von dieser Anmeldung dem Gegentheile unverzüglich Nach-

bezzwłocznie udzielona będzie. Odwołanie się ma skutek odwlekający. Wypuszczenie na wolność uwolnionego oskarżonego, wtenczas tylko z powodu odwołania się prokuratora, wstrzymanem będzie, kiedy tenże zaraz przy ogłoszeniu wyroku oświadczył, iż się od wyroku tego odwołuje. Kiedy skazany na karę więzienia, nie dla tego, że został uznanym za winnego lub nie ze względu na rodzaj kary, lecz jedynie ze względu na jej wysokość uważa się być uciążonym, może tymczasowo pełnić karę.

§. 378.

Odwołujący się ma prawo w ciągu dni 14 od ogłoszenia wyroku, podać do sądu powiatowego kolegialnego, który wydał wyrok, powody swego odwołania się i przywieść nowe czyny i dowody, jakie posiada. Powinien albo w podaniu, albo przy zgłoszeniu odwołania wyraźnie oświadczyć. w czem się mniema być uciążonym, lub też czy się od całego wyroku odwołuje. Powody nieważności w każdym razie szczegółowo i dokładnie wyrażone być winny. Oskarżony może w tym celu użyć obrońcy, a nawet na żądanie, tenże dodany mu być powinien.

§. 379.

Wywód zażaleń doręczonym być winien stronie przeciwnej z dołożeniem, iż może w ciągu dni ośmiu odpowiedź doręczyć i nowe czyny i dowody wskazać. Po upływie tego terminu wszystkie akta sądowi krajowemu przesłane być winny, który po wysłuchaniu prokuratora, odwołanie, jeżeli takowe nie w przepisanym terminie (opóźnionem) lub nienależycie wyniesionem zostało, zaraz odrzuci; w przeciwnym razie, dzień na posiedzenie sądowe do publicznej rozprawy wyznaczy.

§. 380.

Na posiedzenie to, wszyscy w odwołaniu się interesowani, tudzież jeżeli nowe dowody stawiane były, i takowych sąd krajowy nie uznaje za widocznie niestanowcze, podani świadkowie i biegli wezwanymi być powinni, tak, iżby onymże wezwanie przynajmniej na dni ośm przed dniem, na posiedzenie sądowe wyznaczonym, doręczonem było.

Sąd krajowy według okoliczności, nakaże zebranie dowodów przez wyznaczonego w tym celu sędziego; może także z urzędu lub na żądanie prokuratora albo oskarżonego, zarządzić przedstawienie dowodów, które już w sądzie powiatowym kolegialnym użyte były. Oskarżony wtenczas tylko osobiście wezwanym być winien, kiedy tego wyraźnie żąda, lub trybunał osobiste stawienie się onegoż za potrzebne uznaje; w przeciwnym razie oskarżony wezwanym będzie, aby się stawił przez swego obrońcę. Prokurator, który wpływał do postępowania w pierwszej instancyi, nie może należeć do publicznej rozprawy na drodze odwołania się.

§. 381.

Wszyscy w odwołaniu się interesowani, wezwanymi być winni z tem ostrzeżeniem, iż w razie niestawiennictwa, zażalenia ich lub odpowiedzi przedstawionemi zostaną, i względem takowych postępowanie i orzeczenie miejsce mieć będzie. Przejrzenie aktów, jeżeli tego żądają, dozwolone im być winno aż do ósmego dnia przed dniem, na posiedzenie sądowe wyznaczonym.

richt zu geben. Sie hat aufschiebende Wirkung. Die Entlassung eines freigesprochenen Angeklagten aus der Haft wird jedoch wegen einer Berufung des Staatsanwaltes nur dann aufgeschoben, wenn derselbe die Berufung sogleich bei Verkündung des Urtheiles angezeigt hat. Wenn der zu einer Freiheitsstrafe Verurtheilte sich weder durch die Schuldigerklärung, noch durch die Strafart, sondern nur durch das Strafmass beschwert erachtet, so kann er die Strafe einstweilen antreten.

§. 378.

Der Beschwerdeführer hat das Recht, innerhalb vierzehn Tagen von Verkündigung des Urtheiles an eine Ausführung der Gründe seiner Berufung bei dem Bezirks-Collegialgerichte, welches das Urtheil fällte, zu überreichen, und etwaige neue Thatsachen und Beweismittel anzuzeigen. Er hat entweder in dieser Schrift oder bei der Anmeldung seiner Beschwerde ausdrücklich zu erklären, durch welche Puncte er sich beschwert findet, oder ob er die Berufung gegen alle Theile des Erkenntnisses richten wolle. Nichtigkeitsgründe müssen jederzeit einzeln und bestimmt angegeben werden. Der Angeklagte kann sich hiebei eines Vertheidigers bedienen und es ist ihm auf Verlangen ein solcher zu bestellen.

§. 379.

Diese Beschwerdeschrift ist dem Gegentheile mitzutheilen, und demselben zu eröffnen, dass er binnen acht Tagen eine Gegenausführung überreichen und etwaige neue Thatsachen und Beweismittel anzeigen könne. Nach Ablauf dieser Frist sind alle Acten dem Landesgerichte mitzutheilen, welches nach Anhörung des Staatsanwaltes die Berufung, wenn sie verspätet oder nicht gehörig angebracht ist, sofort verwirft, ausserdem aber einen Gerichtstag zur öffentlichen Verhandlung ansetzt.

§. 380.

Zu dem Gerichtstage werden alle bei dem Rechtsmittel Betheiligten, ferner, wenn neue Beweismittel angezeigt wurden, und das Landesgericht dieselben nicht für offenbar unerheblich erachtet, die angegebenen Zeugen oder Sachverständigen so vorgeladen, dass ihnen die Vorladungen in der Regel wenigstens acht Tage vor dem Gerichtstage eingehändiget werden.

Das Landesgericht lässt die neuen Beweise nach Umständen durch einen hierzu angeordneten Richter erheben; es kann auch von Amtswegen oder über Verlangen des Staatsanwaltes oder des Angeklagten die nochmalige Vorführung solcher Beweismittel anordnen, die bereits in der Hauptverhandlung vor dem Bezirks-Collegialgerichte gebraucht worden sind. Der Angeklagte ist nur dann persönlich vorzuladen, wenn er es ausdrücklich verlangt oder das Landesgericht es für angemessen erachtet; ausserdem wird der Angeklagte aufgefordert, durch einen Vertheidiger zu erscheinen. Der Staatsanwalt, welcher bei dem Verfahren in erster Instanz mitgewirkt hat, darf an der öffentlichen Verhandlung der Sache in der Berufsinstanz nicht Theil nehmen.

§. 381.

Alle bei dem Rechtsmittel Betheiligten sind mit dem Bedeuten vorzuladen, dass im Falle ihres Ausbleibens ihre Beschwerden oder Ausführungen werden vorgetragen und darüber werde verhandelt und erkannt werden. Die Einsicht der Acten ist ihnen auf Verlangen bis zum achten Tage vor dem anberaumten Gerichtstage zu gestatten.

§. 382.

Rozprawy przed sądem krajowym odbywać się mają publicznie stosownie do przepisów §§fów 260 do 263. Rozpoczną się sprawozdaniem przez członka sądu krajowego, które nie powinno obejmować ani zdania, ani wniosków; lecz tylko same czyny, dotychczasowy bieg sprawy, ile tego ocenienie wyniesionego odwołania się wymaga, wywód uciążliwości i wynikające z niego punkta sporne. Wyrok pierwszej instancyi wraz z powodami pod nieważnością w każdym razie, a akt oskarżenia, według uznania prezydującego, winny być odczytane.

§. 383.

Następnie winni być przesłuchani świadkowie i biegli, jeżeli są wezwanymi, tudzież oskarżony, jeżeli jest obecnym, przy zachowaniu przepisów względem głównego dochodzenia w sądach powiatowych kolegialnych. Poczem odwołujący się wezwanym będzie do przedstawienia swoich uciążliwosci, lub jeżeli nie stawa, wywód jego uciążliwości zostanie odczytanym, a potem nastąpi odpowiedź strony przeciwnej, lub odczytanie tejże podanej przez niego. Oskarżonemu lub jego obrońcy służy w każdym razie głos ostatni. Poczem sąd krajowy udaje się do izby narad.

§. 384.

Sąd krajowy stanowi większością głosów przy zachowaniu przepisów w §. 47. podanych. Kiedy sąd krajowy zniesie wyrok sądu powiatowego kolegialnego z powodu pogwałcenia istotnych form postępowania, obowiązanym jest zarazem po powtórzeniu lub sprostowaniu uchybień, w postępowaniu znalezionych, wydać wyrok stanowczy w samej sprawie. Jeżeli wyrok pierwszej instancyi z innych powodów był zaskarżonym, sąd krajowy, przy zachowaniu przepisu §§fów 290 i 291 co do władzy sądów powiatowych kolegialnych, stanowić będzie.

§. 385.

Jeżeli odwołanie się nastąpiło jedynie co do niektórych postanowień wyroku, wyrok ten co do innych postanowień nie może być zmienionym. Jeżeli uciążliwości przedstawione zostały jedynie pod względem wysokości kary, nie zaś co do ocenienia zbrodni lub wykroczenia, sąd krajowy, jeżeli uznaje, że czyn stanowi lżejszą zbrodnię lub wykroczenie, aniżeli to, jakie wyrokiem pierwszej instancyi uznanem zostało, powinien zmienić tenże wyrok pierwszego sędzi, stosownie do ustawy nie tylko co do wymiaru kary, lecz także i co do ocenienia czynu.

§. 386.

Wyrok sądu powiatowego kolegialnego nie może być nigdy z powodu odwołania się przez oskarżonego, zmienionym na jego szkodę. Jeżeli odwołał się prokurator, zmiana wyroku pierwszej instancyi tak na korzyść oskarżonego, jako też na jego szkodę nastąpić może.

§. 387.

Wyrok sądu krajowego wraz z jego powodami, winien być ustnie przez prezydującego sądu ogłoszonym. Jeżeli ani oskarżony, ani jego obrońca nie jest obecnym,

§. 382.

Die Verhandlung vor dem Landesgerichte ist öffentlich nach den Vorschriften der §§. 260 bis 263. Dieselbe beginnt mit dem Vortrage eines Mitgliedes des Landesgerichtes, welcher weder Gutachten noch Anträge enthalten, sondern nur das Thatsächliche des Falles, den bisherigen Verlauf der Sache, so weit es zur Beurtheilung der angebrachten Beschwerden erforderlich ist, die Berufungsschrift und die sich daraus ergebenden Streitpuncte umfassen soll. Das Erkenntniss erster Instanz sammt den Entscheidungsgründen ist bei sonstiger Nichtigkeit jederzeit, und wenn es der Vorsitzende zweckdienlich erachtet, auch die Anklageschrift vorzulesen.

§. 383.

Hierauf sind die etwa vorgeladenen Zeugen und Sachverständigen, und wenn der Angeklagte abwesend ist, auch dieser zu vernehmen, wobei die für die Hauptverhandlung vor den Bezirks-Collegialgerichten gegebenen Vorschriften zu beobachten sind. Sodann wird derjenige, welcher die Berufung einlegte, zur Begründung seiner Beschwerde aufgefordert, oder wenn er nicht erschienen ist, seine Berufungsschrift vorgelesen, worauf die Erwiderung des Gegners oder die Verlesung der von ihm überreichten Gegenausführung folgt. Dem Ageklagtenn oder seinem Vertheidiger gebührt jedenfalls das Recht der letzten Aeusserung. Das Landesgericht zieht sich dann in sein Berathungszimmer zurück.

§. 384.

Das Landesgericht entscheidet nach Stimmenmehrheit unter Beobachtung der im §. 47 ertheilten Vorschriften. Wenn das Landesgericht das Erkenntniss des Bezirks-Collegialgerichtes wegen Verletzung wesentlicher Förmlichkeiten des Verfahrens aufhebt, hat es zugleich unter Nachholung oder Verbesserung der mangelhaft befundenen Processhandlung in der Sache selbst das Endurtheil zu fällen. Insoweit das erstrichterliche Urtheil aus anderen Gründen angefochten wurde, entscheidet das Landesgericht unter Beobachtung der in den §§. 290 und 291 über die Befugnisse der Bezirks-Collegialgerichte aufgestellten Grundsätze.

§. 385.

Ist die Berufung nur gegen einzelne Theile des Erkenntnisses gerichtet, so kann dieses in seinen übrigen Theilen nicht abgeändert werden. Wenn aber nur gegen das Mass der zuerkannten Strafe und nicht auch gegen die Bezeichnung des Verbrechens oder Vergehens Beschwerde geführt wurde, hat das Landesgericht doch, falls es dafür hält, dass die That ein geringeres, als das von dem ersten Richter angenommene Verbrechen oder Vergehen sei, das erstrichterliche Erkentniss nicht nur in Beziehung auf das Strafmass, sondern auch in Betreff der Bezeichnung der That dem Gesetze gemäss abzuändern.

§. 386.

Das Urtheil des Bezirks-Collegialgerichtes kann, wenn der Angeklagte die Berufung dagegen ergriffen hat, nie zu dessen Nachtheile abgeändert werden. Hat der Staatsanwalt die Berufung ergriffen, so kann eine Abänderung des erstrichterlichen Urtheiles nicht nur zum Nachtheile, sondern auch zum Vortheile des Angeklagten erfolgen.

§. 387.

Das von dem Landesgerichte gefällte Urtheil ist sammt dessen wesentlichen Entscheidungsgründen durch den Gerichtsvorstand mündlich zu verkündigen. Ist der Angeklagte

urzędowy odpis wyroku onymże doręczonym być powinien. Wyrok wraz z powodami stosownie do przepisów §§. 289 i 294 zredagowanym być ma. Pod względem prowadzenia protokołu przy rozprawach w trybunale, znajdują zastosowanie przepisy §§fów 295 i 296.

IV. Skarga o nieważność przeciwko wyrokom sądu krajowego, na skutek odwołania się zapadłym.

§. 388.

Wyroki, przez sąd krajowy na skutek odwołania się od wyroków stanowczych sądu powiatowego kolegialnego, zapadłe; jedynie z powodu nieważności, przed sąd kasacyjny zaskarżane być mogą, i to tylko w tych dwóch przypadkach:

a) kiedy przy postępowaniu w drugiej instancyi istotne formy pogwałconemi zostały (§. 352 *a, c, d,* i §. 382);

b) kiedy przez wyrok sądu krajowego ustawa pogwałconą lub niewłaściwie zastosowaną była.

§. 389.

W przedmiocie skarg o nieważność, przepisy co do takichże skarg przeciwko wyrokom sądów przysięgłych ustanowione, zachowane być winny. Odwołanie się dla zadosyć uczynienia ustawie, może być atoli przeciw wyrokom sądu krajowego jedynie przez jeneralnego prokuratora przy sądzie wyższym krajowym lub sądzie kasacyjnym, w przypadku §§fem 356 przewidzianym, uczynione.

§. 390.

Jeżeli skarga o nieważność za uzasadnioną uznaną zostanie, z przyczyny pogwałcenia istotnych form postępowania, nowe postępowanie w drugiej instancyi, przed innym sądem krajowym nakazanem być winno; jeżeli zaś skarga o nieważność przyjętą będzie z przyczyny pogwałcenia lub niewłaściwego zastosowania ustawy, sąd kasacyjny sam sprawę natychmiast osądzić jest obowiązanym.

Rozdział siedmnasty.

O POWTÓRNEM PRZEDSIĘWZIĘCIU POSTĘPOWANIA.

I. Warunki powtórnego przedsięwzięcia postępowania.

§. 391.

Jeżeli stosownie do §. 111 lub §. 303 zawieszono postępowanie na wniosek prokuratora, lub też stosownie do §. 228 orzeczono, iż nie ma zasady do dalszego sądowego dochodzenia, prokurator żądać może nowego postępowania, jeżeli stawione będą nowe dowody; które albo wzmacniają znajdujące się już powody podejrzenia, lub też stanowią nowe powody podejrzenia. Jeżeli zaś prywatny poszkodowany w przypadku §fu 112 cofnął żądanie swoje o zarządzenie śledztwa przeciwko obwinionemu, albo w przypadku §fu 303 żądał odstąpienia od dochodzenia; przedsięwzięcie nowego postępowania nie ma miejsca.

§. 392.

Jeżeli w końcu śledztwa orzeczonem było, iż nie ma zasady do dalszego sądowego dochodzenia (§. 228) z powodu, że postępowanie bez wymaganego żądania ze

oder ein Vertheidiger desselben nicht anwesend, so ist die Zustellung einer ämlich beglaubigten Urtheilsabschrift an denselben zu verfügen. Das Urtheil sammt Gründen muss der Vorschrift der §§. 289 und 294 gemäss ausgefertiget werden. Ueber die Führung des Protokolles bei diesen Verhandlungen des Landesgerichtes gelten die in den §§. 295 und 296 ertheilten Anordnungen.

IV. Nichtigkeitsbeschwerde gegen die von den Landesgerichten als Berufungsschreiben gefällten Urtheile.

§. 388.

Gegen Urtheile, welche ein Landesgericht in Folge einer an dasselbe gerichteten Berufung gegen ein Endurtheil eines Bezirks-Collegialgerichtes gefällt hat, findet kein anderes Rechtsmittel Statt, als die an den Cassationshof gerichtete Nichtigkeitsbeschwerde, und selbst diese nur in zwei Fällen:

a) *wenn bei dem Verfahren in zweiter Instanz wesentliche Förmlichkeiten verletzt wurden (§. 352, a, c und d und §. 382);*

b) *wenn durch das Urtheil des Landesgerichtes ein Gesetz verletzt oder unrichtig angewendet wurde (§. 352, g bis k).*

§. 389.

Hiebei sind die für die Nichtigkeitsbeschwerde gegen Urtheile der Geschwornengerichte ertheilten Vorschriften zu beobachten. Eine Beschwerde zur Wahrung des Gesetzes kann aber gegen solche Urtheile der Landesgerichte nur von den bei dem Oberlandesgerichte oder dem Cassationshofe bestellten Generalprocuratoren im Falle des §. 356 ergriffen werden.

§. 390.

Wird die Nichtigkeitsbeschwerde für begründet erachtet, so ist im Falle der Verletzung wesentlicher Vorschriften des Verfahrens auf nochmale Verhandlung in zweiter Instanz vor einem anderen Landesgerichte zu erkennen, im Falle der Verletzung oder unrichtigen Anwendung eines Gesetzes aber hat der Cassationshof selbst sogleich in der Sache zu entscheiden.

Siebenzehntes Hauptstück.

Von der Wiederaufnahme des Verfahrens.

I. Bedingungen der Wiederaufnahme des Verfahrens.

§. 391.

Ist das Verfahren in Gemässheit des §. 111 oder im Falle des §. 303 auf Antrag des Staatsanwaltes eingestellt, oder ist in Gemässheit des §. 228 erkannt worden, dass kein Grund zur weiteren gerichtlichen Verfolgung vorhanden sei, so kann der Staatsanwalt eine Wiederaufnahme des Verfahrens beantragen, sobald neue Beweismittel beigebracht werden, welche entweder schon vorhandene Verdachtsgründe verstärken oder neue Verdachtsgründe liefern. Hat aber im Falle des §. 112 der Privatbetheiligte sein Begehren um Einleitung der Untersuchung wider den Beschuldigten zurückgenommen, oder im Falle des §. 303 die Einstellung des Verfahrens beantragt, so findet keine Wiederaufnahme Statt.

§. 392.

Ist am Schlusse der Voruntersuchung erkannt worden, dass kein Grund zu weiterer gerichtlicher Verfolgung vorhanden sei (§. 228), weil das Verfahren ohne das erforderliche

strony prywatnego poszkodowanego zaczętem lub prowadzonem było; lub, jeżeli oskarżony z tego samego powodu wyrokiem stanowczym za niewinnego (§. 343), albo za wolnego od skargi został uznanym; wolno jest prywatnemu poszkodowanemu żądać nowego śledztwa.

§. 393.

We wszystkich innych przypadkach, w których oskarżony po ukończonem dochodzeniu wyrokiem stanowczym za niewinnego lub za uwolnionego od skargi uznanym był, nowe postępowanie wtenczas tylko przez prokuratora żądanem być może, kiedy czyn od czasu zapadnięcia wyroku nie uległ jeszcze przedawnieniu i jeżeli już wyrokiem na drodze karnej jest udowodnionem, że uwolnienie lub uniewinnienie nastąpiło z powodu fałszu, fałszywego świadectwa, przekupstwa lub z powodu innej zbrodni, przez oskarżonego lub trzecią osobę popełnionej; lub kiedy później takie zupełnie nowe dowody wykryte zostaną, po których gruntownie spodziewać się można skazania oskarżonego.

§. 394.

Nowe postępowanie wtenczas nawet przez prokuratora żądanem być może, kiedy oskarżony wyrokiem stanowczym skazanym został, jeżeli z dowodów zupełnie nowych wykazuje się, iż zbrodnia albo wykroczenie jest cięższym, aniżeli uznane przez poprzedni wyrok, lub jeżeli z wyroku na drodze karnej jest udowiodnionem, że oskarżony lub osoba trzecia, przez fałsz, fałszywe świadectwo, przekupstwo lub inną zbrodnię stał się powodem wydania łagodniejszego wyroku, i kiedy w obudwóch tych przypadkach zachodzi jeden z następujących warunków:

a) że na zbrodnią, która rzeczywiście popełnioną została, postanowiona jest kara śmierci lub dożywotniego więzienia, a tylko wymierzoną została kara na czasowe więzienie niżej 10ciu lat;

b) że na takową ustawa stanowi karę więzienia od 10 do 20 lat, a wymierzoną została kara niżej lat trzech;

c) że na zbrodnię tę postanowiona jest kara ciężkiego więzienia najmniej przez rok jeden, a oskarżony jedynie za wykroczenie lub przestępstwo, na karę aresztu skazanym został.

§. 395.

Skazany może nawet po wypełnionej karze żądać powtórnego postępowania, jeżeli dowodzi, iż wyrok przeciwko niemu w skutek fałszu, fałszywego świadectwa, przekupstwa lub innej zbrodni albo wykroczenia wydanym został; lub jeżeli stawia nowe dowody, które bądź same, bądź w połączeniu z osiągniętemi poprzednio dowodami posłużyć mogą albo do uniewinnienia onegoż, albo też do uznania czynu za zbrodnię lub wykroczenie mniejszą za sobą pociągające karę. Prokurator obowiązanym jest pod powyższemi warunkami, na żądanie każdego, a nawet z urzędu, domagać się powtórnego dochodzenia i zniesienia lub zmiany poprzedniego wyroku.

gewesene Begehren des Privatbetheiligten begonnen oder fortgesetzt wurde, oder ist der Angeklagte aus eben diesem Grunde durch ein Endurtheil losgesprochen (§. 343) oder von der Anklage freigesprochen worden (§. 288), so bleibt es dem Privatbetheiligten unbenommen die Wiederaufnahme der Untersuchung zu begehren.

§. 393.

In allen anderen Fällen, in welchen ein Angeklagter nach vorausgegangener Verhandlung durch ein Endurtheil losgesprochen oder von der Anklage freigesprochen worden, kann eine Wiederaufnahme des Verfahrens von dem Staatsanwalte nur dann beantragt werden, wenn die That von der Zeit des ergangenen Urtheiles noch nicht durch Verjährung erloschen ist, und wenn entweder bereits durch ein gerichtliches Strafurtheil erwiesen ist, dass die Frei- oder Lossprechung durch Fälschung, falsches Zeugniss, Bestechung oder durch ein anderes Verbrechen des Angeklagten oder einer dritten Person herbeigeführt wurde, oder wenn später solche ganz neue Beweismittel vorgefunden werden, woraus sich die Verurtheilung des Angeklagten mit Grund erwarten lässt.

§. 394.

Auch gegen ein Endurtheil, durch welches der Angeklagte verurtheilt wurde, kann der Staatsanwalt die Wiederaufnahme der Untersuchung beantragen, wenn durch später hervorgekommene, ganz neue Beweismittel sich ergibt, dass das Verbrechen oder Vergehen eine schwerere Eigenschaft habe, als in dem früheren Urtheile angenommen war, oder wenn durch ein gerichtliches Strafurtheil erwiesen ist, dass der Angeklagte oder eine dritte Person durch Fälschung, falsches Zeugniss, Bestechung oder durch ein anderes Verbrechen das mildere Erkenntniss veranlasst habe, und zwar in beiden Fällen nur dann, wenn eine der nachstehenden Bedingungen eintritt:

a) *dass das wirklich verübte Verbrechen mit Todes- oder lebenslänglicher Kerkerstrafe bedroht ist, während nur auf eine zeitliche Kerkerstrafe unter zehn Jahren erkannt wurde;*

b) *dass darauf von dem Gesetze Kerker von zehn bis zwanzig Jahren gesetzt ist, während auf eine Strafe unter drei Jahren erkannt wurde;*

c) *dass es mit schwerem Kerker von wenigstens Einjähriger Dauer belegt ist, während der Angeklagte nur wegen eines Vergehens oder einer Uebertretung zu einer Arreststrafe verurtheilt wurde.*

§. 395.

Der Verurtheilte kann, selbst nach vollzogener Strafe, die Wiederaufnahme des Verfahrens verlangen, wenn er darthut, dass das wider ihn ergangene Urtheil durch Fälschung, falsches Zeugniss, Bestechung oder durch ein anderes Verbrechen veranlasst worden sei, oder wenn er neue Beweismittel beibringt, welche für sich allein oder in Verbindung mit den früher erhobenen Beweisen geeignet sind, seine Freisprechung herbeizuführen, oder seine That als ein nach einer milderen Strafbestimmung zu beurtheilendes Verbrechen oder Vergehen darzustellen. Der Staatsanwalt ist verpflichtet, unter vorstehenden Bedingungen auf Jedermanns Verlangen oder selbst von Amtswegen die Wiederaufnahme des Verfahrens und die Aufhebung oder Abänderung des früheren Strafurtheiles zu beantragen.

§. 396.

Dziedzice oskarżonego, jego małżonek, krewni i powinowaci w pierwszym lub drugim stopniu, mogą także po jego śmierci żądać powtórnego dochodzenia, pod warunkami, w poprzedzającym §fie zamieszczonemi.

II. Postępowanie przy powtórnem dochodzeniu.

§. 397.

Powtórne przedsięwzięcie postępowania, żądane być winno w każdym razie u sądu powiatowego kolegialnego, który wydał pierwszy wyrok, lub u sądu krajowego, przy którym odbywał się sąd przysięgłych. Dowody nowe, mające stanowić zasadę tego postępowania, winny być przez sędziego śledczego zbierane. Poczem w przypadkach §§fów 391 do 394 po uprzedniem przesłuchaniu oskarżonego, w przypadkach zaś §§fów 395 i 396 po wysłuchaniu prokuratora, sąd powiatowy kolegialny lub sąd krajowy, a ten ostatni w składzie czterech sędziów i prezydującego, stanowić będzie względem dopuszczalności powtórnego postępowania. Stronom orzeczeniem tem uciążonym, służy prawo w ciągu dni trzech, po ogłoszeniu takowego, odwołać się do sądu wyższego krajowego.

§. 398.

Jeżeli żądanie powtórnego postępowania przyjętem zostanie; sąd w przypadkach §§lami 395 i 396 przewidzianych, kiedy prokurator wnosi o zniesienie poprzedniego wyroku i uniewinnienie oskarżonego, lub o łagodniejsze onegoż ukaranie, natychmiast w przedmiocie tym stanowić winien. W innych przypadkach powtórnego postępowania, sprawa od śledztwa przygotowawczego zacząć się powinna. Poprzednie śledztwo przygotowawcze według zachodzących nowych dowodów i okoliczności winno być uzupełnionem, orzeczenie względem postawienia w stanie oskarżenia przez właściwy sąd stosownie do ogólnych przepisów dwunastego rozdziału, wydanem; a następnie, po ukończonem głównem dochodzeniu, wyrok stanowczy wydanym. Jeżeli niektórzy z świadków lub spółwinnych oskarżonego, nie mogą być już więcej przy nowem głównem dochodzeniu badani, zeznania ich z aktów odczytane być mają. Jeżeli po ukończonem nowem śledztwie poprzednie osądzenie oskarżonego zniesionem będzie dla tego, iż albo postanowionem będzie odstąpienie od postępowania według §. 111, albo też uznanem zostanie, iż stosownie do §. 228 nie ma zasady do dalszego przeciwko oskarżonemu sądowego postępowania; oskarżonemu służy prawo żądać, aby odstąpienie od dochodzenia lub wyrok sądu do publicznej wiadomości podanym był.

§. 399.

Żądanie o powtórne postępowanie, wniesione przez skazanego, który już orzeczoną na niego karę więzienia pełni, nie wstrzymuje dalszego pełnienia kary, chybaby sąd wstrzymanie tegoż po wysłuchaniu prokuratora, według okoliczności za stosowne uznał. Jeżeli pełnienie kary nie zostało jeszcze rozpoczętem, takowe wtenczas jedynie aż do zawyrokowania w przedmiocie powtórnego postępowania, wstrzymanem być winno, kiedy skazany jest zatrzymanym lub stawi się do aresztu; jednakowoż i w tym przypadku sąd według okoliczności może postanowić wypuszczenie onegoż za kaucyą lub nawet i bez kaucyi.

§. 396.

Unter den Voraussetzungen des vorstehenden Paragraphes können auch nach dem Tode des Angeklagten dessen Erben oder sein Ehegatte, seine Blutsverwandten und diejenigen, welche mit ihm im ersten oder zweiten Grade verschwägert sind, die Wiederaufnahme der Untersuchung verlangen.

II. Verfahren bei der Wiederaufnahme der Untersuchung.

§. 397.

Die Wiederaufnahme des Verfahrens ist jederzeit bei dem Bezirks-Collegialgerichte, welches das erste Erkenntniss erlassen hat, oder bei dem Landesgerichte, an dessen Sitze sich das Schwurgericht befand, zu beantragen. Die neuen Beweise, durch welche sie begründet werden soll, sind von dem Untersuchungsrichter zu erheben. Sodann ist in den Fällen der §§. 391 bis 394 nach vorläufiger Vernehmung des Angeklagten, in den Fällen der §§. 395 und 396 aber nach Anhörung des Staatsanwaltes von dem Bezirks-Collegialgerichte oder von dem Landesgerichte, und zwar von diesem in einer Versammlung von vier Richtern und einem Vorsitzenden, über die Statthaftigkeit der Wiederaufnahme des Verfahrens zu entscheiden. Den Betheiligten, welche sich durch diese Entscheidung beschwert erachten, steht das Recht zu, binnen drei Tagen nach Eröffnung derselben bei dem Oberlandesgerichte dagegen Beschwerde zu führen.

§. 398.

Wird die Wiederaufnahme der Untersuchung für zulässig erklärt, so kann das Gericht in den Fällen der §§. 395 und 396, wenn der Staatsanwalt selbst auf Aufhebung des früheren Urtheiles und Freisprechung des Verurtheilten oder auf mildere Bestrafung desselben anträgt, sogleich darauf erkennen. Ausser diesem Falle tritt die Sache in Folge der Wiederaufnahme des Verfahrens in den Stand der Voruntersuchung zurück. Die frühere Voruntersuchung ist nach Massgabe der neuen Beweise oder Umstände zu ergänzen, über die Versetzung in den Anklagestand von dem nach den allgemeinen Vorschriften des zwölften Hauptstückes dazu berechtigten Gerichte zu erkennen und sohin nach Vornahme der Hauptverhandlung ein neues Endurtheil zu sprechen. Können einzelne Zeugen oder Mitschuldige des Angeklagten bei der neuerlichen Hauptverhandlung nicht mehr vernommen werden, so sind deren Aussagen aus den Acten abzulesen. Wird nach dem Schlusse der neuen Voruntersuchung die frühere Verurtheilung des Angeklagten dadurch aufgehoben, dass nunmehr eine Einstellung des Verfahrens nach §. 111 erfolgt, oder dass nach §. 228 erkannt wird, es sei kein Grund zu weiterem gerichtlichen Verfahren wider den Angeklagten vorhanden, so hat dieser das Recht, die öffentliche Bekanntmachung der Einstellung oder der gerichtlichen Entscheidung zu verlangen.

§. 399.

Das Gesuch eines Verurtheilten, welcher die ihm zuerkannte Freiheitsstrafe bereits angetreten hat, um Wiederaufnahme des Verfahrens hemmt den ferneren Vollzug dieser Strafe nicht, es wäre denn, dass das Gericht nach Anhörung des Staatsanwaltes die Hemmung des weiteren Strafvollzuges nach den Umständen des Falles für angemessen erachtet. Hat der Vollzug der Strafe noch nicht begonnen, so ist derselbe nur dann bis zur Entscheidung über die Wiederaufnahme des Verfahrens aufzuschieben, wenn der Verurtheilte verhaftet ist, oder sich zur Haft stellt; doch kann das Gericht auch in diesem Falle nach den Umständen die Entlassung desselben aus der Haft gegen Sicherheitsleistung oder auch ohne dieselbe bewilligen.

III. Dochodzenie przeciwko skazanemu, z powodu nowo wykrytego karygodnego czynu, przed wyrokiem popełnionego.

§. 400.

Kiedy po zapadłym wyroku stanowczym zajdą przeciwko skazanemu nowe powody podejrzenia o karygodny czyn przed wyrokiem popełniony, z powodu którego nie był jeszcze badanym, dochodzenie przeciwko niemu może mieć miejsce jedynie na wyraźne domaganie się prokuratora lub prywatnego skarżącego, i to wtedy tylko, kiedy zachodzi jeden z warunków następujących:

a) że na nowo okazującą się zbrodnię kara śmierci lub dożywotniego więzienia jest postanowioną, a poprzednim wyrokiem kara więzienia czasowego jest wymierzoną; lub

b) że wymierzona już kara nie przechodzi lat pięciu, nowo zaś wykryta zbrodnia pociąga za sobą według ustawy karę więzienia najmniej na lat dziesięć; lub

c) że na nowy czyn postanowiona jest kara więzienia najmniej lat pięć, a poprzednim wyrokiem jedynie kara więzienia najdalej przez rok wymierzoną została; lub

d) że nowy czyn stanowi zbrodnią, a wyrokiem orzeczoną została jedynie kara aresztu za wykroczenie lub przestępstwo.

W przypadkach tych trybunał sądu przysięgłych, przy wymierzeniu kary za nowy czyn, karę poprzednim wyrokiem wymierzoną, policzyć powinien.

Rozdział ośmnasty.

O UDZIALE POSZKODOWANEGO PRZY POSTĘPOWANIU NA DRODZE KARNEJ I O SKARDZE PRYWATNEJ.

I. Udział poszkodowanego przy postępowaniu na drodze karnej.

§. 401.

Każdy przez zbrodnię lub wykroczenie poszkodowany może ze względu na swe prywatne roszczenia przeciwko oskarżonemu, wchodzić do postępowania karnego i domagać się jednoczesnego §fem 4 dozwolonego załatwienia takowych. Powinien jednak w powszechności oświadczenie swoje w tym względzie przed ukończeniem śledztwa uczynić. Po tem, i to najpóźniej przed ukończeniem głównego dochodzenia uczynione oświadczenie, wtenczas uwzględnionem być może, kiedy oskarżony przy dochodzeniu jest obecnym i zgadza się na takowe.

§. 402.

Poszkodowany do postępowania karnego przystępujący, lub gdyby on sam sądownie działać nie mógł, jego prawny zastępca, powinien żądania przedstawić i takowe dostatecznie udowodnić. Oskarżony, co do żądań tych badanym i potrzebne do wykrycia szkody śledztwo przedsięwzięte być winno. Poszkodowanemu lub jego obrońcy nawet w ciągu śledztwa przygotowawczego wolno jest przejrzeć akta śledcze, jeżeli szczególne powody nie są temu na przeszkodzie. Poszkodowany od poszukiwania swoich żądań, odstąpić może w każdym czasie, nawet podczas głównego dochodzenia.

III. Verfolgung eines Verurtheilten wegen einer neu hervorgekommenen, vor dem Strafurtheile begangenen strafbaren Handlung.

§. 400.

Wenn nach der Fällung des Endurtheiles wider den Verurtheilten Verdachtsgründe wegen einer vor dem Strafurtheile begangenen strafbaren Handlung vorkommen, wegen welcher er noch nicht untersucht wurde, so kann eine Verfolgung des Angeklagten wegen dieser neuen That nur auf ausdrücklichen Antrag des Staatsanwaltes oder Privatklägers und nur dann erfolgen, wenn eine der nachstehenden Bedingungen eintritt:

a) dass auf das neu vorkommende Verbrechen die Strafe des Todes oder lebenslangen Kerkers gesetzt, durch das vorige Urtheil aber eine zeitliche Kerkerstrafe ausgemessen ist; oder

b) dass die bereits zuerkannte Strafe sich nicht auf mehr als fünf Jahre erstreckt, das neu vorkommende Verbrechen aber nach dem Gesetze eine wenigstens zehnjährige Freiheitsstrafe nach sich zöge; oder

c) dass auf die neue That Kerker von wenigstens fünf Jahren gedroht ist, während durch das frühere Urtheil nur auf eine Strafe von höchstens Einjähriger Dauer erkannt wurde; oder

d) wenn die Verurtheilung nur zu einer Arreststrafe wegen eines Vergehens oder einer Uebertretung erfolgt ist, die neue That aber ein Verbrechen bildet.

In solchen Fällen hat der Gerichtshof bei der Ausmessung der Strafe wegen der neuen That die durch das frühere Urtheil zuerkannte Strafe in Anschlag zu bringen.

Achtzehntes Hauptstück.

Von dem Anschlusse des Beschädigten an das Strafverfahren und von der Privat-Anklage.

I. Anschluss des Beschädigten an das Strafverfahren.

§. 401.

Jeder durch ein Verbrechen oder Vergehen Beschädigte kann sich seiner privatrechtlichen Ansprüche wegen dem Strafverfahren anschliessen und dadurch die nach §. 4 gestattete gleichzeitige Erledigung seiner Ansprüche gegen den Angeschuldigten bewirken. Er muss jedoch seine Anschliessungs-Erklärung in der Regel vor dem Schlusse der Voruntersuchung abgeben. Eine später, und zwar längstens vor Schluss der Hauptverhandlung abgegebene Erklärung ist nur dann zu berücksichtigen, wenn der Angeschuldigte bei der Verhandlung anwesend und damit einverstanden ist.

§. 402.

Im Falle des Anschlusses hat der Beschädigte, oder falls dieser sich selbst zu vertreten nicht berechtiget wäre, dessen gesetzlicher Vertreter seine Ansprüche anzuführen und genügend darzuthun. Der Angeschuldigte ist darüber zu vernehmen und es sind die zur Erhebung des Schadens nöthigen Erforschungen zu pflegen. Die Einsicht der Untersuchungsacten ist dem Betheiligten oder dessen Anwalte, und zwar, wenn nicht besondere Gründe entgegenstehen, schon im Laufe der Voruntersuchung gestattet. Er kann die Verfolgung seiner Ansprüche zu jeder Zeit, selbst während der Hauptverhandlung wieder aufgeben.

§. 403.

Poszkodowany do postępowania wpływający, wzywanym będzie do głównego dochodzenia, w każdej instancyi, z zastrzeżeniem, iż pomimo niestawiennictwa jego, dochodzenie prowadzonem będzie, a żądania jego z aktów odczytanemi zostaną. Poszkodowany, chociażby jako świadek słuchanym być miał, może być obecnym przy całem dochodzeniu. Może się zastąpić przez obrońcę lub też mieć go przy sobie. Może za pośrednictwem prezydującego czynić pytania oskarżonemu lub świadkom lub otrzymać głos, do czynienia innych uwag, w czasie samego dochodzenia. Przy końcu dochodzenia zaraz po danych przez prokuratora wnioskach (§§. 285 i 341) on otrzymuje głos dla przedstawienia żądań swoich i poparcia takowych, tudzież dla czynienia wszystkich wniosków, które chce, aby wyrokiem w przedmiocie głównym zapadłym, rozsądzonemi były.

II. Skarga prywatna.

§. 404.

W przypadkach, w których postępowanie karne, tylko na żądanie poszkodowanego miejsce mieć może, powinien tenże żądanie to wnieść do właściwego prokuratora lub sądu, sąd zas żądanie do siebie wniesione prokuratorowi oddać. Kiedy prokurator nie domaga się dochodzenia sądowego, poszkodowany jako prywatny skarżący może wystąpić i sprawę sam lub przez należycie umocowanego obrońcę przed sądem popierać. W przypadku takim, poszkodowany dla otrzymania skutku skargi, przedsiębrać może wszystkie środki, któreby prokurator mógł przedsiębrać. Jeżeli jednak nie wniósł skargi w terminie przepisanym, lub jeżeli w przypadku. §fem 252 przewidzianym, zaniedbał skargę swoję przy rozpoczęciu głównego dochodzenia rozwinąć, albo jeżeli przy głównem dochodzeniu nie stawa, wówczas uważa się, jak gdyby od skargi odstąpił.

III. Wyrokowanie pod względem żądań o wynagrodzenie.

§. 405.

Jeżeli oskarżony nie jest skazanym, poszkodowany z żądaniem wynagrodzenia zawsze do drogi cywilnej odesłanym być winien. Kiedy oskarżony jest skazanym, trybunał sądu przysięgłych bez wpływu przysięgłych, jeżeli dochodzenie odbywało się przed nimi, zarazem co do żądań o wynagrodzenie orzeczenie wydać powinien, z zachowaniem przepisów następnych.

§. 406.

Jeżeli idzie o zwrot rzeczy, do poszkodowanego należącej, która między rzeczami oskarżonego lub uczęstnika zbrodni lub wykroczenia lub w takiem miejscu znalezioną została, gdzie przez też osoby jedynie dla zachowania zaniesioną lub oddaną była; trybunał sądu przysięgłych nakaże zwrócenie onej po prawomocności wyroku. Za wyraźnem zezwoleniem strony interesowanej, wydanie także bezzwłocznie nastąpić może.

§. 403.

Zur Hauptverhandlung wird der Beschädigte, der sich dem Verfahren angeschlossen hat, in jeder Instanz vorgeladen, und zwar mit dem Beisatze, dass im Falle seines Nichterscheinens die Verhandlung dennoch vor sich gehen, und dass seine Anträge aus den Acten vorgelesen werden würden. Der Beschädigte kann, selbst wenn er zugleich als Zeuge abzuhören ist, der ganzen Verhandlung beiwohnen. Er kann sich durch einen Anwalt vertreten lassen, oder einen solchen zur Seite haben. Er kann durch den Vorsitzenden an den Angeklagten oder an Zeugen Fragen stellen, oder, um andere Bemerkungen zu machen, schon während der Verhandlung das Wort erhalten. Am Schlusse der Verhandlung erhält er unmittelbar, nachdem der Staatsanwalt seinen Strafantrag gestellt und begründet hat (§§. 285 und 341), das Wort, um seine Ansprüche auszuführen und zu begründen, und diejenigen Anträge zu stellen, über die er im Haupterkenntnisse mitentschieden haben will.

II. Privat-Anklage.

§. 404.

In Fällen, in welchen das Strafverfahren nur auf Verlangen eines Betheiligten gestattet ist, hat dieser sein Begehren bei dem zuständigen Staatsanwalte oder Gerichte zu stellen, welches leztere dasselbe an den Staatsanwalt abzugeben hat. Wenn der Staatsanwalt die gerichtliche Verfolgung verweigert, kann der Betheiligte als Privatankläger auftreten und die Sache selbst oder durch einen gehörig bevollmächtigten Anwalt vor Gericht verfolgen. Es steht ihm in diesem Falle zu, zur Geltendmachung seiner Anklage alle Schritte einzuleiten, zu welchen sonst der Staatsanwalt berechtiget ist. Hat er jedoch die Anklageschrift innerhalb der gesetzlichen Frist nicht überreicht, oder in Fällen des §. 252 die Anklage bei dem Beginne der Hauptverhandlung zu entwickeln unterlassen, oder ist er von der Hauptverhandlung ausgeblieben, so wird angenommen, dass er auf die Anklage verzichtet habe.

III. Entscheidung über die Entschädigungsansprüche.

§. 405.

Wird der Angeschuldigte nicht verurtheilt, so ist der Privatbetheiligte mit seinen Entschädigungsansprüchen jederzeit auf den Civilrechtsweg zu verweisen. Erfolgt die Verurtheilung des Angeschuldigten, so hat der Gerichtshof, und zwar bei Verhandlungen vor den Geschwornen ohne Mitwirkung derselben zugleich über die privatrechtlichen Ansprüche des Beschädigten unter Beobachtung der nachstehenden Vorschriften zu entscheiden.

§. 406.

Handelt es sich um die Zurückstellung eines dem Beschädigten gehörigen Gutes, welches unter den Habseligkeiten des Angeklagten oder eines Theilnehmers an dem Vergehen oder Verbrechen desselben oder an einem solchen Orte gefunden wird, wohin es von diesen Personen nur zur Aufbewahrung gelegt oder gegeben worden, so verordnet der Gerichtshof, dass die Zurückstellung nach eingetretener Rechtskraft des Urtheiles erfolge. Ueber ausdrückliche Zustimmung des Betheiligten kann jedoch die Ausfolgung auch sogleich geschehen

Zwrócenie poszkodowanemu przedmiotów, onemuż zabranych, nawet podczas śledztwa nastąpić może, jeżeli zatrzymanie takowych do przekonania oskarżonego, spółwinnego lub uczęstnika nie jest potrzebnem, i jeżeli na to zgadza się obwiniony i prokurator.

§. 407.

Jeżeli przedmiot zabrany, sposobem zdolnym do przeniesienia własności, lub jako zastaw, przeszedł w ręce trzeciej osoby, która nie stała się winną uczęstnictwa, lub jeżeli co do własności przedmiotu tego, zachodzi spór między kilku poszkodowanymi; lub jeżeli poszkodowany nie może zaraz udowodnić dostatecznie prawa własności; żądanie o zwrot onegoż do zwykłej drogi cywilnej odesłanem być winno.

§. 408.

Kiedy przedmiot, którego poszkodowany pozbawionym został, już więcej nie może mu być zwróconym, jak równie we wszystkich przypadkach, kiedy nie idzie o zwrot przedmiotu, lecz tylko o obmyślenie bezszkodności lub o zadośćuczynienie (wynagrodzenie), trybunał sądu przysięgłych wtenczas tylko ilość wynagrodzenia w wyroku ustanowić ma, kiedy tak osoba, której się należy wynagrodzenie, jako też ilość szkody z pewnością przez dochodzenie, lub w razie potrzeby za poprzedniem umiarkowaniem takowej, przez przysięgę szacunkową wykrytą być może. W przeciwnym razie odesłanie na drogę prawa cywilną, nastąpić winno.

IV. Środki przeciwko tym wyrokom.

§. 409.

Przeciwko wyrokom, w §§. 406 do 408 wymienionym, jeżeli takowe przez trybunał sądu przysięgłych wydane zostały, żadne odwołanie się przez poszkodowanego miejsce nie ma. Poszkodowany o ile z wyroku na drodze karnej nie jest zadowolonym, żądania swoje o wynagrodzenia na drodze cywilnej popierać może.

Od wyroków sądów powiatowych lub sądów powiatowych kolegialnych może poszkodowany odwołać się pod ograniczeniami, w §. 376 postanowionemi.

W razie odwołania się przez prokuratora od wyroku sądu powiatowego kolegialnego, którym uwolnienie oskarżonego postanowionem zostało; poszkodowany jeżeli wchodził do postępowania karnego, o tem, jak równie o dniu do głównego dochodzenia przed sądem krajowym wyznaczonym, zawiadomionym być winien, z dołożeniem, iż może przystąpić do odwołania się prokuratora i bądź osobiście, bądź przez pełnomocnika przy dochodzeniu być obecnym.

§. 410.

Prywatnie skarżącemu (§. 404), służą te same środki prawne, co i prokuratorowi. On także nie może jedynie ze względu na wynagrodzenie wynosić skargi o nieważność przeciwko wyrokom sądu kryminalnego.

V. Skutki wyroku co do wynagrodzenia.

§. 411.

Wyrok sądu karnego w przedmiocie wynagrodzenia, ma równo z każdym wyrokiem cywilnym ten skutek, iż ten, komu wynagrodzenie przyznanem zostało, może po

Diese Zurückstellung der dem Beschädigten entzogenen Gegenstände kann auch im Laufe der Voruntersuchung erfolgen, wenn deren Aufbewahrung nicht zur Ueberweisung des Angeklagten oder eines Mitschuldigen oder Theilnehmers nöthig ist, und wenn der Beschuldigte und der Staatsanwalt damit einverstanden sind.

§. 407.

Ist das entzogene Gut bereits in die Hände eines Dritten, der sich keiner Theilnahme schuldig gemacht hat, auf eine zur Uebertragung des Eigenthumes giltige Art, oder als Pfand gerathen, oder ist das Eigenthum des entzogenen Gegenstandes unter mehreren Beschädigten streitig, oder kann der Beschädigte sein Eigenthumsrecht nicht sogleich genügend nachweisen, so ist das auf Zurückstellung des Gutes gerichtete Begehren auf den ordentlichen Civilrechtsweg zu weisen.

§. 408.

Wenn das dem Beschädigten entzogene Gut nicht mehr zurückgestellt werden kann, so wie in allen Fällen, wo es sich nicht um die Rückstellung eines entzogenen Gegenstandes, sondern um eine Schadloshaltung oder Genugthuung handelt, hat der Gerichtshof das Mass der Entschädigung nur dann im Urtheile festzusetzen, wenn sowohl die Person, welcher die Entschädigung gebührt, als auch der Betrag des Schadens aus der Verhandlung mit Zuverlässigkeit entnommen, oder letzterer erforderlichen Falles nach vorhergegangener Mässigung durch den Schätzungseid erhoben werden kann. Ausserdem ist die Verweisung auf den Civilrechtsweg auszusprechen.

IV. Rechtsmittel dagegen.

§. 409.

Dem Beschädigten steht gegen die in den §§. 406 bis 408 erwähnten Erkenntnisse, wenn dieselben von dem Schwurgerichtshofe ergangen sind, kein Rechtsmittel zu. Er hat seine Entschädigungsansprüche, so weit er sich durch das strafgerichtliche Urtheil nicht befriediget erachtet, nur auf dem Civilrechtswege geltend zu machen.

Gegen Urtheile der Bezirksgerichte und Bezirks-Collegialgerichte dagegen steht dem Beschädigten das Rechtsmittel der Berufung unter den im §. 376 enthaltenen Beschränkungen zu.

Wenn der Staatsanwalt gegen ein freisprechendes Urtheil eines Bezirks-Collegialgerichtes die Berufung ergreift, so ist der Beschädigte, der sich dem Strafverfahren angeschlossen hat, hievon, so wie von dem zur Hauptverhandlung vor dem Landesgerichte bestimmten Tage mit dem Beisatze in Kenntniss zu setzen, dass er sich der Berufung des Staatsanwaltes anschliessen und bei dieser Verhandlung entweder persönlich oder durch einen Bevollmächtigten erscheinen könne.

§. 410.

Dem Privatankläger (§. 404) stehen alle Rechtsmittel, wie dem Staatsanwalte zu. Auch er kann gegen das Urtheil eines Schwurgerichtshofes wegen der Entschädigung allein keine Nichtigkeitsbeschwerde ergreifen.

V. Wirkung des Erkenntnisses über die Entschädigung.

§. 411.

Das Erkenntniss des Strafgerichtes über die Entschädigung hat gleich jedem Civilurtheile die Wirkung, dass derjenige, welchem die Entschädigung zuerkannt ist, unmittelbar

nastąpionej prawomocności żądać wprost egzekucyi u sądu cywilnego. Wyrok sądu karnego nie przeszkadza poszkodowanemu żądać na drodze cywilnej przyznania większego wynagrodzenia."

VI. Środki wykrycia niewiadomych właścicieli.

§. 412.

Kiedy przy oskarżonym znalezioną zostanie rzecz według wszelkiego podobieństwa cudza, wartości większej nad 25 złr., której właściciela tenże nie zna, lub nie chce wymienić, i kiedy w ciągu miesiąca od przytrzymania oskarżonego, nikt jako jej właściciel nie zgłasza się, wtenczas sędzia śledczy opis onejże zrobić powinien w tym sposobie, ażeby przez właściciela poznaną być mogła, niektóre znaki jednak główne, onęż cechujące muszą być zatajone, opisanie których właścicielowi w dowód własności zostawionem będzie.

§. 413.

Opisanie to winno być przez obwieszczenia do wiadomości podane w miejscach tych, gdzie oskarżony przebywał, lub gdzie czyny karygodne, o które jest obwinionym popełnione zostały. W obwieszczeniu tem zamieszczone być winno wezwanie właściciela, aby się w ciągu roku zgłosił i prawo swe własności udowodnił, albowiem w przeciwnym razie rzecz opisana oskarżonemu, przy którym znalezioną została, oddaną będzie.

§. 414.

Jeżeli rzecz cudza jest taką, iż bez uszkodzenia przez rok trzymaną być nie może, lub jeżeliby zachowanie onej połączone było z kosztami, prokurator, sprzedania onej przez publiczną licytacyę w sądzie cywilnym żądać powinien. Cena kupna winna być w sądzie powiatowym kolegialnym lub w sądzie krajowym złożona. Zarazem szczegółowe opisanie każdej sprzedanej rzeczy przy zanotowaniu kupującego i summy za jaką nabytą została, do aktów dołączonem być winno.

§. 415.

Kiedy nikt w ciągu terminu, w §^{fie} 413 oznaczonego, nie udowodni prawa do rzeczy opisanych, takowe, lub zebrane za nie pieniądze oskarżonemu, jeżeli tego żąda, zwrócone być winny, chybaby dowiedzonem było, iż takowe nieprawnie posiadał.

W tym ostatnim przypadku po upływie terminu, w §^{fie} 413 oznaczonego, opisane przedmioty winny być stosownie do poprzedniego §^{fu} sprzedane, a pieniądze zebrane przez trzy lata w sądzie powiatowym kolegialnym lub w sądzie krajowym zachowane. Jeżeli w ciągu tego terminu nikt się za właściciela przedmiotów tych nie zgłosi, cena za takowe zebrana spada na państwo.

nach eingetretener Rechtskraft die Execution bei dem Civilrichter ansuchen kann. Er ist aber durch dieses Erkenntniss nicht gehindert, den allfälligen Anspruch auf eine grössere Entschädigung im Civilwege geltend zu machen.

VI. Vorkehrungen zur Entdeckung unbekannter Eigenthümer.

§. 412.

Wenn bei einem Angeschuldigten ein nach allem Anscheine fremdes Gut im Werthe von mehr als fünfundzwanzig Gulden gefunden wird, dessen Eigenthümer er nicht angeben kann oder will, und wenn sich binnen Monatsfrist von der Zeit der Anhaltung des Angeschuldigten Niemand mit einem Eigenthumsanspruche gemeldet hat, ist von dem Untersuchungsrichter die Beschreibung eines solchen Gutes so abzufassen, dass dasselbe zwar von dem Eigenthümer erkannt werden könne, dass jedoch einige wesentliche Unterscheidungszeichen verschwiegen werden, um die Bezeichnung derselben dem Eigenthümer als Beweis seines Rechtes vorzubehalten.

§. 413.

Eine solche Beschreibung ist an denjenigen Orten, wo sich der Angeschuldigte aufgehalten hat, oder wo die ihm zur Last gelegten strafbaren Handlungen begangen wurden, durch Edict öffentlich bekannt zu machen. In diesem Edicte ist der Eigenthümer aufzufordern, dass er sich binnen Jahresfrist melde und sein Eigenthumsrecht nachweise, widrigens das beschriebene Gut dem Angeschuldigten, bei dem es gefunden worden, zurückgestellt werden würde.

§. 414.

Ist das fremde Gut von solcher Beschaffenheit, dass es sich ohne Gefahr des Verderbnisses nicht durch Ein Jahr aufbewahren lässt, oder wäre die Aufbewahrung mit Kosten verbunden, so hat der Staatsanwalt die Veräusserung desselben durch öffentliche Versteigerung bei dem Civilgerichte einzuleiten. Der Kaufschilling ist bei dem Bezirks-Collegial- oder Landesgerichte zu erlegen. Zugleich ist eine umständliche Beschreibung jedes verkauften Stückes unter Bemerkung des Käufers und des Kaufschillinges den Acten beizulegen.

§. 415.

Wenn binnen der im §. 413 bestimmten Frist Niemand ein Recht auf die beschriebenen Gegenstände darthut, so sind dieselben oder der dafür gelöste Kaufschilling dem Angeschuldigten auf sein Verlangen zurückzustellen, es wäre denn die Unrechtmässigkeit seines Besitzes erwiesen worden.

In diesem Falle sind die beschriebenen Gegenstände nach Ablauf der im §. 413 bestimmten Frist auf die in dem vorstehenden Paragraphe angeordnete Weise zu veräussern und der Kaufschilling durch drei Jahre bei dem Bezirks-Collegial- oder Landesgerichte zu verwahren. Meldet sich auch während dieser Frist kein Eigenthümer jener Gegenstände, so fällt der an deren Stelle getretene Geldbetrag dem Staate zu.

Rozdział dziewiętnasty.

O POSTĘPOWANIU PRZECIWKO NIEOBECNYM I ZBIEGŁYM.

I. Postępowanie przeciwko nieobecnym i zbiegłym w czasie śledztwa.

§. 416.

Chociażby sprawca zbrodni lub występku nie był wiadomym, lub nie mógł być wynalezionym, istota uczynku pomimo tego według przepisów z dokładnością i starannością dochodzoną być winna. Postępowanie w tych przypadkach, wtenczas dopiero aż do wykrycia lub wynalezienia sprawcy zawieszonem być winno, kiedy już nie ma żadnego powodu do dalszego śledztwa.

§. 417.

Jeżeli obwinienie o zbrodnię lub wykroczenie tycze się nieobecnego, który według prawdopodobieństwa nie jest zbiegłym, i nie zachodzą warunki potrzebne, aby według §. 186 nakaz doprowadzenia mógł być wydanym, w ówczas jedynie środki wykrycia pobytu jego zarządzone, i dopiero, jeżeli po wykryciu jego, tenże na uczynione do niego wezwanie nie staje, środki w następującym §fie przepisane, przeciwko niemu użyte być powinny.

§. 418.

Jeżeli według okoliczności domniemywać się należy, iż obwiniony zbiegł, lub kiedy nieobecny tak jest obwinionym o zbrodnię lub wykroczenie, iż według §. 186 mógłby być przeciwko niemu wydany nakaz doprowadzenia, w ówczas władze, do których dochodzenie i wykrycie zbrodni lub wykroczenia należy, celem ujęcia obwinionego obowiązane są według okoliczności zarządzić rewizyę domu, uczynić wezwanie do innych władz, w których obrębie schwytanym być może, wydać listy gończe i wysłać pogoń sądową.

§. 419.

Jeżeli spodziewać się można, że podejrzany, który zbiegł, przez pogoń schwytanym być może, sędzia śledczy, a w nagłych przypadkach sądy powiatowy i władze policyjne, obowiązane są ścigać onegoż przez sługi otwartem uwierzytelnieniem opatrzone. Przy przedsiębraniu ścigań władze te nie są ograniczone do swoich okręgów, lecz takowe aż do granic państwa austryackiego rozciągnąć mogą. Wszystkie sądy i władze policyjne obowiązane są dać pomoc ścigającym.

§. 420.

Przeciwko zbiegłym i takim nieobecnym, których miejsce pobytu nie jest wiadomem, listy gończe wtenczas tylko wydane być mogą, kiedy ci, o zbrodnię lub wykroczenie mocno okazują się być podejrzanymi. W powszechności wygotowanie listów gończych należy do sądów powiatowych kolegialnych, na żądanie sędziego śledczego, w nagłych przypadkach zaś do samego sędziego śledczego, lub do sądów powiatowych i do prokuratora.

Neunzehntes Hauptstück.

Von dem Verfahren wider Abwesende und Flüchtige.

I. Verfahren gegen Abwesende oder Flüchtige während der Voruntersuchung.

§. 416.

Wenn der Thäter eines Verbrechens oder Vergehens nicht bekannt ist, oder nicht aufgefunden werden kann, so muss doch die Erhebung der Beschaffenheit der That mit der vorschriftmässigen Sorgfalt und Genauigkeit gepflogen werden. Das Verfahren ist in solchen Fällen erst, wenn keine Anhaltspuncte zu weiteren Nachforschungen mehr vorhanden sind, bis zur künftigen Entdeckung oder Auffindung des Thäters einzustellen.

§. 417.

Wenn ein Abwesender, von dem es jedoch nicht wahrscheinlich ist, dass er flüchtig geworden sei, eines Verbrechens oder Vergehens beschuldiget wird, und die Bedingungen zu einem Vorführungsbefehle nach §. 186 nicht vorhanden sind, so ist nur die Erforschung seines Aufenthaltes einzuleiten und erst, wenn er nach dessen Ermittlung auf die an ihn ergangene Vorladung nicht erscheint, so sind die in dem folgenden Paragraphe bezeichneten Massregeln wider ihn anzuwenden.

§. 418.

Ist von dem Beschuldigten den Umständen nach anzunehmen, dass er die Flucht ergriffen habe, oder wird ein Abwesender eines Verbrechens oder Vergehens unter Umständen beschuldiget, welche nach §. 186 dessen Vorführung rechtfertigen würden, so haben sich die mit der Erforschung und Verfolgung der Verbrechen und Vergehen beauftragten Behörden zur Habhaftwerdung des Beschuldigten nach Umständen der Haussuchung, der Ersuchschreiben an andere Behörden, in deren Bezirke er anzutreffen seyn dürfte, der gerichtlichen Nacheile oder der Steckbriefe zu bedienen.

§. 419.

Lässt sich hoffen, einen flüchtig gewordenen Verdächtigen durch Nacheile zu erreichen, so sind der Untersuchungsrichter, und in dringenden Fällen die Bezirksgerichte und Polizeibehörden verpflichtet, denselben durch Diener, welche mit offenen Beglaubigungsschreiben zu versehen sind, verfolgen zu lassen. Sie sind dabei nicht auf ihren Bezirk beschränkt, sondern können diese Verfolgung bis an die Gränzen des österreichischen Staates ausdehnen. Alle Gerichte und Polizeibehörden sind den Nacheilenden beizustehen verpflichtet.

§. 420.

Steckbriefe dürfen gegen Flüchtige und gegen solche Abwesende, deren Aufenthaltsort unbekannt ist, nur dann erlassen werden, wenn dieselben des Verbrechens oder Vergehens dringend verdächtig erscheinen. In der Regel steht die Ausfertigung von Steckbriefen dem Bezirks-Collegialgerichte über Antrag des Untersuchungsrichters, in dringenden Fällen aber dem Letzteren allein oder auch den Bezirksrichtern und dem Staatsanwalte zu.

§. 421.

W każdym liście gończym zbrodnia lub wykroczenie, o które obwiniony jest podejrzanym, wymienioną, osoba jego jak najdokładniej opisaną i wezwanie do wszystkich władz sądowych i policyjnych o tymczasowe zatrzymanie i dostawienie onegoż, uczynionem być winno. Listy gończe winny być jak najspieszniej wszystkim sądom powiatowym i władzom policyjnym kraju koronnego, a przez te wszystkim przełożonym gminy udzielone. Ogłoszenie listów gończych, może według potrzeby nastąpić w innych także krajach koronnych za pośrednictwem prokuratorów przy trybunałach, lub według okoliczności przez pisma publiczne.

§. 422.

Obwinionemu nieobecnemu lub zbiegłemu, który oświadcza gotowość stawienia się przed sądem pod warunkiem zabezpieczenia osoby, list zabezpieczenia po zasięgnieniu opinii prokuratora jeneralnego przy sądzie wyższym krajowym, w którego zakresię znajduje się sąd śledztwo przedsiębrać mający, w każdym razie za stawieniem rękojmi, może być przez ministra sprawiedliwości udzielonym, z tym skutkiem, że obwiniony aż do ogłoszenia wyroku, stanowiącego postawienie onegoż w stanie oskarżenia, od zatrzymania wolnym będzie.

§. 423.

List zabezpieczenia osoby ma skutek tylko co do zbrodni lub wykroczenia, z powodu których udzielonym został. Traci moc swoję, jeżeli obwiniony na uczynione do niego wezwanie, nie stawa bez dostatecznego usprawiedliwienia, kiedy czyni przygotowania do ucieczki, kiedy usuwa się przed śledztwem przez ucieczkę lub ukrywanie miejsca swego pobytu, lub kiedy nie czyni zadosyć warunkom, pod któremi list był mu udzielonym.

II. Postępowanie przeciwko nieobecnym i zbiegłym po ukończonem śledztwie przygotowawczym.

§. 424.

Kiedy obwiniony przy końcu śledztwa przygotowawczego znajduje się jeszcze za granicą lub miejsce pobytu jego nie jest wiadomem, sąd powiatowy kolegialny lub izba oskarżenia, w razie wykazujących się ze śledztwa przygotowawczego dostatecznych powodów, usprawiedliwiających postawienia onego w stanie oskarżenia, takowe postanowi. Postanowienie to, jeżeli można spodziewać się skutku, powinno być zarazem w kształcie listu gończego ogłoszone. Z resztą sprawa aż do schwytania obwinionego zawieszoną być winna, chybaby wydanie obwinionego, za granicącego zostającego, według istniejących traktatów otrzymanem być mogło. W przypadku tym sąd za pośrednictwem jeneralnego prokuratora przy sądzie wyższym krajowym, do zagranicznych władz karnych, w których obwodzie obwiniony znajduje się, udać się winien. Gdyby w wydaniu stawiane były trudności, względem usunięcia takowych, do ministra sprawiedliwości udać się należy.

III. Postępowanie przeciwko nieposłusznym nieobecnym i zbiegłym.

§. 425.

Postępowanie z powodu nieposłuszeństwa, wtenczas tylko izba oskarżenia przez pisma publiczne, zarządzić powinna, gdy postanowiła odesłanie przed sąd przysięgłych

§. 421.

In jedem Steckbriefe ist das Verbrechen oder Vergehen, dessen der Angeschuldigte verdächtig geworden ist, zu benennen, seine Person so genau als möglich zu beschreiben und das an alle Gerichts- und Polizeibehörden gerichtete Ersuchen um vorläufige Festnehmung und Einlieferung desselben beizufügen. Die Steckbriefe sind auf das Schleunigste allen Bezirksgerichten und Polizeibehörden desselben Kronlandes und durch diese allen Gemeindevorstehern mitzutheilen. Nach Erforderniss ist deren Kundmachung auch in anderen Kronländern durch die Staatsanwälte der Landesgerichte oder nach Umständen durch die öffentlichen Blätter zu veranlassen.

§. 422.

Einem abwesenden oder flüchtigen Angeschuldigten, welcher sich gegen sicheres Geleit vor dem Gerichte stellen zu wollen bereit erklärt, kann dieses Geleit von dem Justizministerium nach eingeholtem Gutachten des Generalprocurators an dem Oberlandesgerichte, in dessen Sprengel das untersuchende Gericht sich befindet, allenfalls gegen Sicherheitsleistung mit der Wirkung ertheilt werden, dass der Angeschuldigte bis zur Verkündung eines Erkenntnisses auf Versetzung in den Anklagestand von der Haft befreit bleiben soll.

§. 423.

Das sichere Geleit äussert seine Wirkung nur in Beziehung auf das Verbrechen oder Vergehen, in Ansehung dessen es ertheilt ist. Es verliert seine Wirkung, wenn der Angeschuldigte auf eine an ihn ergangene Vorladung ohne genügende Rechtfertigung ausbleibt, wenn er Anstalten zur Flucht macht, wenn er sich der Fortsetzung der Untersuchung durch die Flucht oder durch Verbergen seines Aufenthaltes entzieht, oder wenn er Bedingungen nicht erfüllt, unter welchen ihm das sichere Geleit ertheilt worden ist.

II. Verfahren gegen Abwesende und Flüchtige nach dem Schlusse der Voruntersuchung.

§. 424.

Wenn der Angeschuldigte noch am Schlusse der Voruntersuchung im Auslande oder unbekannten Aufenthaltes ist, so beschliesst das Bezirks-Collegialgericht oder die Anklagekammer, wenn aus der Voruntersuchung genügende Gründe hervorgegangen sind, um die Versetzung des Angeschuldigten in den Anklagestand zu rechtfertigen, diese Versetzung desselben in den Anklagestand. Zugleich ist, so oft davon irgend ein Erfolg zu erwarten ist, dieser Beschluss in Form eines Steckbriefes zu veröffentlichen. Im Uebrigen aber hat die Sache bis zur Betretung des Angeschuldigten auf sich zu beruhen, es wäre denn, dass die Auslieferung des im Auslande befindlichen Angeschuldigten in Gemässheit der bestehenden Staatsverträge erwirkt werden könnte. In diesem Falle hat sich das Gericht durch den Generalprocurator am Oberlandesgerichte an die ausländische Strafgerichtsbehörde, in deren Bezirk sich der Angeklagte befindet, zu wenden. Sollten der Auslieferung Schwierigkeiten entgegengesetzt werden, so ist wegen deren Behebung an das Justizministerium zu berichten.

III. Ungehorsamsverfahren gegen Abwesende und Flüchtige.

§. 425.

Nur, wenn die Anklagekammer die Verweisung des abwesenden oder flüchtigen Angeklagten, dessen Aufenthaltsort unbekannt oder im Auslande ist, für das Geschwornengericht

nieobecnego lub zbiegłego oskarżonego, którego pobyt jest niewiadomym, lub za granicą, a prokurator jeneralny przy sądzie wyższym krajowym, przez wzgląd na ważność czynu i na wrażenie, jakie czyn ten sprawił, takiego postępowania wyraźnie się domaga.

§. 426.

Publiczne wezwanie obejmować powinno pod nieważnością:

a) imię i nazwisko, wiek, miejsce zamieszkania, stan lub rzemiosło oskarżonego, o ile okoliczności te są wiadome;

b) wymienienie zbrodni lub wykroczenia z okolicznościami, wykazującemi ich gatunek i rodzaj;

c) wezwanie do oskarżonego, aby się w odpowiednim przeciągu czasu, który przynajmniej na trzy miesiące oznaczonym być winien, przed sądem krajowym, gdzie sąd przysięgłych ma się odbywać, stawił, i z czynu, o który jest obwiniony, usprawiedliwił, w przeciwnym bowiem razie przeciwko niemu jako nieposłusznemu, stosownie do przepisu ustawy postąpionem i dochodzenie tudzież osądzenie onegoż zaoczne przedsięwziętem będzie.

§. 427.

Takie publiczne wezwanie winno być przylepione w miejscu posiedzeń trybunału sądu przysięgłych i sędziego śledczego, tudzież w miejscu zamieszkania lub ostatniego pobytu oskarżonego i w dzienniku urzędowym kraju koronnego, trzy razy zamieszczone. Wezwanie to może także według okoliczności w innych dziennikach krajowych i zagranicznych być zamieszczonem. Prócz tego wezwanie rzeczone, wiadomemu pełnomocnikowi oskarżonego, jego opiekunowi lub małżonkowi, albo któremu z jego bliskich krewnych szczegółowo doręczonem być winno. Osoby te mogą dla oskarżonego ustanowić obrońcę i przywiódłszy powody, dla których oskarżony stawić się nie może, żądać, iżby dalsze postępowanie tymczasowo wstrzymanem było, w którymto przedmiocie sąd krajowy stanowić będzie.

§. 428.

Jeżeli oskarżony nie stawił się w terminie, w §. 426 oznaczonym, dochodzenie główne na najbliższem posiedzeniu sądu przysięgłych, przedsięwziętem będzie. Oskarżonemu, jeżeli sam lub osoby, w §. 427 wyrażone, nie ustanowiły obrońcy, takowy z urzędu dodanym być powinien.

Po odczytaniu aktu oskarżenia, odczytane być powinny akta wykazujące, iż przepisy §§^{fów} 425 do 427 dopełnionemi zostały. Jeżeli trybunał sądu przysięgłych otrzymuje z takowych aktów przekonanie, iż przepisy te należycie nie są dopełnionemi, zniesie dotychczasowe postępowanie i nakaże, aby toż od pierwszego aktu nieprawnego na nowo rozpoczętem było.

Jeżeli postępowanie co do formy zgodnem jest z przepisami ustawy, do zebrania dowodów według przepisów Rozdziału XV^{go} przystąpić należy, poczem, po wysłuchaniu prokuratora i obrońcy, nastąpi orzeczenie przysięgłych i wydanie wyroku przez trybunał sądu przysięgłych.

§. 429.

Przeciwko wyrokowi tak prokurator jako też obrońca oskarżonego może wynieść do sądu kasacyjnego skargę o nieważność, w terminie §^{fem} 354 zakreślonym. Jeżeli

ausgesprochen hat, und der Generalprocurator am Oberlandesgerichte wegen der Wichtigkeit der That, oder wegen des Aufsehens, das sie erregte, ausdrücklich die Einleitung des Ungehorsamsverfahrens begehrt, hat die Anklagekammer zugleich dieses Verfahren mittelst öffentlicher Vorladung einzuleiten.

§. 426.

Die öffentliche Vorladung muss bei sonstiger Nichtigkeit enthalten:

a) den Vor- und Zunamen, das Alter, den Wohnort, Stand oder Gewerbe des Angeschuldigten, soweit diess Alles bekannt ist;

b) die Bezeichnung des Verbrechens oder Vergehens, mit den die Gattung und Art desselben bestimmenden Umständen;

c) die Aufforderung an den Angeschuldigten, binnen einer angemessenen Frist, welche auf wenigstens drei Monate festzusetzen ist, bei dem Landesgerichte, wo das Geschwornengericht gehalten werden soll, zu erscheinen und sich wegen der ihm zur Last gelegten That zu verantworten, widrigens gegen ihn als einen Ungehorsamen nach dem Gesetze verfahren und die Verhandlung und Urtheilsfällung in seiner Abwesenheit erfolgen werde.

§. 427.

Diese öffentliche Vorladung ist an dem Sitze des Schwurgerichtshofes und des Untersuchungsrichters, so wie an dem Wohnorte oder letzten Aufenthaltsorte des Angeklagten anzuschlagen und in dem Amtsblatte des Kronlandes dreimal einzuschalten. Nach Umständen kann auch deren Einschaltung in andere in- und ausländische Blätter verfügt werden. Ausserdem ist diese Vorladung dem etwa bekannten Bevollmächtigten des Angeklagten, seinem Vormunde oder Ehegatten oder einem seiner nahen Verwandten besonders zu eröffnen. Diese Personen können einen Vertheidiger für den Angeklagten aufstellen und unter Anführung der Gründe, welche den Angeklagten zu erscheinen verhindern, darauf antragen, dass vorläufig mit dem weiteren Verfahren eingehalten werde, worüber das Landesgericht zu entscheiden hat.

§. 428.

Ist der Angeklagte innerhalb der im §. 426 bestimmten Frist nicht erschienen, so wird in der nächsten Schwurgerichtssitzung zur Hauptverhandlung geschritten. Dem Angeklagten ist, falls nicht er selbst oder die im §. 427 erwähnten Personen einen Vertheidiger aufgestellt haben, ein solcher von Amtswegen zu bestellen.

Nach der Anklageschrift sind diejenigen Actenstücke zu verlesen, welchen die Beobachtung der in den §§. 425 bis 427 vorgeschriebenen Förmlichkeiten darthun. Findet der Gerichtshof, dass die gesetzlichen Förmlichkeiten nicht gehörig beobachtet worden sind, so hebt er das bisherige Verfahren auf, und verordnet, dass dasselbe von dem ersten gesetzwidrigen Acte an wiederholt werde.

Ist kein gegründeter Anstand gegen die Form des Verfahrens erhoben worden, so ist das Beweisfahren nach den im fünfzehnten Hauptstücke ertheilten Vorschriften auszuführen, es erfolgt sohin nach Anhörung des Staatsanwaltes und des Vertheidigers Ausspruch der Geschwornen und die Urtheilsfällung durch den Schwurgerichtshof.

§. 429.

Gegen das Urtheil steht sowohl dem Staatsanwalte als dem Vertheidiger des Angeklagten innerhalb der im §. 354 festgesetzten Fristen die Nichtigkeitsbeschwerde zu. Wird

oskarżony skazanym zostanie, wyrok skazujący w tych samych miejscach i w tym sposobie, co publiczne wezwanie do powszechnej wiadomości podany być winien, jak skoro zaś stanie się prawomocnym, będzie natychmiast, o ile to w nieobecności oskarżonego da się uskutecznić, wykonanym.

§. 430.

Przepisy w §§. 425 do 429 podane, stosują się także do oskarżonego, który się dopiero w czasie śledztwa wydalił, jeżeli mu wezwanie do stawienia się na główne dochodzenie, doręczonem więcej być nie mogło.

§. 431.

Jeżeli wezwanie do głównego dochodzenia jeszcze należycie oskarżonemu doręczonem było, ten zaś, nie uzyskawszy stosownie do §. 258 odroczenia, nie stawa i przez doprowadzenie nie może być zaraz przed sądem powiatowym kolegialnym lub sądem przysięgłych stawionym, dochodzenie główne przedsięwziętem i wyrok zaocznie wydanym być ma, chybaby sąd, na wnioski prokuratora lub z urzędu, dla szczególnych powodów, odroczenie głównego dochodzenia za potrzebne uznał, w którymto przypadku, zatrzymanie oskarżonego w każdym razie zarządzić należy.

§. 432.

Jeżeli dochodzenie w przypadku, przez §. poprzedzający przewidzianym, zaocznie przedsięwziętem było, wyrok oskarżonemu przez sędziego śledczego, lub gdyby to z powodu jego wydalenia się uskutecznionem być nie mogło, w sposób przez §. 429 przepisany, publicznie ogłoszonym być winien.

Jeżeli nakaz zatrzymania oskarżonego, w przypadkach §[fu] poprzedzającego, przez sąd wydany, z powodu jego wydalenia się wykonanym być nie może, prokurator może żądać publicznego wezwania i dalszego przeciwko niemu według §§. 426 do 429 postępowania. Przy zbrodniach i wykroczeniach, do władzy sądów powiatowych kolegialnych należących, termin w §. 426 lit. *c)* oznaczony, do czternastu dni skróconym być może.

IV. Postępowanie w przypadku, kiedy nieobecny lub zbiegły po wydaniu wyroku zaocznego stawi się, lub schwytanym zostanie.

§. 433.

Bez względu na to, iż wyrok stosownie do przepisu §§. 429 i 432 publicznie ogłoszonym był, wyrok ten powinien być skazanemu, jeżeli następnie schwytanym będzie lub się dobrowolnie stawi, ogłoszonym, i onemuż oznajmionem być ma, iż może w ciągu dni trzech żądać, aby nowe zwykłe postępowanie przedsięwziętem było, i że w przeciwnym razie, kara przeciwko niemu orzeczona, byłaby w wykonanie wprowadzoną.

§. 434.

Żądanie o przedsięwzięcie nowego zwykłego postępowania według §. 397 załatwionem być winno. To jednakowoż wtenczas tylko dopuszczonem być może, kiedy skazany udowodnić jest w stanie, iż dla choroby lub innej nieprzezwyciężonej przeszkody do głównego dochodzenia stawić się nie mógł, lub kiedy w czasie swego oddalenia nie był jeszcze w przymiocie obwinionego badanym, a zarazem zachodzi pra-

der Angeklagte verurtheilt, so ist das Urtheil an denselben Orten und auf dieselbe Art wie die Edictalladung öffentlich bekannt zu machen. Sobald es in Rechtskraft erwachsen ist, wird es, so weit diess in Abwesenheit des Angeklagten möglich ist, sogleich vollstreckt.

§. 430.

Die in den §§. 425 bis 429 enthaltenen Vorschriften finden auch auf denjenigen Anwendung, welcher sich erst während der Untersuchung entfernt hat, in soferne ihm die Ladung zur Hauptverhandlung nicht mehr zugestellt werden konnte.

§. 431.

Ist dem Angeschuldigten die Vorladung zur Hauptverhandlung noch gehörig zugestellt worden, er aber bei der Hauptverhandlung, ohne nach §. 258 eine Vertagung erwirkt zu haben, nicht erschienen, und kann er nicht sofort durch einen Vorführungsbefehl vor das Bezirks-Collegialgericht oder Schwurgericht gestellt werden, so ist die Hauptverhandlung in seiner Abwesenheit vorzunehmen und das Urtheil zu fällen, es wäre denn, dass das Gericht über Antrag des Staatsanwaltes oder von Amtswegen aus besonderen Gründen die Vertagung der Hauptverhandlung für nöthig erachtet, in welchem Falle jederzeit die Verhaftung des Angeklagten zu verfügen ist.

§. 432.

Ist die Verhandlung im Falle des vorhergehenden Paragraphes in Abwesenheit des Angeklagten vorgenommen worden, so wird ihm das Urtheil durch den Untersuchungsrichter eröffnet, und kann diess wegen seiner Entfernung nicht mehr geschehen, so ist dasselbe auf die im §. 429 vorgeschriebene Art öffentlich kund zu machen.

Kann in Fällen des vorhergehenden Paragraphes die von dem Gerichte beschlossene Verhaftung des Angeklagten wegen dessen Entfernung nicht vollzogen werden, so steht es dem Staatsanwalte frei, die öffentliche Vorladung des Angeklagten und das weitere in den §§. 426 bis 429 vorgezeichnete Verfahren gegen denselben zu beantragen. Bei Verbrechen oder Vergehen, welche vor das Bezirks-Collegialgericht gehören, kann die im §. 426 unter c) *erwähnte Frist bis auf vierzehn Tage abgekürzt werden.*

IV. Verfahren, wenn der Abwesende oder Flüchtige nach Fällung des Contumacial-Urtheiles sich stellt, oder betreten wird.

§. 433.

Auch wenn das Urtheil nach Vorschrift der §§. 429 und 432 öffentlich bekannt gemacht wurde, ist dasselbe dem Verurtheilten, wenn er in der Folge betreten wird, oder sich freiwillig stellt, noch besonders zu verkünden und demselben bekannt zu geben, dass es ihm frei stehe, binnen drei Tagen die Einleitung eines neuen ordentlichen Verfahrens anzusuchen, widrigens er die wider ihn erkannte Strafe anzutreten hätte.

§. 434.

Das Ansuchen um Einleitung eines neuen ordentlichen Verfahrens ist nach §. 397 zu behandeln. Demselben ist jedoch nur dann stattzugeben, wenn der Verurtheilte nachweisen kann, dass er wegen Krankheit oder anderer unabweislicher Hindernisse bei der Hauptverhandlung nicht erscheinen konnte, oder wenn er zur Zeit seiner Entfernung noch nicht als Angeschuldigter vernommen war und zugleich wahrscheinlich ist, dass er von der gegen ihn

wdopodobieństwo, że dopiero po swojem skazaniu, otrzymał wiadomość o zarządzonem przeciwko niemu śledztwie, lub kiedy zachodzą warunki, w §. 395 wyrażone.

§. 435.

Jeżeli żądanie o przedsięwzięcie nowego postępowania przyjętem zostanie, wówczas w przypadku §fem 431 przewidzianym, nome główne dochodzenie, przy utrzymaniu wyroku odesłania, natychmiast zarządzić, we wszystkich zaś innych przypadkach według §. 398 postąpić należy. Przez nowy wyrok, zostaje zniesionym poprzednio wydany, jednak koszta, z powodu poprzedzającego niestawiennictwa oskarżonego wynikłe, zawsze tenże ponosić winien.

§. 436.

Niestawienie się jednego oskarżonego, i zarządzone w skutku tego postępowanie z powodu nieposłuszeństwa, nie może wstrzymywać postępowania przeciwko spółoskarżonym. Jeżeli w przypadkach takich przedmioty do przekonania oskarżonego służące, właścicielom zwrócone będą, ciż zobowiązanymi być mogą do dostarczenia takowych, skoro tylko o to wezwanymi zostaną. Zarazem dokładny opis zwróconych przedmiotów, do aktów dołączonym być winien.

Rozdział dwudziesty.

O POSTĘPOWANIU PRZED SĄDAMI POWIATOWEMI I W SPRAWACH O PRZESTĘPSTWA POLICYI GMINNEJ PRZYDZIELONE.

I. Prokurator przy sądach powiatowych.

§. 437.

W sprawach o przestępstwa, sądom powiatowym przydzielonych, których dochodzenie i ukaranie z urzędu następuje, obowiązki prokuratora wykonywać będą tam, gdzie się oddzielne znajdują władze policyjne, kommisarze policyjni przez prokuratora jeneralnego przy wyższym sądzie krajowym wyznaczeni, w innych zaś miejscach przełożeni gmin lub ich zastępcy. W czynnościach tych podlegają prokuratorowi przy sądzie powiatowym kolegialnym okręgu, w którym się znajdują; wykonywać powinni jego zlecenia, i składać onemuż co miesiąc wykaz zaskarżonych przez nich przestępstw z wyrażeniem skutku. Prokurator przy sądzie powiatowym kolegialnym może także sam wpływać do śledztwa i dochodzenia, do sądu pomiatowego należącego.

II. Skarga prywatna.

§. 438.

W sprawach o przestępstwa, które jedynie na żądanie poszkodowanego są śledzonemi i karanemi, wpływanie prokuratora wcale jest wyłączonem. Przestępstwa takie mogą być tylko przez poszkodowanego jako prywatnego skarżącego, skarżonemi, i takowemu pod tym względem służą prawa prokuratora z ograniczeniem, w §. 404 postanowionem.

eingeleiteten Untersuchung erst nach seiner Verurtheilung Kenntniss erhalten habe, oder wenn die Bedingungen des §. 395 vorhanden sind.

§. 435.

Wird dem Ansuchen um Einleitung eines neuen Verfahrens stattgegeben, so ist in den Fällen des §. 431 unter Aufrechthaltung des Verweisungserkenntnisses sogleich eine neue Hauptverhandlung anzuordnen, in allen übrigen Fällen aber ist nach der Vorschrift des §. 398 vorzugehen. Durch das neue Urtheil wird das früher erlassene ausser Wirksamkeit gesetzt, doch fallen dem Angeklagten jederzeit die durch sein früheres Nichterscheinen veranlassten Kosten zur Last.

§. 436.

Durch das Nichterscheinen eines Angeklagten und das dadurch veranlasste Ungehorsamsverfahren darf das Verfahren gegen die anwesenden Mitangeklagten nicht verzögert werden. Werden in solchen Fällen Gegenstände, die zur Ueberweisung der Angeklagten dienen können, an die Eigenthümer zurückgestellt, so kann diesen die Verpflichtung auferlegt werden, die Ueberführungsstücke auf Begehren wieder beizubringen. Zugleich ist eine genaue Beschreibung der zurückgestellten Gegenstände zu den Acten zu bringen.

Zwanzigstes Hauptstück.

Von dem Verfahren vor den Bezirksgerichten und in den der Gemeindepolizei vorbehaltenen Uebertretungsfällen.

I. Staatsanwaltschaft bei den Bezirksgerichten.

§. 437.

Bei den vor die Bezirksgerichte gehörigen Uebertretungen, welche einer Untersuchung oder Bestrafung von Amtswegen unterliegen, werden die Verrichtungen der Staatsanwaltschaft an Orten, wo sich eigene Polizeibehörden befinden, durch die vom Generalprocurator am Oberlandesgerichte zu bezeichnenden Polizei-Commissäre, an anderen Orten durch den Gemeindevorsteher oder dessen Stellvertreter ausgeübt. Sie sind dabei dem Staatsanwalte an dem Bezirks-Collegialgerichte, in dessen Bezirke sie sich befinden, untergeordnet, haben dessen Weisungen zu befolgen und demselben alle Monate einen Ausweis über die von ihnen verfolgten Uebertretungen und den Erfolg derselben vorzulegen. Dieser Staatsanwalt ist auch befugt, sich bei den vor das Bezirksgericht gehörigen Unterhandlungen selbst zu betheiligen.

II. Privatanklage.

§. 438.

Bei Uebertretungen, welche nur auf Verlangen eines Betheiligten untersucht und bestraft werden, ist die Mitwirkung der Staatsanwaltschaft gänzlich ausgeschlossen. Dieselben können nur durch den Betheiligten, als Privatankläger verfolgt werden, welchem dabei die Befugnisse des Staatsanwaltes, jedoch unter der im §. 404 enthaltenen Beschränkung zustehen.

§. 439.

Kto z powodów przestępstw ponosi szkodę, może sam, jeżeli urzędnik stosownie do §. 437 do pełnienia obowiązków prokurarora powołany, odmawia zaskarżenia, wynieść skargę, przy czem służą mu wszystkie prawa prywatnie skarżącego.

III. Postępowanie przed sądami powiatowemi.

§. 440.

Jeżeli sąd powiatowy uznaje się być niewłaściwym z powodu, iż sprawca należy do sądu powiatowego kolegialnego lub do sądu przysięgłych, powinien o tem prokuratora przy sądzie powiatowym kolegialnym lub prywatnego skarżącego zawiadomić. Jeżeli jednak sąd powiatowy kolegialny lub izba oskarżenia odeśle napowrót sprawę przed sąd powiatowy, nie może już więcej tenże, pod pozorem niewłaściwości, usuwać się od załatwienia takowej.

§. 441.

W sprawach o przestępstwa nie ma miejsca właściwe śledztwo przygotowawcze. Nie jest potrzebnym ani akt zaskarżenia ani wydanie orzeczenia co do postawienia w stanie oskarżenia, lecz ogólne żądanie prokuratora lub prywatnie skarżącego o wymiar kary jest dostatecznem. Żądanie takie uczynionem być może na piśmie lub ustnie i zastępuje miejsce skargi.

§. 442.

Jeżeli wraz z wniesieniem skargi, doprowadzonym będzie do sędziego oskarżony, a tenże przyznaje przestępstwo, o które jest obwinionym, albo jeżeli skarżący i oskarżony stawią się razem przed sędzią i wszystkie dowody za i przeciwko oskarżonemu są na doręczu, sędzia powiatowy może natychmiast przedsięwziąć dochodzenie i wydać wyrok. Jeżeli jednak sędzia powiatowy uznaje za potrzebne, uzupełnienie jeszcze dochodzenia, w ówczas po dopełnieniu tego, winien być naznaczonym dzień do głównego dochodzenia. Podobne postępowanie ma miejsce, kiedy oskarżony nie stawił się dobrowolnie, lub nie może być zaraz doprowadzonym.

§ 443.

We wszystkich przygotowawczych dochodzeniach, sędzia powiatowy obowiązanym jest stosować się do przepisów, dla sędziów śledczych przy sądach kolegialnych podanych, z następującemi ograniczeniami:

1. Tymczasowe zatrzymanie oskarżonego celem doprowadzenia onegoż na miejsce jedynie w przypadkach, w §. 186 pod lit. *a*, *b* wyrażonych.

2. Wydawanie listów gończych nie znajduje miejsca.

3. Zatrzymanie w czasie śledztwa, jedynie w przypadkach §fu 191 lit. *c* nakazanem być może.

4. Przeglądanie papierów, do osoby trzeciej należących i zabieranie albo otwieranie listów nie ma miejsca li z powodu przestępstw.

5. Świadkowi sądowi, przy dochodzeniu nie są potrzebni.

6. Kiedy zachodzi potrzeba użycia biegłych do naocznego obejrzenia, jeden biegły jest dostatecznym.

7. Prowadzenie protokołu w tych tylko badaniach jest potrzebnem, które za dowód przy głównem dochodzeniu użyte być mają i przy temże głównem dochodzeniu, powtarzane być nie powinny. W innych przypadkach krótkie treściwe wyrażenie przez

§. 439.

Ist Jemand durch eine Uebertretung beschädiget worden, so steht es ihm frei, wenn der nach §. 437 zu den Verrichtungen der Staatsanwaltschaft berufene Beamte die Verfolgung der Uebertretung verweigert, dieselbe mit allen Rechten eines Privatanklägers selbst zu verfolgen.

III. Verfahren vor den Bezirksgerichten.

§. 440.

Hält das Bezirksgericht dafür, dass es nicht zuständig sei, weil die Sache vor das Bezirks-Collegialgericht oder vor das Schwurgericht gehöre, so hat es diess dem Staatsanwalte am Bezirks-Collegialgerichte oder dem Privatkläger bekannt zu geben. Verweiset aber das Bezirks-Collegialgericht oder die Anklagekammer die Sache wieder an das Bezirksgericht zurück, so kann letzteres sie nicht weiter wegen Unzuständigkeit von sich abweisen.

§. 441.

Bei Uebertretungen findet eine förmliche Voruntersuchung nicht Statt. Es bedarf weder einer Anklageschrift noch einer Versetzung in den Anklagestand, sondern nur eines allgemeinen Antrages des Staatsanwaltes oder Privatanklägers auf gesetzliche Bestrafung. Dieser Antrag kann schriftlich oder mündlich angebracht werden, und vertritt die Stelle der Anklage.

§. 442.

Wird dem Richter zugleich mit der Anklage der Angeklagte vorgeführt, und gesteht derselbe die ihm zur Last gelegte Uebertretung, oder erscheinen der Ankläger und der Angeklagte zugleich vor dem Richter und sind alle Beweismittel für die Anklage und Vertheidigung zur Hand, so kann der Bezirksrichter sogleich die Verhandlung vornehmen und das Urtheil fällen. Erachtet es aber der Bezirksrichter für zweckmässig, vorläufig noch einige Erhebungen zu pflegen, so ist nach Vornahme derselben ein Tag zur Hauptverhandlung festzusetzen. Dasselbe findet Statt, wenn der Angeklagte nicht freiwillig erschienen ist, oder nicht sogleich vorgeführt werden kann.

§. 443.

Bei allen vorläufigen Erhebungen hat der Bezirksrichter im Allgemeinen die für die Untersuchungsrichter bei den Bezirks-Collegialgerichten ertheilten Vorschriften zu beobachten, jedoch unter nachstehenden Beschränkungen:

1. Die vorläufige Festnehmung des Angeschuldigten zum Behufe der Vorführung findet nur in den im §. 186 unter a) und b) erwähnten Fällen Statt.
2. Die Ausfertigung von Steckbriefen ist unzulässig.
3. Die Untersuchungshaft kann nur in den Fällen des §. 191, c) verhängt werden.
4. Die Durchsuchung von Papieren dritter Personen und die Beschlagnahme oder Eröffnung von Briefen ist wegen blossen Uebertretungen nicht gestattet.
5. Gerichtszeugen sind bei keiner Untersuchungshandlung erforderlich.
6. Wenn Sachverständige zu einem Augenscheine beizuziehen sind, so genügt die Berufung eines Einzigen.
7. Die Führung eines Protokolles ist nur bei solchen Erhebungen erforderlich, welche zum Beweise bei der Hauptverhandlung gebraucht und in derselben nicht wiederholt werden sollen. In anderen Fällen genügt die kurze Aufzeichnung des wesentlichen Inhaltes der

pisarza lub samego sędziego zeznań, przez osoby badane poczynionych, jest dostatecznem.

8. Dodawanie oskarżonemu obrońcy z urzędu, nigdy nie ma miejsca.

§. 444.

Odbieranie przysięgi od świadków w sprawach o przestępstwa, wtenczas tylko ma miejsce, kiedy obwiniony zaprzecza popełnienia onychże. W przestępstwach, na które kara aresztu najwięcej do dni ośmiu, lub kara pieniężna 50 złr. jest postanowioną, może sędzia zamiast przysięgi świadków poprzestać na stwierdzeniu zeznań podaniem przez nich ręki, chociażby nawet obwiniony zeznaniami świadków przekonanym być musiał. Urzędnicy i przysięgli słudzy władz publicznych, którzy zeznają o czynie lub okolicznościach, spostrzeżonych przy wykonywaniu ich urzędu, jako świadkowie w sprawach o przestępstwa, jedynie pod obowiązkiem wykonanej na urząd przysięgi, słuchanymi być mają.

§. 445.

Jeżeli dochodzenie w sprawie przestępstwa, nie może być zaraz stosownie do §. 442 po wniesionej skardze przedsięwziętem, oskarżony, jeżeli nie jest zatrzymanym, winien być do głównego dochodzenia przez rozkaz piśmienny wezwanym, który obejmować powinien istotne szczegóły przestępstwa, o które jest obwiniony, i wezwanie, aby się w oznaczonej godzinie wraz z dowodami do jego obrony służącemi stawił, lub takowe sędziemu wskazał, lecz w takim jeszcze czasie, iżby do głównego dochodzenia przygotować je można. Prócz tego dołożonem być winno ostrzeżenie, iż jeżeli się nie stawi, sprawa zaocznie dochodzoną i osądzoną będzie.

§. 446.

Wezwanie w powszechności tak wydanem być powinno, iżby obwiniony od doręczenia onegoż aż do głównego dochodzenia po odliczeniu czasu, do jego stawienia się w sądzie potrzebnego, przynajmniej dwadzieścia cztery godzin miał wolnego czasu. W nagłych przypadkach jednak, w przestępstwach małej wagi i kiedy oskarżony znajduje się w miejscu posiedzeń sądu, termin ten może być skróconym. Odroczenie dochodzenia na żądanie oskarżonego jedynie na zasadzie udowodnionych ważnych przeszkód, dozwolonem być może.

§. 447.

Główne dochodzenie przed sędzią powiatowym odbywa się publicznie pod nieważnością, pod ograniczeniami w §§. 260 do 263 zawartemi. Urzędnik do pełnienia obowiązków prokuratora powołany, wniesie skargę. Oskarżony względem takowej badanym i dowody stawiane będą. Potem wnioski prokuratora lub prywatnego skarżącego i poszkodowanego, tudzież odpowiedź oskarżonego i jego obrońcy, jeżeli takowego miał, wysłuchaną będzie, a następnie wyrok przez sędziego powiatowego wydanym i wraz z powodami, na których się opiera, ogłoszonym zostanie. Sędzia powiatowy może po ukończonem dochodzeniu, zawiesić wydanie wyroku najdalej jednak do następnego zaraz dnia. Wrzeszcie przepisy o głównem postępowaniu w sądach powiatowych kolegialnych służyć mają za skazówkę sędziemu powiatowemu. Oskarżyciel jednak nie czyni wniosków swoich o wymiar oznaczonej kary, lecz tylko w ogólnych wyrazach o zastosowanie ustawy.

von den vernommenen Personen gemachten Aussagen durch den Protokollführer oder auch durch den vernehmenden Richter selbst.

8. Die Beigebung eines Vertheidigers von Amtswegen findet niemals Statt.

§. 444.

Die Beeidigung der Zeugen findet in Uebertretungsfällen nur dann Statt, wenn es sich um die Uebertretung eines läugnenden Beschuldigten handelt. Bei Uebertretungen, welche höchstens achttägigen Arrest oder eine Geldstrafe von fünfzig Gulden nach sich ziehen, steht es selbst, wenn der Beschuldigte überwiesen werden muss, dem Richter frei, sich anstatt des Eides der Zeugen mit einem Handschlage derselben zu begnügen. Beamte und beeidete Diener der öffentlichen Gewalt, welche eine Aussage über Thatsachen oder Umstände ablegen, die sie in Ausübung ihres Amtes wahrgenommen haben, sind als Zeugen in Uebertretungsfällen nur unter Erinnerung an ihren Diensteid zu vernehmen.

§. 445.

Kann die Verhandlung eines Uebertretungsfalles nicht nach §. 442 sogleich nach Anbringung der Anklage stattfinden, so ist der Angeklagte, falls er nicht verhaftet ist, zur Hauptverhandlung durch einen schriftlichen Befehl vorzuladen, welcher die wesentlichsten Thatsachen der ihm zur Last gelegten Uebertretung und die Aufforderung enthalten muss, zur festgesetzten Stunde zu erscheinen und die zu seiner Vertheidigung dienenden Beweismittel mitzubringen oder dem Richter so zeitlich anzuzeigen, dass sie zur Hauptverhandlung noch herbeigeschafft werden können. Zugleich ist die Warnung beizufügen, dass im Falle seines Ausbleibens dennoch mit der Verhandlung und Urtheilsfällung vorgegangen werden würde.

§. 446.

Die Vorladung ist in der Regel so einzurichten, dass dem Angeklagten von der Zustellung derselben nach Abrechnung der Zeit, die er benöthiget, um sich an den Ort des Gerichtes zu verfügen, bis zur Hauptverhandlung ein Zeitraum von wenigstens vier und zwanzig Stunden frei bleibt. In dringenden Fällen aber, bei unbedeutenden Uebertretungen, und wenn sich der Angeklagte an dem Orte des Gerichtes befindet, kann diese Frist auch abgekürzt werden. Nur auf Grund bescheinigter erheblicher Hindernisse kann dem Antrage des Angeklagten auf Vertagung der Verhandlung stattgegeben werden.

§. 447.

Die Hauptverhandlung vor dem Bezirksrichter ist öffentlich bei sonstiger Nichtigkeit, jedoch unter den in den §§. 260 bis 263 enthaltenen Beschränkungen. Der zu den Verrichtungen der Staatsanwaltschaft berufene Beamte trägt die Anklage vor. Der Angeklagte wird darüber vernommen und die Beweise werden vorgeführt. Hierauf werden der Staatsanwalt oder der Privatankläger und der Beschädigte mit ihren Anträgen und der Angeschuldigte und dessen etwaiger Vertheidiger mit ihrer Antwort gehört, und sohin das Urtheil von dem Bezirksrichter gefällt und sammt den Gründen, worauf es sich stützt, verkündet. Der Bezirksrichter ist befugt, nach geschlossener Verhandlung die Fällung des Urtheiles, jedoch längstens bis auf den darauf folgenden Tag auszusetzen. Im Uebrigen haben die für die Hauptverhandlung bei den Bezirks-Collegialgerichten ertheilten Vorschriften dem Bezirksrichter als Leitfaden zu dienen. Der Ankläger stellt jedoch seinen Antrag nicht auf eine bestimmte Strafe, sondern nur überhaupt auf Anwendung des Gesetzes.

§. 448.

Kiedy oskarżony pomimo wezwania, należycie wydanego, nie staje do głównego dochodzenia, postępowanie po upływie godziny, do stawiennictwa przeznaczonej, rozpoczętem być winno. Dowody zostaną zebrane, i po wysłuchaniu oskarżyciela i obrońcy oskarżonego, jeżeli ten za niego występuje i szczególne do tego pełnomocnictwo wykazuje, wyrok wydanym i ogłoszonym będzie. Odpis urzędowy wyroku winien być niestawającemu oskarżonemu doręczonym. Podobne postępowanie ma miejsce, kiedy oskarżony pomimo stawienia się, odpowiedzi na skargę dać nie chce.

§. 449.

Względem każdego takiego dochodzenia powinien być pod nieważnością protokół przez przysięgłego pisarza spisanym, który obejmować ma główną treść odpowiedzi oskarżonego i świadków i w którym wyrok wraz z powodami zapisanym być powinien. Podpisanym być winien przez sędziego i pisarza.

IV. Środki prawne przeciwko wyrokom sędziów powiatowych.

§. 450.

Przeciwko wyrokowi, zaocznie według §. 448 wydanemu, może oskarżony w ciągu dni ośmiu od doręczenia wyroku, założyć w tymże sądzie oppozycyę, kiedy dowiedzie, iż mu wezwanie nie było należycie doręczonem, lub że dla nieprzezwyciężonej przeszkody stawić się nie mógł. Sędzia powiatowy po wysłuchaniu oskarżyciela względem tej oppozycyi postanowić powinien. Jeżeli takowa odrzuconą zostanie, oskarżony może w ciągu dni trzech wnieść do sądu krajowego zażalenie. W przypadku tym, może oskarżony w razie odrzucenia zażalenia jego, połączyć zarazem odwołanie się względem którego stosownie do §. 451 postąpić należy.

Jeżeli sędzia powiatowy lub w skutek odwołania się sąd krajowy uzna oppozycyę za uzasadnioną, nowe dochodzenie w sprawie przed sądem powiatowym nakazanem i takowe kiedy oskarżony staje, stosownie do przepisu §. 447 prowadzonem być winno. Jeżeli oskarżony przy tem drugiem dochodzeniu nie staje, oppozycya jak gdyby nie była założoną, a wyrok za prawomocny ma być uważanym.

§. 451.

Przeciwko innym wyrokom sądu powiatowego ma miejsce odwołanie się do sądu krajowego. Odwołanie się z powodu nieważności ma jedynie miejsce, kiedy wyrokujący sąd nie był właściwym, kiedy formalności w §§. 82, 120, 159, 160, 178, 447 i 449 pogwałconemi lub ustawa niewłaściwie tłumaczoną albo stosowaną była (§. 352 lit. *g* do *k*). Odwołanie się zgłoszonem być winno w sądzie powiatowym, przyczem przepisy §§. 375 do 387 znajdują zastosowanie. Oskarżyciel przeciwko wyrokom uniewinniającym sądu powiatowego jedynie z powodu nieważności rekurs założyć może. Uwolnienie oskarżonego z zatrzymania, w żadnym przypadku z powodu odwołania się wstrzymywanem być nie powinno. Powtórne badanie świadków lub biegłych w sądzie krajowym, ma miejsce tylko na wyraźne żądanie prokuratora, prywatnego interesowanego lub o-

§. 448.

Wenn der Angeklagte der gehörig erfolgten Vorladung ungeachtet zur Hauptverhandlung nicht erscheint, so ist nach Ablauf der zu seinem Erscheinen bestimmten Stunde das Verfahren zu beginnen. Die Beweise werden aufgenommen und nach Anhörung des Anklägers und des etwa für den Angeklagten aufgetretenen Vertheidigers, der sich mit einer besonderen Vollmacht desselben auszuweisen hat, wird das Urtheil gefällt und verkündet. Eine ämtliche Abschrift des Urtheiles ist dem ausgebliebenen Angeklagten zuzustellen. Ebenso ist zu verfahren, wenn der Angeklagte zwar erscheint, aber sich über die Anklage zu erklären verweigert.

§. 449.

Ueber jede solche Verhandlung ist bei sonstiger Nichtigkeit durch einen beeideten Schriftführer ein Protokoll aufzunehmen, welches den wesentlichen Inhalt der Erklärungen des Anklägers, des Angeklagten und der Zeugen enthalten muss, und in welchem zugleich das Urtheil sammt dessen Gründen niederzuschreiben ist. Der Richter und der Schriftführer haben dieses Protokoll zu unterzeichnen.

IV. Rechtsmittel gegen Urtheile der Bezirksgerichte.

§. 450.

Gegen ein in Gemässheit des §. 448 über Ausbleiben des Angeklagten erlassenes Urtheil kann der Angeklagte binnen acht Tagen von Zustellung desselben bei dem erkennenden Bezirksgerichte Einspruch erheben, wenn er nachweiset, dass ihm die Vorladung nicht gehörig zugestellt, oder dass er durch ein unabwendbares Hinderniss vom Erscheinen abgehalten worden ist. Der Bezirksrichter hat über ein solches Gesuch nach vorläufiger Vernehmung des Anklägers zu erkennen. Verwirft er dasselbe, so steht dem Angeklagten das Rechtsmittel der Beschwerdeführung an das Landesgericht binnen drei Tagen zu. Derselbe ist in diesem Falle berechtiget, mit diesem Rechtsmittel eventuell für den Fall der Verwerfung desselben die Berufung zu verbinden, rücksichtlich welcher nach den Bestimmungen des §. 451 zu verfahren ist.

Findet der Bezirksrichter oder in Folge der ebenerwähnten Beschwerde das Landesgericht den Einspruch gegründet, so ist eine neuerliche Verhandlung der Sache vor dem Bezirksgerichte anzuordnen, bei welcher, wenn der Angeklagte erscheint, die Sache so verhandelt wird, wie es im §. 447 vorgeschrieben ist. Erscheint der Angeklagte bei dieser zweiten Verhandlung wieder nicht, so ist der Einspruch als nicht erfolgt und das Urtheil als rechtskräftig anzusehen.

§. 451.

Gegen andere Urtheile des Bezirksgerichtes findet das Rechtsmittel der Berufung an das Landesgericht Statt. Dasselbe kann aus Nichtigkeitsgründen nur wegen Unzuständigkeit des erkennenden Gerichtes, wegen Verletzung der in den §§. 82, 120, 159, 160, 178, 447 und 449 vorgeschriebenen Förmlichkeiten des Verfahrens, oder wegen unrichtiger Auslegung oder Anwendung des Gesetzes (§. 352, g bis k) ergriffen werden. Die Berufung ist bei dem Bezirksgerichte anzumelden, und es gelten von derselben die in den §§. 375 bis 387 ertheilten Vorschriften. Doch darf der Ankläger gegen ein freisprechendes Erkenntniss des Bezirksgerichtes die Berufung nur aus Nichtigkeitsgründen ergreifen. Die Entlassung des Angeschuldigten aus der Haft wird dadurch in keinem Falle aufgeschoben. Die nochmalige Vernehmung von Zeugen oder Sachverständigen vor dem Landesgerichte findet nur über

skarżonego. Termin, w sprawach o przestępstwa w §. 378 oznaczony, ma być do ośmiu dni, a zaś w §. 379 zakreślony, do trzech dni skróconym.

§. 452.

Przeciwko wyrokom, przez sąd krajowy wydanym, ma miejsce tylko skarga o nieważność do sądu kasacyjnego pod warunkami, w §§. 388 do 390 przepisanemi.

§. 453.

Powtórne przedsięwzięcie dochodzenia, przez sąd powiatowy prowadzonego i ukończonego, jeżeli wyrok, uwolnienie orzekający zapadł, tylko w przypadkach §fem 393 przewidzianych, a jeżeli zapadł wyrok skazujący na karę, w przypadkach §§ fami 395 i 396 objętych, przy zachowaniu przepisów §§. 397 do 399 ma miejsce.

V. Postępowanie w sprawach o przestępstwa, policyi gminnej przydzielonych.

§. 454.

Postępowanie w sprawach o przestępstwa, policyi gminnej przydzielonych, osobnem postanowieniem będzie przepisane.

Rozdział dwudziesty pierwszy.

O KOSZTACH POSTĘPOWANIA KARNEGO.

I. Co stanowi koszta postępowania karnego.

§. 455.

Do kosztów postępowania karnego, oprócz taksy od wyroku, należą wszystkie wydatki na wezwania, wynagrodzenie świadków i biegłych, na podróż osob sądowych, zajmujących się śledztwem, dalej koszta utrzymania oskarżonego podczas śledztwa i koszta jego obrony.

Koszta podróży i dyety prokuratorów, tudzież osób sądowych i przysięgłych, do głównego dochodzenia należących, niemniej koszta doprowadzenia, pilnowania i transportowania oskarżonego, nakoniec wykonania wyroku, ponoszone będą zawsze przez skarb.

§. 456.

Wszystkie czynności w sprawach karnych tudzież odnoszące się do nich podania stron, wolne są od stępla i opłaty pocztowej.

§. 457.

Wynagrodzenie świadków, biegłych, tłumaczów i rzeczników lub obrońców, jak równie wydatki przy transportowaniu aresztowanych oskarżonych i wynagrodzenie użyć się mającej do tego straży, osobną taryfą oznaczonem będzie.

ausdrückliches Begehren des Staatsanwaltes, des Privatbetheiligten oder des Angeklagten Statt. Die in dem §. 378 bestimmte Frist ist in Uebertretungsfällen auf acht Tage und die in dem §. 379 anberaumte Frist auf drei Tage herabzusetzen.

§. 452.

Gegen die Entscheidung des Landesgerichtes findet nur die Nichtigkeitsbeschwerde an den Cassationshof unter den in den §§. 388 bis 390 enthaltenen Bestimmungen Statt.

§. 453.

Die Wiederaufnahme einer von dem Bezirksgerichte abgeführten und erledigten Untersuchung findet gegen freisprechende Erkenntnisse nur in den Fällen des §. 393 und gegen verurtheilende Erkenntnisse in den Fällen der §§. 395 und 396 unter Anwendung der in den §§. 397 bis 399 enthaltenen Anordnungen Statt.

V. Verfahren in den der Gemeinde-Polizei überlassenen Uebertretungsfällen.

§. 454.

Das Verfahren in den der Gemeinde-Polizei zugewiesenen Uebertretungsfällen wird durch besondere Vorschriften geregelt.

Einundzwanzigstes Hauptstück.

Von den Kosten des Strafverfahrens.

I. Umfang der Kosten des Strafverfahrens.

§. 455.

Zu den Kosten des Strafverfahrens gehören ausser den Urtheilstaxen alle Auslagen, welche durch Vorladungen, durch Gebühren der Zeugen und Sachverständigen, durch Reisen der in der Voruntersuchung beschäftigten Gerichtspersonen veranlasst werden, ferner die Kosten des Unterhaltes des Angeschuldigten während der Untersuchungshaft und die Kosten seiner Vertheidigung.

Reisekosten und Diäten der Staatsanwälte, sowie der bei der Hauptverhandlung einschreitenden Gerichtspersonen und Geschwornen, ferner die Kosten der Vorführung, Bewachung und Transportirung des Angeschuldigten, sowie der Urtheilsvollstreckung werden immer vom Staate getragen.

§. 456.

Alle Verhandlungen in Strafsachen, sowie alle darauf bezüglichen Eingaben von Parteien sind stämpel- und portofrei.

§. 457.

Die Gebühren der Zeugen, Sachverständigen, Dolmetsche und Anwälte oder Vertheidiger werden durch einen eigenen Tarif festgesetzt werden. Eben diess gilt von den Auslagen bei der Transportirung von verhafteten Angeklagten und von den Gebühren der dabei zu verwendenden Wachmannschaft.

§. 458.

Wszystkie w §. 455 wymienione należytości dla świadków, biegłych i tłumaczów, koszta podróży i dyety osób sądowych, należytości za odstawienie i wezwanie, tudzież koszta utrzymania, winny być przez sąd, w którym odbywa się dochodzenie lub rozprawa natychmiast zapłacone, z zastrzeżeniem zwrotu stosownie do przepisów §§. 460 aż do 465.

Koszta obrony, wtenczas tylko sąd zaliczyć powinien, kiedy oskarżony przez wzgląd na swoje położenie majątkowe, sądowi wiadome, zaspokoić takowych nie jest w stanie.

§. 459.

Koszta postępowania karnego aż do czasu prawomocności wyroku odesłania narosłe, przez sędziego śledczego spisane, i przez przełożonego sądu poświadczone być winny.

Wszystkie dalsze koszta spisać powinien pisarz sądu wyrokującego i takowe prezydujący tegoż sądu poświadczyć.

II. Orzeczenie w przedmiocie wynagrodzenia kosztów postępowania karnego.

§. 460.

Wyroki uniewinnienia, wyroki, mocą których postanowiono, iż dalsze dochodzenie nie ma miejsca, tudzież postanowienia, iż postępowanie karne ma być zaniechanem, obejmować powinny zarazem orzeczenie, iż obwiniony lub oskarżony wolnym jest od wynagrodzenia kosztów karnego postępowania. W przypadku tym skarb koszta ponosić będzie. Jeżeli jednak co do zbrodni, które jedynie na żądanie poszkodowanego są dochodzone i karane, sam poszkodowany jako prywatny skarżący występował, lub sam był powodem zaprzestania postępowania przez cofnięcie skargi, on koszta te ponosić winien.

§. 461.

Jeżeli oskarżony w głównej sprawie skazanym zostanie, w każdym razie do ponoszenia kosztów postępowania karnego obowiązanym być winien. Wynagrodzenie takowych jednak, o tyle tylko z jego majątku może być poszukiwanem i ściągniętem, o ile przez to nie zostanie postawionym w niemożności utrzymania siebie, lub dopełnienia obowiązków wynagrodzenia albo wyżywienia swojej familii.

§. 462.

Z pomiędzy kilku spółwinnych lub uczęstników, każdy z nich na zapłacenie taksy od wyroku, i tych kosztów skazanym być winien, które na jego utrzymanie w więzieniu, na jego obronę wyłożone zostały, lub które wynikły z przyczyn, jego wyłącznie dotyczących lub z powodu wyłącznej jego winy. Do zapłacenia wszystkich innych kosztów postępowania karnego, wszyscy razem spółwinni lub uczęstnicy, a jeżeli popełnienie spólnej zbrodni nie nastąpiło z samego tylko zaniedbania, solidarnie zobowiązanymi być powinni. Bez względu na ten spólny obowiązek, może sąd, w miarę udziału każdego z nich, oznaczyć stosunek, w jakim każdy z spółwinnych koszta ponosić ma.

§. 458.

Alle im §. 455 erwähnten Gebühren von Zeugen, Sachverständigen und Dolmetschern, die Reisekosten und Diäten von Gerichtspersonen, die Zustellungs- oder Vorladungsgebühren, so wie die Unterhaltskosten sind von dem Gerichte, bei welchem die Untersuchung oder Verhandlung gepflogen wird, sogleich zu bezahlen, vorbehaltlich des Rückersatzrechtes nach den Bestimmungen der §§. 460 bis 465.

Die Kosten der Vertheidigung hat das Gericht nur dann vorzuschiessen, wenn der Angeklagte nach seinen dem Gerichte bekannten Verhältnissen dieselben zu bestreiten ausser Stande ist.

§. 459.

Die bis nach rechtskräftig gewordenem Verweisungsurtheile aufgelaufenen Kosten des Strafverfahrens sind von dem Untersuchungsrichter zu verzeichnen und von dem Gerichtsvorsteher zu genehmigen.

Alle weiteren Kosten sind von dem Schriftführer des erkennenden Gerichtes zu verzeichnen und von dem Vorsitzenden dieses Gerichtes zu genehmigen.

II. Entscheidung über die Verpflichtung zum Ersatze der Kosten des Strafverfahrens.

§. 460.

Freisprechende Urtheile, Erkenntnisse, dass kein Grund zur weiteren gerichtlichen Verfolgung vorhanden sei, und die Verfügung der Einstellung des Strafverfahrens sind immer mit dem Ausspruche zu verbinden, dass der Angeklagte oder Angeschuldigte von dem Ersatze der Kosten des Strafverfahrens losgezählt werde. Die Kosten sind in diesen Fällen von dem Staate zu übernehmen. Ist aber bei Verbrechen, welche nur auf Verlangen eines Betheiligten untersucht oder bestraft werden, dieser selbst als Privatkläger aufgetreten, oder hat er selbst die Einstellung des Verfahrens durch Zurücknahme seines Begehrens veranlasst, so hat dieser Betheiligte die Kosten zu tragen.

§. 461.

Wird der Angeschuldigte in der Hauptsache verurtheilt, so ist er jederzeit auch zum Ersatze der Kosten des Strafverfahrens zu verfällen. Der Ersatz soll jedoch aus seinem Vermögen nur insoweit eingetrieben werden, als dadurch sein Nahrungsstand nicht gefährdet, und er an Erfüllung der Pflichten nicht gehindert wird, welche ihm zur Leistung einer Entschädigung oder zur Ernährung seiner Angehörigen obliegen.

§. 462.

Von mehreren Mitschuldigen oder Theilnehmern ist jeder einzelne zur Bezahlung der Urtheilstaxe, so wie zur Tragung derjenigen Kosten zu verurtheilen, welche durch seinen Unterhalt im Gefängnisse, seine Vertheidigung, oder durch besondere, nur bei ihm eingetretene Ereignisse, oder durch sein besonderes Verschulden entstanden sind. Zur Bezahlung aller anderen Kosten des Strafverfahrens sind sämmtliche Mitschuldige oder Theilnehmer gemeinschaftlich, und zwar, wenn das gemeinschaftliche Vergehen nicht aus blosser Fahrlässigkeit verübt wurde, zur gesammten Hand zu verurtheilen. Dieser Gesammtverbindlichkeit ungeachtet, steht es dem Gerichte frei, die Antheile der einzelnen Mitschuldigen dem Verhältnisse des Grades ihrer Theilnahme entsprechend zu bestimmen.

§. 463.

Kto świadomie przez fałszywe doniesienie dał powód do postępowania karnego, skazanym być winien na wynagrodzenie kosztów, ztąd wynikłych.

§. 464.

Jeżeli żądanie o przedsięwzięcie powtórnego dochodzenia, lub inne jakiekolwiek odwołanie się do wyższej instancyi, odrzuconem zostanie, strona wnosząca takowe, koszta ztąd wynikłe, ponosić winna.

§. 465.

Jeżeli przez przyłączenie się poszkodowanego do postępowania karnego z powodu żądań o wynagrodzenie, wynikły szczególne koszta i oskarżony nie będzie skazanym, koszta te, poszkodowany zaspokoić jest obowiązanym. Może jednak tenże, jeżeli z skargą o wynagrodzenie udaje się na drogę cywilną, żądać zarazem zwrotu takowych.

§. 466.

Osoby trzecie według prawa cywilnego do utrzymywania oskarżonego obowiązane, nie są w obowiązku płacić kosztów utrzymania jego podczas zatrzymania, tudzież kosztów obrony lub innych postępowania karnego.

§. 467.

Jeżeli oskarżony umrze przed wydaniem przeciwko niemu wyroku i nim wyrok ten stanie się prawomocnym, masa jego spadkowa nie jest odpowiedzialną za koszta.

Rozdział dwudziesty drugi.

O WYKONANIU WYROKÓW.

I. Wykonanie wyroków niewinności lub uwolnienia.

§. 468.

Każdy oskarżony i w zatrzymaniu zostający, przez wyrok za uwolnionego lub niewinnego uznany, powinien być natychmiast po ogłoszeniu wyroku na wolność wypuszczony, chyba żeby dalsze onegoż zatrzymanie z powodu użycia środka odwołania się z skutkiem zawieszającym (§§. 357, 377, 389), lub dla innych prawnych powodów, potrzebnem było.

II. Wykonanie wyroków skazujących.

§. 469.

Każdy wyrok skazujący na karę, skoro tylko stanie się prawomocnym, bezzwłocznie wykonanym być winien. Wykonanie wyroku zarządzi sędzia powiatowy w sprawach, które przed sąd powiatowy w pierwszej instancyi sądzonemi były, prokurator zaś we wszystkich innych przypadkach. Sędziowie powiatowi obowiązani są z początkiem każdego miesiąca, składać prokuratorowi przy sądzie powiatowym kolegialnym, wykaz wyroków, w ciągu poprzedniego miesiąca w wykonanie wprowadzonych.

1. Wykonanie wyroków, karę śmierci orzekających.

§. 470.

Wykonanie kary śmierci nastąpi zrana w drugim dniu po tym, w którym oskarżonemu ogłoszonem zostanie, iż kara śmierci z powodu nie nastąpionego ułaskawienia,

§. 463.

Wer durch eine wissentlich falsche Anzeige ein Strafverfahren veranlasst hat, ist zum Ersatze der dadurch verursachten Kosten zu verurtheilen.

§. 464.

Ist der Begehren um Wiederaufnahme einer Untersuchung oder was immer für eine Berufung an einen höheren Richter verworfen worden, so hat der ansuchende Theil die durch sein Einschreiten verursachten Kosten zu tragen.

§. 465.

Sind durch den Anschluss eines Beschädigten an das Strafverfahren wegen seiner Entschädigungsansprüche besondere Kosten entstanden, so fallen diese, wenn der Angeschuldigte nicht verurtheilt wird, dem Beschädigten zur Last. Doch bleibt es demselben vorbehalten, wenn er seiner Ansprüche wegen den Civilrechtsweg betritt, auch den Ersatz dieser Kosten zu fordern.

§. 466.

Dritte Personen, auch wenn sie nach den bürgerlichen Gesetzen zum Unterhalte des Angeschuldigten verpflichtet sind, können nicht angehalten werden, die Kosten seines Unterhaltes während seiner Verhaftung oder die Kosten seiner Vertheidigung oder andere Kosten des Strafverfahrens für denselben zu bezahlen.

§. 467.

Stirbt ein Angeschuldigter, bevor gegen ihn ein Urtheil ergangen und in Rechtskraft erwachsen ist, so haftet sein Nachlass für die Kosten des Strafverfahrens nicht.

Zweiundzwanzigstes Hauptstück.

Von der Vollstreckung der Urtheile.

I. Vollstreckung los- oder freisprechender Urtheile.

§. 468.

Jeder durch ein Urtheil frei- oder losgesprochene Angeklagte ist, wenn er verhaftet war, sogleich nach der Verkündigung des Urtheiles in Freiheit zu setzen, es wäre denn, dass die Ergreifung eines Rechtsmittels mit aufschiebender Wirkung (§§. 357, 377, 389) oder andere gesetzliche Gründe seine fernere Verwahrung nöthig machten.

II. Vollstreckung verurtheilender Erkenntnise.

§. 469.

Jedes Strafurtheil ist, sobald es in Rechtskraft erwachsen ist, ungesäumt in Vollzug zu setzen. Die Vollstreckung wird in Sachen, in welchen ein Bezirksgericht in erster Instanz erkannt hat, von dem Bezirksrichter, in allen anderen Fällen aber von dem Staatsanwalte angeordnet. Die Bezirksrichter haben am Anfange jedes Monates dem Staatsanwalte an dem Bezirks-Collegialgerichte den Ausweis über die im Laufe des vorhergehenden Monates erfolgten Urtheilsvollstreckungen vorzulegen.

1. Vollstreckung von Todesurtheilen.

§. 470.

Die Vollstreckung der Todesstrafe erfolgt am Morgen des zweiten Tages nach demjenigen, an welchem dem Angeklagten eröffnet worden ist, dass die Strafe wegen nicht ein-

wykonaną na nim będzie. Ogłoszenie to odbywa się jedynie w domu sądowym przy zamkniętych drzwiach, na posiedzeniu czterech sędziów i prezydującego, w obecności prokuratora. Tak zarządzonem być winno, aby wykonanie nie wypadło nigdy na dzień niedzielny lub świąteczny.

Wykonanie wyroku, karę śmierci stanowiącego, odbywa się pod dozorem prokuratora i sędziego, który o nastąpionem wykonaniu doniesienie uczynić powinien. Ciało straconego po upływie trzech godzin, powinno być zdjętem i obok miejsca stracenia pogrzebane, tudzież rusztowanie niezwłocznie zniesionem. Jeżeli kara śmierci ma być na kilku wykonaną, takie urządzenia poczynić należy, aby żaden nie mógł widzieć, kiedy drugi jest straconym.

§. 471.

Jeżeli skazany na karę śmierci, dostał pomieszania zmysłów lub szaleństwa lub zapadł w ciężką chorobę, albo jeżeli skazana jest w ciąży, wykonanie kary śmierci zawieszonem być winno. W przypadkach tych wtenczas dopiero skazanemu oznajmiono być winno, iż kara na nim wykonaną będzie, kiedy ustanie przyczyna, dla której zawieszenie kary nastąpiło.

2. Wykonanie kary więzienia.

§. 472.

Wykonanie kary więzienia ma być wstrzymanem tak długo, jak długo skazany znajduje się w stanie pomieszania zmysłów lub szaleństwa lub w takim fizycznym stanie, iż wykonanie kary z urządzeniami zakładu więziennego nie da się pogodzić, lub że z wykonania kary obawiać się należy pogorszenia, niebezpieczeństwem życia grożącego.

§. 473.

Jeżeliby przez natychmiastowe wprowadzenie w wykonanie, lub nieprzerwane wykonywanie kary więzienia, która nie przechodzi sześciu miesięcy, utrzymanie lub wyżywienie familii skazanago było na niebezpieczeństwo narażonem, a nie zachodzi obawa jego ucieczki, sąd krajowy, a w sprawach, do sądu przysięgłych należących, sąd wyższy krajowy, na żądanie skazanego i za stawieniem przez niego rękojmi, krótkiej odwłoki w pełnieniu kary dozwolić może.

§. 474.

Prożby w drodze łaski podane, nie wstrzymują rozpoczęcia wykonywania kary.

§. 475.

Skazani na karę, nie przechodzącą sześciu miesięcy, dla wykonania takowej w powszechności w sądzie karnym, który wyrokował w pierwszej instancyi, zatrzymanymi być winni.

§. 476.

Jeżeli więzień skazany jest na dłuższą karę więzienia niż na sześć miesięcy, następujące przepisy pod względem miejsca, gdzie ma być w czasie kary zatrzymanym, zastosowanie znajdują:

a) Osoby skazane za zdradę główną lub za czyny w §. 23 patentu z dnia 13. Marca 1849 o nadużyciach druku wyrażone, pełnić powinny karę w twierdzy;

b) skazani na karę więzienia, dłuższą niż lat dziesięć, odstawieni być powinni na miejsce kary, włącznie dla takich więźni przeznaczone;

getretener Begnadigung an ihm werde vollzogen werden. Diese Eröffnung geschieht nur in dem Gerichtshause in nicht öffentlicher Sitzung von vier Richtern und einem Vorsitzenden in Gegenwart des Staatsanwaltes. Sie ist so einzurichten, dass die Vollstreckung auf keinen Sonn- oder Feiertag fällt.

Die Vollstreckung des Todesurtheiles geschieht unter der Aufsicht des Staatsanwaltes und eines Richtes, welche darüber zu berichten haben. Der Körper des Hingerichteten ist nach drei Stunden abzunehmen und neben dem Richtplatze zu beerdigen, auch das Strafgerüst unverzüglich wegzuräumen. Ist die Todesstrafe an Mehreren zu vollstrecken, so ist die Veranstaltung zu treffen, dass Keiner die Hinrichtung des Anderen sehen könne.

§. 471.

Ist ein zur Todesstrafe Verurtheilter in Wahn- oder Blödsinn oder in eine schwere Krankheit verfallen, oder ist die Verurtheilte schwanger, so muss die Vollstreckung der Todesstrafe aufgeschoben werden. In diesen Fällen ist dem Verurtheilten erst, wenn der Grund des Aufschubes aufgehört hat, zu verkünden, dass die Strafe an ihm werde vollzogen werden.

2. Vollstreckung von Freiheitsstrafen.

§. 472.

Die Vollstreckung von Freiheitsstrafen bleibt aufgeschoben, so lange der Verurtheilte sich in Wahn- oder Blödsinn oder in einem solchen körperlichen Zustande befindet, dass die Vollziehung der Strafe mit der Einrichtung der Strafanstalt nicht verträglich, oder dass davon eine lebensgefährliche Verschlimmerung des Zustandes des Verurtheilten zu besorgen ist.

§. 473.

Wenn durch sogleich eintretende oder ununterbrochene Vollstreckung einer Freiheitsstrafe, welche jedoch die Dauer von sechs Monaten nicht übersteigen darf, der Nahrungsstand oder Unterhalt der Familie des Verurtheilten gefährdet würde, und wenn eine Entweichung desselben nicht zu besorgen ist, kann das Landesgericht und in Fällen, welche vor dem Geschwornengerichte verhandelt wurden, das Oberlandesgericht auf Ansuchen des Verurtheilten allenfalls gegen Sicherheitsleistung einen kurzen Aufschub der Strafe gewähren.

§. 474.

Begnadigungsgesuche hemmen den Beginn der Strafvollstreckung nicht.

§. 475.

Verurtheilte, deren Strafe nicht über sechs Monate zu dauern hat, sind in der Regel zur Vollziehung derselben bei dem Strafgerichte, welches das Urtheil in erster Instanz gefällt hat, anzuhalten.

§. 476.

Ist ein Sträfling zu einer mehr als sechsmonatlichen Freiheitsstrafe verurtheilt, so gelten über den Ort, wo er während seiner Strafe anzuhalten ist, die nachstehenden Bestimmungen:

a) Personen, welche wegen Hochverrathes oder wegen der im §. 23 des Patentes vom 13. März 1849 gegen de Missbrauch der Presse aufgeführten Handlungen verurtheilt sind, haben ihre Strafe auf einer Festung auszustehen;

b) die zu einer längeren als zehnjährigen Kerkerstrafe Verurtheilten sind in die für solche Sträflinge eigens bestimmten Straforte abzuliefern;

c) wszyscy inni więźnie zatrzymani być winni w ogólnym domu kary tego kraju koronnego, w którym skazani zostali.

Odstawienie skazanego na przeznaczone przez ustawę miejsce kary, powinno być przez starostwo powiatowe zarządzonem.

Rozdział dwudziesty trzeci.

O POSTĘPOWANIU DORAŻNEM.

I. Zarządzenie postępowania doraźnego.

§. 477.

Postępowanie doraźne w powszechności może mieć tylko miejsce w czasie rozruchu. Oświadczenie, iż jest rozruch i potrzeba postępowania doraźnego, należy do naczelnika prowincyi w porozumieniu się z prokuratorem jeneralnym przy sądzie wyższym krajowym i z prezydentem sądu wyższego. Jeżeli jednak zwłoka zagraża, sam prezydent okręgowy a w nadzwyczajnie nagłych przypadkach starosta powiatowy ma władzę wydać takie oświadczenie.

§. 478.

Prócz tego doraźne postępowanie wtenczas jeszcze może być zarządzonem, kiedy w jednym lub w więcej obwodach, morderstwo, rozbój, podpalenie lub gwałt publiczny przez znaczne spustoszenia cudzej własności nadzwyczajnie się pomnażają. W przypadkach takich orzeczenie, iż zachodzi potrzeba użycia sądu doraźnego, należy do ministra sprawiedliwości za zniesieniem się z ministrem spraw wewnętrznych.

§. 479.

Obwieszczenie, iż postępowanie doraźne ma mieć miejsce, w przypadku §fu 477 w tych gminach, gdzie jest rozruch, w przypadku §. 478 zaś we wszystkich gminach powiatu, w którym zarządzone jest doraźne postępowanie, przy trąbach i bębnach ogłoszonem i prócz tego przez udzielenie władzom gminnym, przez przylepienie na miejscach publicznych, przez publiczne dzienniki, a według okoliczności przez ogłoszenie z ambon, bezzwłocznie do powszechnej wiadomości podane być winno.

§. 480.

Z ogłoszeniem postępowania doraźnego, w przypadku §. 477 połączonym być powinien rozkaz, iż każdy spokojnie się zachować, od spiknień buntowniczych natychmiast się oddalić i do rozporządzeń, w celu uśmierzeniż rozruchu wydanych zastosować się powinien, że w przeciwnym razie każdy, któryby jeszcze w rozruchu był schwytanym, postępowaniu doraźnemu poddanym i śmiercią ukaranym będzie. Takie obwieszczenie postępowania doraźnego ma ten skutek, iż wszyscy, którzy po ogłoszeniu onegoż, stają się winnymi uczęstnictwa w rozruchu, przed sąd doraźny stawionymi będą, prócz tego postępowanie doraźne w przypadku tym rozciągać się ma do wszystkich, po jego ogłoszeniu w obwodzie popełnionych zbrodni zdrady głównej i mieszania spokojności publicznej państwa, powstania, gwałtu publicznego przez opór osobom zwierzchniczym lub straży i uwodzenia wojska do nieposłuszeństwa lub sprzeciwiania się, tudzież do wykroczenia zbiegowiska, jednak o tyle tylko, o ile zbrodnie te i wykroczenia zostają w związku z rozruchem.

c) alle übrigen Sträflinge sind während ihrer Strafzeit in dem allgemeinen Strafhause des Kronlandes anzuhalten, in welchem sie verurtheilt wurden.

Die Ablieferung des Verurtheilten nach dem gesetzlich bestimmten Straforte muss durch die Bezirkshauptmannschaft veranlasst werden.

Dreiundzwanzigstes Hauptstück.

Von dem standrechtlichen Verfahren.

1. Einleitung des standrechtlichen Verfahrens.

§. 477.

Das standrechtliche Verfahren kann in der Regel nur bei einem Aufruhre stattfinden. Die Erklärung, dass Aufruhr eingetreten und die Nothwendigkeit des Standrechtes vorhanden sei, steht dem Landeschef im Einverständnisse mit dem Generalprocurator am Oberlandesgerichte und mit dem Präsidenten des Oberlandesgerichtes zu. Wenn jedoch Gefahr auf dem Verzuge haftet, ist auch der Kreispräsident für sich allein, und in besonders dringenden Fällen selbst der Bezirkshauptmann berechtiget, diese Erklärung zu erlassen.

§. 478.

Ausserdem kann das standrechtliche Verfahren auch dann angeordnet werden, wenn in einzelnen oder mehreren Bezirken Mord, Raub, Brandlegung oder öffentliche Gewaltthätigkeit durch beträchtliche Zerstörung fremden Eigenthumes ungewöhnlich um sich greifen. Das Erkenntniss über die Nothwendigkeit der Anwendung des Standrechtes steht in solchen Fällen dem Justizminister im Einverständnisse mit dem Minister des Innern zu.

§. 479.

Die Erklärung, dass das standrechtliche Verfahren einzutreten habe, ist im Falle des §. 477 in denjenigen Gemeinden, wo Aufruhr ist, im Falle des §. 478 aber in allen Gemeinden des Bezirkes, für welchen das standrechtliche Verfahren angeordnet wurde, bei Trommelschlag oder Trompetenschall zu verkünden, und ausserdem durch Mittheilung an die Gemeindebehörden, durch Anschlag an öffentlichen Plätzen, durch öffentliche Blätter und nach Umständen durch Verkündung von der Kanzel ohne Verzug zur allgemeinen Kenntniss zu bringen.

§. 480.

Die Bekanntmachung des standrechtlichen Verfahrens ist im Falle des §. 477 mit dem Befehle zu verbinden, dass sich Jedermann zur Ruhe geben, sich sogleich von den aufrührerischen Zusammenrottungen zu entfernen und den zur Stillung des Aufruhres ergehenden Anordnungen sich zu fügen habe, widrigens der noch ferner im Aufruhre Ergriffene standrechtlich gerichtet und mit dem Tode bestraft werden würde. Diese Verkündigung des standrechtlichen Verfahrens hat die Wirkung, dass Alle, welche sich nach Kundmachung desselben der Theilnahme am Aufruhre schuldig machen, vor das Standrecht gestellt werden; ausserdem hat sich das standrechtliche Verfahren in diesem Falle auf alle nach Kundmachung desselben in dem Bezirke verübten Verbrechen des Hochverrathes und der Störung der öffentlichen Ruhe des Staates, des Aufstandes, der öffentlichen Gewaltthätigkeit durch Widersetzlichkeit gegen obrigkeitliche Personen oder Wachen und der Verleitung der Truppen zum Ungehorsam oder zur Auflehnung, sowie auf das Vergehen des Auflaufes zu erstrecken, jedoch nur in so weit diese Verbrechen und Vergehen mit dem Aufruhre im Zusammenhange stehen.

§. 481.

Ogłoszenie postępowania doraźnego w przypadku §fu 478 ma ten skutek, iż każdy, kto po ogłoszeniu onegoż o zbrodnię, w obwodzie popełnioną, na którą sąd doraźny jest postanowionym, jako sprawca, spólnik lub uczęstnik obwinionym zostanie, przed sąd doraźny, stawionym będzie.

§. 482.

Za ogłoszeniem sądu doraźnego, sąd krajowy, w którego obrębie ogłoszenie nastąpiło, wyłącznie jest właściwym co do wszystkich w obwodzie popełnionych zbrodni lub wykroczeń, na które postępowanie doraźne stosownie do przepisu §§. 479 i 480 rozciągać się ma. Jako sąd doraźny wyrokuje on w składzie czterech sędziów i prezydującego. Może tenże według uznania prezydenta sądu krajowego za zniesieniem się z władzami politycznemi założyć siedlisko swoje na każdem miejscu w obwodzie, dla którego sąd doraźny ogłoszonym został.

§. 483.

Jak skoro postępowanie doraźne jest zarządzonem, starosta powiatowy postarać się powinien jak najspieszniej, aby od najbliższej komendy wojskowej potrzebna straż dla zasłony sądu doraźnego, udzieloną była, aby na miejscu do odbywania sądu doraźnego przeznaczonem, potrzebne sprzęty urzędowe przygotowanemi i duchowny, tudzież kat i jego pomocnicy, obecnymi byli, i aby wykonanie kary śmierci, jeżeliby takowa wymierzoną została, żadnej nie doznało przeszkody.

II. Postępowanie w sądzie doraźnym.

§. 484.

Do prokuratora sądu krajowego lub do wyznaczonego w tym celu przez jeneralnego prokuratora członka prokuratoryi, należy żądać przedsięwzięcia postępowania doraźnego przeciwko obwinionym. Pod tym względem stanowi się ogólne prawidło, iż te tylko osoby przed sąd doraźny stawione będą, które albo na uczynku schwytanemi zostaną; albo przeciwko którym takie ważne zachodzi podejrzenie, iż gruntownie spodziewać się należy, że przeciwko nim dowód winy bez zwłoki otrzymanem być może.

§. 485.

Sąd doraźny ma władzę, sądzić także osoby podlegające jurysdykcyi wojskowej, kiedy przez władzę cywilną dostawionemi będą, o tem jednak doniesienie najbliższej komendzie wojskowej z przywiedzeniem nazwiska, miejsca urodzenia i stopnia wojskowego zaraz zrobionem być winno. Może także sąd doraźny powoływać bezpośrednio świadków, ulegających juryzdykcyi wojskowej, lecz o tem najbliższa komenda zawiadomioną być winna.

§. 486.

Całe postępowanie przeciwko każdemu obwinionemu od początku aż do końca w obecności zgromadzonego sądu i o ile być może bez przerwy odbywać się powinno.

§. 481.

Die Bekanntmachung des standrechtlichen Verfahrens im Falle des §. 478 hat die Wirkung, dass Alle, die eines nach dieser Kundmachung in dem Bezirke begangenen Verbrechens, wider welches das standrechtliche Verfahren angedroht wurde, oder der Mitschuld oder Theilnahme an einem solchen Verbrechen beschuldiget werden, vor das Standrecht gestellt werden.

§. 482.

Mit der Kundmachung des standrechtlichen Verfahrens wird das Landesgericht, in dessen Sprengel die Verkündung erfolgte, für alle in seinem Bezirke verübten Verbrechen oder Vergehen, auf welche sich das standrechtliche Verfahren nach den Bestimmungen der §§. 479 und 480 zu erstrecken hat, ausschliessend zuständig. Als Standgericht erkennt es in Versammlungen von vier Richtern und einem Vorsitzenden. Dasselbe kann nach dem Ermessen des Landesgerichts-Präsidenten im Einverständnisse mit den politischen Behörden an jedem Orte des Bezirkes, für welchen das Standrecht verkündet wurde, seinen Sitz aufschlagen.

§. 483.

Sobald das standrechtliche Verfahren angeordnet ist, hat der Bezirkshauptmann mit der grössten Beschleunigung Sorge zu tragen, dass von dem nächsten Militär-Commando die zur Bedeckung des Standrechtes nöthige Mannschaft abgeordnet werde, dass an dem zur Abhaltung des Standrechtes bestimmten Orte die nöthigen Amtsgeräthschaften bereit und ein Seelsorger, sowie der Scharfrichter und dessen Gehilfen gegenwärtig seien, und dass der Vollziehung der Todesstrafe, falls dieselbe verhängt werden sollte, kein Hinderniss entgegenstehe.

II. Verfahren vor dem Standgerichte.

§. 484.

Dem Staatsanwalte bei dem Landesgerichte oder dem von dem Generalprocurator für das Standrecht besonders abgeordneten Mitgliede der Staatsanwaltschaft liegt es ob, die Einleitung des standrechtlichen Verfahrens gegen die Beschuldigten zu veranlassen. Es ist dabei als Regel zu beobachten, dass nur solche Personen vor das Standgericht gestellt werden, welche entweder auf der That ergriffen worden sind, oder gegen welche so dringende Verdachtsgründe vorliegen, dass sich mit Grund erwarten lässt, es werde der Beweis der Schuld gegen sie ohne Verzug hergestellt werden können.

§. 485.

Das Standgericht ist ermächtiget, auch Personen, die der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehen, standrechtlich abzuurtheilen, wenn sie von der Civilobrigkeit eingebracht worden sind, doch ist hievon dem nächsten Militär-Commando unter Anführung des Namens, des Geburtsortes und Militär-Charakters des Beschuldigten sogleich Anzeige zu machen. Das Standgericht ist auch befugt, Zeugen, welche der Militär-Gerichtsbarkeit unterstehen, unmittelbar vorzurufen, doch muss auch davon dem nächsten Militär-Commando Nachricht gegeben werden.

§. 486.

Das ganze Verfahren gegen einzelne Angeschuldigte ist vom Anfange bis zu Ende vor dem versammelten Gerichte und, so viel als möglich, ohne Unterbrechung zu pflegen. Die längste

Najdłużej trwać może dni trzy. Postępowanie jest ustne i publiczne, przy czem przepisy §§. 260 do 263 zachowane być winny.

§. 487.

Oskarżony użyć może obrońcy lub wybór tegoż sądowi zostawić. We wszystkich sprawach, pociągających za sobą karę więzienia dłuższą nad lat pięć, obrońca z urzędu dodanym być winien oskarżonemu, chociażby tenże dodania takowego zrzekł się wyraźnie.

§. 488.

Prokurator rozpoczyna dochodzenie przedstawieniem czynów, obwinionemu zarzucanych. Oskarżony wezwanym będzie, aby na takowe odpowiedział, i kiedy takowych czynów zaprzecza, przystąpi się do przedstawienia dowodów, przy czem w ogólności przepisy §§. 274 do 284 zachowane być mają.

§. 489.

Postępowanie w powszechności ograniczyć się ma do udowodnienia czynu, z powodu którego doraźne postępowanie jest prowadzonem. Na inne przeto zbrodnie i wykroczenia, przez ujętego popełnione, żadnego względu mieć nie należy. Tylko, gdyby obwiniony z powodu takiej zbrodni lub wykroczenia cięższej ulegał karze, niżeliby go czekała za czyn, z powodu którego stawionym jest przed sądem doraźnym, postępowanie doraźne i do tych innych zbrodni lub występków rozciągnionem być winno, jeżeli te rozmaite karygodne czyny w związku popełnionemi były. Oprócz tego przypadku wyrokowanie względem innych zbrodni lub wykroczeń, obwinionemu zarzucanych, tylko na drodze zwykłego postępowania karnego przez właściwy sąd karny nastąpić winno, który to sąd przy wymierzeniu kary, orzeczoną przez sąd doraźny karę policzyć winien.

§. 490.

Po ukończonem postępowaniu w przedmiocie dowodów, wypadek takowego prokurator rozwinąć i wniosek co do kary uczynić powinien. Oskarżony i obrońca na takowy odpowiedzieć powinni, a jeżeli prokurator ma jeszcze co na to, do odpowiedzenia, oskarżonemu i jego obrońcy służy zawsze głos ostatni.

§. 491.

Po czem sąd na naradzie przy zamkniętych drzwiach i przy zachowaniu przepisu §§. 47, 287 i 292 wyrok wyda, i zaraz takowy na publicznem posiedzeniu oskarżonemu ogłosi.

§. 492.

Kiedy zachodzą warunki w §. 288 przepisane, sąd doraźny orzec powinien, iż oskarżony jest wolnym, i natychmiast uwolnienie onegoż nakazać. Kiedy sąd doraźny uznaje się za niewłaściwy, lub gdy pomimo tego, że otrzymanie dowodu winy oskarżonego w ciągu przepisanego terminu dni trzech jest niepodobnem, jednakże ważne przeciwko niemu zachodzą powody podejrzenia, że on popełnił zarzuconą mu zbrodnię lub wykroczenie, sąd doraźny orzeknie, iż oskarżony do zwyczajnego sędziego ode-

Dauer desselben wird auf drei Tage festgesetzt. Es ist mündlich und öffentlich unter Beobachtung der in den §§. 260 bis 263 ertheilten Vorschriften.

§. 487.

Der Angeklagte kann sich eines Vertheidigers bedienen, oder dessen Wahl dem Gerichte überlassen. In allen Fällen, welche mehr als fünfjährige Kerkerstrafe nach sich ziehen können, ist ihm ein Vertheidiger, selbst, wenn er auf Bestellung eines solchen verzichten zu wollen, erklärt, von Amtswegen aufzustellen.

§. 488.

Der Staatsanwalt beginnt die Verhandlung mit einer Darstellung der dem Angeschuldigten zur Last liegenden Thatsachen. Der Angeklagte wird aufgefordert, sich darüber zu erklären, und wenn er die Thatsachen bestreitet, wird zur Vorführung der Beweismittel geschritten, wobei im Allgemeinen die Vorschriften der §§. 274 bis 284 zu beobachten sind.

§. 489.

Das Verfahren hat sich in der Regel auf den Beweis der That zu beschränken, wegen welcher das standrechtliche Verfahren eingeleitet worden ist. Es ist daher auf andere Verbrechen und Vergehen des Ergriffenen keine Rücksicht zu nehmen. Nur wenn dem Angeschuldigten wegen eines solchen Verbrechens oder Vergehens eine schwerere Strafe bevorstände, als ihn wegen der Handlung treffen kann, wegen welcher er vor das Standgericht gestellt wurde, ist das standrechtliche Verfahren, wenn diese verschiedenen strafbaren Handlungen miteinander im Zusammenhange verübt wurden, auch auf jenes andere Verbrechen oder Vergehen auszudehnen. Ausser diesem Falle ist über die dem Angeschuldigten zur Last liegenden anderen Verbrechen oder Vergehen nur im Wege des ordentlichen Strafverfahrens von dem zuständigen Strafgerichte zu entscheiden, welches bei Ausmessung der Strafe die von dem Standgerichte ausgesprochene Strafe in Anschlag zu bringen hat.

§. 490.

Nach geschlossenem Beweisverfahren hat der Staatsanwalt die Ergebnisse desselben zu entwickeln und seinen Strafantrag zu stellen. Der Angeklagte und sein Vertheidiger haben darauf zu antworten, und wenn der Staatsanwalt hierauf noch etwas zu erwidern findet, gebührt dem Angeklagten und seinem Vertheidiger jederzeit das Recht der letzten Aeusserung.

§. 491.

Hierauf wird von dem Gerichte das Urtheil in nicht öffentlicher Berathung unter Beobachtung der Vorschriften der §§. 47, 287 und 292 gefällt, und unmittelbar darauf dem Angeklagten in öffentlicher Sitzung verkündiget.

§. 492.

Wenn die im §. 288 vorgesehenen Bedingungen eintreten, hat das Standgericht auf Freisprechung des Angeklagten zu erkennen und sofort dessen Freilassung zu verfügen. Wenn das Standgericht sich nicht für zuständig erachtet, oder wenn zwar die Herstellung des Beweises der Schuld des Angeklagten innerhalb der gesetzlichen Frist von drei Tagen nicht möglich ist, wider denselben aber dringende Verdachtsgründe vorliegen, dass er das ihm zur Last gelegte Verbrechen oder Vergehen verübt habe, so erkennt das Standgericht auf Ueberweisung des Angeklagten an den ordentlichen Richter, und hat in diesem Falle

słanym być ma, i w tym przypadku postanowić zarazem powinien, czyli zatrzymanie oskarżonego pozostać ma lub zniesionem być winno.

§. 493.

Jeżeli oskarżony za winnego uznanym zostanie, sąd doraźny wymierzy zarazem przepisaną prawem karę. Za zbrodnię zdrady głównej, rozruchu, morderstwa, rozboju i podpalenia karę śmierci orzec powinien. Tylko w ówczas, kiedy przez wykonanie kary śmierci, na jednym lub więcej z najwinniejszych, odstraszający przykład dla przywrócenia spokojności potrzebny, jest danym, sąd doraźny dla ważnych okoliczności zwalniających, może na mniej winnych orzec karę ciężkiego więzienia od lat pięciu do dwudziestu. Taka sama kara orzeczoną być winna na tych, którzy w czasie popełnienia zbrodni nie ukończyli dwudziestu lat życia. Co do innych, stosownie do §§. 478 i 480, do sądu doraźnego należących zbrodni i wykroczeń, sąd ten karę według ogólnych przepisów ustawy karnej orzec powinien.

§. 494.

Przeciwko wyrokom sądu doraźnego żaden nie służy środek prawny.

§. 495.

W przedmiocie dochodzenia przed sądem doraźnym, protokoł spisany być powinien, który obejmować ma dzień dochodzenia, nazwiska sędziów, główną treść odpowiedzi obwinionego na skargę przeciwko niemu wniesioną i stawiane dowody, nakoniec wyrok wraz z powodami. Protokół ten podpisanym być winien przez wszystkich sędziów i pisarza.

§. 496.

Kara śmierci w powszechności w dwóch godzinach po ogłoszeniu wyroku wykonaną być winna, jedynie tylko na wyraźną prośbę osądzonego, może mu być zostastawioną trzecia godzina dla przygotowania się na śmierć.

III. Zniesienie postępowania doraźnego.

§. 497.

Zniesienie doraźnego postępowania należy do tych osób i władz, które takowe zarządziły. Zniesienie to za ustaniem powodu, dla którego sąd doraźny zaprowadzonym został, bezzwłocznie postanowionem i zawsze przez publiczne pisma do wiadomości podanem być winno.

§. 498.

Jak tylko zniesienie postępowania doraźnego, sądowi doraźnemu doręczonem zostanie, władza jego ustaje. Wszystkie dochodzenia jeszcze nieukończone, jak równie te, na skutek których wyroki śmierci zapadły, lecz jeszcze wykonanemi nie zostały, winny być zwyczajnym sądom oddane i przez te jako śledztwa przygotowawcze uważane, z któremi według ogólnych przepisów obecnej ustawy dalej postępować należy. Wszystkie przez sąd doraźny wydane wyroki z aktami dochodzenia, powinny być w dniach czternastu po zniesieniu sądu doraźnego jeneralnemu prokuratorowi przy sądzie wyższym krajowym złożonemi.

zugleich zu beschliessen, ob die Haft des Angeschuldigten fortzudauern habe, oder aufzuheben sei.

§. 493.

Wird der Angeklagte für schuldig erklärt, so erkennt das Standgericht zugleich auf die gesetzliche Strafe. Es hat wegen der Verbrechen des Hochverrathes, des Aufruhres, des Mordes, des Raubes und der Brandlegung die Todesstrafe auszusprechen. Nur wenn bereits durch Vollziehung der Todesstrafe an Einem oder Mehreren der Schuldigsten das zur Herstellung der Ruhe nöthige abschreckende Beispiel gegeben ist, kann das Standgericht aus wichtigen Milderungsgründen gegen minder Betheiligte auf schweren Kerker von fünf bis zwanzig Jahren erkennen. Dieselbe Strafe ist gegen diejenigen auszusprechen, welche zur Zeit des verübten Verbrechens das Alter von zwanzig Jahren noch nicht zurückgelegt haben. Wegen der Uebrigen in Gemässheit der §§ 478 und 480 vor das Standgericht gehörigen Verbrechen und Vergehen hat dasselbe die Strafe nach den allgemeinen Vorschriften der Strafgesetze auszumessen.

§. 494.

Gegen die Urtheile des Standgerichtes findet kein Rechtsmittel Statt.

§. 495.

Ueber die Verhandlung vor dem Standgerichte ist ein Protokoll aufzunehmen, welches den Tag der Verhandlung, die Namen der Richter, den wesentlichen Inhalt der Erklärung des Beschuldigten über die wider ihn erhobene Anklage und der vorgeführten Beweise, endlich das Urtheil und dessen Begründung enthalten muss. Dasselbe ist von sämmtlichen Richtern und dem Schriftführer zu unterzeichnen.

§. 496.

Die Todesstrafe ist in der Regel zwei Stunden nach der Verkündigung des Urtheiles zu vollziehen; nur auf ausdrückliches Bitten des Verurtheilten kann demselben noch eine dritte Stunde zu seiner Vorbereitung auf den Tod gestattet werden.

III. Aufhebung des standrechtlichen Verfahrens.

§. 497.

Die Aufhebung des standrechtlichen Verfahrens steht denselben Personen und Behörden zu, welche dasselbe eingeleitet haben. Dieselbe ist, wenn der Grund, der die Einleitung des Standrechtes veranlasste, weggefallen ist, ungesäumt auszusprechen und jederzeit durch die öffentlichen Blätter kundzumachen.

§. 498.

Sobald die Aufhebung des standrechtlichen Verfahrens dem Standgerichte mitgetheilt ist, hört dessen Wirksamkeit auf. Alle noch anhängigen Untersuchungen, so wie diejenigen, über welche Todesurtheile ergangen, aber noch nicht vollzogen sind, müssen an die ordentlichen Gerichte abgegeben und von diesen als Voruntersuchungen behandelt werden. Es ist darüber nach den allgemeinen Vorschriften dieser Strafprocessordnung weiter zu verfahren. Alle von dem Standgerichte erlassenen Urtheile sammt den Verhandlungsacten sind binnen vierzehn Tagen nach Aufhebung des Standrechtes dem Generalprocurator am Oberlandesgerichte vorzulegen.

Rozdział dwudziesty czwarty.

O POSTĘPOWANIU W SPRAWACH O PRZESTĘPSTWA DRUKOWE.

§. 499.

Pod względem postępowania w sprawach o przestępstwa drukowe, mają zastosowanie wszystkie przepisy obecnej ustawy postępowania karnego, o ile następujące §§[fy] nie obejmują odmiennych postanowień.

I. Właściwość.

§. 500.

Przedsiębranie postępowania co do wykroczeń, w patencie z dnia 13. Marca 1849 wymienionych, przez wzgląd na osnowę druku popełnionych, należy do tego sądu powiatowego kolegialnego, w którego powiecie druk ten wydanym został, co do wszystkich zaś innych druków, do tego sądu powiatowego kolegialnego, w którego powiecie rozpowszechnionemi były. Jeżeli to miało miejsce w różnych powiatach, a pismo w jednym z tychże powiatów było wydrukowane, w ówczas sąd powiatowy kolegialny tegoż powiatu wyłącznie jest właściwym. Oprócz tego przypadku, wcześniejsze rozpoczęcie dochodzenia stanowi zasadę właściwości między rozmaitemi sądami powiatowemi kolegialnemi, w których obwodzie druk rozpowszechnionym był.

II. Zajęcie sądowe druków.

§. 501.

Władza do utrzymania publicznego porządku i bezpieczeństwa ustanowiona, obowiązaną jest sama lub na zarządzenie prokuratora zająć druki, które *a)* z pominięciem przepisów §§[fów] 4, 6, 7 i 14 do 18 patentu z dnia 13 Marca 1849 wydanemi, lub w sposób, tymże patentem w §. 19 zabroniony, rozpowszechnionemi będą, lub *b)* których osnowa stanowi przestępstwo, ze względu na dobro publiczne dochodzeniu ulegać mogące.

§. 502.

We wszystkich innych przypadkach zajęcie tylko przez sąd powiatowy kolegialny, na skutek wniesionej skargi i zamieszczonego w niej w tym względzie żądania prokuratora lub prywatnego oskarżyciela, zarządzonem być może. W każdym razie zajęcie może mieć miejsce jedynie w rozciągłości, przez §. 40 patentu z dnia 13. Marca 1849 roku o nadużyciu wolności druku, oznaczonej.

§. 503.

Sąd powiatowy kolegialny po odebraniu żądania o zajęcie druków, wyda zaraz rozporządzenie w tej mierze.

§. 504.

O każdem stosownie do §. 501 nastąpionem zajęciu, jeżeli takowe z powodu przestąpienia §[fu] 19 patentu z dnia 13. Marca 1849 nakazanem było, właściwemu sądowi powiatowemu, we wszystkich zaś innych, w §. 501 wyrażonych przypadkach, prokuratorowi właściwego sądu kolegialnego, doniesienie uczynionem być winno. Donie-

Vierundzwanzigstes Hauptstück.

Von dem Verfahren in Pressübertretungsfällen.

§. 499.

Für das Verfahren in Pressübertretungsfällen gelten alle Vorschriften dieser Strafprocess-Ordnung, insoferne nicht in den folgenden Paragraphen etwas Abweichendes bestimmt ist.

I. Zuständigkeit.

§. 500.

Die Einleitung des Verfahrens wegen der in dem Patente vom 13. März 1849 bezeichneten Vergehen, welche durch den Inhalt einer Druckschrift begangen wurden, steht, wenn dieselben durch eine periodische Druckschrift begangen wurden, jenem Bezirks-Collegialgerichte zu, in dessen Bezirke diese Druckschrift herausgegeben wurde, bei anderen Druckschriften aber jenem Bezirks-Collegialgerichte, in dessen Bezirke sie verbreitet wurden. Geschah diess in verschiedenen Bezirken, und ist die Schrift in einem derselben gedruckt worden, so ist das Bezirks-Collegialgericht dieses Bezirkes als das allein zuständige anzusehen. Ausser diesem Falle gibt die Zuvorkommung unter den verschiedenen Bezirks-Collegialgerichten den Ausschlag, in deren Bezirke die Druckschrift verbreitet wurde.

II. Beschlagnahme von Druckschriften.

§. 501.

Die zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellte Behörde hat entweder unmittelbar selbst, oder auf Anweisung des Staatsanwaltes jede Druckschrift mit Beschlag zu belegen, welche a) mit Ausserachtlassung der Vorschriften der §§. 4, 6, 7 und 14 bis 18 des Patentes vom 13. März 1849 ausgegeben, oder auf eine im §. 19 desselben Patentes untersagte Weise verbreitet wird, oder b) deren Inhalt eine Uebertretung begründet, die im öffentlichen Interesse verfolgt werden kann.

§. 502.

In allen anderen Fällen kann der Beschlag nur von dem zuständigen Bezirks-Collegialgerichte über eine Klage und den darin enthaltenen Antrag des Staatsanwaltes oder eines Privatklägers angeordnet werden. Die Beschlagnahme findet jederzeit nur in der im §. 40 des Patentes vom 13. März 1849 gegen den Missbrauch der Presse bezeichneten Ausdehnung Statt.

§. 503.

Das Bezirks-Collegialgericht verfügt über das Gesuch um Beschlagnahme einer Druckschrift sogleich nach dessen Empfang.

§. 504.

Jede nach §. 501 erfolgte Beschlagnahme ist, falls sie wegen einer Uebertretung des §. 19 des Patentes vom 13. März 1849 verfügt wurde, dem zuständigen Bezirksgerichte, in allen übrigen im §. 501 bezeichneten Fällen aber dem Staatsanwalte an dem zuständigen Bezirks-Collegialgerichte anzuzeigen. Diese Anzeige, oder, wenn die Beschlagnahme nicht

sienie to, lub jeżeli zajęcie nastąpiło nie w miejscu posiedzeń sądu powiatowego lub prokuratora, odesłanie doniesienia w ciągu 24 godzin po zabraniu, nastąpić winno.

§. 505.

Sąd powiatowy kolegialny, który otrzymał doniesienie o zajęciu z powodu przestąpienia §. 19 patentu z dnia 13. Marca 1849, obowiązanym jest przedsięwziąć z urzędu dochodzenie i albo zajęcie utrzymać albo takowe znieść. Prokurator na skutek uczynionego mu, stosownie do §. 504 doniesienia, i jeżeli zajęcie za uzasadnione uznaje, winien jest wnieść skargę do sądu powiatowego kolegialnego i żądać w niej utrzymania zajęcia, względem czego, sąd powiatowy kolegialny, natychmiast przy przedsięwzięciu karnego postępowania zaraz, stanowić powinien.

§. 506.

Jeżeli w przedmiocie utrzymania lub zniesienia zajęcia, stosownie do §. 501 uskutecznionego, w ciągu dni trzech, lub kiedy takowe na innem miejscu nastąpiło, a nie tam, gdzie urzęduje sąd powiatowy kolegialny lub sąd powiatowy, w ciągu dni ośmiu po zajęciu, sądy nie wydadzą postanowienia, i postanowienie w tym przedmiocie w ciągu tegoż terminu, stronie interesowanej oznajmionem nie będzie; zajęcie z samo siebie utraca moc, chybaby zawiadomienie z powodu nieobecności lub niewynalezienia tego, komu uczynione być powinno, nie mogło być uskutecznionem. W przypadku takowym jest dostatecznem, gdy uwiadomienie w domu urzędowania sądu zawieszonem i w dzienniku urzędowym kraju koronnego zamieszczonem będzie.

Kiedy zajęcie, stosownie do §. 501 nastąpione, straci moc lub zniesionem zostanie, ten, który przez to ponosi szkodę, o ile ta dowiedzioną będzie, otrzyma wynagrodzenie ze skarbu publicznego, lecz w przypadku zniesienia zajęcia wtenczas tylko, kiedy zniesienie nastąpiło z tego powodu, iż ani ze względu na osnowę pisma, ani ze względu na przestąpienie przepisu §§. 4 do 20, patentu z dnia 13. Marca 1849, zajęcie nie powinno było mieć miejsca.

Wyjaśnienie zajęcia nie wstrzymuje dalszego dochodzenia przeciwko ulegającemu karze.

III. Postępowanie karne w sprawach o przestępstwa drukowe.

§. 507.

Przedsiębranie postępowania karnego w sprawach o przestępstwa drukowe w sądach powiatowych kolegialnych, ma miejsce tylko na skutek skargi prokuratora, lub prywatnego oskarżyciela. Prokuratorowie przestępstwa drukowe ścigają z urzędu, wyjąwszy przypadki, w §§. 31, 32, 33 lit. *a* i 34 patentu z dnia 13. Marca 1849 wyrażone, w których jedynie na skutek skargi obrażonej osoby prywatnej, z któremi pod tym względem familie, władze i zgromadzenia zarówno uważane być mają, postępowanie przedsiębranem być może. W tych ostatnich prokurator jedynie na żądanie obrażonego występować winien, lecz osoby te mogą także same bez udawania się do prokuratora, występować jako prywatni oskarżyciele (§ 404).

§. 508.

Każda skarga do sądu powiatowego kolegialnego z powodu przestępstw drukowych podawana, obejmować powinna dokładne wskazanie pisma i miejsc, w których zachodzić ma przestępstwo.

am Sitze des Bezirksgerichtes oder des Staatsanwaltes stattfand, die Absendung der Anzeige hat binnen 24 Stunden nach der Beschlagnahme zu erfolgen.

§. 505.

Das Bezirksgericht, welchem eine Beschlagnahme wegen Uebertretung des §. 19 des Patentes vom 13. März 1849 angezeigt wird, hat von Amtswegen die Untersuchung vorzunehmen, und die Beschlagnahme entweder zu bestätigen oder aufzuheben. Der Staatsanwalt hat über eine ihm in Gemässheit des §. 504 angezeigte und von ihm als gegründet erkannte Beschlagnahme eine Klage bei dem Bezirks-Collegialgerichte zu überreichen, und darin auf Bestätigung derselben anzutragen, worüber das Gericht sogleich bei Einleitung des Strafverfahrens entscheidet.

§. 506.

Wenn über die Bestätigung oder Aufhebung einer nach §. 501 vorgenommenen Beschlagnahme nicht binnen drei Tagen, oder, falls Letztere an einem von dem Amtssitze des Bezirks-Collegial- oder Bezirksgerichtes verschiedenen Orte erfolgte, nicht binnen acht Tagen nach der Beschlagnahme von diesen Gerichten entschieden und die Entscheidung nicht innerhalb dieser Frist dem Betheiligten eröffnet wird, verliert die Beschlagnahme ohne Weiteres ihre Wirksamkeit; es wäre denn, dass die Verständigung nur wegen Abwesenheit oder Nichtauffindung desjenigen, an den sie geschehen sollte, nicht bewerkstelliget werden konnte. In diesem Falle genügt es, wenn die Verständigung im Amtslocale des Gerichtes öffentlich angeschlagen und in das Amtsblatt des Kronlandes eingerückt wurde.

Im Falle der Erlöschung oder Aufhebung einer nach §. 501 stattgefundenen Beschlagnahme gebührt dem dadurch Beschädigten der Ersatz des erweislichen Schadens aus der Staatscasse, jedoch im Falle der ausdrücklichen Aufhebung nur dann, wenn hierbei die Beschlagnahme als weder durch den Inhalt der Druckschrift, noch durch eine Ausserachtlassung der in den §§. 4 bis 20 des Patentes vom 13. März 1849 enthaltenen Vorschriften gerechtfertiget erkannt wird.

Die Erlöschung der Beschlagnahme hindert nicht die weitere Verfolgung des Straffälligen.

III. Strafverfahren wegen Pressvergehen.

§. 507.

Bei dem Bezirks-Collegialgerichte findet die Einleitung des Strafverfahrens in Pressübertretungsfällen nur über eine Klage des Staatsanwaltes oder eines Privatanklägers Statt. Die Staatsanwälte verfolgen die Pressübertretungen von Amtswegen, ausgenommen in den Fällen der §§. 31, 32, 33, lit. a und 34 des Patentes vom 13. März 1849, in welchen nur auf die Klage der beleidigten Privatpersonen, denen in dieser Beziehung Familien, Behörden und Körperschaften gleichzuhalten sind, eingeschritten werden darf. In Fällen der letzteren Art hat der Staatsanwalt nur auf Ansuchen der Beleidigten einzuschreiten; doch steht es diesen frei, auch ohne ein solches Ansuchen an den Staatsanwalt als Privatkläger (§. 404) aufzutreten.

§. 508.

Jede Klage, welche wegen Pressvergehen bei dem Bezirks-Collegialgerichte überreicht wird, muss die genaue Anzeige der Schrift und der Stellen, worin die Uebertretung liegen soll, enthalten.

§. 509.

Sąd w ciągu trzech dni po podaniu skargi, po wysłuchaniu prokuratora zawyrokować powinien czyli zachodzi powód do sądowego dochodzenia zaskarżonego przestępstwa. W przypadku takim śledztwo stosownie do przepisów obecnej ustawy przedsięwziętem być winno.

§. 510.

Kiedy skarga nie przez prokuratora wniesioną została, przejrzenie aktów po ukończonem śledztwie przygotowawczem prywatnemu oskarżycielowi dozwolonem być winno. Oskarżyciel w ciągu dni trzech po odebraniu w tym względzie zawiadomienia, żądać może od sędziego śledczego w razie potrzeby uzupełnienia śledztwa przygotowawczego, lub jeżeli takowe jest już zupełnem, wnioski swoje w ciągu dni ośmiu do sądu powiatowego kolegialnego lub do protokołu sędziego śledczego podać. Wniosek ten obejmować powinien dokładne wymienienie druku lub miejsc, na których się skarga wspiera, przestępstwa w nich zawartego i obwinionych osób, żądanie o uznanie winy, i nazwiska świadków, tudzież biegłych, których stawiennictwa przy głównem dochodzeniu oskarżyciel widzi potrzebę. Sąd powiatowy kolegialny żądanie to wraz z aktami śledczemi, winien przesłać sądowi wyższemu, który w przedmiocie tym po wysłuchaniu jeneralnego prokuratora, w dniach czternastu, przy zastosowaniu się do §§. 227 do 236 orzeczenie wydać jest obowiązanym.

§. 511.

Oskarżyciel w sprawach o przestępstwa drukowe żądać może pominięcia śledztwa przygotowawczego. W przypadku tym powinien skargę w §§. 507 i 508 wzmiankowaną, tak wystósować, aby wszystkie, poprzedzającym §fem 510 do wniosków prywatnego oskarżyciela przepisane wymogi, w sobie obejmowała. Jeżeli poprzednio nastąpiło zajęcie, skarga ta w terminie, §fem 506 zakreślonym, do sądu powiatowego kolegialnego wniesioną być winna. Jeżeli zajęcie nie nastąpiło poprzednio, może być w podaniu tem żądanem. Skargę taką sąd powiatowy kolegialny, jeżeli po wysłuchaniu prokuratora, uznaje za uzasadnioną i nie widzi potrzeby śledztwa przygotowawczego, natychmiast sądowi wyższemu krajowemu przesłać powinien, który w przedmiocie tym, po wysłuchaniu jeneralnego prokuratora, z zastosowaniem się do §§. 227—236 orzeczenie wyda. Jeżeli sąd powiatowy kolegialny lub Izba oskarżenia uznaje konieczną potrzebę przedsięwzięcia śledztwa, przepisy §fu 509 zachowane być winny.

§. 512.

Jeżeli wyrok odesłania stał się prawomocnym, akt oskarżenia, w terminie przez §. 249 oznaczonym, podanym być ma. Akt ten mieć powinien wszystkie wymogi, §fem 250 przepisane, a w szczególności obejmować dokładne oznaczenie druku i miejsc, na których opiera się oskarżenie.

Jeżeli akt oskarżenia w terminie, §fem 249 zakreślonym, nie będzie podany, sąd nie może już więcej przyjmować takowego, lecz powinien od dochodzenia odstąpić,

§. 509.

Das Gericht hat längstens binnen drei Tagen nach Ueberreichung der Klage nach Anhörung des Staatsanwaltes zu entscheiden, ob Grund zur gerichtlichen Verfolgung der angezeigten Uebertretung vorhanden sei. Im bejahenden Falle ist in der Regel die Voruntersuchung nach den Vorschriften dieser Strafprocess-Ordnung vorzunehmen.

§. 510.

Wenn die Klage nicht von dem Staatsanwalte erhoben wurde, ist dem Privatkläger am Schlusse der Voruntersuchung die Einsicht der Acten zu gestatten. Der Kläger hat sohin binnen drei Tagen nach Empfang der diessfälligen Verständigung erforderlichen Falles auf Vervollständigung der Voruntersuchung bei dem Untersuchungsrichter anzutragen, oder, wenn sie vollständig ist, binnen acht Tagen seinen Antrag bei dem Bezirks-Collegialgerichte zu überreichen oder denselben bei dem Untersuchungsrichter zu Protokoll zu geben. Dieser Antrag muss die genaue Bezeichnung der Druckschrift und der Stellen, auf welche die Anklage gegründet wird, der darin liegenden Uebertretung und der beschuldigten Personen, den Antrag auf Schuldigerklärung und die Namen der Zeugen und Sachverständigen enthalten, deren Erscheinen bei der Hauptverhandlung der Kläger für nöthig hält. Das Bezirks-Collegialgericht hat diesen Antrag sammt den Voruntersuchungsacten dem Oberlandesgerichte zu übersenden, welches darüber nach Anhörung des Generalprocurators binnen vierzehn Tagen unter Beobachtung der §§. 227 bis 236 zu entscheiden hat.

§. 511.

Der Kläger kann in Pressübertretungsfällen verlangen, dass von der Voruntersuchung Umgang genommen werde. Für diesen Fall hat er die in den §§. 507 und 508 bezeichnete Klage so einzurichten, dass sie alle in dem vorstehenden §. 510 für den Antrag des Privatklägers vorgeschriebenen Erfordernisse besitzt. Ist eine Beschlagnahme vorausgegangen, so ist diese Klage innerhalb der im §. 506 bestimmten Frist bei dem Bezirks-Collegialgerichte zu überreichen. Ist eine Beschlagnahme nicht vorausgegangen, so kann sie in dieser Schrift begehrt werden. Eine solche Klage hat das Bezirks-Collegialgericht, wenn es nach Anhörung des Staatsanwaltes findet, dass dieselbe gegründet und eine Voruntersuchung nicht nothwendig ist, sogleich dem Oberlandesgerichte zu übersenden, welches darüber nach Vernehmung des Generalprocurators unter Beobachtung der Vorschriften der §§. 227 bis 236 zu erkennen hat. Hält das Bezirks-Collegialgericht oder die Anklagekammer die Voruntersuchung für unerlässlich, so ist das im §. 509 vorgeschriebene Verfahren zu beobachten.

§. 512.

Ist das Verweisungserkenntniss in Rechtskraft erwachsen, so ist die Anklageschrift innerhalb der im §. 249 bestimmten Frist zu überreichen. Dieselbe muss sämmtliche Erfordernisse des §. 250, und insbesondere eine genaue Bezeichnung der Druckschrift und der Stellen, auf welche die Anklage gegründet wird, enthalten.

Wird die Anklageschrift innerhalb der im §. 249 bestimmten Frist nicht überreicht, so hat das Gericht dieselbe nicht mehr anzunehmen, sondern das Verfahren einzustellen,

obie strony o tem zawiadomić i na żądanie obwinionego, zajęcie, jeżeli miało miejsce znieść, tudzież złożoną kaucyę zwrócić.

§. 513.

Dopóki wyrok nie jest ogłoszonym, oskarżyciel może w każdym stanie postępowania odstąpić od skargi. Oskarżonemu w przypadku takim, służy prawo wynagrodzenia udowodnionych kosztów i szkód. Jeżeli odstąpienie ze strony prokuratora nastąpiło, wynagrodzenie to od skarbu publicznego żądane być winno.

§. 514.

Jeżeli prywatny oskarżyciel, lub oskarżony nie znajdują się na miejscu, gdzie sąd powiatowy kolegialny lub sąd przysięgłych odbywa posiedzenia, w ówczas przy pierwszem wezwaniu lub zawiadomieniu będzie mu poleconem, aby wymienił pełnomocnika, w miejscu urzędowania sądu zamieszkałego, dla odbierania dalszych sądowych doręczeń, z tem zarazem dołożeniem, iż w przeciwnym razie, na jego koszt pełnomocnik taki, przez sąd dodanym mu będzie.

beide Theile hievon zu verständigen, und auf Anlangen des Beschuldigten eine etwa haftende Beschlagnahme aufzuheben, sowie eine erliegende Caution zurückzustellen.

§. 513.

So lange das Urtheil nicht verkündet ist, kann der Kläger in jeder Lage des Verfahrens von der Klage ablassen. Dem Angeklagten bleibt in solchen Fällen der Anspruch auf Ersatz der erweislichen Kosten und Schäden vorbehalten. Erfolgte die Ablassung durch den Staatsanwalt, so ist dieser Ersatzanspruch gegen die Staatscasse geltend zu machen.

§. 514.

Befindet sich ein Privatkläger oder der Angeklagte nicht an dem Orte, wo das Bezirks-Collegial- oder Schwurgericht seinen Sitz hat, so wird ihm in der ersten Vorladung oder Verständigung die Namhaftmachung eines am Orte des Gerichtes wohnenden Gewalthabers für die Empfangnahme der weiteren gerichtlichen Zustellungen mit dem Bedeuten aufgetragen, dass sonst ein solcher vom Gerichte auf seine Kosten bestellt würde.

SPIS RZECZY.

Inhalt.

